

Kraj Vysočina

Výroční zpráva 2021

HEJTMAN O VYSOČINĚ	3
1. O VYSOČINĚ	4
2. SAMOSPRÁVA	6
3. HOSPODAŘENÍ KRAJE	11
4. MAJETEK A INVESTICE	17
5. FOND VYSOČINY	25
6. REGIONÁLNÍ ROZVOJ	28
7. DOPRAVA	34
8. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍ ŘÁD	42
9. ZDRAVOTNICTVÍ	46
10. SOCIÁLNÍ VĚCI	58
11. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	69
12. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ	78
13. VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A RYBÁŘSTVÍ	88
14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH	95
15. ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽ A SPORT	109
16. EVROPSKÁ UNIE A ZAHRANIČNÍ VZTAHY	118
17. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ	128
18. KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A BEZPEČNOST	132
19. ROZVOJ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ	137
20. KRAJSKÝ ÚŘAD	143

Vážení,

předkládáme Vám společně s členy Rady Kraje Vysočina a týmem pracovníků Krajského úřadu Kraje Vysočina výroční zprávu, která prostřednictvím ověřených dat poskytuje souhrnný pohled na fungování Kraje Vysočina v roce 2021.

Druhým rokem celý svět bojoval s epidemií, která v širokém záběru ovlivnila většinu aktivit – nejen úřadu, ale i měst a obcí. Krajská samospráva, která vzešla z krajských voleb v říjnu 2020, se musela v rámci svých pravomocí soustředit především na udržení funkčnosti a kvality veřejného zdravotnictví, logistiku očkování včetně jeho mobilní varianty a také posílení kapacit testování. Zajištění těchto nezbytných služeb pro veřejnost stálo na stále stejné skupině lidí kolem kraje zřizovaných nemocnic. Rozsah jejich práce a povinností v posledních dvou letech významně narostl a náročnost práce odpovídala mimořádnosti situace. Dopady řešení pandemie se odrazily i v nově vzniklých výdajích krajského rozpočtu. Aktuální situace potvrdila, že kraje jsou klíčovým nositelem aktivit, bez kterých by nebylo možné operativně a především rychle realizovat zásadní epidemiologická opatření směrem k cílovým skupinám v regionech.

Prioritou roku 2021 bylo především udržení a zvyšování kvality života obyvatel v regionu, úspěšné čerpání evropských dotací, intenzivní zavádění systému integrace Veřejné dopravy Vysočiny, ale také výstavba pobytových lůžkových zařízení pro zajištění důstojného stáří našich seniorů. Pozornost jsme věnovali podpoře zmírnění následků kůrovcové kalamity, zavádění moderního informačního modelu budov BIM v rámci pozemních a inženýrských staveb a po dlouhých letech příprav a plánování se podařilo posunout blíže k realizaci projekt krajského hospice. Jeho investorem bude nakonec právě Kraj Vysočina.

Děkujeme všem, kteří se podílí na úspěšném fungování Kraje Vysočina, i všem, kteří pod jeho hlavičkou zajišťují veřejné služby. Kvalita života významně souvisí s odhodláním, pracovitostí a ochotou hledat kompromisy, ze kterých má společnost maximální užitek.

Vítězslav Schrek,
hejtman Kraje Vysočina,
a členové Rady Kraje Vysočina

1

O VYSOČINĚ

1. O VYSOČINĚ

- Vysočina je pátý největší region České republiky a její rozloha činí 6 796 km². Zabírá zhruba 9 % celkové plochy státu.
- Název kraje přímo napovídá, že se nachází na podstatné části Českomoravské vrchoviny – geomorfologické oblasti na pomezí Čech a Moravy s typickou zvlněnou krajinou o nadmořské výšce 530 m n. m. Nejvyšším vrcholem v kraji je Javořice u Telče (837 m n. m.).
- Podhorský ráz kraje s sebou nese také velmi ojedinělý styl osídlení. Průměrnou obcí Kraje Vysočina je malá vesnice do 800 obyvatel, nepříliš vzdálená od místního centra – městečka do 10 000 obyvatel.
- Pouhá čtyři města kraje mají více než 20 000 obyvatel a jen v jednom z nich žije přes 50 000 obyvatel. Celkem má kraj 503 845 obyvatel (k 31. prosinci 2021). Za populačním nárůstem stojí vysoké migrační saldo. Na jednom čtverečním kilometru žije 75 obyvatel, což je třetí nejvyšší číslo mezi českými kraji. Kraj Vysočina je tak svým charakterem osídlení nejvenkovštější region Česka.
- Krajským městem Kraje Vysočina je Jihlava (nejvýše položené krajské město). Kraj se administrativně člení na 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Celkově je v kraji 704 obcí, což je druhý nejvyšší počet mezi kraji.

OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Bystřice nad Pernštejnem, Havlíčkův Brod, Humpolec, Chotěboř, Jihlava, Moravské Budějovice, Náměšť nad Oslavou, Nové Město na Moravě, Pacov, Pelhřimov, Světlá nad Sázavou, Telč, Třebíč, Velké Meziříčí, Žďár nad Sázavou

2

SAMOSPRÁVA

2. SAMOSPRÁVA

HEJTMAN KRAJE VYSOČINA

Nejvyšším představitelem kraje je hejtman. Zastupuje kraj navenek, vede jednání rady i zastupitelstva. Hejtmanem Kraje Vysočina je Mgr. Vítězslav Schrek, MBA.

RADA KRAJE VYSOČINA

Rada je výkonným orgánem samosprávného kraje. Na Vysočině má devět členů. Složení rady kraje od 18. 11. 2020:

Schrek Vítězslav, Mgr., MBA

hejtman

krizové řízení a bezpečnost, vnější vztahy, externí komunikace Kraje Vysočina, RHSD

Hajnová Hana, Mgr.

1. náměstkyně hejtmána

regionální rozvoj, územní plán a stavební řád, Fond Vysočiny, NNO

Novotný Vladimír, Ing.

2. náměstek hejtmána

zdravotnictví, analýzy a podpora řízení, veřejnosprávní kontrola u PO, přezkoumání hospodaření obcí

Houška Miroslav, Ing.

náměstek hejtmána

ekonomika, doprava a silniční hospodářství

Fabeš Roman, Mgr.

náměstek hejtmána

kultura, památková péče, cestovní ruch a mezinárodní vztahy

Břížďala Jan, RNDr.

radní

školství, mládež a sport, informatika a komunikační technologie

Hájek Pavel, Ing.

radní

lesní a vodní hospodářství, zemědělství, životní prostředí

Janoušek Karel, Mgr.

radní

majetek

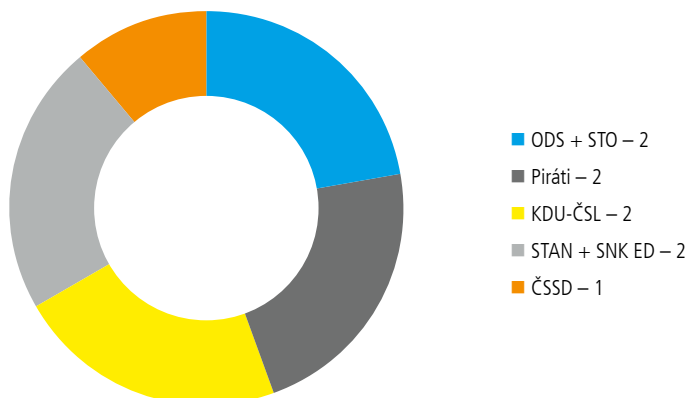

Tourek Jan, Mgr.

radní

sociální věci

Politické složení Rady Kraje Vysočina

V roce 2021 se Rada Kraje Vysočina (dále jen „RK“) sešla celkem na 37 jednáních.

V roce 2021 vzhledem k pandemické situaci neproběhla tradiční setkání členů RK se starosty všech obcí Kraje Vysočina, která se každoročně konají v Třebíči a v Polné.

V roce 2021 se uskutečnilo jedno setkání členů RK se starosty obcí II. a III. stupně dne 11. října a jedno setkání členů RK s poslanci a senátory za Kraj Vysočina, a to 7. června v sídle Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Rada zřizuje jako pomocné a poradní orgány pro svá rozhodnutí komise:

Komise Rady Kraje Vysočina		
Bezpečnostní komise Rady Kraje Vysočina	Komise sociální a pro oblast protidrogové politiky	Dopravní komise
Komise pro zemědělství	Komise pro životní prostředí	Zdravotní komise
Komise pro informatiku a Smart region	Komise kultury, cestovního ruchu a vnějších vztahů	Komise pro sport a volný čas
	Komise Rady Kraje Vysočina pro výstavbu nového jaderného zdroje v lokalitě Dukovany	

2. SAMOSPRÁVA

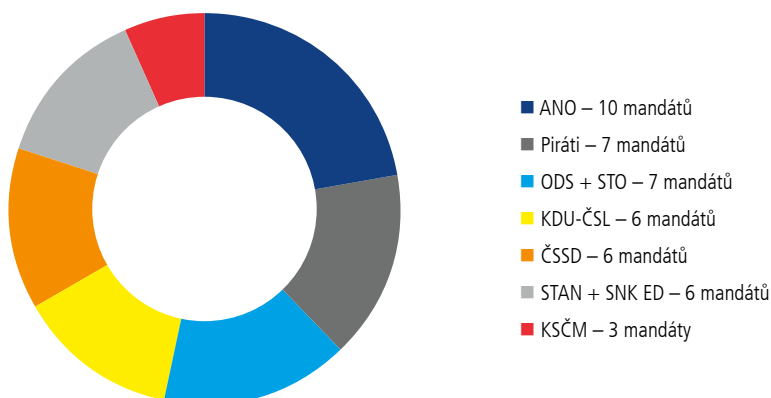
ZASTUPITELSTVO KRAJE VYSOČINA

Zastupitelstvo je nejvyšším samosprávným orgánem kraje. V Kraji Vysočina má 45 členů.

Zastupitelé Kraje Vysočina:

Bárta Petr	ODS + STO	Koubová Karolína, Mgr. (do 13. 12. 2021)	STAN + SNK ED
Bártová Martina, Mgr.	ODS + STO	Kukla Martin, Ing.	ANO
Běhounek Jiří, MUDr.	ČSSD	Lednická Blanka, Bc.	Piráti
Břížďala Jan, RNDr.	Piráti	Malý Vladimír	ČSSD
Burda Jan, Bc. (od 13.12. 2021)	STAN + SNK ED	Mrkos Martin, Ing., ACCA	STAN + SNK ED
Černý Radek, MUDr.	ODS + STO	Navrátil Zdeněk, Mgr. (od 8.2. 2022)	STAN + SNK ED
Decroix Eva, Mgr., MBA	ODS + STO	Nevoral Marek	KSČM
Dudíková Marie, Mgr.	KDU-ČSL	Nováková Eva, Bc.	Piráti
Dvořák Karel	KSČM	Novotný Vladimír, Ing.	ČSSD
Fabeš Roman, Mgr.	STAN + SNK ED	Pacal Pavel, Mgr.	STAN+SNK ED
Faltus Zdeněk, MUDr.	ANO	Pašek Roman	Piráti
Fialová Jana, Ing., MBA	ČSSD	Pokorný Jiří, Ing.	ANO
Franěk Pavel, Mgr.	ANO	Schrek Vítězslav, Mgr.	ODS + STO
Hajnová Hana, Mgr.	Piráti	Slávka Vladimír, Ing.	ANO
Hájek Pavel, Ing. (od 13.12. 2021)	STAN + SNK ED	Smažil František, Ing.	ANO
Houška Miroslav, Ing.	KDU-ČSL	Škaryd Tomáš, Ing.	ČSSD
Hrůza Miloš	ANO	Tourek Jan, Mgr.	KDU-ČSL
Hyský Martin, Ing., Bc.	ČSSD	Tůma Zdeněk, Mgr. (do 8. 2. 2022)	STAN + SNK ED
Janoušek Karel, Mgr.	ODS + STO	Vopěnka Otto, Ing.	ANO
Janoušek Pavel, Ing.	KDU-ČSL	Vystrčil Miloš, RNDr.	ODS+STO
Kaňkovský Vít, MUDr.	KDU-ČSL	Vlček Lukáš, Ing. (do 13.12.2021)	STAN + SNK ED
Klement Josef, Ing.	KDU-ČSL	Wiche Jiří, Ing.	Piráti
Knežik Pavel	Piráti	Zahradníček Josef	KSČM
Kobrlíková Bohumila, Mgr. et Mgr.	ANO	Zlesák Radek, Ing.	ANO

Politické složení Zastupitelstva Kraje Vysočina

2. SAMOSPRÁVA

V roce 2021 proběhlo celkem osm jednání Zastupitelstva Kraje Vysočina, a to v těchto termínech:
9. 2., 23. 3., 11. 5., 15. 6., 5. 7., 14. 9., 9. 11., 14. 12.

Zastupitelstvo zřizuje jako pomocné a poradní orgány pro svá rozhodnutí výbory:

Výbory Zastupitelstva Kraje Vysočina	
Finanční výbor	Kontrolní výbor
Výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost	Výbor regionálního rozvoje
Výbor pro rozvoj strategických projektů, životní prostředí a MA 21	Výbor pro udělování medailí Kraje Vysočina

Orgány kraje			
Zastupitelstvo kraje	Rada kraje	Hejtmán	Krajský úřad
Výbory zřizované zastupitelstvem kraje	Komise zřizované radou kraje		Odbory krajského úřadu
			Oddělení jednotlivých odborů

3

HOSPODAŘENÍ KRAJE

3. HOSPODAŘENÍ KRAJE

Hospodaření Kraje Vysočina vykazuje dlouhodobě velmi dobré výsledky, a to i přesto, že se kraj musel v minulosti vypořádat s několika významnými změnami, které se odvíjely od cyklicky se měnící ekonomiky. V jejich důsledku došlo ke změnám daňových příjmů, tedy peněžních zdrojů, které slouží ke krytí potřeb kraje. V posledních letech se navíc musel Kraj Vysočina vyrovnat s dopady pandemie koronaviru. Opatření, která byla přijímána k zamezení dalšího šíření nákazy, s sebou nesla nárůst některých výdajů kraje.

Rozpočet Kraje Vysočina na rok 2021 byl schválen zastupitelstvem v prosinci 2020. Na straně zdrojů i výdajů byla rozpočtována částka 14 027 mil. Kč. V průběhu roku byl rozpočet upravován prostřednictvím rozpočtových opatření. Skutečné zdroje rozpočtu včetně financování (+) dosáhly výše 21 352 mil. Kč a výdaje včetně financování (-) 19 672 mil. Kč.

Sdílené daňové příjmy dosáhly výše 5 990 mil. Kč, což je oproti roku 2020 nárůst o 683 mil. Kč. Při tvorbě rozpočtu Kraje Vysočina na rok 2021 se v oblasti daňových příjmů vycházelo z platné legislativy, zejména ze zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon byl s účinností od 1. 1. 2021 novelizován a novelou bylo zvýšeno procento sdílených daní pro kraje z 8,92 % na 9,78 %. Celkové příjmy kraje tak byly vyšší, než byl původní předpoklad.

Pro kraj je velmi důležité, aby se podíl daňových příjmů na celkových příjmech nesnižoval a role daňových příjmů v rozpočtu kraje byla co možná nejvyšší. Jsou spolu s nedaňovými příjmy a příjmy kapitálovými tzv. vlastními příjmy kraje, tedy těmi, o nichž může kraj rozhodovat sám. Mohou tak sloužit k prosazování regionálních zájmů a uspokojování oprávněných potřeb obyvatelstva.

Na pozitivní rozpočtové saldo působila rovněž i výdajová složka rozpočtu, neboť v některých případech nebyly realizovány všechny plánované akce v plné míře. Jejich realizace byla přesunuta do roku 2022, kdy došlo k zapojení závazků z roku 2021, a to zejména v oblasti péče o nemovitý majetek kraje (velké opravy, rekonstrukce a modernizace majetku v hodnotě cca 338 mil. Kč) a v oblasti dopravy (komunikace II. a III. třídy a mosty v hodnotě cca 96 439 mil. Kč). Kraj Vysočina i přes složité období vnímá péči a rozvoj svého majetku jako jednu ze svých priorit, čemuž odpovídají kapitálové (investiční) výdaje, které tvoří 16,51 % celkových výdajů kraje za rok 2021.

Kraji se dařilo snižovat dluhové zatížení splátkami úvěru vůči Evropské investiční bance, které jsou hrazeny v souladu s podmínkami z uzavřených závazků. Splátky úvěru nejsou v poměru k celkovým výdajům pro kraj zatěžující, dosahují výše cca 40 mil. Kč ročně. Celková nesplacená výše úvěru EIB činí 322,7 mil. Kč a splacen bude do roku 2031.

Údaje vztahující se k hospodaření kraje, které jsou uvedeny v této výroční zprávě, jsou ve větší podrobnosti a komplexnosti rozebrány v závěrečném účtu kraje za rok 2021.

Ing. Miroslav Houška,
náměstek hejtmana pro oblast ekonomiky,
dopravy a silničního hospodářství

3. HOSPODAŘENÍ KRAJE

Kraj dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, hospodář za podmínek daných zákonem podle vlastního rozpočtu. Rozpočet Kraje Vysočina na rok 2021 byl schválen na 8. zasedání zastupitelstva kraje dne 14. 12. 2020. Rozpočet byl na straně zdrojů schválen ve výši 14 026 899 tis. Kč, ve stejné výši pak byly rozpočtovány i plánované výdaje.

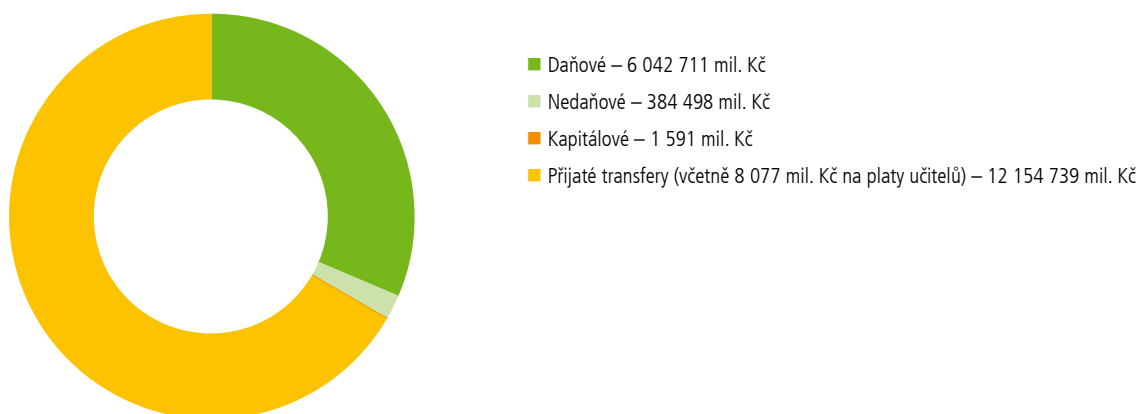
V roce 2021 tvořily skutečné příjmy Kraje Vysočina 18 583 539 tis. Kč. Skutečné výdaje pak činily 17 969 778 tis. Kč. Po zapojení tzv. financování (na straně příjmů ve výši 2 768 644 tis. Kč a na straně výdajů ve výši 1 702 583 tis. Kč) hospodařil Kraj Vysočina tak, že bylo dosaženo převahy zdrojů nad výdaji ve výši 1 679 822 tis. Kč.

PŘÍJMY KRAJE VYSOČINA V ROCE 2021

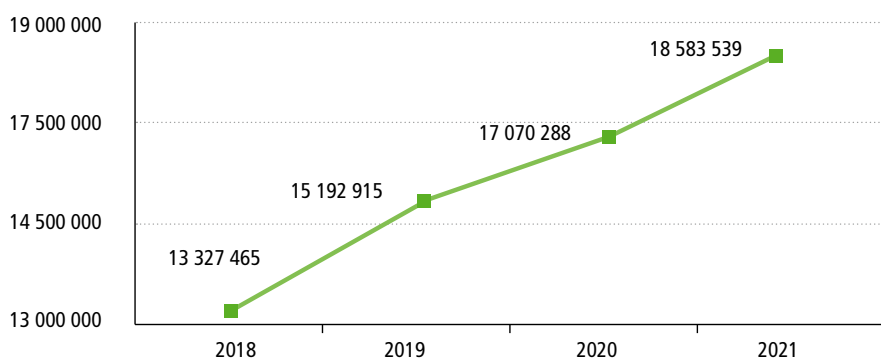
Celkové příjmy Kraje Vysočina v roce 2021 činily 18 583 539 tis. Kč. Jejich plnění vůči upravenému rozpočtu představovalo 102 %. Z celkového inkasovaného objemu příjmů tvořily největší část přijaté transfery (65,4 %), z nich zejména transfery na přímé výdaje na vzdělávání pro obecní a krajské školy a transfery pro soukromé školy. Druhou největší část (32,5 %) tvořily daňové příjmy. Spolu s nedaňovými příjmy a příjmy kapitálovými se jedná o tzv. vlastní příjmy kraje, tedy ty, o nichž může kraj rozhodovat sám. Vlastní příjmy prostřednictvím rozpočtu kraje slouží také jako nástroj prosazování cílů regionální politiky. Krajský rozpočet tedy může napomáhat k prosazování regionálních zájmů a preferencí obyvatelstva.

Struktura příjmů rozpočtu Kraje Vysočina v roce 2021

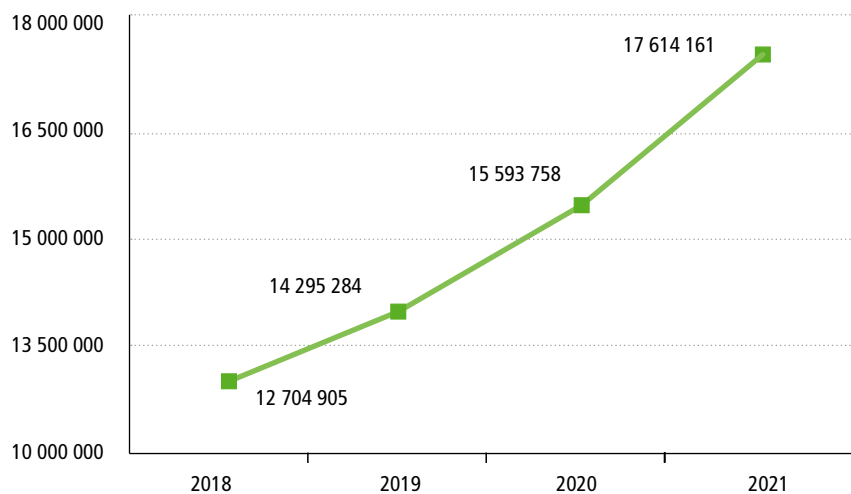
(celkové příjmy 18 584 mil. Kč)

Vývoj příjmů rozpočtu Kraje Vysočina (v tis. Kč)

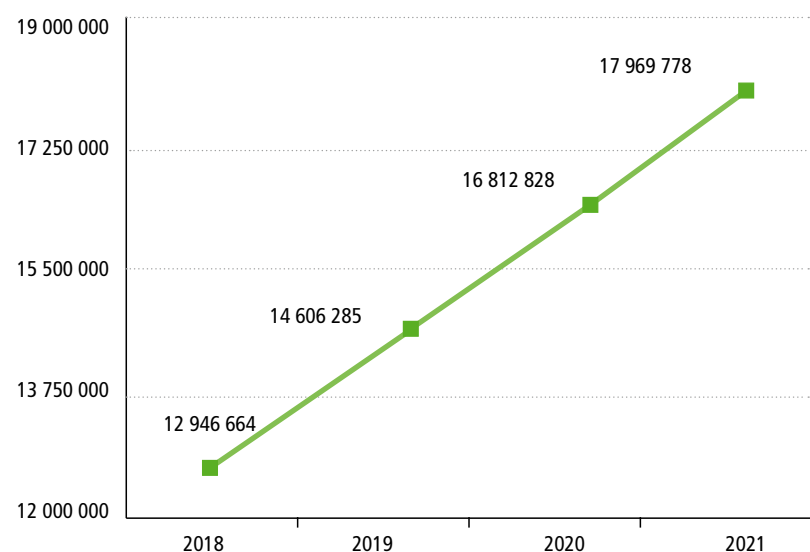
Vývoj příjmů rozpočtu Kraje Vysočina – bez příjmů kapitoly Evropské projekty (v tis. Kč)

VÝDAJE KRAJE VYSOČINA V ROCE 2021

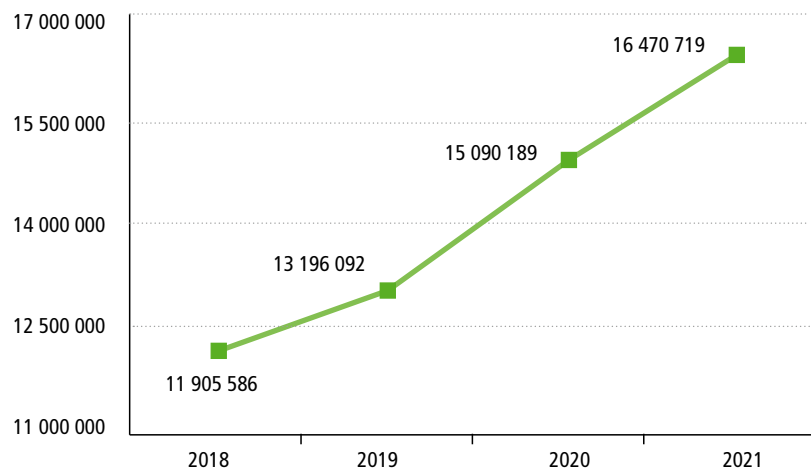
Celkové výdaje Kraje Vysočina v roce 2021 činily 17 969 778 tis. Kč a byly čerpány na 90 % upraveného rozpočtu. Výdajová část rozpočtu Kraje Vysočina byla členěna dle svého charakteru na jednotlivé oblasti – kapitoly rozpočtu. Na celkovém čerpání rozpočtu výdajů se nejvíce podílela kapitola Školství, mládeže a sportu (48,8 % všech výdajů rozpočtu kraje), a to zejména ve formě přímých výdajů na vzdělávání pro krajské a obecní školy (částka 8 077 368 tis. Kč) a dotací pro soukromé školy (částka 308 162 tis. Kč). Druhý objemově největší rozpočet výdajů představovala kapitola Doprava (15,92 % všech výdajů), kde největší částku tvořil příspěvek zřízované příspěvkové organizaci Krajské správě a údržbě silnic Vysočiny (1 471 745 tis. Kč) a výdaje na úhradu prokazatelných ztrát v silniční a železniční dopravě (1 103 393 tis. Kč). Další objemově významné kapitoly byly kapitola Evropské projekty (8,3 %), kapitola Sociální věci (8,3 % výdajů) a kapitola Zdravotnictví (6,6 % výdajů). Od roku 2019 se změnil systém poskytování systémových dotací, kdy došlo v rámci harmonizace a komplexnosti dotační politiky Kraje Vysočina k sjednocení pod Fond Vysočiny. Finanční prostředky vyčleněné pro rok 2021 pro dotační politiku kraje dosáhly výše 200 000 tis. Kč.

Vývoj výdajů rozpočtu Kraje Vysočina (v tis. Kč)

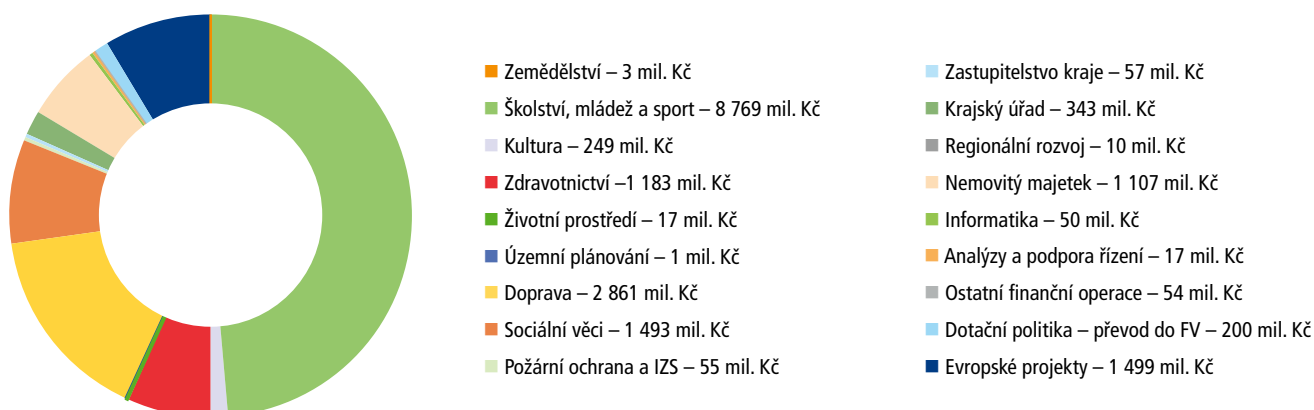
3. HOSPODAŘENÍ KRAJE

Vývoj výdajů rozpočtu Kraje Vysočina – bez výdajů kapitoly Evropské projekty (v tis. Kč)

Struktura výdajů rozpočtu Kraje Vysočina v roce 2021 dle kapitol

(celkové výdaje 17 969,8 mil. Kč)

PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE KRAJE VYSOČINA

Kraj, jakožto územní samosprávný celek, může k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností, zřizovat příspěvkové organizace. Příspěvkové organizace kraj zřizuje pro takové činnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.

Počet zřizovaných příspěvkových organizací podle odvětví k 31. 12. 2020	
Doprava	1
Kultura a cestovní ruch	10
Sociální péče*	19
Zdravotnictví	8
Školství	56
Územní rozvoj	1
Celkem	95

*Domov Lidmaň byl rozhodnutím zastupitelstva kraje od 1. 1. 2021 sloučen s Domovem Kopretina Černovice, který je nástupnickou organizací.

Z prostředků Kraje Vysočina bylo formou příspěvku na provoz a investičního příspěvku v roce 2021 poskytnuto zřizovaným příspěvkovým organizacím celkem 2 140 876 tis. Kč (bez dotací ze státního rozpočtu, strukturálních fondů a z jiných veřejných rozpočtů).

3. HOSPODAŘENÍ KRAJE

Přehled poskytnutých příspěvků z prostředků kraje v roce 2021 podle odvětví	Příspěvek na provoz	Investiční příspěvek
Doprava*	950 554	83 882
Kultura a cestovní ruch	184 174	4 403
Sociální péče	78 575	141
Zdravotnictví	448 688	35 261
Školství	334 769	3 634
Územní rozvoj**	16 795	0
Celkem	2 013 555	127 321

* včetně příspěvku na opravy a rekonstrukce silnic II. a III. třídy a mostů

** včetně příspěvku na administraci projektů z kapitoly Analýzy a podpora řízení

Přehled dosažených výsledků hospodaření k 31. 12. 2021 podle odvětví v tis. Kč	
Doprava	4 167
Kultura a cestovní ruch	4 362
Sociální péče	772
Zdravotnictví	43 418
Školství	14 138
Územní rozvoj	8
Celkem	66 865

Celkový přehled hospodaření příspěvkových organizací Kraje Vysočina za rok 2021	
Počet příspěvkových organizací hospodařících vyrovnaně nebo se ziskem	95
Celková výše kladného výsledku hospodaření (v tis. Kč)	66 865
Počet příspěvkových organizací se ztrátou	0
Celková výše ztráty (v tis. Kč)	0
Saldo hospodaření příspěvkových organizací (v tis. Kč)	66 865

VZTAH ROZPOČTU KRAJE K ROZPOČTU OBCÍ A DOBROVOLNÉHO SVAZKU OBCÍ (DSO)

Z finančních prostředků Kraje Vysočina byly obcím poskytnuty dotace v celkové výši 251 272,4 tis. Kč a DSO prostředky ve výši 5 934,7 tis. Kč.

Kromě výše uvedených dotací, které byly krajem poskytnuty z jeho vlastních zdrojů, byly v roce 2021 obcím prostřednictvím Kraje Vysočina poskytnuty ze státního rozpočtu účelové dotace ve výši 727 877 tis. Kč a DSO prostředky ve výši 2 854 tis. Kč. Finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtům obcí Kraje Vysočina pak činil 598 404 tis. Kč.

4

MAJETEK A INVESTICE

Kraj Vysočina zajišťuje v rámci své působnosti rozsáhlé spektrum úkolů a činností v oblasti školství, zdravotnictví, sociální péče, kultury a dopravy. Pro výkon těchto činností zřizuje 95 příspěvkových organizací, které v naprosté většině využívají budovy a další nemovitý majetek ve vlastnictví kraje. Jedná se především o střední školy, dětské domovy, nemocnice, zdravotnickou záchrannou službu, domovy pro seniory, ústavy sociální péče, muzea, divadla, knihovny, galerie, správu a údržbu silnic. Portfolio uvedeného nemovitého majetku je velmi rozsáhlé a zahrnuje stovky budov i souvisejících pozemků, více než 4 550 kilometrů silnic II. a III. třídy, včetně téměř 45 milionů m² pozemků pod těmito pozemními komunikacemi. Správa takto rozsáhlého objemu nemovitostí představuje velmi

náročnou a trvalou činnost a také velkou míru zodpovědnosti. V oblasti nakládání a hospodaření s nemovitým majetkem rozhodovaly samosprávné orgány kraje o stovkách případů prodeje, koupě, pronájmů, zřízení věcných břemen a o dalších majetkových úkonech souvisejících s nakládáním a správou nemovitého majetku. Objekty, které kraj vlastní, byly většinou získány od státu v souvislosti s převzetím řízovatelské působnosti výše uvedených příspěvkových organizací. Stavebně technický stav těchto objektů nebyl ve většině případů dobrý a postupně během uplynulých let došlo investiční činností kraje k jeho radikálnímu zlepšení. Byly odstraňovány nedostatky a závady, provedeny rekonstrukce a modernizace včetně přístaveb a budování nových objektů. V roce 2021 dosáhly výdaje Kraje Vysočina v oblasti pozemního stavitelství více než 1 000 mil. Kč, a to pouze z rozpočtu kraje. Další stovky milionů korun byly získány pomocí úspěšného využívání vnějších finančních zdrojů, zejména pak prostředků z fondů Evropské unie.

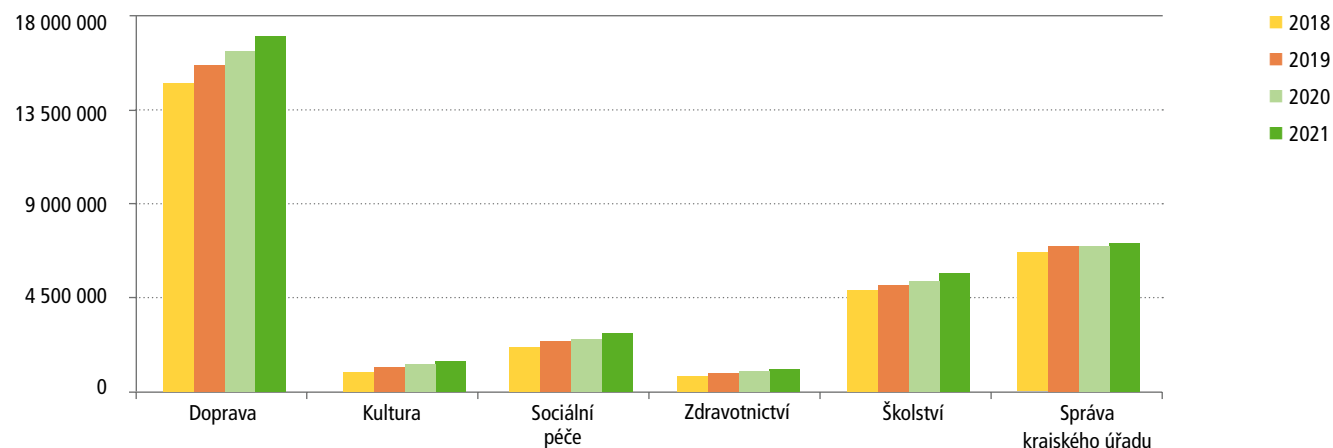
Speciální kapitolou práce jsou činnosti v oblasti majetkoprávní. Jde o komplexní majetkovou správu nemovitého majetku kraje, návrhy na nabytí, užívání, pronájem, výpůjčky, zastavování, prodeje a jiné majetkové dispozice nemovitých věcí včetně návrhů na komerční využití majetku. Za zvláštní zmínku stojí významná a náročná majetkoprávní příprava rozsáhlé investiční činnosti kraje v oblasti dopravních staveb. Jedná se především o zajištění výkupů pozemků pro nové liniové stavby, které jsou nezbytnou podmínkou vlastní realizace výstavby nových silnic, mostů a obchvatů obcí, a to včetně těch, které jsou spolufinancovány z vnějších zdrojů.

Osobně považuji rok 2021, z hlediska správy majetku a jeho dalšího rozvoje, za úspěšný, a to i přes nepříznivou společenskou situaci, která byla vyvolaná pandemií onemocnění Covid-19.

Mgr. Karel Janoušek,
radní Kraje Vysočina pro oblast majetku

4. MAJETEK A INVESTICE

Hodnota nemovitého majetku Kraje Vysočina a zřizovaných příspěvkových organizací (v tis. Kč)

Hodnota nemovitého majetku Kraje Vysočina a zřizovaných příspěvkových organizací (v tis. Kč)

Rezort	2018	2019	2020	2021
Doprava	14 679 783	15 542 661	16 324 034	17 459 481
Kultura	609 922	658 742	845 535	847 831
Sociální péče	1 911 124	2 256 222	2 357 623	2 694 181
Zdravotnictví	517 530	624 202	633 604	639 935
Školství	4 758 415	4 845 024	4 997 337	5 199 126
Správa krajského úřadu	6 924 471	7 221 398	7 208 294	7 385 254
Celkem	29 401 245	31 148 248	32 366 427	34 225 807

Aktiva Kraje Vysočina a zřizovaných příspěvkových organizací celkem (v tis. Kč)

	2018	2019	2020	2021
Aktiva celkem:	35 364 409	37 994 100	41 020 263	44 285 543
Dlouhodobý nehmotný majetek	433 935	499 884	526 283	546 608
z toho: nehmotný majetek	430 950	497 267	511 056	538 609
nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	2 985	2 617	15 227	7 999
poskytnuté zálohy	0	0	0	0
Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku	-356 358	-379 499	-405 850	-415 774
Dlouhodobý hmotný majetek	39 523 583	41 572 744	43 822 511	46 682 638
z toho: nemovitý majetek	29 401 245	31 148 248	32 366 426	34 225 807
movitý majetek	8 045 732	8 378 518	8 546 480	8 823 695
nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	2 062 548	2 045 969	2 909 546	3 632 555
dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	13 900	0	0	0
poskytnuté zálohy	158	9	59	581
Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku	-11 052 004	-11 576 375	-12 139 279	-12 763 982
Dlouhodobý finanční majetek (akcie, podílové listy)	105 692	105 692	105 692	105 692
Zásoby	246 633	285 543	321 133	339 343
Finanční majetek (ceniny, běžné účty, účty fondů)	4 338 972	5 031 434	5 551 448	6 640 528
Pohledávky za odběrateli a zaměstnanci, zálohy	2 137 901	2 471 588	3 257 509	3 169 723
Opravné položky k pohledávkám	-13 945	-16 910	-19 184	-19 232

4. MAJETEK A INVESTICE

Přehled rozsahu investiční a neinvestiční výstavby v oblasti pozemního stavitelství

Oblast	Hodnota stavebních a projektových prací v mil. Kč
Školství	232
Sociální péče	189
Zdravotnictví	440
Kultura	12
Sídlo kraje	199
Celkem	1 072

Výdaje Kraje Vysočina na provedení stavebních prací a souvisejících služeb v oblasti pozemního stavitelství dosáhly v roce 2021 hodnoty 1 072 mil. Kč, což je prozatím nevyšší částka v historii existence kraje. Investiční a neinvestiční výdaje na projekční a stavební zakázky, související se zajištěním péče o objekty ve vlastnictví kraje, jejich rozvojem a na výstavbu nových objektů, se meziročně zvýšily o více než 300 mil. Kč. Finanční krytí bylo zajištěno především z vlastních rozpočtových prostředků kraje, nicméně řada staveb byla spolufinancována také z vnějších zdrojů. I přes nepříznivou situaci vyvolanou pandemií onemocnění Covid-19 se podařilo dokončit a zahájit několik desítek staveb a projekčně a inženýrsky připravit celou řadu dalších významných investic, u kterých se předpokládá zahájení v roce 2022.

V oblasti zdravotnictví bylo dokončeno několik středně velkých investic v Nemocnici Havlíčkův Brod a v Nemocnici Jihlava pokračuje rozsáhlá rekonstrukce stravovacího provozu a rekonstrukce tepelných zdrojů. V Nemocnici Pelhřimov byla dokončena rekonstrukce budovy ředitelství a rozšíření prostor urgentního příjmu a nadále probíhá finančně náročná výstavba nového pavilonu dětského, gynekologicko-porodnického a neurologického oddělení. V Nemocnici Třebíč byla dokončena rekonstrukce trafostanice, včetně náhradního zdroje, a pokračuje přístavba a rekonstrukce operačních sálů. V Nemocnici Nové Město na Moravě byla zahájena rekonstrukce vstupního pavilonu a bylo dokončeno zateplení několika stávajících pavilonů.

Na budovách využívaných pro krajské školství byla realizována celá řada velkých oprav, rekonstrukcí a modernizací. Byly řešeny obvodové pláště budov, okna, střechy, fasády, rekonstruována sociální zařízení jak ve školách, tak v domovech mládeže, tělocvičny, učebny, elektroinstalace silnoproudé i slaboproudé a inženýrské sítě. Dokončena byla rekonstrukce objektu pro Pedagogicko-psychologickou poradnu a Speciálně pedagogické centrum Vysočina v Třebíči a pro stejného uživatele byla zahájena rekonstrukce objektu v Havlíčkově Brodě. Započala výstavba nové tělocvičny pro VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou s náklady téměř 140 mil. Kč a pro Školní statek Humpolec rekonstrukce sušky obilí. Dále byla zahájena výstavba gastrostudia pro Obchodní akademii a Hotelovou školu Havlíčkův Brod, rekonstrukce původní přístavby Gymnázia Třebíč, rekonstrukce tělocvičen a nádvoří SŠ stavební Třebíč a rekonstrukce bytových jader a pokojů domova mládeže SPŠ Třebíč. Pokračuje oprava elektroinstalace v SPŠ a SOU Pelhřimov v ulici Friedova a rekonstrukce střechy, venkovních omítek a oken pro SŠ řemesel a služeb Moravské Budějovice. Připravuje se nástavba budovy Základní školy Třebíč, Cyrilometodějská 22.

V oblasti sociální péče byly dokončeny objekty v Ledči nad Sázavou, Havlíčkově Brodě, Golčově Jeníkově a Chotěboři v rámci transformace Domova Háj. Stejně tak byly dokončeny objekty v Jihlavě, Měříně a Jihlavě-Pávov, a to v rámci transformace Domova Kamélie Křižanov. Byla zahájena výstavba dvou objektů komunitního bydlení pro Domov ve Věži a nadále pokračuje finančně náročná výstavba nového objektu pracoviště Jihlava pro Domov Ždírec. Dále byly zahájeny a dokončeny středně velké investiční akce, které směřovaly ke zlepšení stavebně technického stavu budov, odstranění nevyhovujících stavů a dosažení požadovaných standardů pro klienty ostatních domovů. Připravena je realizace přístavby výtahu a stavebních úprav v Domově pro seniory Havlíčkův Brod a byla zahájena projekční příprava nové budovy Domova pro seniory Třebíč, Koutkova-Kubešova.

V oblasti kultury byla dokončena rekonstrukce kaple Panny Marie Bolestné v obci Kámen, která byla plně hrazená z rozpočtu kraje. Další stavební práce pokračují na úpravě návštěvnického centra hradu Kámen. Byla zahájena projekční příprava výstavby depozitáře v Pelhřimově a edukačního centra v Muzeu Vysočiny Jihlava.

VÝZNAMNÉ INVESTICE A OPRAVY NEMOVITÉHO MAJETKU V ROCE 2021 A PŘIPRAVOVANÉ ZÁMĚRY

Dokončené stavby:

- Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledec nad Sázavou – rekonstrukce zastřešení Poštovní, výdaje 6,79 mil. Kč.
- Akademie-VOŠ, GYMN. a SOŠ UP Světlá nad Sázavou – oprava podlahy tělocvičny, výdaje 0,98 mil. Kč.
- ZŠ a PŠ Chotěboř – rekonstrukce zastřešení Hradební, výdaje 6,08 mil. Kč.
- Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledec nad Sázavou – oprava balkonů Koželská, výdaje 0,26 mil. Kč.
- ČZa v Humpolci, střední škola – oprava budovy se šatnami, Světlá nad Sázavou, výdaje 3,30 mil. Kč.
- Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledec nad Sázavou – havárie podlahy učebny G12, výdaje 0,39 mil. Kč.
- ZŠ a PŠ Havlíčkův Brod – oprava přístavby, výdaje 1,89 mil. Kč.
- SOŠ a SOU Třešť – rekonstrukce vytápění, VZT, ZTI a elektroinstalace, výdaje 6,51 mil. Kč.
- SOŠ a SOU Třešť – rekonstrukce budovy domova mládeže, výdaje 6,01 mil. Kč.
- SŠ PTA Jihlava – přístavba učeben Polenská, výdaje 8,32 mil. Kč.
- SOŠ, SOU a ZŠ Třešť – havárie topné soustavy, ulice Tovární, výdaje 4,65 mil. Kč.
- Gymnázium a OA Pelhřimov – oprava hydroizolací na OA, výdaje 16,67 mil. Kč.
- SPŠ a SOU Pelhřimov – Růžová, stavební úpravy auly včetně jejího zázemí, výdaje 10,03 mil. Kč.
- ZŠ Pelhřimov, Komenského 1326 – oprava rozvodů vody, ÚT a rehabilitace, výdaje 4,70 mil. Kč.
- Gymnázium Humpolec – oprava rozvodů vody, výdaje 1,16 mil. Kč.
- Školní statek Humpolec – plynová přípojka, výdaje 4,75 mil. Kč.
- Gymnázium a SOŠ Moravské Budějovice – rekonstrukce oken a podlah, výdaje 28,48 mil. Kč.
- Dětský domov Hrotovice – protiradonová opatření, výdaje 2,93 mil. Kč.
- VOŠ a SŠVZZ Třebíč – PBR areálu, výdaje 3,00 mil. Kč.
- Gymnázium Žďár nad Sázavou – akustické podhledy, výdaje 3,21 mil. Kč.
- Hotelová škola Světlá a SOŠŘ Velké Meziříčí – rekonstrukce ÚT a ZTI staré dílny, výdaje 4,39 mil. Kč.
- Střední odborná škola Nové Město na Moravě – rekonstrukce ZTI, Petrovice, výdaje 7,78 mil. Kč.
- Dětský domov Rovečné – rekonstrukce kanalizace, výdaje 9,68 mil. Kč.
- VOŠ a SOŠ Bystřice nad Pernštejnem – rekonstrukce kotelny domova mládeže, výdaje 2,22 mil. Kč.
- Nemocnice Havlíčkův Brod – oprava garáží a dvora, výdaje 12,77 mil. Kč.
- Nemocnice Havlíčkův Brod – VZT dětské oddělení a server, výdaje 13,88 mil. Kč.
- Nemocnice Havlíčkův Brod – stavební úpravy hlavní budovy, výdaje 13,17 mil. Kč.
- Nemocnice Havlíčkův Brod – oprava budov kotelny, spisovny a infekčního oddělení, výdaje 3,10 mil. Kč.
- Nemocnice Jihlava – rekonstrukce energocentra, výdaje 25,74 mil. Kč.
- Nemocnice Jihlava – rekonstrukce výtahů GYNPOR, výdaje 19,76 mil. Kč.
- ZZS Kraje Vysočina – kanalizační přípojka, Moravské Budějovice, výdaje 0,99 mil. Kč.
- Nemocnice Pelhřimov – stavební úpravy budovy č. p. 710, výdaje 26,38 mil. Kč.
- Nemocnice Pelhřimov – rozšíření urgentního příjmu, výdaje 19,70 mil. Kč.
- Nemocnice Třebíč – rekonstrukce TS1 a náhradního zdroje, výdaje 54,10 mil. Kč.
- Nemocnice Třebíč – rekonstrukce dezinfekce infekčních vod, výdaje 2,29 mil. Kč.
- Nemocnice Nové Město na Moravě – rekonstrukce výtahů, výdaje 2,71 mil. Kč.
- Nemocnice Nové Město na Moravě – technologický výtah stravovacího provozu, výdaje 0,97 mil. Kč.
- Nemocnice Nové Město na Moravě – MaR stravovací provoz, výdaje 1,21 mil. Kč.
- Muzeum Vysočiny Pelhřimov – stavební a restaurátorské úpravy kaple Panny Marie Bolestné, výdaje 19,68 mil. Kč.
- Domov ve Věži – oprava fasády staré budovy, výdaje 8,44 mil. Kč.
- Domov Háj – oprava vstupu a kanalizačního připojení, Světlá nad Sázavou, výdaje 0,20 mil. Kč.
- Domov Jeřábina Pelhřimov – DZR Horní Cerekev, výdaje 4,25 mil. Kč.
- Domov pro seniory Třebíč, Koutkova-Kubešova – rekonstrukce vytápění, VZT, ZTI a elektroinstalace, výdaje 13,82 mil. Kč.
- Domov pro seniory Třebíč, Manželů Curieových – rekonstrukce pokojů a VZT, výdaje 13,84 mil. Kč.
- Domov pro seniory Mitrov – zastínění objektu, výdaje 1,08 mil. Kč.
- Domov pro seniory Mitrov – oprava výtahu kuchyně, výdaje 1,11 mil. Kč.
- Pedagogicko-psychologická poradna a Speciální pedagogické centrum Vysočina – rekonstrukce objektu v Třebíči, spolufinancováno z fondů EU, výdaje 28,78 mil. Kč.
- Transformace Domova Háj II – jeden objekt v Ledči nad Sázavou, spolufinancováno z fondů EU, výdaje 16,82 mil. Kč.
- Transformace Domova Háj III – dva objekty v Havlíčkově Brodě, spolufinancováno z fondů EU, výdaje 28,47 mil. Kč.
- Transformace Domova Háj III – dva objekty v Golčově Jeníkově, spolufinancováno z fondů EU, výdaje 32,02 mil. Kč.
- Transformace Domova Háj III – dva objekty v Chotěboři, spolufinancováno z fondů EU, výdaje 26,85 mil. Kč.
- Transformace Domova Kamélie Křižanov III – tři objekty v Jihlavě, spolufinancováno z fondů EU, výdaje 69,28 mil. Kč.
- Transformace Domova Kamélie Křižanov III – tři objekty v Jihlavě-Pávov, spolufinancováno z fondů EU, výdaje 65,43 mil. Kč.
- Transformace Domova Kamélie Křižanov IV – tři objekty v Měříně, spolufinancováno z fondů EU, výdaje 49,32 mil. Kč.

4. MAJETEK A INVESTICE

- Energetické úspory – Nemocnice Nové Město na Moravě – pavilon 2, spolufinancováno z Operačního programu Životní prostředí, výdaje 29,00 mil. Kč.
- Energetické úspory – Nemocnice Nové Město na Moravě – pavilon 3, spolufinancováno z Operačního programu Životní prostředí, výdaje 9,40 mil. Kč.
- Energetické úspory – Nemocnice Nové Město na Moravě – pavilon 7, spolufinancováno z Operačního programu Životní prostředí, výdaje 7,50 mil. Kč.
- Energetické úspory – Nemocnice Nové Město na Moravě – pavilon 11, spolufinancováno z Operačního programu Životní prostředí, výdaje 6,19 mil. Kč.
- Energetické úspory – Nemocnice Nové Město na Moravě – pavilon 13, spolufinancováno z Operačního programu Životní prostředí, výdaje 10,15 mil. Kč.
- Hotelová škola a SOŠŘ Velké Meziříčí, pavilon HH, spolufinancováno z Operačního programu Životní prostředí, výdaje 5,23 mil. Kč.
- Hotelová škola a SOŠŘ Velké Meziříčí, pavilon DH, spolufinancováno z Operačního programu Životní prostředí, výdaje 17,72 mil. Kč.

Rozestavěné stavby

- OA a HŠ Havlíčkův Brod – gastrostudio, náklady 12,86 mil. Kč.
- Gymnázium Havlíčkův Brod – oprava 1. PP Kozí, náklady 6,25 mil. Kč.
- Gymnázium Chotěboř – oprava střechy, náklady 3,33 mil. Kč.
- SŠ PTA Jihlava – svářečská škola a výukový pavilon, náklady 74,67 mil. Kč.
- Školní statek Humpolec – rekonstrukce sušky, náklady 60,72 mil. Kč.
- SPŠ a SOU Pelhřimov – Friedova, oprava elektroinstalace, náklady 26,76 mil. Kč.
- Gymnázium a OA Pelhřimov – oprava elektroinstalace na OA, náklady 19,05 mil. Kč.
- SŠ řemesel a služeb Moravské Budějovice – rekonstrukce střechy, venkovních omítek a oken, náklady 25,48 mil. Kč.
- Gymnázium Třebíč – rekonstrukce původní přístavby, náklady 23,71 mil. Kč.
- SŠ stavební Třebíč – rekonstrukce tělocvičen a nádvoří, náklady 27,01 mil. Kč.
- SPŠ Třebíč – rekonstrukce bytových jader a pokojů DM, náklady 47,05 mil. Kč.
- VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou – tělocvična, náklady 138,43 mil. Kč.
- VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou – rekonstrukce elektroinstalace, náklady 50,23 mil. Kč.
- Gymnázium a SG Nové Město na Moravě – oprava podlah – chodby, náklady 5,44 mil. Kč.
- Nemocnice Havlíčkův Brod – rekonstrukce výtahů 2, náklady 11,02 mil. Kč.
- Nemocnice Jihlava – rekonstrukce stravovacího provozu, náklady 339,78 mil. Kč.
- Nemocnice Jihlava – rekonstrukce tepelných zdrojů, náklady 51,30 mil. Kč.
- Nemocnice Pelhřimov – rekonstrukce výměníku hlavní lůžkové budovy, náklady 6,04 mil. Kč.
- Nemocnice Třebíč – přístavba a rekonstrukce pavilonu operačních sálů, náklady 435,21 mil. Kč.
- Nemocnice Třebíč – rekonstrukce výtahů v pavilonu U, náklady 4,84 mil. Kč.
- Nemocnice Nové Město na Moravě – rekonstrukce vstupního pavilonu, náklady 98,60 mil. Kč.
- Muzeum Vysočiny Pelhřimov – návštěvnické centrum hradu Kámen, náklady 19,94 mil. Kč.
- Domov Ždírec – pracoviště Jihlava, náklady 405,50 mil. Kč.
- Domov Jeřábina Pelhřimov – Onšov – oprava oplocení areálu a oprava kuchyně, náklady 13,94 mil. Kč.
- Krajský úřad Kraje Vysočina – budova E, náklady 537,97 mil. Kč.
- Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Vysočina – rekonstrukce budovy pro pracoviště v Havlíčkově Brodě, náklady 11,20 mil. Kč.
- Nemocnice Pelhřimov – pavilon dětského, gynekologicko porodnické a neurologické oddělení, náklady 690,00 mil. Kč.
- Domov ve Věži – komunitní bydlení II., náklady 19,60 mil. Kč.
- Úspory energií – Nemocnice Třebíč – stravovací provoz (budova K), náklady 23,35 mil. Kč.
- Úspory energií – Nemocnice Třebíč – administrativa (budova N), náklady 15,40 mil. Kč.

Připravované záměry

- Gymnázium Havlíčkův Brod – oprava podlah,
- Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledec nad Sázavou – oprava šaten a dílny, Poštovní,
- ČZA v Humpolci, střední škola – oprava vstupu,
- Akademie – VOŠ, Gymn. a SOŠUP Světlá nad Sázavou – oprava hygienického zařízení budovy 2,
- VOŠ, OA a SOUT Chotěboř – dostavba dílen odborného výcviku,
- Gymnázium Jihlava – oprava technického zázemí,
- SUPŠ Jihlava-Helenín – rekonstrukce domova mládeže,
- Gymnázium Jihlava – revitalizace dvorního traktu,
- SOŠ a SOU Třešť – rekonstrukce střechy nad hlavní budovou školy v Černovicích,
- OA, SZŠ a SOŠS Jihlava – oprava tělocvičny,
- SŠ PTA Jihlava – rekonstrukce ručních dílen, Polenská,
- SUPŠ Jihlava-Helenín – oprava lávky,
- SUPŠ Jihlava-Helenín – oprava střešního pláště dílen,
- OA, SZŠ a SOŠS Jihlava – rekonstrukce objektů v souladu s PBR,
- SPŠ a SOU Pelhřimov – rekonstrukce dílen, Křemešnická,
- Dětský domov Humpolec – oprava podlah,

4. MAJETEK A INVESTICE

- Gymnázium Humpolec – opravy stavebních konstrukcí budov,
- Dětský domov Senožaty – oprava ÚT a zateplení,
- ČZA v Humpolci, střední škola – oprava fasády a kotelna v domově mládeže Dusilov,
- ČZA v Humpolci, střední škola – oprava fasády, ulice Školní,
- Gymnázium a OA Pelhřimov – nátěr a drobné opravy fasády a komínů,
- Gymnázium a OA Pelhřimov – venkovní hřiště, zřízení lezecké stěny,
- SPŠ Třebíč – rekonstrukce stravovacího provozu,
- OA a HŠ Třebíč – rekonstrukce pro kadeřnictví,
- ZŠ Třebíč, Cyrilometodějská 22 – nástavba budovy,
- SPŠ Třebíč – rekonstrukce pokojů, větrání a elektroinstalace domova mládeže,
- VOŠ a SŠVZZ Třebíč – rekonstrukce tělocvičny, šaten tělocvičny, spojovací chodby tělocvičny a vjezdových bran,
- OA a HŠ Třebíč – rekonstrukce 2. NP, vestibulu a PBR, T. Bati,
- SPŠ Třebíč – rekonstrukce ZTI, vstupů a elektroinstalace,
- OA a HŠ Třebíč – rekonstrukce, ZTI a elektroinstalace,
- Gymnázium Třebíč – oprava výtahu a oken přístavby,
- Gymnázium a SOŠ Moravské Budějovice – rekonstrukce učebny hudebny a oken v kotelně,
- SŠ řemesel a služeb Moravské Budějovice – rekonstrukce domova mládeže,
- SŠ stavební Třebíč – oprava povrchů nádvoří,
- SŠ stavební Třebíč – dílna odborného výcviku,
- Dětský domov Jemnice – napojení bytů na stávající ČOV Budkov,
- Dětský domov Jemnice – oprava venkovních omítek a výplní otvorů Budkov,
- Dětský domov Jemnice – rekonstrukce schodišť,
- SZŠ a VOŠ zdravotnická Žďár nad Sázavou – zázemí praxe, NMnM – rekonstrukce ZTI, elektro,
- SZŠ a VOŠ zdravotnická Žďár nad Sázavou – oprava výtahu,
- VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou – rekonstrukce ÚT svařovny, Strojírenská,
- VOŠ a SOŠ Bystřice nad Pernštejnem – výměna oken,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – rekonstrukce energocentra,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – parkovací dům,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – rekonstrukce slaboproudu v hlavní budově,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – stavební úpravy ARO,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – přístavba hlavní budovy,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – rekonstrukce VZT 2,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – stavební úpravy COS,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – přístavba a rekonstrukce pavilonu infekčního oddělení,
- Nemocnice Jihlava – pavilon rehabilitační, následné a geriatrické péče a parkovací dům,
- Dětské centrum Jihlava – oprava odvětrání sklepních prostor,
- ZZS Kraje Vysočina – výjezdové stanoviště Telč,
- Nemocnice Pelhřimov – rekonstrukce stravovacího provozu,
- Trojlístek Kamenice nad Lipou – oprava podlah a izolací,
- Nemocnice Třebíč – parkovací dům,
- Nemocnice Třebíč – stavební úpravy 1. NP pavilonu U,
- Nemocnice Třebíč – rekonstrukce budovy S na LDN,
- Nemocnice Třebíč – stavební úpravy budovy M2 rehabilitace,
- Nemocnice Nové Město na Moravě – rekonstrukce pavilonu gynekologie,
- Nemocnice Nové Město na Moravě – stavební úpravy ODN 2, 3,
- Nemocnice Nové Město na Moravě – dialýza,
- Horácké divadlo Jihlava – oprava střechy, Komenského 22,
- Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě – oprava fasády, Komenského ulice,
- Muzeum Vysočiny Pelhřimov – Hrad Kámen, rekonstrukce elektroinstalace, stavební úpravy,
- Horácká galerie v Novém Městě na Moravě – rekonstrukce hospodářského objektu,
- Společný depozitář v Pelhřimově a edukační centrum v Muzeu Vysočiny Jihlava,
- Domov pro seniory Havlíčkův Brod – výtah a stavební úpravy budovy č. p. 2119,
- Domov ve Věži – nová budova,
- Domov Lidmaň – objekt bydlení,
- Domov Kopretina Černovice – oprava střechy – administrativní domek,
- Domov Jeřábina Pelhřimov – chráněné bydlení Počátky,
- Domov důchodců Proseč u Pošné – rekonstrukce vytápění,
- Domov Lidmaň – administrativní budova – oprava fasády,

4. MAJETEK A INVESTICE

- Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou – rekonstrukce terasy, výtahů a venkovní zpevněné plochy,
- Domov pro seniory Třebíč, Koutkova-Kubešova – nová budova,
- Domov Nové Syrovice – rekonstrukce domku bydlení,
- Domov Nové Syrovice – rekonstrukce přístavby zámku, zámecké zdi a oplocení,
- Domov bez zámku Náměšť nad Oslavou – přístavba výtahu Hrotovice,
- Domov Kamélie Křižanov – administrativní budova,
- Transformace Domova Háj IV – DS a STD v Golčově Jeníkově,
- Úspory energií – VOŠ a SŠ Třebíč včetně výstavby pavilonu praktické výuky,
- Úspory energií – SPŠ a SOU Pelhřimov, dílny, Kamenice nad Lipou,
- Úspory energií – SPŠ Třebíč, dílny, Žďárského,
- Úspory energií – Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou,
- Úspory energií – SPŠ a SOU Pelhřimov, budova A, Křemešnická.

MAJETKOPRÁVNÍ AGENDY

Podstatná část majetkoprávních agend se týkala dopravních staveb připravovaných a realizovaných krajem na silnicích II. a III. třídy. Majetkoprávní příprava dopravních staveb je náročná co do rozsahu úkonů, jejich složitosti a stále komplikovanějšího jednání s vlastníky pozemků. Tato majetkoprávní příprava a úkony probíhaly na desítkách staveb a byly uzavřeny stovky smluvních vztahů. V podstatě se dařilo dopravní stavby majetkoprávně připravovat.

Kraj Vysočina kontinuálně, dle svých možností a dohod dosažených s vlastníky pozemků, řeší majetkoprávní vypořádání pozemků pod silnicemi II. a III. třídy. Probíhala jednání s vlastníky, uzavírání kupních smluv s fyzickými a právními osobami a bezúplatné převody pozemků z vlastnictví státu a státních organizací, měst a obcí.

V roce 2021 byly vykoupeny pozemky pod stávajícími a nově budovanými silnicemi od fyzických a právnických osob v celkové výši 26,55 mil. Kč. Jednalo se o téměř 150 kupních smluv. Refundace od Ministerstva financí ČR za výkupy pozemků pod stávajícími silnicemi II. a III. třídy byla v roce 2021 poskytnuta ve výši 7,54 mil. Kč.

Byly také průběžně narovnávány vlastnické vztahy k pozemkům mezi krajem a státem a mezi krajem a městy a obcemi. Jednalo se o téměř stovku případů a vypořádány (převedeny) byly desetitisíce m² pozemků. Až na výjimečné případy řeší Kraj Vysočina s městy a obcemi vzájemné převody pozemků v případech nekomerčního využívání předmětných pozemků bezúplatně. Rozsáhlá majetkoprávní agenda je vázána na aktivity jiných investorů, kteří svými záměry zasahují do pozemků a pozemních komunikací ve vlastnictví kraje. V roce 2021 byly uzavřeny stovky majetkoprávních smluv s občany, městy, obcemi a s podnikatelskými subjekty. Například smluvních vztahů v oblasti služebnosti – věcných břemen na pozemcích kraje – bylo uzavřeno 745. Příjem kraje z úhrad za služebnosti byl ve výši 4,43 mil. Kč.

V roce 2021 kraj dále optimalizoval portofilio svých nemovitostí. Nemovitosti, které přestaly být pro kraj či jeho příspěvkové organizace potřebné a nebylo hospodárné je nadále držet ve vlastnictví, kraj prodal zájemcům o jejich koupi. Výnos z prodeje nemovitého majetku přesáhl 1,55 mil. Kč. Podstatnou část této částky tvořil prodej nevyužívaného objektu Zámku Těchobuz a souvisejících nemovitostí, které byly prodány obci Těchobuz. Tyto získané finanční prostředky byly a budou zapojeny do hospodaření kraje.

5

FOND VYSOČINY

5. FOND VYSOČINY

Po rozhodnutí ze strany zastupitelstva kraje byly již třetím rokem pod hlavičkou Fondu Vysočiny (dále i „FV“) vyhlášovány všechny systémové dotační tituly kraje, které měly v předchozích letech mnohdy různou formu. Rozvojové prostředky určené pro tyto účely jsou Krajem Vysočina rozdělovány žadatelům na základě transparentních pravidel – výzev programů. U všech programů FV jsou používány jednotné formuláře a uzavírány obdobné smlouvy o poskytnutí dotace. Vše s cílem, aby byl celý systém poskytování dotací pro potenciální žadatele přehledný a jednoduchý. V rámci FV jsou realizovány dotační tituly soutěžního i nesoutěžního charakteru, kdy o výběru projektů určených k podpoře rozhodují buď odborné řídicí výbory na základě vyhodnocení předem daných kritérií, nebo čas podání žádostí, případně jen splnění administrativních podmínek programu.

Kraj vyhláší programy FV zaměřené na nejrůznější témata, přičemž žadatelem může být prakticky kdokoli, počínaje obcemi či svazky obcí až po neziskové organizace, podnikatelské subjekty i jednotlivce. Programy FV vyhláší v průběhu roku na svých zasedáních zastupitelstvo kraje a jednotlivé programy garantuje věcně příslušný odbor krajského úřadu. Tento odbor (garant) odpovídá za kompletní administraci programu – od sběru žádostí přes vyhodnocení grantu až po sběr závěrečných vyúčtování a vyplácení přiznaných podpor.

V roce 2021 kraj v rámci 29 vyhlášených programů uspokojil 1 591 žadatelů, což je více než 84 % ze všech došlých žádostí, a mezi tyto projekty rozdělil částku odpovídající 256,1 mil. Kč. Podmínkou pro přidělení peněz je i vlastní podíl žadatelů, což v roce 2021 představovalo částku 1,022 mld. Kč. S podporou Fondu Vysočiny tak v podstatě napříč celým územím kraje byly (či teprve budou) zrealizovány projekty v celkové hodnotě za více než 1,278 mld. Kč. Porovnání s předchozími roky je uvedeno v tabulce níže. Meziroční čísla za poslední dva roky jsou však neporovnatelná s ročními daty za období do roku 2018, protože změnou dotační politiky se pod Fond Vysočiny dostalo množství dotačních titulů, které měly v předchozích letech jinou formu. Průměrná výše vlastních prostředků žadatelů na jednu korunu vydanou z Fondu Vysočiny v roce 2021 dosáhla 3,99 Kč (v roce 2020 dosahovala 1,40 Kč). Nárůst tohoto ukazatele v posledním roce je ovlivněn i existencí programů, které pomáhají žadatelům spolufinancovat již podpořené projekty z jiných zdrojů, jako jsou státní či evropské dotační tituly, a FV tak nemusí být v těchto případech hlavním zdrojem finanční pomoci (například programy v oblasti vodohospodářství nebo cykloturistiky). Od doby založení Fondu Vysočiny v roce 2002 až do konce roku 2021 bylo vyhlášeno celkem 520 programů v objemu za více než 2,065 mld. Kč. Podporu pro své projekty získalo více než 20,7 tis. žadatelů z cca 31,7 tis. podaných žádostí.

Statistický přehled využívání programů Fondu Vysočiny za roky 2016–2021

Fond Vysočiny (FV)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet vyhlášených programů	24	20	21	38	42	29
Objem vyhlášených programů (mil. Kč)	61,8	62,0	67,0	369,1	385,4	264,1
Počet podaných žádostí	1 306	1 045	1 040	3 753	3 595	1 890
Počet uspokojených žádostí	725	717	729	3 280	3 037	1 591
Přidělená podpora (mil. Kč)	57,7	56,3	62,3	353,4	371,6	256,1
Vlastní podíl žadatelů (mil. Kč)	111,3	111,8	125,8	573,2	518,7	1 022,1

Zdroj: www.fondvysociny.cz

www.fondvysociny.cz

Z hlediska počtu evidovaných žádostí dle typu žadatele jednoznačně převažovaly žádosti došlé od municipalit, které jsou oprávněným žadatelem ve většině programů – celkem jich bylo 1 370 a tvořily více jak 72 % všech žádostí. Druhou nejvýznamnější skupinu tvořily nestátní neziskové organizace (zapsané spolky, církevní organizace, nadace, o. p. s. apod.), a to 22,1 % (417 žádostí). Ostatní typy tvořily jen něco přes 5 % všech žadatelů, z nichž největší skupinou byly příspěvkové organizace obcí, kterých bylo 42. Celkem na 1 217 projektů měst a obcí bylo schváleno 188,6 mil. Kč. K této sumě by měly obce dle uzavřených smluv o poskytnutí dotace přidat dalších více než 972,1 mil. Kč. Druhá největší částka putovala k neziskovým organizacím, a to ve výši 55,7 mil. Kč. Na dalším místě jsou pak až s velkým odstupem svazky obcí s částkou 4,8 mil. Kč.

Z tematického hlediska největší část podpory směřovala do oblasti životního prostředí (téměř 99,2 mil. Kč), kde byl dominantní program Stavby ve vodním hospodářství, ale podporována byla například i problematika nakládání s odpady. Druhou největší oblast z hlediska velikosti rozdělené dotace byla sociální oblast (více jak 34,5 mil. Kč), a to nejen díky programu Provozování domácí hospicové péče, ale i podpoře dobrovolnictví nebo zajištění provozu mateřských center. Do tohoto tématu spadá i program Prevence kriminality zaměřený na specifickou primární prevenci rizikového chování na školách či na podporu aktivit v rámci sekundární a terciární prevence.

5. FOND VYSOČINY

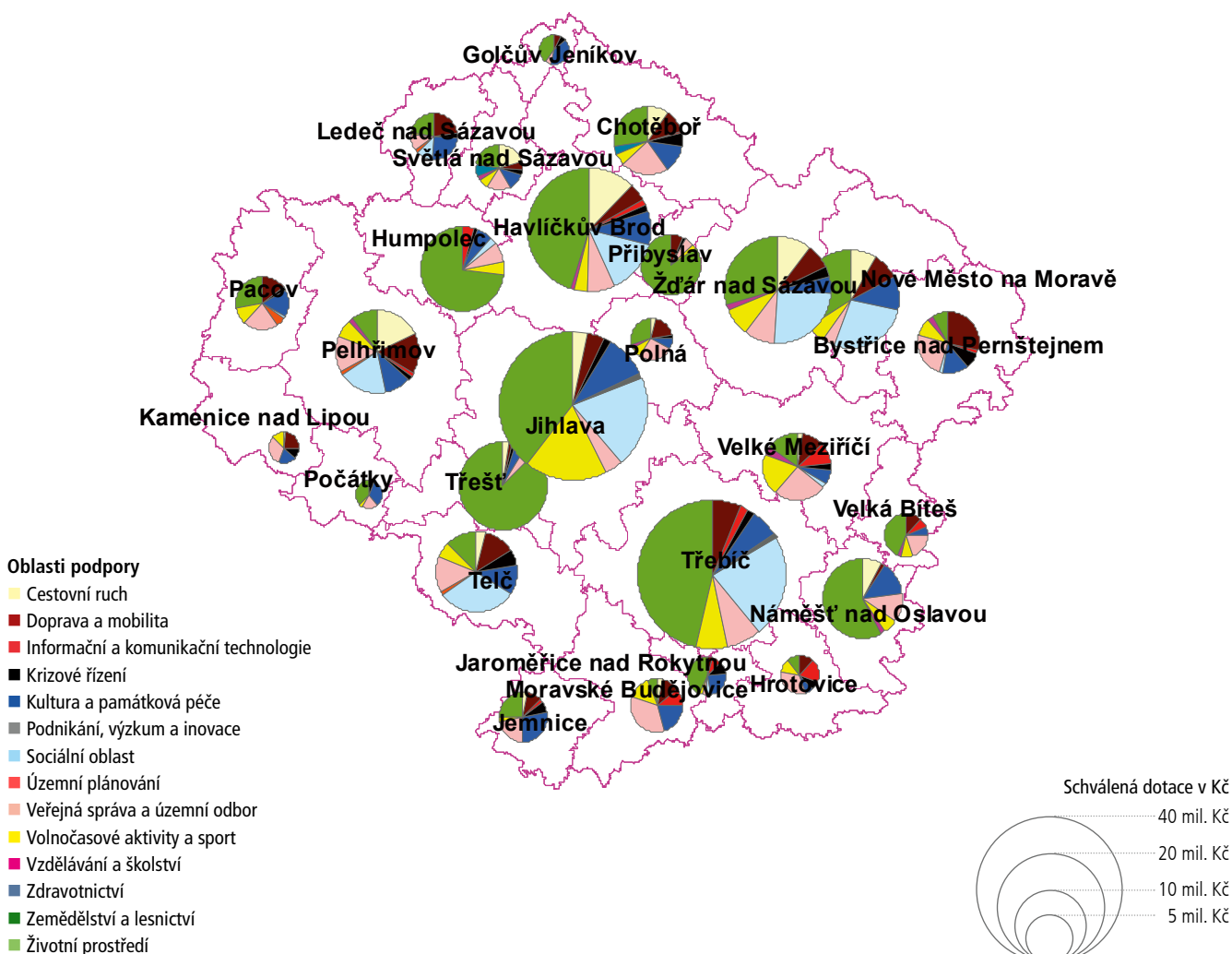
Mezi další významné oblasti podpory patřila i veřejná správa a územní rozvoj s 362 úspěšnými žádostmi a částkou 27,1 mil. Kč, kam věcně spadá velké množství projektů podaných v rámci programu Obnova venkova Vysočiny, ale například i projekty zaměřené na zajištění akceschopnosti jednotek požární ochrany obcí nebo program cílený na udržení vybraných služeb ve venkovských obcích.

Už s větším odstupem následovala oblast kultury a památkové péče ve výši 24,5 mil. Kč, kde bylo možné s podporou z FV obnovovat památkové objekty, pořádat postupové přehlídky či nejrůznější kulturní akce. Měkčí kulturní projekty byly bohužel významně ovlivněny pandemií Covid-19 a mnoha akcím byl umožněn posun realizace do dalšího období. V oblasti doprava a mobilita (souhrnné dotace ve výši 19,5 mil. Kč) pak byly podporovány opravy místních komunikací nebo chodníků a modernizace zastávek veřejné linkové dopravy.

V portfoliu FV bylo významně zastoupeno i téma volného času a sportu, kde byly podporovány aktivity vedoucí k dlouhodobé činnosti dětí a mládeže, ale i sportování hendikepovaných nebo účast na vrcholných soutěžích ve sportovních disciplínách (celkem 20,3 mil. Kč). V neposlední řadě je třeba zmínit téma cestovního ruchu, kdy v rámci programů Cyklodoprava a cykloturistika a Infrastruktura cestovního ruchu bylo celkem podpořeno 45 žadatelů částkou 13,7 mil. Kč s cílem pomoci těmto subjektům v rozšíření a zatraktivnění turistické nabídky našeho regionu.

Dlouhodobě nejvyužívanější zdroj informací o FV představují webové stránky www.fondvysociny.cz, které jsou komplexním zdrojem informací o všech dotačních titulech kraje. Na tomto webu jsou k dispozici veškeré potřebné informace – výzvy jednotlivých programů, formuláře žádostí, kontakty na osoby, v jejichž gesci je program realizován, apod. I nadále je možné využívat abonentní systém, jehož prostřednictvím jsou na základě registrace platné e-mailové adresy rozesílány informace o nově vyhlášených dotacích. Informace o FV jsou šířeny i prostřednictvím standardních webových stránek kraje (tiskové zprávy) nebo pomocí speciálního webu zaměřeného na obce, popř. pomocí krajem vydávaných tiskovin (noviny Kraj Vysočina). Uvedené zdroje výrazně zvyšují informovanost potenciálních žadatelů o nových programech Fondu Vysočiny ihned po jejich vyhlášení.

Analýza podpořených projektů dle oblasti podpory ve správních obvodech POU

6

REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Rok 2021 se nesl především ve znamení řešení dopadů pokračující krize v důsledku celosvětové pandemie onemocnění Covid-19. Propad daňových příjmů kraje v souvislosti s touto krizí zasáhl i do podoby krajské dotační politiky a znamenal oproti roku 2020 výrazné snížení nejen počtu programů, ale i celkové alokace Fondu Vysočiny. Snahou vedení kraje však dlouhodobě je, aby tato systémová pomoc nejen obcím, ale i dalším regionálním partnerům zůstávala zachována v maximální možné míře. A tak se navzdory nucenému šetření v průběhu roku podařilo dosáhnout dodatečného vyhlášení dalších programů i navýšení alokace Fondu Vysočiny z původně plánovaných 200 mil. Kč na 268 mil. Kč.

Vlajkovou lodí regionální politiky na Vysočině je rozvoj venkova a podpora malých obcí, a to již od dob vzniku kraje. Hlavní krajský nástroj pro podporu rozvoje infrastruktury obcí představuje investiční program Obnova venkova Vysočiny, který je určený pro téměř všechny obce. Programem Venkovské služby kraj již pátým rokem pomáhá nejmenším obcím do 500

obyvatel s provozem nejen obchodů smíšeného zboží, ale v roce 2021 také dalších typů služeb, jako jsou pošty, knihovny nebo turistické atrakce. Na podporu provozovatelů malých vesnických prodejen potravin v obcích nad 500 obyvatel získal Kraj Vysočina v průběhu roku 2021 prostředky z programu MPO „Obchůdek 2021+“ ve výši 3 mil. Kč, jimiž podpořil dalších 59 prodejen v kraji. Problematiku venkova se nám podařilo vyzdvihnout a poukázat na současné trendy v rámci prestižního 12. ročníku Národní konference Venkov, který proběhl v říjnu 2021 ve Žďáře nad Sázavou.

Z důvodu nepříznivé epidemiologické situace v roce 2021 se neuskutečnila tradiční soutěž Vesnice roku. Jako alternativu vyhlásil kraj ve spolupráci se Spolkem pro obnovu venkova a Sdružením místních samospráv ČR soutěž Rok života v obcích Kraje Vysočina s cílem zviditelnit a ocenit činnost malých obcí do 1 500 obyvatel při řešení pandemické krize a zvládání jejích dopadů. Po roční pauze způsobené pandemií se konal další ročník Čisté Vysočiny nebo ocenění Skutek roku a postupně byly alespoň zčásti obnovovány i další akce pod hlavičkou Zdravého Kraje Vysočina a místní Agendy 21 či ve spolupráci s krajským uskupením neziskových organizací KOUS Vysočina, z. s. I za ztížené situace spojené s pandemií rozvíjel Kraj Vysočina také aktivity v oblasti přeshraniční spolupráce Interreg V-A Rakousko – Česká republika, včetně Fondu malých projektů, a aktivně se zapojoval do spolupráce s německými a rakouskými partnery v rámci Evropského regionu Dunaj-Vltava.

V průběhu celého uplynulého roku pokračoval Kraj Vysočina v přípravách na čerpání prostředků EU v novém programovém období 2021–2027 a v rámci platformy Regionální stálé konference („RSK“) úzce spolupracoval se zastřešujícími územními partnery napříč veřejným, soukromým, akademickým i neziskovým sektorem. Platforma RSK se podílela mj. i na přípravě kraje na čerpání mimořádných finančních prostředků z nových finančních nástrojů EU, zejména REACT-EU, který má napomoci řešit dopady pandemie na zdravotnictví, integrovaný záchranný systém a sociální infrastrukturu. Pod hlavičkou RSK dále probíhaly také odborné semináře a konference pro partnery v regionu, které se v roce 2021 zaměřovaly primárně na zvýšení informovanosti o dotačních titulech kraje, státu či EU, ale dotkly se například i oblastí sociálního podnikání nebo adaptace na změny klimatu a s ní souvisejících otázek efektivního využívání zdrojů a udržitelného hospodaření s energiemi.

Nejen v reakci na tyto aktuální trendy Kraj Vysočina již několikátým rokem monitoruje a vyhodnocuje spotřeby energií v budovách ve svém majetku, a to v rámci zavedeného systému energetického managementu. V roce 2021 kraj úspěšně obhájil 2. dozorový audit dle normy ČSN ISO 50001. Již řadu let jsou s finanční podporou EU (např. OP Životní prostředí) realizovány také projekty zateplování či snižování energetické náročnosti budov v majetku kraje (nemocnice, školy aj.) nebo výstavby nových objektů v pasivním standardu. Tyto investice v současnosti nabývají na stále větším významu ve světle rostoucích cen elektřiny a plynu a zvyšujících se nákladů na provoz budov kraje i jím zřizovaných příspěvkových organizací.

Kraj Vysočina nezapomíná ani na vlastníky rodinných domů ve svém území, kteří mohli i v roce 2021 získat finanční prostředky na výměnu starých kotlů na tuhá paliva za nové ekologické zdroje tepla v rámci projektu Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina III. Od roku 2015, kdy byla vyhlášena první výzva, již bylo schváleno 8 558 žádostí o výměnu zdroje tepla v objemu za více než 900 mil. Kč.

Mgr. Hana Hajnová,
náměstkyně hejtmanky pro oblast regionálního rozvoje,
územního plánu a stavebního řádu, Fond Vysočiny a NNO

6. REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Stejně jako v minulých letech také v roce 2021 pokračovala činnost Regionální stálé konference (RSK) a jejich tematických pracovních skupin. RSK je jedním z podstatných prvků systému koordinace územní dimenze, do kterého aktivně vstupuje a v němž by svou činností měla přispívat k naplnění tohoto konceptu nejen v rámci dobíhajícího programového období EU, ale zároveň i nového období 2021–2027. Tematický záběr RSK se v čase postupně rozšiřuje také mimo problematiku fondů EU. Regionální stálá konference prostřednictvím sekretariátu plnila úkoly vzešlé z Národní stálé konference (NSK), řídicích orgánů operačních programů, popřípadě ze strany Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR), které plní funkci koordinátora agendy územní dimenze.

Hlavním úkolem byla příprava Regionálního akčního plánu (RAP) a potenciálních záměrů pro čtyři tematické oblasti, které bude RAP obsahovat: silnice II. třídy, zdravotnická záchraná služba, střední školství a deinstitucionalizace sociální péče. Další klíčové úkoly zahrnovaly přípravu a připomínkování strategických dokumentů ve vazbě na příští programovací období 2021+ (návrhy Dohody o partnerství a operačních programů, Územní dimenze v operačních programech, Metodický pokyn pro tvorbu integrovaných nástrojů, návrhy výzev a podmínek čerpání v některých komponentách Národního plánu obnovy apod.), či informování potenciálních žadatelů o národních dotačních titulech. RSK byla dále průběžně seznamována se stavem přípravy ČR na příští programové období EU 2021–2027, zejména ve vazbě na návrh nového víceletého finančního rámce a nové nástroje pod hlavičkou Next Generation EU, kterými chce EU podporovat oživení ekonomiky a řešení dopadů krize v důsledku pandemie onemocnění Covid-19 (např. Národní plán obnovy).

Jedním z těchto nových nástrojů byl REACT-EU, který posílil stávající Integrovaný regionální operační program (IROP) o mimořádné finanční prostředky do oblastí, jež pandemie zasáhla nejvíce: zdravotnictví, integrovaný záchraný systém (IZS) a infrastruktura sociálních služeb. Peníze jsou určeny především k obnově a modernizaci přístrojového vybavení a posílení schopností a kapacit zdravotnických zařízení a složek IZS zvládat nejen pandemií onemocnění Covid-19, ale s výhledem do budoucna i další mimořádné situace jakéhokoli druhu. První výzvy z nástroje REACT-EU zaznamenaly obrovský převis poptávky nad dostupnou alokací a v situaci, kdy o podpoře rozhodoval pouze čas podání žádosti, se Kraj Vysočina zapojil do nelehkého vyjednávání s národní úrovní o změně nastavení dalších výzev. V součinnosti s Asociací krajů ČR se podařilo prosadit úpravu parametrů v dalších výzvách tak, aby na podporu dosáhlo co nejvíce oprávněných žadatelů. Pět krajem zřizovaných nemocnic a Zdravotnická záchraná služba Kraje Vysočina celkem do výzev v rámci nástroje REACT-EU předložily 15 projektů a do konce roku 2023 na ně budou moci čerpat až 1,33 mld. Kč.

V rámci své činnosti dále RSK v roce 2021 zaštitila realizaci několika odborných seminářů a konferencí, jejichž cílem bylo informovat partnerské subjekty v území o aktuálních možnostech a podmínkách získání podpory v rámci operačních programů a dalších dotačních titulů na rozvojové potřeby území a diskutovat aktuální otázky a témata související s rozvojem regionu. Uspořádána byla konference týkající se krajské dotační politiky, kde byly účastníkům představeny připravované programy Fondu Vysočiny na rok 2022. Dále například proběhly semináře k problematice sociálního podnikání či k možnostem využití adaptační strategie na regionální úrovni a také informační seminář pro územní partnery k nové celostátní databázi – Informační systém projektových záměrů. Ve spolupráci s MMR a Centrem pro regionální rozvoj získali zástupci obcí v rámci on-line konference informace o aktuálních možnostech financování jejich projektů z národních dotačních titulů a možnostech podpory z Operačního programu Životní prostředí či IROP v období 2021–2027.

RSK se rovněž v roce 2021, ve spolupráci s MMR, podílela na rozběhu činností souvisejících s koordinací rozvoje tzv. hospodářsky a sociálně ohrožených území („HSOÚ“). HSOÚ jsou obecně vnímána jako území se zhoršenými podmínkami pro obyvatele a slabším hospodářským výkonem. Na Vysočině se jedná o osm z celkové počtu 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností („ORP“), zejména v periferních částech kraje. V roce 2021 bylo zahájeno zpracování pilotní problémové analýzy pro vybranou ORP Telč, která bude mapovat problémy tohoto území a navrhne konkrétní řešení. Obdobné analýzy zpracovávají i ostatní kraje a jejich výsledky budou promítnuty do strategických dokumentů na národní úrovni. MMR zvažuje rovněž nastavení národního dotačního titulu k řešení problémů HSOÚ.

Pozadu nezůstala ani každoroční práce na strategických dokumentech kraje. Na jednání zastupitelstva kraje v červnu 2021 bylo předloženo pravidelné Vyhodnocení naplňování stávající Strategie rozvoje Kraje Vysočina (SRK) za rok 2020, které má dvě části. Tou první je vyhodnocení z hlediska krajského rozpočtu, kdy výdaje v rámci rozpočtu kraje (primárně dotačních titulů kraje a významnějších investičních akcí) jsou přiřazeny jednotlivým opatřením SRK. Výsledkem je tedy informace, kolik krajských peněz směřuje do jednotlivých oblastí definovaných v tomto základním koncepčním dokumentu kraje. Druhá část vyhodnocení řeší vývoj monitorovacích indikátorů, zda v rámci některých opatření nedochází k nežádoucímu vývoji.

Ve vazbě na schválenou územní energetickou koncepci a Energetickou politiku Kraje Vysočina, která definuje a zavádí systém managementu hospodaření s energií na majetku kraje, byl pro rok 2021 opět připraven akční plán, v pořadí již třetí, který stanovuje konkrétní opatření k realizaci energetického managementu. Akční plán pro rok 2021 obsahoval celkem osm opatření, kde bylo kromě zpracování nezbytných analýz a pokračování v evidenci spotřeb energií počítáno i s realizací konkrétních kroků směřujících k úsporám energií. Jednalo se například o identifikaci budov určených k zateplení jejich obvodového pláště nebo identifikaci budov vhodných k optimalizaci technického zařízení (rozvody, kotelny apod.).

Na úseku energetiky i nadále pokračovalo monitorování spotřeb energií v budovách krajského úřadu a ve všech krajem zřizovaných příspěvkových organizacích. I v roce 2021 byla mimo jiné tato sledovaná data využita k získání podkladů pro veřejnou zakázku na společný nákup energií pro rok 2022 a dále pro vyhodnocení úspor dosažených v rámci realizovaných projektů zaměřených na snižování spotřeby energií financovaných z nejrůznějších dotačních zdrojů. V rámci energetického managementu je řada aktivit zaměřena na snížení spotřeb energií. V roce 2021 byly realizovány projekty zateplení objektů ODN 1, ODN 2, 3, ředitelství, stravovacího provozu a lékárny Nemocnice Nové Město na Moravě, dílen Hotelové školy Světlá a SOŠ řemesel

Velké Meziříčí, stravovacího provozu a administrativy Nemocnice Třebíč a do Národního programu Životní prostředí v rámci Národního plánu obnovy byly podány projekty zateplení objektů dílen SPŠ Třebíč a SPŠ a SOU Pelhřimov. Počátkem října 2021 provedla certifikační autorita 2. dozorový audit na zavedený systém energetického managementu v podmínkách Kraje Vysočina a příspěvkových organizací kraje. Dozorový audit byl proveden již podle novely normy ČSN EN ISO 50001:2019 – Systémy managementu hospodaření s energií. Auditóři posuzovali celkové nastavení a funkčnost systému a ve svých závěrech zhodnotili velmi kladně úroveň a pokrok ve zlepšování zavedeného systému managementu hospodaření s energií u kraje i jeho organizací.

Od roku 2004 realizuje Kraj Vysočina projekt Zdravý Kraj Vysočina a MA21. V jeho rámci proběhlo v roce 2021 mnoho akcí, které jsou dobrým příkladem zapojování veřejnosti do regionálního rozvoje. Například Konference k podpoře zdraví na školách Kraje Vysočina a Seminář Děti na startu a Mozaika zdraví zaměřené na pohyb a správnou péči o zdraví. Na jaře 2021 se uskutečnilo Veřejné fórum Zdravého Kraje Vysočina on-line formou. Fórum probíhalo ve dvou dnech za účasti téměř 170 zájemců z řad odborníků i laické veřejnosti.

Dobrovolníky a vybrané právnické osoby Kraj Vysočina v loňském roce ocenil za významné počiny v oblasti regionálního rozvoje v anketě Skutek roku. Dalšími kampaněmi, do nichž se kraj pravidelně zapojuje, byly například Dny zdraví. Kraj Vysočina na svém území také systematicky podporuje Školy podporující zdraví a realizátory místní Agendy 21, kterých bylo v minulém roce 51. V porovnání s ostatními kraji se jedná dlouhodobě o nejvyšší počet. Tradiční dubnová úklidová akce Čistá Vysočina proběhla v termínu 12.–25. 4. 2021. Zapojilo se do ní 13 tisíc dobrovolníků, kteří sesbírali 71 tun odpadu.

Na poli mezinárodní spolupráce patří Kraj Vysočina mezi aktivní členy Evropského regionu Dunaj-Vltava (ERDV), kde spolupracuje s dalšími šesti členskými regiony z Německa (Horní Falc, Dolní Bavorsko), Rakouska (Horní Rakousko, Dolní Rakousko) a České republiky (Plzeňský kraj, Jihočeský kraj). Podle dohody o rotujícím předsednictví mezi sedmi partnerskými regiony předsedal v první polovině roku 2021 Evropskému regionu Dunaj-Vltava Jihočeský kraj. Ve druhé polovině roku poté převzala předsednictví Horní Falc. Jihočeské a hornofalcké předsednictví pokračovalo naplňováním střednědobého tématu ERDV – Prostor pro Společnost 4.0, s podtématy Průmysl 4.0, Zdravotnictví, Cestovní ruch a nově také Digitalizace v obcích. Realizace některých aktivit, původně plánovaných prezenční formou, probíhala v roce 2021 z důvodu nepříznivé epidemiologické situace v celé Evropě on-line, což se týkalo např. odborné konference k tématu digitalizace v obcích, a jiné již naplánované akce se neuskutečnily vůbec. V dubnu 2021 proběhlo vyhlášení a předání ocenění druhého ročníku soutěže s názvem Vesnice Evropského regionu Dunaj-Vltava. Vítězem se stala obec Großschönau z Dolního Rakouska. Obec Třeštice z Kraje Vysočina získala ocenění za „Malou obec s dlouhou tradicí, službami pro mladé lidi a dobrou spoluprací s podnikateli“. Podrobné informace o aktivitách Evropského regionu Dunaj-Vltava v roce 2021 naleznete v kapitole 16 – Evropská unie a zahraniční vztahy.

Vzhledem k blížícímu se konci programového období se v roce 2021 v rámci Programu spolupráce Interreg V-A Rakousko – Česká republika uskutečnily čtyři Monitorovací výbory, kde bylo dohromady schváleno 19 projektů. V pěti z nich je zapojena organizace z Kraje Vysočina. Konkrétně to znamená, že v rámci programu spolupracuje s důležitými partnery v klíčových oblastech, jako jsou podpora vědy, výzkumu a inovací v problematice umělé inteligence a prediktivní údržby, spolupráce vysokých škol, podpora kulturního dědictví a odkazu Josefa Hoffmanna a v neposlední řadě také spolupráce při adaptaci na klimatickou změnu a jejich dopadů ve městech. Mimo to také úspěšně běží Fond malých projektů, který je významným nástrojem pro realizaci menších projektů typu people-to-people.

Stejně jako v předchozích letech kraj poskytl účelové dotace na činnost Krajského koordinačního a servisního střediska KOUS Vysočina, z. s., na podporu nestátních neziskových organizací působících v Kraji Vysočina prostřednictvím dotace na projekt s názvem Společně pro neziskovky v Kraji Vysočina ve výši 350 000 Kč. Rovněž byla pořádána pravidelná setkání se zástupci krajského úřadu a KOUS k předávání aktuálních informací v oblasti neziskových organizací.

V návaznosti na již zmiňované změny v dotační politice kraje byl v rámci Fondu Vysočiny v roce 2021 vyhlášen pouze jeden program na podporu podnikatelského sektoru. Jednalo se o program Inovační vouchery, jehož cílem byla podpora inovačních aktivit místních firem ve spolupráci s vědecko-výzkumnými nebo poradenskými institucemi. Program s alokací 3,5 mil. Kč byl vyhlášen po tříleté pauze a oproti předchozím rokům byly nově podporovány aktivity související s digitalizací a implementací konceptu Průmysl 4.0. Oproti předchozím letům naopak nebyl vyhlášen tradiční program Rozvoj podnikatelů, podporující malé výrobní a stavební firmy při pořízování výrobních technologií a zařízení. S cílem podpořit rozvoj podnikatelského prostředí v kraji však byly realizovány další aktivity, jako například poskytnutí účelové dotace Krajské hospodářské komoře Kraje Vysočina na zajištění provozu sítě šesti asistenčních center k problematice Průmysl 4.0 v regionu, vzdělávání jejich pracovníků a vzdělávání firem ve výši 1,5 mil. Kč nebo organizace webinarů určeného především pro malé a střední firmy s názvem Průmysl 4.0 – jednoduše bez hranic, který byl realizován v rámci projektu Přeshranění přenos znalostí v oblasti Průmysl 4.0 podpořeného z Fondu malých projektů Interreg V-A Rakousko – Česká republika. Ve spolupráci s Agenturou na podporu podnikání a investic CzechInvest zorganizoval Kraj Vysočina soutěž pro začínající podnikatele STARTupUJ NA VYSOČINĚ a poskytl finanční odměnu ve výši 30 tis. Kč vítězům třech soutěžních kategorií. Doprovodnou aktivitou soutěže byla také série třech webinarů pro začínající podnikatele. V rámci podpory a vzdělávání podnikatelského sektoru se také uskutečnil seminář na téma Sociální podnikání v Kraji Vysočina.

V roce 2021 se stal Kraj Vysočina vítězem národního kola Evropské ceny za podporu podnikání (EEA) v kategorii Zlepšení podnikatelského prostředí a podpora digitální transformace. Cena byla udělena za dlouhodobou podporu implementace konceptu Průmysl 4.0 do podnikatelské a vzdělávací sféry, kterou kraj zajišťuje jak vlastními aktivitami, tak aktivitami realizovanými ve spolupráci s regionálními a přeshraníčními partnery.

6. REGIONÁLNÍ ROZVOJ

V oblasti podpory vědy a výzkumu podpořil Kraj Vysočina celkovou částkou 525,5 tis. Kč celkem čtyři projekty tzv. regionální výzkumné spolupráce realizované místními subjekty ve spolupráci s ústavu Akademie věd ČR. Kraj nadále podporuje rozvoj Vysoké školy polytechnické Jihlava. V roce 2021 zajistil financování projektu Podpora Kraje Vysočina rozvoji Vysoké školy polytechnické Jihlava v letech 2022–2026 se zaměřením především na udržení stávajícího počtu akreditovaných studijních programů a jejich navýšení, s důrazem na technické programy a propojení bakalářských a magisterských studijních programů, ve vazbě na potřeby regionálního trhu práce s cílem zvýšit konkurenceschopnost studentů školy na trhu práce.

Na výměnu starých kotlů na tuhá paliva za nové ekologické zdroje tepla v rodinných domech mohli obyvatelé Kraje Vysočina i v roce 2021 získat finanční příspěvek v rámci projektu Kotlíkové dotace.

V aktuálním 3. kole kotlíkových dotací byla schválena podpora téměř 3 000 žádostí, které budou financovány z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020. Na další podané žádosti se Kraji Vysočina podařilo získat prostředky z programu Nová zelená úsporám – Adaptační a mitigační opatření (AMO), díky kterému bylo možné podpořit výměnu dalších 922 starých kotlů.

Od roku 2015, kdy byla vyhlášena první výzva k podávání žádostí do programu kotlíkových dotací, již bylo schváleno 8 558 žádostí v objemu více než 900 mil. Kč.

Počty schválených žádostí o dotaci:

Projekt	Počet žádostí	Schválené prostředky
Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina I	2 298	261 208 199,10 Kč
Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina II	2 466	245 659 950,59 Kč
Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina III	2 872	306 658 544,27 Kč
Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina III – AMO	922	96 344 029,96 Kč
Celkem	8 558	909 870 723,92 Kč

Za uplynulých sedm let, během kterých byla vyhlášena tři kola kotlíkových dotací, byl ze strany žadatelů o dotaci patrný odklon od tradičních kotlů s ručním příkládáním a naopak zvýšený zájem o modernější a pohodlnější způsoby vytápění. Zatímco v prvním kole kotlíkových dotací bylo zažádáno o finanční prostředky na pořízení tepelného čerpadla pouze v 17 % případech, v třetím kole to již byla každá třetí žádost o dotaci. V případě plynových kondenzačních kotlů byl nárůst dokonce téměř trojnásobný.

Zájem o jednotlivé typy zdrojů tepla ze strany žadatelů o dotaci:

Nový zdroj tepla	KD I		KD II		KD III	
Kotel spalující výhradně uhlí	247	11 %	Nepodporováno		Nepodporováno	
Kombinovaný kotel na uhlí a biomasu	790	34 %	508	21 %	Nepodporováno	
Kotel spalující výhradně biomasu	586	26 %	689	28 %	1 293	34 %
Plynový kondenzační kotel	279	12 %	662	27 %	1 257	33 %
Tepelné čerpadlo	396	17 %	607	25 %	1 244	33 %
Celkem	2 298	100 %	2 466	100 %	3 794	100 %

Do konce roku 2021 byla vyplacena dotace na 6 868 úspěšně zrealizovaných výměn kotlů v objemu téměř 700 mil. Kč. Ostatní žadatelé, kterým byla schválena dotace v rámci 3. kola Kotlíkových dotací v Kraji Vysočina, mají na realizaci svého projektu čas až do konce roku 2022.

Podpora z Fondu Vysočiny v oblasti regionálního rozvoje pro rok 2021 zahrnovala celkem tři programy. Objemově největším programem je každoročně Obnova venkova Vysočiny. V rámci programu jsou podporovány v podstatě všechny obce. Předmětem projektů může být stavební úprava libovolných typů objektů ve vlastnictví obce (obecní úřady, školy, sklady, kulturní zařízení, zařízení sociální péče, čekárny na zastávkách hromadné dopravy, tělovýchovná zařízení, hasičské zbrojnice apod.), dále lze upravovat veřejná prostranství včetně mobiliáře a revitalizovat zeleň či opravovat nebo budovat obecní infrastrukturu (kanalizace, místní komunikace, chodníky, místní rozhlas apod.). V rámci programu je možné pořizovat také komunální nebo hasičskou techniku, a to včetně použité. Celkem bylo podpořeno 674 obcí.

6. REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Další program v gesci odboru byl vyhlášen na podporu inovačních aktivit podnikatelských subjektů vedoucích k posílení jejich konkurenceschopnosti. Program Inovační vouchery byl vyhlášen znovu po třech letech a v rámci něj byla podporována spolupráce s výzkumnými institucemi a se subjekty poskytujícími poradenství v oblasti digitální transformace podniku. Celkem bylo předloženo sedm žádostí podnikatelských subjektů, přičemž všechny byly podpořeny.

Poslední program s názvem Venkovské služby navázal na již dříve vyhlášený program Venkovské prodejny a podporoval provozní náklady nejen prodejen potravin, ale nově na základě podnětů z území i venkovských pošt, turistických atraktivit, knihoven a objektů, kde je poskytována primární zdravotní péče. Základ programu však zůstal zacílen na venkovské obchůdky, které jsou pro určité skupiny obyvatel, typicky pro starší občany nebo maminky na mateřské dovolené, mnohdy jedinou šancí, jak si nakoupit základní potraviny. Opomíjený efekt existence místních obchodů je sociální, kdy se na malé obci často jedná o jedno z posledních míst, kde se občané mohou setkávat. Celkem bylo podáno 157 žádostí, přičemž alokace programu byla dostatečná pro všechny. Program je proaktivní podporou kraje na zajištění služeb na venkově, které jsou v posledních letech bohužel postupně redukovány.

V rámci probíhajících projektů Fondu Vysočiny se v průběhu roku objevovalo větší množství žádostí týkajících se prodloužení realizace projektů z důvodu nemožnosti provedení některých aktivit v důsledku probíhající pandemie Covid-19, nebo situace na stavebním trhu (nedostatek materiálů apod.), a to jak u investičních, tak i „měkkých“ projektů. Pokud byly tyto žádosti důvodné, bylo jim vyhověno a prodloužení realizace umožněno.

Programy Fondu Vysočiny z oblasti regionálního rozvoje v roce 2021

Název a zaměření programu	Rozdělená podpora z FV (Kč)	Vlastní podíl úspěšných žadatelů (Kč)	Celkový objem realizovaných projektů (Kč)
Obnova venkova Vysočiny 2021 (podpora obnovy majetku obcí)	66 898 284	146 468 876	213 367 160
Inovační vouchery 2021 (podpora projektů v oblasti zkvalitňování zázemí pro povinnou školní docházku)	1 208 220	526 952	1 735 172
Venkovské služby 2021 (podpora provozních nákladů objektů veřejných služeb)	6 852 394	4 579 885	11 432 279
Prostředky celkem	74 958 898	151 575 713	226 534 611

Kraj Vysočina získal v průběhu roku prostředky z programu MPO „Obchůdek2021+“ ve výši 3 mil. Kč, které byly následně využity na podporu provozovatelů malých vesnických prodejen potravin. Celkem bylo podpořeno 59 prodejen. Program územně doplňoval grant FV Venkovské služby a cílil na větší obce nad 500 obyvatel.

Kraj Vysočina myslí i na své územní partnery vyvíjející činnost v oblasti rozvoje venkova. Krajskému sdružení MAS byla poskytnuta dotace ve výši 100 tis. Kč na přípravné činnosti na programové období EU 2021+ a Sdružení místních samospráv pak dotace ve výši 100 tis. Kč na činnost krajského manažera zajišťujícího koordinační a poradenské služby pro členské obce.

Oblíbená soutěž Vesnice roku se z důvodu pandemie Covid-19 neuskutečnila. Proto krajské organizace SPOV ČR a SMS ČR ve spolupráci s krajem vyhlásily soutěž s názvem Rok života v obcích Kraje Vysočina. Cílem soutěže bylo zviditelnit práci nejen starostů, zastupitelů, ale i všech dobrovolníků, spolků a podnikatelů, kteří se zasloužili o zvládnání nelehké situace v obcích v době pandemie. Dalším přínosem bylo zveřejnění vzorových příkladů dobré praxe i pro ostatní obce nejen na Vysočině. Vítězné soutěžní příspěvky nominovaných obcí byly oceněny finančními dary.

Kraj Vysočina se na podzim zapojil do organizace a zajištění 12. ročníku Národní konference Venkov, celostátního setkání odborníků a zástupců veřejné správy k problematice rozvoje venkova. Program konference byl věnován aktuálním tématům, jako je zemědělství a spolupráce na venkově, klimatické změny a péče o krajinu, komunitně vedený místní rozvoj a jeho budoucnost či rozvoj potenciálu venkova ve vztahu ke kulturnímu dědictví a cestovnímu ruchu. Přednášky a workshopy doplnily také exkurze, na nichž se účastníci mohli seznámit se zajímavými projekty a investicemi do obnovy a rozvoje venkova v okolí hlavního dějiště konference – města Žďár nad Sázavou. Konferenci pořádal Spolek pro obnovu venkova ČR ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství ČR a Sdružením místních samospráv ČR.

7

DOPRAVA

Starost o dopravu je jednou z nejvyšších priorit Kraje Vysočina. Kvalitní silnice a dobré dopravní spojení jsou totiž pro rozvoj regionu velmi důležité.

Kraj je vlastníkem více než 4 500 km silnic II. a III. třídy včetně jejich součástí a příslušenství (mostů, propustků, svodidel, dopravního značení). Zabývá se jejich údržbou a opravami, stejně jako investiční činností, bezpečností silničního provozu a vykonává spoustu dalších povinností s dopravou spojených. Také objednává a platí základní dopravní obslužnost v regionu, tedy autobusové a vlakové spojení. Doprava je v krajském rozpočtu jednou z největších výdajových kapitol.

Rok 2021 znamenal v oblasti dopravy velmi intenzivní investiční činnost. Finančním zdrojem pro její zajištění byly prostředky z rozpočtu kraje, Státního fondu dopravní infrastruktury a evropských dotací.

Z rozpočtu kraje byly vyčleněny investiční prostředky ve výši 243 mil. Kč – zejména na rekonstrukce mostů.

Prostředky ze Státního fondu dopravní infrastruktury ve výši přes 416 mil. Kč investoval kraj do oprav a rekonstrukcí silnic a mostů a do přípravy nových akcí na silniční síti.

K největším finančním příležitostem, které byly v roce 2021 využity, patří evropské dotace. Na realizaci projektů v silničním hospodářství bylo vynaloženo 431 mil. Kč z Integrovaného regionálního operačního programu.

Kraj Vysočina v roce 2021 financoval zajištění dopravní obslužnosti prostřednictvím dopravců na svém území a zaplatil tak více než 1,254 mld. Kč. Dopravní obslužnost byla v roce 2021 do značné míry negativně ovlivněna vývojem epidemiologické situace v České republice.

Doplatek na jednoho obyvatele kraje tak v přepočtu činí více než 2 464 Kč za rok. Česká republika, na základě Smlouvy o zajištění stabilního financování regionální železniční dopravy prostřednictvím Ministerstva dopravy ČR, přispěla na zajištění drážní dopravy částkou ve výši 144 960 515,38 Kč. V roce 2021 zajišťovali dopravní obslužnost na základě objednávky Kraje Vysočina tři drážní dopravci a 17 linkových dopravců. V linkové dopravě došlo ke 12. 12. 2021 k uzavření nových smluv s dopravci, a to s devíti dopravci v osmi oblastech Kraje Vysočina.

V roce 2021 se rozšířila jak územní platnost tarifu VDV, tak také došlo k postupné dopravní optimalizaci jízdních řádů. Konkrétně v oblasti východní části okresu Havlíčkův Brod a Třebíč. V roce 2021 postupně narostl počet cestujících využívajících v rámci přestupu zaintegrovanou MHD Třebíč.

Ing. Miroslav Houška,
náměstek hejtmána pro oblast ekonomiky,
dopravy a silničního hospodářství

7. DOPRAVA

Kraj Vysočina je vlastníkem silnic II. a III. třídy v celkové délce 4 551,2 kilometru. Územím Kraje Vysočina prochází dálnice D1 (ve vlastnictví státu) o celkové délce 92,5 kilometru a silnice I. třídy (ve vlastnictví státu) v celkové délce 429,4 kilometru.

Okres	Dálnice D1 délka km	I. třída délka km	II. třída délka km	III. třída délka km	Celkem délka km
Havlíčkův Brod	11,6	110,9	242,3	700,4	1 065,2
Jihlava	21,8	64,1	332,6	384,4	802,9
Pelhřimov	20,1	75,4	290,5	601,1	987,1
Třebíč	–	71,0	334,5	668,4	1 073,9
Žďár nad Sázavou	39,0	107,9	433,9	563,1	1 144,0
Celkem Kraj Vysočina	92,5	429,3	1 633,8	2 917,4	5 073,1

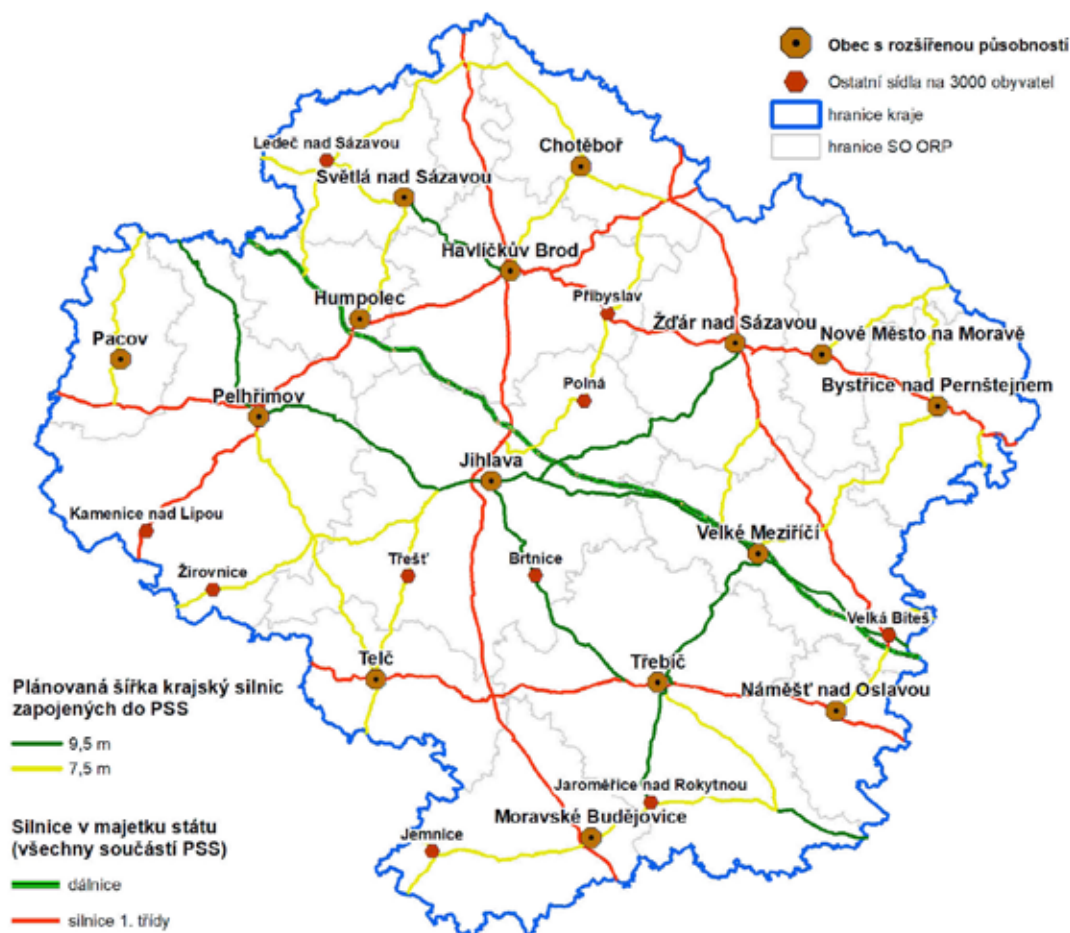
Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR – Odbor silniční databanky a NDIC (stav k 1. 7. 2021)

Kraj Vysočina je se svým celkovým počtem kilometrů silnic na čtvrtém místě v rámci celé České republiky. Největší počet kilometrů silnic je ve Středočeském kraji (9 646 km), dále Jihočeském kraji (6 148 km) a Plzeňském kraji (5 134 km).

Páteří silniční síť Kraje Vysočina

Páteří silniční síť Kraje Vysočina tvoří základní a rozhodující komunikační spojení významných center osídlení regionu a zabezpečuje propojení mezi okresy a sousedními kraji. Při vymezení jejího rozsahu byla uplatněna tři kritéria, a to propojení významných center, intenzita dopravy a celistvost páteří silniční sítě. Návrh šířkového uspořádání se opírá o následující kritéria: dopravní význam, intenzitu dopravy a homogenitu tahu. Její aktuální podobu schválilo krajské zastupitelstvo v roce 2018.

Páteří silniční síť Kraje Vysočina vychází z Koncepce rozvoje silniční sítě na území Kraje Vysočina, která byla schválena v roce 2017. Zahrnuje 92,5 km dálnice D1, 429,4 km silnic I. třídy (obojí ve vlastnictví státu) a 678 km silnic II. a III. třídy (obojí ve vlastnictví kraje). Cílem je postupná modernizace páteří silniční sítě ve vlastnictví kraje v celé délce na technické parametry kategorií S 9,5 nebo S 7,5 (šíře vozovky 9,5 metru a 7,5 metru mezi sloupky nebo svodidly), a to do roku 2050.

7. DOPRAVA

MOSTY NA VYSOČINĚ

V Kraji Vysočina je celkem 1 153 mostních objektů. Z toho ve vlastnictví státu na dálnici D1 se nachází 102 mostů a na silnicích I. třídy 176 mostů. Ve vlastnictví kraje se na silnicích II. a III. třídy nachází 875 mostů.

Okres	Dálnice D1 počet mostů	I. třída počet mostů	II. třída počet mostů	III. třída počet mostů	Celkem počet mostů
Havlíčkův Brod	6	39	53	113	211
Jihlava	23	41	77	74	215
Pelhřimov	15	36	61	86	198
Třebíč	0	23	70	89	182
Žďár nad Sázavou	58	37	118	134	347
Celkem Kraj Vysočina	102	176	379	496	1 153

Celkový stav mostů ve vlastnictví Kraje Vysočina

Stav*	Počet mostů k							
	31. 12. 2014	31. 12. 2015	31. 12. 2016	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2020	31. 12. 2021
I	91	105	106	111	132	138	155	157
II	78	79	84	93	97	107	110	122
III	166	165	164	160	159	156	151	151
IV	354	328	325	319	309	306	307	303
V	132	131	130	131	129	131	128	125
VI	48	59	57	50	37	31	22	17
VII	1	4	5	4	3	1	2	0
Nestanoven	0	0	0	0	1	0	2	0
Celkem	870	871	871	868	867	870	877	875

*Stav: I – výborný stav, II – velmi dobrý stav, III – dobrý stav, IV – uspokojivý stav, V – špatný stav, VI – velmi špatný stav, VII – havarijný stav

Na území Kraje Vysočina se na silnicích II. a III. třídy ve vlastnictví kraje v roce 2021 uskutečnila rekonstrukce dvou mostů v havarijném stavu, a to ev. č. 3443-1 v Dolní Krupě a ev. č. 3793-2 v obci Březské. Aktuálně nevidujeme žádný most ve stavu VII. Ve velmi špatném stavu (zařazeno do stupně VI) je celkem 17 mostů.

Od roku 2016 dochází, díky zajištění finančních prostředků na rekonstrukce, opravy a stavební a nestavební údržbu mostů ze strany Kraje Vysočina, k neustálému zlepšování stavu mostů.

Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, příspěvková organizace, v roce 2021 opravila 38 mostů o celkovém finančním objemu 107,726 mil. Kč (z přílohy rozpočtu Kraje Vysočina D1A bylo opraveno 24 mostů v celkovém finančním objemu 8,842 mil. Kč, z přílohy rozpočtu Kraje Vysočina D1B a z rozpočtu SFDI bylo rekonstruováno 14 mostů o celkovém finančním objemu 98,884 mil. Kč).

OBNOVA SILNIČNÍ SÍTĚ NA VYSOČINĚ V ROCE 2021

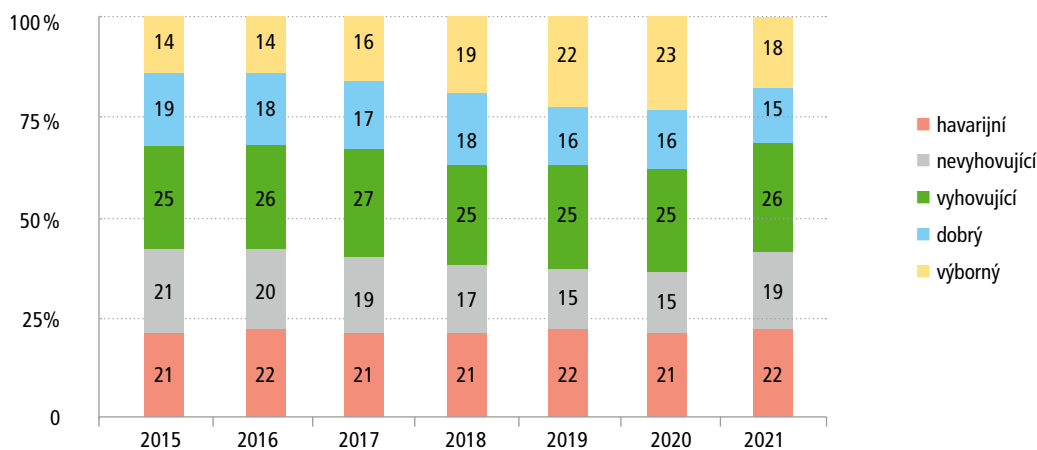
Správou a údržbou silnic II. a III. třídy ve vlastnictví Kraje Vysočina je pověřena Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, příspěvková organizace. V roce 2021 zaměstnávala 681 zaměstnanců. Příspěvek na provoz Krajské správy a údržby silnic Vysočiny v roce 2021 činil 1 312,558 mil. Kč.

Na souvislou opravu silnic a mostů bylo vynaloženo 559,697 mil. Kč. Náklady na běžnou údržbu silniční sítě Kraje Vysočina pak činily 666,861 mil. Kč a na odpisy silničního majetku bylo určeno 86 mil. Kč. Příspěvek na investice Krajské správy a údržby silnic Vysočiny v roce 2021 činil 110,971 mil. Kč. Celkem bylo opraveno a rekonstruováno 166,793 km silnic.

Z rozpočtu Kraje Vysočina byla na silnicích II. a III. třídy realizována investiční výstavba v celkové výši 132,469 mil. Kč. Celkem bylo z rozpočtu kraje opraveno a rekonstruováno 2,4 km silnic a jeden most.

V roce 2021 byly poskytnuty finanční prostředky z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury v celkové výši 389,093 mil. Kč, z toho 346,446 mil. Kč na opravy silnic a mostů, 27,089 mil. Kč na rekonstrukce silnic a mostů a 15,558 mil. Kč na nehodové lokality.

Podíl klasifikačních stupňů vozovek na komunikacích II. a III. třídy (2015–2021)

ZAJIŠTĚNÍ EXTERNÍCH ZDROJŮ PRO FINANCOVÁNÍ SILNIČNÍ SÍTĚ KRAJE VYSOČINA

V roce 2021 bylo na takto realizované projekty vynaloženo 635 mil. Kč. Objem přijaté pomoci z Integrovaného regionálního operačního programu v roce 2021 činil 431 mil. Kč. Tato suma se týká projektů, které byly dokončeny v roce 2021, a projektů v realizaci, kde se jedná o průběžné přijetí dotací.

Stavby zahájené v roce 2021:

- II/130 Golčův Jeníkov – křiž. s D1, úsek č. 1, část III.
- II/379 Velká Bíteš – severozápadní obchvat
- II/128 Lukavec – obchvat
- II/152 Hrotovice–Dukovany, 1. stavba
- II/152 Jemnice – průtah
- II/406 Dvorce–Telč, 3. stavba
- II/357 Dalečín–Unčín, 2. etapa

DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST V ROCE 2021

Rozsah základní dopravní obslužnosti kraje stanovuje Zastupitelstvo Kraje Vysočina. Na veřejnou linkovou osobní (autobusovou) dopravu Kraj Vysočina přispěl dopravcům 645 256 169,2 Kč.

Kraj Vysočina na základě smluv o závazku veřejné služby zajišťoval do 11. 12. 2021 dopravní obsluhu kraje s 17 dopravci. Od 12. 12. 2021 došlo k uzavření nových smluv s dopravci v osmi oblastech kraje. Jednalo se celkově o devět dopravců. Do základní dopravní obslužnosti je zařazeno téměř 326 linek, což znamená přibližně 4 601 spojů. Na Vysočině je umístěných celkem cca 2 876 zastávek autobusů.

7. DOPRAVA

Rozsah základní dopravní obslužnosti veřejnou linkovou osobní dopravou (údaje za skutečnost)

	2018	2019	2020	2021
Počet ujetých km (mil.)	16,7	18,5	19,0	19,6
Úhrada ztrát dopravcům (mil. Kč)	359,095	384,452	608,661	645,256

Na veřejnou drážní osobní (vlakovou) dopravu kraj přispěl 603 097 tis. Kč. Doplatek na jednoho obyvatele kraje tak v přepočtu činí 1 185 Kč za rok.

Kraj má smlouvu o závazku veřejné služby – základní dopravní obslužnosti – uzavřenou se třemi dopravci (České dráhy, a. s., Jindřichohradecké místní dráhy, a. s., a Railway Capital, a. s.).

Dopravní obslužnost území Kraje Vysočina je zajišťována i prostřednictvím smluv se sousedními kraji.

Denně jezdí na Vysočině přes 400 vlaků regionální dopravy, které ročně najedou přes čtyři miliony kilometrů.

Rozsah základní dopravní obslužnosti veřejnou drážní osobní dopravou (údaje za skutečnost)

	2018	2019	2020	2021
Počet ujetých km (mil.)	4,16	4,24	4,46	4,57
Úhrada ztrát dopravcům (mil. Kč)	312,172	324,858	461,959	461,959

Financování veřejné drážní osobní dopravy probíhá z rozpočtu Kraje Vysočina. Současně Kraj Vysočina na základě Smlouvy o zajištění stabilního financování regionální železniční osobní dopravy dostává do rozpočtu kraje finanční prostředky od České republiky, jako podíl na zajištění regionální drážní dopravy. V roce 2021 na základě Smlouvy o zajištění stabilního financování regionální železniční dopravy, uzavřené mezi Českou republikou a jednotlivými kraji za účasti Asociace krajů České republiky, bylo drážním dopravcům v Kraji Vysočina poskytnuto 144 960 515,38 Kč.

Rozdělení autobusových dopravců do jednotlivých skupin dle nových smluv s dopravci od 12. 12. 2021

Dopravce	Oblast	Podoblast
ZDAR	Bystřicko a Velkomeziříčsko	1
BDS-BUS		2
Zlatovánek		3
ZDAR	Žďárské vrchy	1
Zlatovánek		2
ARRIVA VÝCHODNÍ ČECHY	Havlíčkovobrodsko	1
ICOM transport	Jihlavsko, Telčsko, Polensko	1
ARRIVA VÝCHODNÍ ČECHY		2
Tourbus		3
TRADO-BUS	Moravskobudějovicko	1
TRADO-BUS	Třebíčsko	1
BDS-BUS		3
ICOM transport	Humpolecko	1
ČSAD Benešov		2
ICOM transport	Pelhřimovsko	1
ČAD Blansko		2

7. DOPRAVA

STÁTNÍ SPRÁVA – ČINNOST ODDĚLENÍ DOPRAVY ZA ROK 2021

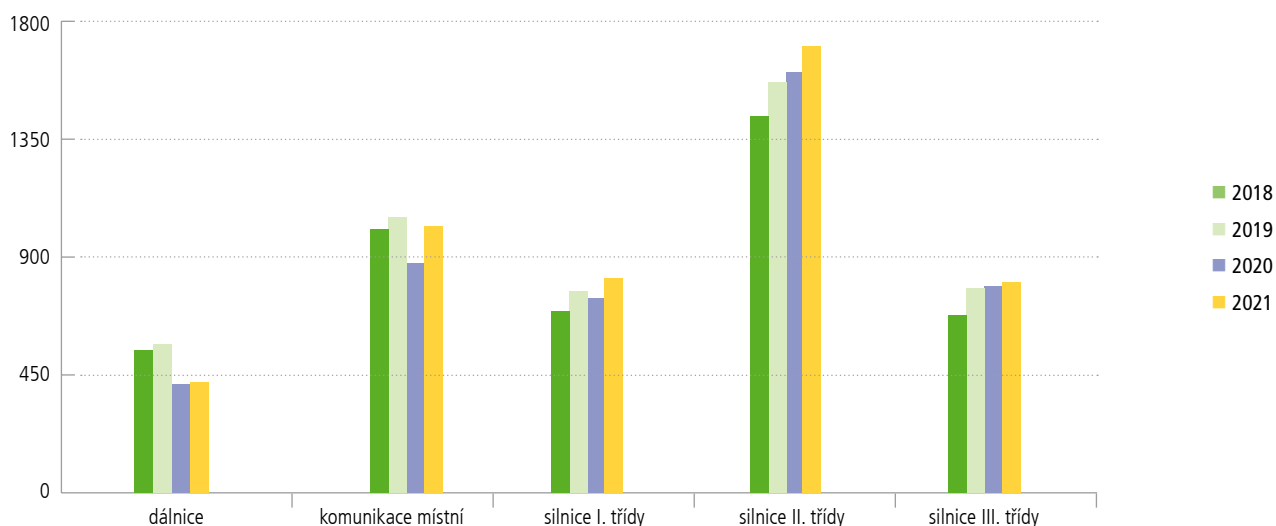
Důležitou součástí agendy byla metodická pomoc pro obce Kraje Vysočina na úseku účelových komunikací, pozemních komunikací, taxi a bezpečnosti silničního provozu.

BEZPEČNOST SILNIČNÍHO PROVOZU NA VYSOČINĚ

Dopravní nehody na Vysočině

	2018	2019	2020	2021
Počet nehod				
Dálnice	542	563	411	412
Komunikace místní	981	1 024	853	989
Silnice I. třídy	720	799	772	786
Silnice II. třídy	1 433	1 563	1 599	1 708
Silnice III. třídy	674	776	783	795
Lehce zraněno				
Dálnice	79	58	31	62
Komunikace místní	217	212	137	204
Silnice I. třídy	372	310	242	271
Silnice II. třídy	599	476	422	410
Silnice III. třídy	240	203	254	203
Těžce zraněno				
Dálnice	10	7	4	7
Komunikace místní	12	18	9	18
Silnice I. třídy	25	26	28	12
Silnice II. třídy	49	37	46	25
Silnice III. třídy	15	14	24	10
Usmrceno				
Dálnice	6	4	3	2
Komunikace místní	2	2	5	0
Silnice I. třídy	9	14	12	9
Silnice II. třídy	12	11	14	10
Silnice III. třídy	3	8	3	3
Celkem počet nehod	4 350	4 725	4 418	4 690
Celkem lehce zraněno	1 507	1 259	1 086	1 150
Celkem těžce zraněno	111	102	111	72
Celkem usmrceno	32	39	37	24

Nehody v Kraji Vysočina

7. DOPRAVA

Dotace v oblasti bezpečnosti silničního provozu:

Prostředky proplacené z programu Bezpečná silnice v roce 2021 činily 1 417 335 Kč (proplaceno z programu Bezpečná silnice 2020 ve výši 1 157 335 Kč a z programu Bezpečná silnice 2021 ve výši 260 000 Kč).

Na úseku dopravy oddělení dopravy vedli pracovníci správní řízení:

	Počet 2020	Počet 2021	Finanční částka (v Kč) 2020	Finanční částka (v Kč) 2021
Rozhodnutí o pokutě	31	72	260 000	772 000
Odvolání 111/1994 Sb.	3	1	–	
Odvolání 56/2001 Sb.	5	6	–	
Odvolání 361/2000 Sb.	196	211		
Stanoviska	275	105	–	
Finanční způsobilost	1 237	1 266	–	
Eurolicence – ND	46	77	–	
Eurolicence – OD	1	4	–	
Opisy – ND	168	465	–	
Opisy – OD	2	7	–	
Rozhodnutí o schválení JŘ, licence	2 893	2 697	–	
Kauce – rozhodnutí o pokutě	139	144	2 785 000	4 473 000
Kauce – vráceno dopravci	3	1	50 000	20 000
SOD na silnici – kontrolovaných vozidel	35	78	–	
SOD u dopravce	21	38	–	
Kontrola STK	9	8	–	
Monitoring JŘ a podmínek licence v OD	0	0	–	–

ND – nákladní doprava, OD – osobní doprava, SOD – státní odborný dozor, STK – stanice technické kontroly, JŘ – jízdní řády

Na úseku silničního hospodářství oddělení dopravy vedli pracovníci správní řízení:

	Počet – rok 2020	Počet – rok 2021
Rozhodnutí – 13/1997 Sb.	217	163
Rozhodnutí – 183/2006 Sb.	41	37
Ohlášení stavby	0	0
Vyjádření k PD	194	142
Stanovení DZ	216	204
Rozhodnutí o pokutě – školící střediska	0	1
Akreditace školících zařízení	1	0
Odvolání – 13/1997 Sb.	41	22
Odvolání – 183/2006 Sb.	6	10
Odstraněné reklamy	1	5

PD – projektová dokumentace, DZ – dopravní značení, RP – řídicí průkaz

Organizace zřizovaná krajem v oblasti dopravy a silničního hospodářství:

Organizace	Počet zaměstnanců	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz od kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, příspěvková organizace	681	1 436 872	1 441 039	4 167	950 554	83 882
Celkem doprava	681	1 436 872	1 441 039	4 167	950 554	83 882

8

ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍ ŘÁD

Činnost odboru územního plánování a stavebního řádu byla i v roce 2021 ovlivněna šířením nákazy Covid-19 a souvisejícími opatřeními. To se týkalo zejména situací vyžadujících osobní kontakt, a to především při projednávání aktualizací Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina a také metodických porad s podřízenými správními orgány na úseku územního plánování i stavebního řádu. I přes tyto komplikace se podařilo danou situaci zvládnout nastavením nových postupů, zejména využitím vzdálených přístupů.

Na úseku územního plánování byla činnost zaměřena jak na dohled nad pořizovatelskou činností úřadů územního plánování na obcích s rozšířenou působností, tak i na pořizování aktualizací Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina, které představují základní územně plánovací dokumentaci kraje.

Nemalá pozornost byla věnována také pravidelné úplné aktualizaci územně analytických podkladů, které jsou jedním ze základních nástrojů územního plánování a poskytují souhrnné informace o území, nezbytné pro následné zpracování územně plánovací dokumentace.

V roce 2021 byla završena společná práce odboru s odborem informatiky na přípravě Portálu územního plánování, který na jednom místě poskytuje informace o veškeré platné územně plánovací dokumentaci a podkladech na území Kraje Vysočina a o požadavcích, které z těchto dokumentací vyplývají.

Významnou oblastí činnosti odboru územního plánování a stavebního řádu je administrace dotací na pořízení územního plánu obcí prostřednictvím Fondu Vysočiny. Dotační program motivuje obce k pořízení územního plánu. V roce 2021 byly obcím přiznány dotace v celkové výši téměř 800 tis. Kč.

Oddělení stavebního řádu vykonává působnost především při správních řízeních podle stavebního zákona, a to jak v postavení odvolacího orgánu při přezkoumávání správních rozhodnutí stavebních úřadů obcí a měst, tak i při vydávání prvoinstančních rozhodnutí při umísťování některých staveb dopravní infrastruktury. Oddělení také vykonává působnost správního orgánu podle zákona o vyvlastnění. Vzhledem k mimořádné situaci byla potřebná metodická pomoc podřízeným správním orgánům poskytována téměř výhradně formou individuálních konzultací.

Rok 2021 byl pro další činnost odboru významný i v tom, že byl schválen a ve Sbírce zákonů vydán pod číslem 283/2021 Sb. nový stavební zákon. Ten předpokládá postupné nabývání účinnosti tak, že plná účinnost bude od 1. července 2023. Tento nový stavební zákon mj. přenáší povolovací činnost stavebních úřadů z obcí a měst do nového systému státní stavební správy. Protože však tento nový stavební zákon nevycházel při své přípravě, projednávání i schvalování ze všeobecné odborné i politické shody, je připravována jeho novela, která má ponechat působnost stavebních úřadů při povolování staveb na obcích a městech.

Mgr. Hana Hajnová,
náměstkyně hejtmána pro oblast regionálního rozvoje,
územního plánu a stavebního řádu, Fond Vysočiny, NNO

8. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍ ŘÁD

V oblasti územního plánování se činnost v roce 2021 zaměřila na projednání Aktualizací č. 7, 8, a 9 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina.

Aktualizace č. 7 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina pořizovaná na žádost oprávněného investora, společnosti ČEPS, a. s., řeší záměr transformovny 400/110 kV v lokalitě Leskovice. Návrh aktualizace byl projednán na veřejném jednání a na podzim roku 2021 byla Aktualizace č. 7 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina vydána.

Aktualizace č. 8 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina, jejímž předmětem je záměr rozšíření odpočívky na dálnici D1 v prostoru Jamenského potoka, byla v první polovině roku vydána zastupitelstvem kraje. Tato aktualizace byla pořizována na žádost oprávněného investora ŘSD Brno.

Náklady na dokumentaci Aktualizace č. 7 a 8 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina hradili žadatelé.

Zastupitelstvo kraje v roce 2021 rozhodlo o pořízení Aktualizace č. 9 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina. Předmětem aktualizace je uvedení Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina do souladu s Politikou územního rozvoje ČR, která byla v roce 2021 dotčena komplexní aktualizací dotýkající se rovněž území Kraje Vysočina.

Oddělení územního plánování vykonávalo i v roce 2021 svou kontrolní činnost, v jejímž rámci byly provedeny kontroly úřadů územního plánování v Bystřici nad Perštejnem, Humpolci, Jihlavě, Telči, Třebíči a Velkém Meziříčí. Závěry kontrol způsobu pořizování územních plánů obcí byly zobecněny a poskytnuty ostatním pořizovatelům k využití.

Vlastními silami odbor zpracoval pátou úplnou aktualizaci Územně analytických podkladů Kraje Vysočina, které slouží především jako podklad při následných aktualizacích Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina. Tato aktualizace Územně analytických podkladů byla projednána v Zastupitelstvu Kraje Vysočina v červnu 2021.

Pro úřady územního plánování byly svolány i tematické metodické porady, které byly zaměřeny převážně na postupy pořizování územně analytických podkladů a územně plánovacích dokumentací, zejména ve vztahu k rozvoji digitalizace a spuštění Portálu územního plánování Kraje Vysočina.

Důležitou součástí práce oddělení územního plánování odboru územního plánování a stavebního řádu je i administrace dotací pro vznik územních plánů obcí z rozpočtu Fondu Vysočiny. Tento systém dotací představuje dlouholetou dobrou a praxí prověřenou zkušenost Kraje Vysočina, protože od roku 2003 do roku 2022 byly poskytnuty dotace obcím kraje v celkovém objemu 74 186 308 Kč. V roce 2021 dotaci získalo celkem sedm obcí v celkové výši 777 425 Kč.

V současné době má platný územní plán 656 obcí Kraje Vysočina. Obce jsou systémem motivovány k pořízení územního plánu, jenž odpovídá podmínkám stavebního zákona a formou svého zpracování i současnému projekčnímu standardu. Schválení územního plánu je pro město či obec základním předpokladem pro možnost získat dotace z nejrůznějších zdrojů (Fond Vysočiny, státní nebo evropské fondy a grantové programy).

V roce 2021 byl spuštěn Portál územního plánování Kraje Vysočina naplňující vizi digitalizace veřejné správy, který je výsledkem dvouleté úzké spolupráce oddělení územního plánování a odboru informatiky. Jedná se o informační portál o územním plánování poskytující informace a služby pro veřejnost, úřady i odborníky. Portál územního plánování Kraje Vysočina byl zařazen do soutěže nejzajímavějších projektů elektronizace veřejné správy Egovernment The Best 2021, kde se v kategorii krajů umístil na druhém místě.

V oblasti stavebního řádu bylo odborem územního plánování a stavebního řádu v roce 2021 vydáno celkem 174 rozhodnutí a opatření v odvolacích či přezkumných řízeních.

Výsledky přezkumných řízení ze strany Ministerstva pro místní rozvoj ČR:

- šest rozhodnutí odboru územního plánování a stavebního řádu bylo potvrzeno
- jedno rozhodnutí bylo zrušeno

Výsledky řízení o žalobách ve správním soudnictví:

- šest rozhodnutí odboru územního plánování a stavebního řádu bylo soudem potvrzeno
- dvě rozhodnutí odboru byla soudem zrušena
- jedna žaloba byla odmítnuta
- ze tří kasačních žalob byly dvě kasační žaloby rozhodnuty v náš prospěch

8. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍ ŘÁD

Metodická pomoc pro 38 prvoinstančních stavebních úřadů v Kraji Vysočina probíhala v roce 2021 vzhledem k pokračujícím protiepidemickým opatřením v souvislosti s nálezou Covid-19 odlišně od let minulých, a nebylo tedy možné uspořádat pravidelné metodické porady za účasti zástupců všech stavebních úřadů kraje. Naopak však byly prováděny častější obecné konzultace k aktuálním otázkám stavebního práva s jednotlivými stavebními úřady. Také došlo k navýšení osobních nebo telefonických konzultací s jednotlivými stavebními úřady ke konkrétním oblastem jejich zájmů. Uvedené konzultace byly, pokud to jejich charakter umožňoval, průběžně zobecňovány a dále využity jako informace také pro ostatní stavební úřady.

Důležitou součástí agendy oddělení stavebního řádu odboru územního plánování a stavebního řádu byla i v roce 2021 kontrolní činnost, při níž byla u prvoinstančních stavebních úřadů v Přibyslavi, Velkém Meziříčí, Telči, Budišově, Kamenici nad Lipou, Jihlavě, Moravských Budějovicích, Pacově, Okříškách a Třebíči zjišťována úroveň dodržování zákonných předpisů a postupů při výkonu státní správy v přenesené působnosti. Poznatky a závěry z kontrol byly s uvedenými stavebními úřady projednány a poté opět zobecněny a zkušenosti předány ostatním stavebním úřadům k využití.

Rok 2021 znamenal také pokračování činností kompetencí, jež byly do působnosti odboru územního plánování a stavebního řádu přeneseny v loňském roce, a to na základě novely zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací. Tato novela přenesla do působnosti krajských úřadů výkon prvoinstančního stavebního úřadu pro umístování staveb dopravní infrastruktury a také výkon prvoinstančního vyvlastňovacího úřadu v případě staveb dopravní infrastruktury.

Na úseku výkonu prvoinstančního stavebního úřadu pro umístování staveb dopravní infrastruktury bylo v roce 2021 vydáno sedm územních rozhodnutí, na úseku výkonu prvoinstančního vyvlastňovacího úřadu v případě staveb dopravní infrastruktury bylo vydáno jedno rozhodnutí, v oblasti odvolacího řízení k zákonu o vyvlastnění bylo vyhotoveno šest rozhodnutí.

9

ZDRAVOTNICTVÍ

Máme za sebou rok, který byl velmi náročný. Rok 2021 byl bohužel znovu ve znamení pandemie Covid-19. Ta opět významně ovlivnila všechny oblasti našeho života a právě zdravotnictví prošlo další zatěžkávací zkouškou.

Hospodaření našich nemocnic se podařilo udržet. V nemocnicích se znovu zvýšil počet lůžek pro covidové pacienty, zvětšila se pro ně kapacita jednotek intenzivní péče. Logicky s tím se také znovu snížila plánovaná ambulantní péče, plánovaná operativa a také prevence. To vše ovlivňuje nejenom ekonomiku, ale také péči o pacienty.

Investice do zdravotnictví pokračují, jen za rok 2021 bylo do zdravotnické infrastruktury vynaloženo 440 mil. Kč a dalších mnoho desítek milionů korun do pořízení a obnovy zdravotnické techniky.

Po těžkých jednáních se podařilo zvládnout všechny projekty podané do fondů EU (REACT), v rámci kterých budou pořízeny například hybridní kamery SPECT/CT, RTG skiagrafické přístroje, defibrilátory/monitory, nukleární magnetická rezonance a další zdravotnické vybavení.

Chtěl bych poděkovat všem zdravotníkům za jejich práci. Uvědomuji si, jak nesmírně náročné je vydržet extrémní pracovní tempo poslední doby. Rozumím tomu, že jejich práce v posledních dvou letech byla psychicky i fyzicky velmi náročná. O to více si vážím toho, že vydrželi a mnohdy na úkor svého vlastního osobního a rodinného života poskytují v našich nemocnicích kvalitní zdravotní péči.

Ing. Vladimír Novotný,
náměstek hejtmána pro oblast zdravotnictví, analýzy a podpory řízení, RHSD,
veřejnosprávní kontroly u příspěvkových organizací,
přezkoumání hospodaření obcí

Přehled poskytovatelů zdravotních služeb na Vysočině:

Poskytovatelé zdravotních služeb zřizovaní Krajem Vysočina

- Nemocnice Havlíčkův Brod, příspěvková organizace, Havlíčkův Brod
- Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace, Jihlava
- Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace, Nové Město na Moravě
- Nemocnice Pelhřimov, příspěvková organizace, Pelhřimov
- Nemocnice Třebíč, příspěvková organizace, Třebíč
- Zdravotnická záchraná služba Kraje Vysočina, příspěvková organizace, Jihlava
- Dětské centrum Jihlava, příspěvková organizace, Jihlava
- Trojlístek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, příspěvková organizace, Kamenice nad Lipou

Zařízení zajišťující služby na úseku ochrany zdraví před alkoholismem

- Protialkoholní záchytná stanice Jihlava
- PATEB, s. r. o., Jemnice

Zařízení následné péče

- Nemocnice Počátky, s. r. o., Počátky
- Vysočinské nemocnice, s. r. o., Humpolec
- Vysočinské nemocnice, s. r. o., Ledec nad Sázavou

Psychiatrické nemocnice a odborné ústavy

- Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod
- Psychiatrická nemocnice Jihlava
- Dětská psychiatrická nemocnice, Velká Bíteš
- Vysočinské nemocnice, s. r. o. (Plicní léčebna Humpolec)
- Rehabilitační ústav pro cévní choroby mozkové, spol. s. r. o., Chotěboř

Privátní nemocnice

- Nemocnice sv. Zdislavy, a. s., Mostiště, Velké Meziříčí

Kraj zřizuje pět nemocnic. V roce 2021 v nich bylo pro pacienty k dispozici 2 585 lůžek.

Počty lůžek v nemocnicích Kraje Vysočina v roce 2021	
Nemocnice Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	534
Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace	710
Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace	465
Nemocnice Pelhřimov, příspěvková organizace	340
Nemocnice Třebíč, příspěvková organizace	536
Celkem	2 585

9. ZDRAVOTNICTVÍ

Hospodaření poskytovatelů zdravotních služeb v letech 2019, 2020 a 2021 (v tis. Kč)

Název organizace	Výnosy			Náklady			Hospodářský výsledek		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Dětské centrum Jihlava, příspěvková organizace	24 646,45	27 496,08	30 311,57	24 646,45	27 496,08	30 311,57	0,00	0,00	0
Nemocnice Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	1 158 122,25	1 315 273,47	1 501 220,26	1 157 958,11	1 313 723,31	1 500 701,76	164,15	1 550,16	518,50
Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace	2 266 195,19	2 695 280,19	3 143 291,83	2 266 090,99	2 690 502,08	3 130 479,78	104,20	4 778,11	12 812,06
Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace	1 025 103,18	1 166 962,95	1 357 421,88	1 025 096,01	1 166 960,76	1 357 182,19	7,17	2,18	239,70
Nemocnice Pelhřimov, příspěvková organizace	732 381,90	819 409,19	914 181,62	732 265,82	810 466,75	903 915,00	116,08	8 942,44	10 266,62
Nemocnice Třebíč, příspěvková organizace	1 023 638,72	1 156 357,24	1 298 133,17	1 021 529,00	1 156 338,31	1 284 644,14	2 109,72	18,93	13 489,03
Trojlistek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, příspěvková organizace	19 235,84	21 439,49	23 224,92	19 235,84	21 315,19	23 074,39	0,00	124,29	150,54
Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina, příspěvková organizace	397 328,31	464 176,38	521 972,87	397 328,31	482 298,25	516 030,64	0,00	-18 121,87	5 942,23
Celkem	6 646 651,83	7 666 394,98	8 789 758,12	6 644 150,52	7 669 100,73	8 746 339,47	2 501,32	-2 705,75	43 418,68

Vybrané ekonomické údaje poskytovatelů zdravotních služeb za rok 2021 (v tis. Kč)

Příspěvkové organizace zřízené krajem	2021					
	Průměrný počet zaměstnanců přepočtený	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz od kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Dětské centrum Jihlava, příspěvková organizace	36,23	30 311,57	30 311,57	0,00	26 242,75	0,00
Nemocnice Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	1 064,84	1 500 701,76	1 501 220,26	518,50	20 577,86	2 660,32
Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace	1 498,77	3 130 479,78	3 143 291,83	12 812,06	41 376,27	6 340,00
Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace	992,97	1 357 182,19	1 357 421,88	239,70	12 968	12 449,78
Nemocnice Pelhřimov, příspěvková organizace	678,31	903 915,00	914 181,62	10 266,02	20 434,77	13 057,92
Nemocnice Třebíč, příspěvková organizace	924,91	1 284 644,14	1 298 133,17	13 489,03	27 677,77	180,07
Trojlistek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, příspěvková organizace	26,04	23 074,39	23 224,92	150,54	16 679,00	0,00
Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina, příspěvková organizace	370,58	516 030,64	521 972,87	5 942,23	282 662,68	572,80
Celkem	5 592,65	8 746 339,47	8 789 758,12	43 418,08	448 619,10	35 260,89

9. ZDRAVOTNICTVÍ

Provozní a investiční dotace nemocnicím (v Kč)

Poskytovatel	Položky	Typ příspěvku	Nemocnice Havlíčkův Brod, p. o.	Nemocnice Jihlava, p. o.	Nemocnice Nové Město na Moravě, p. o.	Nemocnice Pelhřimov, p. o.	Nemocnice Třebíč, p. o.	Celkový součet
Kraj	Provoz	Bez UZ	3 653 860,00	17 754 195,00	7 377 945,66	4 740 535,29	7 586 734,51	41 113 270,46
		Nájemné ze smluv o nájmu zdravotnic- kých zařízení	11 524 000,00	16 442 000,00	0,00	9 450 000,00	14 471 000,00	51 887 000,00
		LPS včetně prohlídek těl zemřelých	5 300 000,00	5 805 000,00	5 300 000,00	5 300 000,00	5 300 000,00	27 005 000,00
		Standard ICT	0,00	400 000,00	190 216,00	365 165,00	219 935,00	1 175 316,00
		Paliativní péče	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	500 000,00
		Zapojení přebytku hospodaření z minulých let	0,00	875 070,00	0,00	479 073,00	0,00	1 354 143,00
		Celkem položka	20 577 860,00	41 376 265,00	12 968 161,66	20 434 773,29	27 677 669,51	123 034 729,46
	Investice	Bez UZ	0,00	0,00	0,00	13 023 082,50	0,00	13 023 082,50
		Nájemné ze smluv o nájmu zdravotnic- kých zařízení	0,00	0,00	12 240 000,00	0,00	0,00	12 240 000,00
		Standard ICT	400 000,00	0,00	209 784,00	34 835,00	180 065,00	824 684,00
		Zapojení přebytku hospodaření z minulých let	2 260 324,00	6 340 008,00	0,00	0,00	0,00	8 600 332,00
		Celkem	2 660 324,00	6 340 008,00	12 449 784,00	13 057 917,50	180 065,00	34 688 098,50
	Celkem		23 238 184,00	47 716 273,00	25 417 945,66	33 492 690,79	27 857 734,51	157 722 827,96

*UZ – Účelový znak, KrÚ – Krajský úřad Kraje Vysočina, PO – příspěvkové organizace, LPS – lékařská pohotovostní služba

Dotace státu do nemocnic (v Kč)

Poskytovatel	Položky	Typ příspěvku	Nemocnice Havlíčkův Brod, p. o.	Nemocnice Jihlava, p. o.	Nemocnice Nové Město na Moravě, p. o.	Nemocnice Pelhřimov, p. o.	Nemocnice Třebíč, p. o.	Celkový součet
Stát	Provoz	Neinvestiční nedávkové transfery podle zákona č. 1	0,00	812 000,00	812 000,00	176 000,00	0,00	1 800 000,00
		IROP – Integrovaný regionální OP – program č. 1170	203 643,00	0,00	76 951,58	0,00	48 853,75	329 448,33
		IROP – Integrovaný regionální OP – program č. 1170	3 461 931,00	0,00	1 308 176,77	0,00	830 513,75	5 600 621,52
		Specializační vzděl. zdravotnických pracovníků – REZ*	5 181 266,00	10 092 944,00	4 392 268,00	4 056 800,00	6 049 284,00	29 772 562,00
		Specializační vzdělávání nelékařů	411 575,00	897 677,00	567 691,00	363 692,00	600 134,00	2 840 769,00
		Zvýšení ochrany měkkých cílů v resortu zdravotnictví	0,00	0,00	593 750,00	385 575,00	339 428,76	1 318 753,76
		Operační program zaměstnanost – OPZ, neinvestiční	0,00	37 975,79	0,00	339 145,40	0,00	377 121,19
		Operační program zaměstnanost – OPZ, neinvestiční	0,00	377 514,21	0,00	1 370 019,19	0,00	1 747 533,40
		Covid-19 – ohodnocení	86 308 205,00	126 586 488,00	84 128 963,00	52 936 383,00	77 163 206,00	427 123 245,00
		Mimořádný dotační program pro poskytovatele lůžkové péče	6 552 000,00	2 504 000,00	7 440 000,00	1 632 000,00	6 680 000,00	24 808 000,00
	Krizové situace 2021 (mimo povodní)	810 400,00	1 764 400,00	362 993,97	143 600,00	369 200,00	3 450 593,97	
	Celkem	102 929 020,00	143 072 999,00	99 682 794,32	61 403 214,59	92 080 620,26	499 168 648,17	
	Investice	IROP* – Integrovaný regionální OP – program č. 1170	9 961,10	2 725 104,10	377 868,48	172 163,69	36 786,54	3 321 883,91
IROP* – Integrovaný regionální OP – program č. 1170		169 338,71	46 326 769,72	6 423 764,16	2 926 782,70	625 371,19	56 472 026,48	
	Celkem položka	179 299,81	49 051 873,82	6 801 632,64	3 098 946,39	662 157,73	59 793 910,39	
Celkem		103 108 319,81	192 124 872,82	106 484 426,96	64 502 160,98	92 742 777,99	558 962 558,56	

*IOP/IROP – Integrovaný operační program, *REZ – rezidenční místa

9. ZDRAVOTNICTVÍ

VÝVOJ DOTACÍ – PROVOZNÍ A INVESTIČNÍ DOTACE POSKYTOVATELŮM ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB

Dotace na investice do zdravotnictví (v tis. Kč)

Organizace	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Celkem
Nemocnice Havlíčkův Brod, p. o.	18 306,40	133,94	5 049,75	11 460,00	650,00	2 460,72	5 814,09	7 689,70	2 784,93	2 660,32	57 009,85
Nemocnice Jihlava, p. o.	25 998,08	206,13	24 308,33	22 140,43	12 280,80	2 819,92	6 612,88	15 354,54	23 651,35	6 340,00	139 712,46
Nemocnice Pelhřimov, p. o.	2 925,66	168,75	524,37	7 344,15	1 297,85	2 371,50	477,61	877,69	7 977,47	13 057,92	37 022,97
Nemocnice Třebíč, p. o.	3 032,73	1 952,61	614,21	6 871,57	2 620,00	1 354,64	1 035,50	11 559,21	5 277,24	180,07	34 497,78
Nemocnice Nové Město na Moravě, p. o.	15 754,45	2 859,42	2 330,67	1 270,00	12 375,58	2 251,41	883,40	2 151,00	16 391,50	12 449,78	68 717,21
Dětské centrum Jihlava, p. o.	152,50	101,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	254,16
Trojlístek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, p. o.	150,77	100,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	251,28
ZZS Kraje Vysočina, p. o.	2 421,57	67,32	14 000,00	0,00	0,00	474,15	0,00	250,00	400,00	572,80	18 185,84
Celkem	68 742,15	5 590,35	46 827,32	49 086,15	29 224,23	11 732,34	14 823,48	37 882,15	56 482,49	35 260,89	355 651,55

Příspěvek na provoz (v tis. Kč)

Organizace	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Celkem
Nemocnice Havlíčkův Brod, p. o.	11 622,26	19 907,15	27 812,85	7 026,80	16 811,30	21 187,90	41 774,88	40 240,83	35 977,58	20 577,86	242 939
Nemocnice Jihlava, p. o.	11 440,15	19 120,72	46 723,70	19 952,88	19 841,04	25 068,70	55 002,07	69 227,83	44 080,62	41 376,27	351 834
Nemocnice Pelhřimov, p. o.	13 912,52	23 481,53	25 078,26	17 661,36	15 686,72	16 737,32	30 295,60	30 908,57	28 050,37	20 434,77	222 247
Nemocnice Třebíč, p. o.	18 863,21	27 783,68	45 445,27	13 488,41	16 436,91	23 492,75	63 119,14	43 383,55	37 240,80	27 677,67	316 931
Nemocnice Nové Město na Moravě, p. o.	17 278,13	40 891,82	27 188,43	18 971,83	19 720,31	21 632,04	38 694,01	40 365,95	27 249,15	12 968,16	264 960
Dětské centrum Jihlava, p. o.	16 991,60	17 024,55	17 435,97	17 432,77	18 178,37	19 699,12	22 939,17	23 114,17	23 983,17	26 242,75	203 042
Trojlístek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, p. o.	10 524,72	10 969,46	10 953,87	10 923,40	12 074,70	13 044,25	14 295,70	15 243,85	15 904,00	16 679,00	124 792,95
ZZS Kraje Vysočina, p. o.	167 119,22	167 888,62	168 180,43	167 628,16	173 384,55	188 280,24	212 177,84	226 232,45	234 598,23	282 662,08	1 988 152
Celkem	267 752,00	327 068,00	368 819,00	273 086,00	292 134,00	329 142,00	478 298,00	488 717,00	447 083,92	448 618,56	3 709 633

Dotace kraje ostatním poskytovatelům zdravotních služeb

Položka	Dětské centrum Jihlava, p. o.	Trojlistek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, p. o.	ZZS Kraje Vysočina, p. o.	Celkový součet
Provoz	26 242,75	16 679,00	282 662,08	325 583,83
Investice	0,00	0,00	572,80	572,80
Celkový součet	26 242,75	16 679,00	283 234,88	320 891,63

Dotace státu ostatním poskytovatelům zdravotních služeb

Položka	Dětské centrum Jihlava, p. o.	Trojlistek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, p. o.	ZZS Kraje Vysočina, p. o.	Celkový součet	
Provoz	13307 – Trans. na státní příspěvek pro děti vyžadující okamžitou péči	6,08	2 863,40	0,00	2 869,48
	35018 – Přípravenost poskytovatele ZZS na řešení mimořádných událostí a krizových situací	0,00	0,00	5 088,52	5 088,52
Provoz celkem	6,08	2 863,40	5 088,52	7 958,00	

MOTIVAČNÍ OPATŘENÍ K PERSONÁLNÍMU ZABEZPEČENÍ POSKYTOVATELŮ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB ZŘIZOVANÝCH KRAJEM VYSOČINA

Za rok 2021 byla vyplacena celková částka 600 000 Kč, a to žadatelům vykonávajícím přípravu na lékařské povolání. Tato celková částka byla rozdělena mezi devět mediků. Výše stipendia v roce 2021 činila 50 000 Kč na jeden akademický rok. Ve stejném roce byla studentům vykonávajícím přípravu na nelékařské zdravotnické povolání vyplacena celková částka 210 000 Kč, která byla rozdělena mezi sedm žadatelů. Výše stipendia v roce 2021 činila 30 000 Kč na jeden školní / akademický rok.

Co se týče poskytnutí náborových příspěvků poskytovatelům zdravotních služeb zřizovaných Krajem Vysočina, za rok 2021 bylo vyplaceno celkem 8 410 000 Kč. Z toho byla vyplacena částka 4 500 000 Kč 36 lékařům a 3 910 000 Kč 57 nelékařským pracovníkům.

9. ZDRAVOTNICTVÍ

PODPORA SPECIALIZAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ VŠEOBECNÝCH PRAKTICKÝCH LÉKAŘŮ A PEDIATRŮ

Kraj Vysočina zavedl motivační opatření zaměřené na podporu specializačního vzdělávání všeobecných praktických lékařů a pediatriů.

Kraj Vysočina má uzavřenou smlouvu s 12 žadateli v oboru všeobecné praktické lékařství, kterým byla poskytnuta podpora ve výši 4 077 000 Kč. V roce 2021 byla uzavřena smlouva o finanční podpoře s jednou uchazečkou a zároveň byla uzavřena darovací smlouva s akreditovaným zařízením. Celkově byla v roce 2021 vyplacena finanční podpora žadatelům a akreditovaným zařízením ve výši 602 700 Kč. Žadatel o finanční podporu se uzavřením smlouvy o finanční podpoře zavazuje působit jako poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství nebo pediatrie v Kraji Vysočina v úvazku minimálně 20 hodin týdně po dobu minimálně pěti let.

Vyplacené náborové příspěvky zdravotnickým zařízením zřizovaným Krajem Vysočina a ZZS Kraje Vysočina v roce 2021

Havlíčkův Brod počet / částka v Kč		Jihlava počet / částka v Kč		Nové Město na Moravě počet / částka v Kč		Pelhřimov počet / částka v Kč		Třebíč počet / částka v Kč		ZZS Kraje Vysočina počet / částka v Kč	
lékař/2; nelékař/3	350 000	lékař/3; nelékař/1	450 000	lékař/9	1 300 000	nelékař/1	80 000	lékař/3; nelékař/2	410 000	nelékař/1	80 000
lékař/7; nelékař/15	1 910 000	lékař/3; nelékař/15	1 410 000			nelékař/1	80 000	lékař/3; nelékař/3	120 000		
lékař/1; nelékař/1	350 000	lékař/1; nelékař/8	650 000					lékař/4; nelékař/2	600 000		
		nelékař/4	320 000					lékař/3	300 000		
Celkem	2 610 000		2 830 000		1 300 000		160 000		1 430 000		80 000
											8 410 000

Přehled vyplacených stipendií Krajem Vysočina medikům za rok 2021 (v Kč)

Havlíčkův Brod		Jihlava		Nové Město na Moravě		Pelhřimov		Třebíč	
nukl. med.	100 000	vnitř. lék.	50 000	vnitř. lék.	50 000	nuk. med.	100 000		
vnitř. lék.	50 000					vnitř. lék.	100 000		
vnitř. lék.	50 000								
pneum. a ftizeologie	50 000								
pediatrie	50 000								
Celkem	300 000		50 000		50 000		200 000		600 000

Přehled vyplacených stipendií Krajem Vysočina NLZP za rok 2021 (v Kč)

Havlíčkův Brod		Jihlava		Nové Město na Moravě		Pelhřimov		Třebíč	
vš. sestra	30 000	radiol. as.	30 000						
vš. sestra	30 000								
vš. sestra	30 000								
vš. sestra	30 000								
vš. sestra	30 000								
vš. sestra	30 000								
Celkem	180 000		30 000		0		0		0
									210 000

Zdravotnická záchranná služba – výjezdová stanoviště

Oblast	Výjezdové stanoviště		Posádky			
			RLP	RZP	RV	LZS
Havlíčkův Brod	Havlíčkův Brod		1 (1)		1 (1)	
	Ledeč nad Sázavou			1 (1)		
	Chotěboř			1 (1)		
	Přibyslav			1 (1)		
	Habry			1 (1)		
Jihlava	Jihlava	den		3	1	1
		noc		(2)	(2)	
	Telč	den	1			
		noc		(1)		
Pelhřimov	Pelhřimov			1 (1)	1 (1)	
	Pacov			1 (1)		
	Počátky			1 (1)		
	Kamenice nad Lipou		1 (1)			
	Humpolec					
Třebíč	Třebíč	den		2	1	
		noc		(1)	(1)	
	Jemnice			1 (1)		
	Moravské Budějovice		1 (1)			
	Náměšť nad Oslavou	den	1			
		noc		(1)		
Velká Bíteš			1 (1)			
Nové Město na Moravě	Nové Město na Moravě			1 (1)	1 (1)	
	Bystřice nad Pernštejnem			1 (1)		
	Velké Meziříčí		1 (1)			
	Žďár nad Sázavou			1 (1)		
Celkem ZZS Vysočina			6 (4)	18 (18)	5 (6)	1

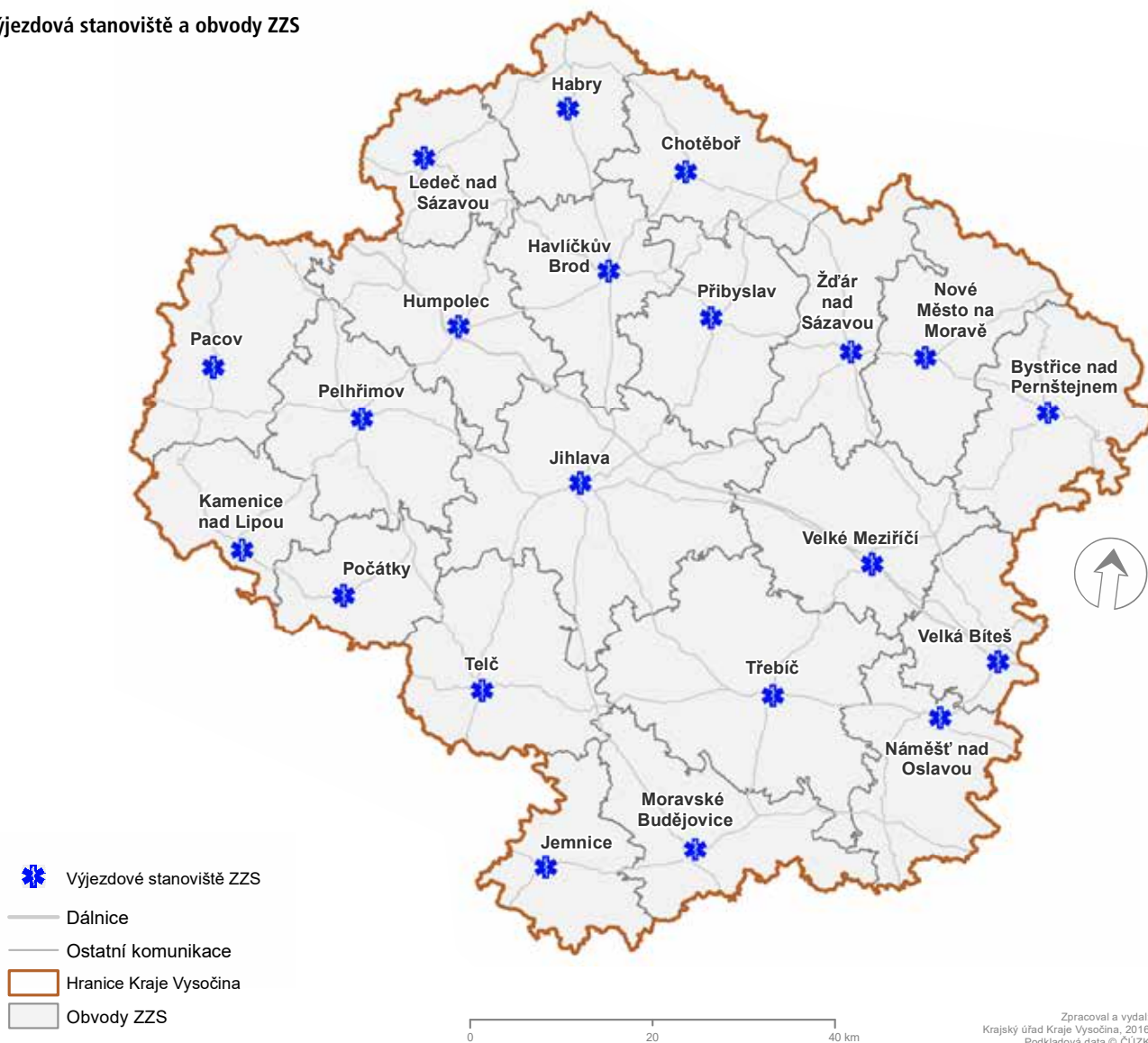
RLP – výjezdová skupina rychlé lékařské pomoci, RZP – výjezdová skupina rychlé zdravotnické pomoci, RV – výjezdová skupina typu rendez-vous, LZS – vzetová skupina zdravotnické záchranné služby, údaj v závorce znamená počet posádek pro noční službu

ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA KRAJE VYSOČINA

Přednemocniční neodkladnou péči zajišťuje na Vysočině jediná příspěvková organizace zřízená krajem – Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina (ZZS KV). Zdravotnická záchranná služba se organizačně dělí na pět oblastních středisek v bývalých okresních městech. Dojezdové časy se daří v naprosté většině výjezdů dodržovat v limitech stanovených právními předpisy (do dvaceti minut). Na 21 stanovištích funguje 29 výjezdových skupin a na stanovišti v Jihlavě jedna vzletová skupina letecké záchranné služby.

Celkový počet výjezdů pozemní záchranné služby v roce 2021 činil 46 721, u letecké záchranné služby bylo uskutečněno celkem 608 vzletů. Odbornou pomoc zdravotnické záchranné služby si vyžádalo celkem 33 239 osob, což je nejvyšší počet ošetřených pacientů od vzniku jednotné organizace, tedy od 1. 7. 2004. V roce 2021 byla nejčastějším důvodem výjezdů ZZS KV dušnost. Dalšími uváděnými příčinami byly kolapsový stav, horečka, hypertenze či podezření na Covid-19.

Výjezdová stanoviště a obvody ZZS

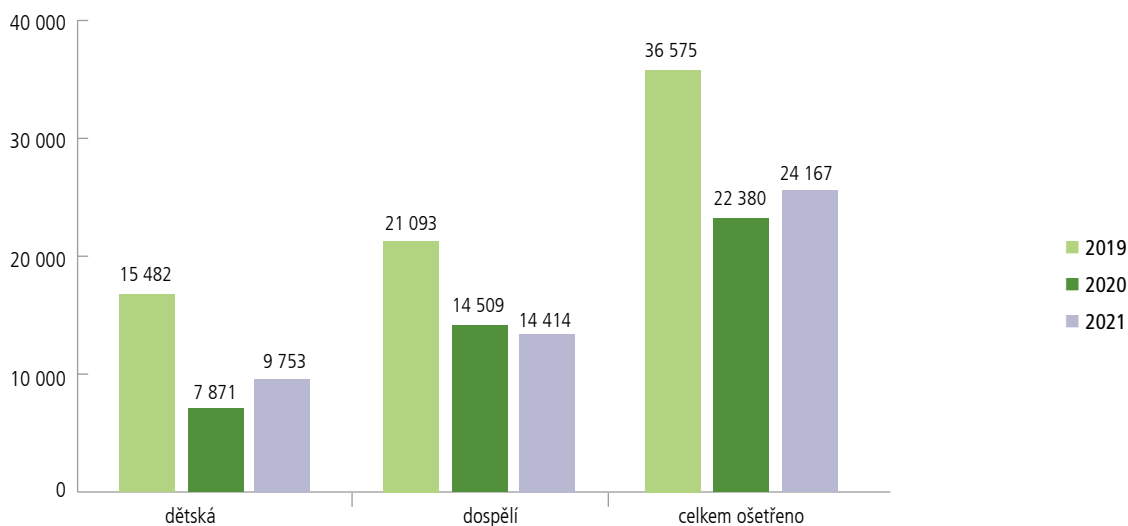

9. ZDRAVOTNICTVÍ

LÉKAŘSKÁ POHOTOVOSTNÍ SLUŽBA

Lékařská pohotovostní služba je realizována prostřednictvím pěti krajských nemocnic. Na její zajištění v roce 2021 kraj poskytl 20,5 mil. Kč.

Lékařská pohotovostní služba

PROTIALKOHOLNÍ ZÁCHYTNÁ STANICE

V roce 2021 měla Protialkoholní záchytná stanice Jihlava (jediná v Kraji Vysočina) celkem 1 276 záchytů, z toho bylo 1 080 mužů a 196 žen, opakovaně pak bylo zachyceno 148 osob. Průměrný věk zadržených byl 41 let, nejmladšímu bylo 16 let, nejstaršímu 85 let.

Provozovatelem protialkoholní záchytné stanice je Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace.

Kraj Vysočina uhradil provozovateli záchytné stanice za provoz v roce 2021 částku 10 mil. Kč včetně DPH.

10

SOCIÁLNÍ VĚCI

Všechny služby a aktivity v sociální, rodinné a seniorské oblasti směřujeme k vytváření prostředí příznivého rodinám a seniorům ve všech etapách jejich života. Preventivně pracujeme s funkčními rodinami a aktivními seniory, kterým vytváříme vhodné podmínky pro jejich vzdělávání, osobní rozvoj či setkávání a sdílení zkušeností. Naši pomoc zaměřujeme na ty rodiny a seniory, kteří se ocitnou v nepříznivé situaci a sami nejsou schopni ji vyřešit.

I v letošním roce hodně poznamenala naši práci koronavirová pandemie. Celkem hladce jsme již dokázali zvládnout krizové postupy při případné nákaze v našich zařízeních. Museli jsme však také reagovat na všechna opatření a omezení, která držela lidi v „dlouhodobé izolaci“. Mnoho aktivit pro širokou veřejnost se nám úspěšně podařilo přemístit do on-line prostoru (Rodináře, Letní škola seniorů, on-line semináře, konference atd.).

Intenzivně jsme se v tomto roce věnovali sociálně zdravotnímu pomezí, ve kterém se nám podařilo propojit sociální a zdravotní služby. Daří se nám tak dobře postarat o lidi, kteří opouští zdravotnická zařízení, ale nejsou v takové kondici, aby doma vše zvládli sami. Těm pak musí být nápomocna informovaná rodina, terénní sociální služby a někdy i služby pobytové. Zjistili jsme však, že komunikací a spoluprací všech těchto aktérů to možné je. A to nás motivuje k další práci v této oblasti.

V oblasti služeb pro seniory jsme i v tomto roce reagovali na stále se zvyšující poptávku po pobytových zařízeních pro seniory. V rámci PPP projektu byla dokončena výstavba nového domova pro seniory v Humpolci s kapacitou 204 lůžek. K zahájení provozu a nastěhování klientů došlo v únoru 2022. Další významnou investicí, která pokračovala v tomto roce, je výstavba nového domova pro seniory v areálu Nemocnice Jihlava, který poskytne celkovou kapacitu 136 lůžek. Dokončení výstavby a zahájení provozu nového zařízení plánujeme do konce roku 2022.

Milovými kroky postupuje i transformace velkých ústavních pobytových zařízení pro osoby se zdravotním postižením. Plně dokončena byla transformace v pořadí již třetího ústavního zařízení Domova Háj. Pro všechny klienty jsme za pomoci evropských projektů a státních dotací vybudovali komunitní domácnosti, ve kterých se jejich život mnohem více přiblížil životu běžné populace.

Odbor sociálních věcí v roce 2021 realizoval několik evropských projektů popsaných dále, a má tak možnost velice intenzivně pracovat se specifickými cílovými skupinami, např. osobami s poruchou autistického spektra, neformálními pečujícími nebo pěstouny. Projekty umožňují nad rámec naší běžné agendy rozvíjet a zkvalitňovat systém služeb pro tyto ohrožené skupiny a realizovat mnoho aktivit vedoucích ke zkvalitnění jejich života.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se v roce 2021 na realizaci sociálních, rodinných a seniorských služeb v našem kraji podíleli a popřát jim hodně sil a energie do roku následujícího. Obce, příspěvkové organizace, nestátní neziskové organizace a dlouhá řada dobrovolníků... ti všichni nám pomáhají v tom, aby se lidem v Kraji Vysočina žilo dobře a našli zde vše, co ke svému životu v danou chvíli potřebují.

Mgr. Jan Tourek,
radní pro oblast sociálních věcí

PODPORA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V DOBĚ PANDEMIE COVID-19

Rok 2021 byl již druhý rok, kdy bylo fungování společnosti i sociálních služeb ovlivněno pandemií. Zajišťování ochranných pomůcek i realizace různých interních opatření se staly běžnou součástí provozu a poskytovatelé již nepotřebovali přímou pomoc kraje. Běžnou součástí práce v zařízeních bylo i testování návštěv klientů antigenními testy a hlídání nákazy u klientů. Po část roku byla v domovech vyčleněna i karanténní lůžka pro nově příchozí klienty. Ta mnohdy umožnila předejít rozšíření onemocnění v zařízeních. Potřeba pomoci hasičů nebo armády v přímé péči v domovech z důvodu rozšíření onemocnění mezi zaměstnanci byla v roce 2021 spíše výjimečná.

Klíčovým úkolem roku 2021 se stalo očkování klientů spadajících do rizikových skupin a zaměstnanců, kteří s nimi přicházejí do kontaktu. Odbor sociálních věcí hrál v tomto procesu zejména koordinační úlohu, protože disponuje potřebnými kontakty a je v dlouhodobém spojení s poskytovateli sociálních služeb. V prvních měsících roku se očkování týkalo zejména vyšších věkových kategorií a osob trpících vybranými onemocněními. Velmi efektivní byla spolupráce s krajskými nemocnicemi, které do domovů pro seniory, dalších podobných zařízení a někdy i do domů s pečovatelskou službou vysílaly své mobilní očkovací týmy. Následně probíhalo přednostní očkování i pro zaměstnance sociálních služeb pečujících o seniory a hendikepované. V jarních měsících odbor koordinoval očkování pracovníků ostatních sociálních služeb a sociálních pracovníků v městských úřadech. Věříme, že právě díky vysoké proočkovanosti nebyla ve druhé polovině roku 2021 v sociálních službách úmrtí mezi klienty tak četná jako na sklonku roku 2020.

SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST

Samostatná působnost kraje v oblasti sociálních věcí se týká především zřizování a provozování sociálních služeb a realizace rodinné a seniorské politiky na území Kraje Vysočina.

ZŘIZOVATELSKÁ PŮSOBNOST

Podstatná role spočívá především ve výkonu zřizovatelské působnosti k příspěvkovým organizacím, zajišťujícím poskytování významné části sociálních služeb na území kraje. Jedná se o veřejné služby, které poskytujeme obyvatelům kraje prostřednictvím vlastních organizací. V roce 2021 šlo o devatenáct zařízení – domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem (včetně oddělení pro lidi s Alzheimerovou chorobou), domovy pro osoby se zdravotním postižením (především mentálním a kombinovaným) a domovy pro lidi, kteří ztratili schopnost sebeobsluhy v důsledku duševního onemocnění nebo závislosti na alkoholu. Oproti roku 2020 došlo ke snížení o jednu příspěvkovou organizaci, a to z důvodu sloučení Domova Kopretina Černovice a Domova Lidmaň do jedné příspěvkové organizace Domov Černovice – Lidmaň. Při těchto zařízeních jsou provozovány i další sociální služby (komunitního typu), napomáhající sociálnímu začleňování zejména zdravotně postižených spoluobčanů, jako jsou například chráněná bydlení nebo denní stacionáře. Speciálním zařízením je Psychocentrum – manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, jež se zaměřuje na bezplatné poradenství v rodinných záležitostech, pomoc obětem domácího násilí, podílí se na zprostředkování náhradní rodinné péče, spolupracuje s odpovědnými orgány na úseku sociálně-právní ochrany dětí a spoluorganizuje vzdělávací aktivity.

Máme zavedeny postupy v řízení příspěvkových organizací, které zahrnují schvalování stěžejních dokumentů, jako například vizí, střednědobých plánů, rozpočtů a finančních plánů, investičních záměrů a dalších postupů včetně pravidel komunikace. Příspěvkovým organizacím v sociální oblasti, jejichž zřizovatelem je Kraj Vysočina, bylo v souladu s platnou metodikou v průběhu roku 2021 schváleno 11 návrhů organizačních řádů a 23 příkazů ředitelů, kterými se stanovují organizační struktury a počet zaměstnanců.

Přestože Kraj Vysočina považuje za velmi důležitou podporu aktivního života klientů zřizovaných organizací, byl i rok 2021 negativně ovlivněn pandemií koronaviru a souvisejícími restriktivními opatřeními. Z tohoto důvodu se už druhý rok po sobě nemohly uskutečnit tradiční akce pro klienty příspěvkových organizací, jako je soutěž v petanque, přednáška v rámci Národního týdne trénování paměti a bohužel ani velmi oblíbené akce Letní škola seniorů, Srdce na dlani a Barevné Vánoce. Pro uživatele z organizací poskytujících pobytové sociální služby tak zůstaly aktivity pořádané interně v každé příspěvkové organizaci, případně aktivity v on-line formě.

Na druhou stranu se organizace kraje čím dál více zabývají péčí o klienty, kteří jsou vysoce závislí na pomoci personálu, a jejich možnost zapojení se do aktivního života je hodně omezená. Jedná se zejména o seniory ve velmi těžkém zdravotním stavu v zařízeních pro seniory, ale také o péči ve specializovaných zařízeních pro klienty s Huntingtonovou chorobou nebo s poruchou autistického spektra. V roce 2021 jsme se právě ve spolupráci s příspěvkovými organizacemi zaměřili na řešení situace těžko umístitelných klientů, pro které neexistuje vhodná služba a přitom představují nezvládnutelnou zátěž pro svou rodinu anebo zbytečně blokují zdravotní služby. Personální vybavení i metody péče se musí těmto potřebám přizpůsobovat a s tím je spojena i zvýšená nákladovost poskytovaných služeb. V roce 2021 kraj podporoval právě rozvoj péče o klienty se specifickými potřebami a rozvoj služeb pro seniory, jejichž potřeba roste v důsledku stárnutí populace.

VÝKON ZŘIZOVATELSKÝCH KOMPETENCÍ

V roce 2021 pokračovala metodická činnost a podpora ve vztahu k příspěvkovým organizacím zřizovaným Krajem Vysočina v oblasti sociálních služeb, která byla i v tomto mimořádném roce zaměřena především na krizové řízení v souvislosti s protiepidemickými opatřeními v sociálních službách i celé společnosti.

Metodická činnost se dle aktuálních možností a sil zaměřovala i na zlepšení kvality poskytovaných sociálních služeb a sdílení dobré praxe zejména v souvislosti s realizací rozvojových projektů Odboru sociálních věcí Krajského úřadu Kraje Vysočina. V této souvislosti probíhala kupříkladu podpora příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina v oblasti vykazování ošetrovatelské péče. Audity ošetrovatelské péče prováděné dodavatelskou firmou pokračovaly kontrolními reaudity, které budou realizovány i v roce 2022, kdy bude vyhotovena výsledná zpráva. Současně proběhly dvě vzdělávací aktivity na téma ošetrovatelské péče.

Porady ředitelů se konaly v on-line prostředí a pouze dvě porady ředitelů se uskutečnily prezenční formou v době, kdy byla pandemická situace příznivější.

POPIS NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH INVESTIC

V roce 2021 probíhala výstavba nového pobytového zařízení pro cílovou skupinu seniorů v areálu Nemocnice Jihlava. Nové zařízení nabídne služby domov pro seniory, domov se zvláštním režimem a odlehčovací službu o celkové kapacitě 136 lůžek. V prostorách zařízení budou klientům současně poskytovány i ambulantní služby – odborné sociální poradenství a denní stacionář. Dokončení výstavby a zahájení provozu nového zařízení je plánováno do konce roku 2022. Celkové náklady jsou odhadovány na více než 400 mil. Kč. Kraji Vysočina byla na realizaci akce schválena dotace ve výši 50,7 mil. Kč z prostředků státního rozpočtu a z dotačního programu MPSV Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb pro období 2016–2022.

V uplynulém roce byla dokončena investiční část výstavby komunitní domácnosti pro osoby s autismem s vysokou mírou podpory v Horní Cerekvi, s návazným vybavením domácnosti mobiliárem. Zahájení provozu specializované péče o osoby s autismem je plánováno na začátek následujícího roku. Na podzim bylo zahájeno projektování nového objektu pro poskytování služby domova se zvláštním režimem v areálu Domova ve Věži na Havlíčkovobrodsku. Cílem projektu je navýšení kapacity a zlepšení materiálně technických standardů pro poskytování pobytových sociálních služeb pro cílovou skupinu osob s duševním onemocněním. Nový objekt bude sloužit k ubytování 18 klientů a zázemí kompletního prádelenského provozu organizace. Financování akce je plánováno s podporou prostředků EU.

TRANSFORMACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

V roce 2021 bylo v rámci programu IROP 2014–2020 řešeno celkem 11 projektů – jeden ve fázi přípravy, sedm projektů ve fázi realizace po vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace, u dvou projektů bylo zahájeno období udržitelnosti a u jednoho již fáze udržitelnosti dlouhodobě probíhá. Rozpočet za všechny projekty je odhadován na 704 mil. Kč při dotaci 517 mil. Kč. Výsledkem bude vznik komunitního bydlení celkem pro 148 klientů příspěvkových organizací (sociální služby domov pro osoby se zdravotním postižením a chráněné bydlení) a ambulantní sociální služby, a to jak pro klienty komunitního bydlení, tak pro zájemce z řad veřejnosti o maximální okamžitě kapacitě 40 míst (služby denní stacionář a sociálně terapeutická dílna).

V uplynulém roce byly dokončeny stavební práce na posledním objektu v rámci projektu Transformace Domova Háj II., prostřednictvím kterého vzniklo chráněné bydlení v Ledči nad Sázavou pro šest klientů. Dále byly ukončeny stavební práce v rámci projektu Transformace Domova Háj III., v rámci kterého bylo vybudováno chráněné bydlení a domov pro osoby se zdravotním postižením komunitního typu v Havlíčkově Brodě a Chotěboři, v každé lokalitě pro 12 klientů, a v Golčově Jeníkově pro celkem deset klientů. Také v projektu Transformace Domova Kamélie Křižanov III. – Jihlava Na Kopci a Transformace Domova Kamélie Křižanov III. – Jihlava Pávov byla dokončena výstavba objektů chráněného bydlení a domova pro osoby se zdravotním postižením komunitního typu, v každé lokalitě celkem pro 12 klientů, a dále objekty pro denní stacionář v lokalitě Na Kopci s okamžitou kapacitou maximálně osm klientů, a v Pávově pro čtyři klienty. Součástí objektů jsou i prostory pro denní aktivity klientů. Dokončeny byly i stavební práce v komunitních domcích domova pro osoby se zdravotním postižením v lokalitě Měřín v rámci projektu Transformace Domova Kamélie Křižanov IV., kde vznikly dva domky pro celkem 12 osob a denní stacionář s maximální okamžitou kapacitou pro čtyři klienty včetně prostoru pro denní aktivity. Stavební práce byly v uplynulém roce zahájeny v rámci projektu Domov ve Věži – Komunitní bydlení 2, v rámci kterého bude vybudováno bydlení rodinného typu pro celkem 12 klientů. Díky projektu s názvem „Nákup automobilů pro ambulantní služby v rámci procesu transformace“ byly zakoupeny dva vícemístné automobily pro přepravu klientů na invalidním vozíku, které budou využívat nově vzniklý denní stacionář v Jihlavě Na Kopci a sociálně terapeutická dílna ve Světlé nad Sázavou.

FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Kraj se kromě vlastní zřizovatelské působnosti významně podílí na financování sociálních služeb, které provozují nestátní neziskové organizace, podnikající subjekty nebo obce. V roce 2021 podobně jako v předchozích letech kraj tyto poskytovatele spolufinancoval ze svého rozpočtu. Od roku 2015 kraj poskytovatelům sociálních služeb nově v samostatné působnosti přerozděluje prostředky ze souhrnné dotace, kterou krajům přiděluje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV). Tato agenda, s níž je spojeno zajištění služeb, které přímo nebo nepřímo pozitivně ovlivňují řádově desítky tisíc občanů, je spojena s distribucí a kontrolou použití těchto financí. Pro rok 2021 bylo nutné finančně pokrýt zejména náklady spojené se zvýšením platů zaměstnanců v sociálních službách. Dalším problémem byl v porovnání s rokem 2020 nižší objem prostředků i z Evropského sociálního fondu (v roce 2021 již byly financovány pouze azylové domy a sociální rehabilitace zaměřené na podporu zaměstnávání osob s poruchou autistického spektra v celkové výši 38 797 843 Kč). MPSV navýšením dotace ze státního rozpočtu pomohlo pokrýt navýšení platů a mezd. Samostatně odbor sociálních věcí administroval zvláštní dotaci na výpadek financí z Evropského sociálního fondu ve výši 102 mil. Kč.

Nad rámec běžného financování MPSV v rámci mimořádných dotačních řízení poskytl každému poskytovateli sociálních služeb individuálně dotaci na odměny za práci v období pandemie, na vícenáklady a výpadky příjmů související s onemocněním Covid-19 a na zajištění antigenních testů návštěv v zařízení.

Vývoj prostředků na sociální služby v letech 2015–2021

	Celkem	MPSV	Kraj Vysočina
2015	557 700 000	443 100 000	114 600 000
2016	596 800 000	471 500 000	125 300 000
2017	696 300 000	576 300 000	120 000 000
2018	896 100 000	759 300 000	136 800 000
2019	940 100 000	801 600 000	138 500 000
2020	1 110 437 956	938 270 121	172 167 835
2021	1 365 819 465	1 217 132 665	148 686 800

* Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Důvody postupného narůstání výdajů z veřejných zdrojů na sociální služby jsou zřejmé z níže uvedeného vývoje nákladů a mezd. Další příčinou je i postupné navýšování kapacit sociálních služeb z důvodu stárnutí populace a nákladnější péče o některé skupiny klientů, pro které byla dříve péče špatně dostupná. MPSV navíc ve své dotaci kompenzovalo výpadek financí z Evropského sociálního fondu ve výši 102 mil. Kč.

Vývoj průměrných nákladů u vybraných druhů sociálních služeb na lůžkoden (v Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Domovy pro seniory	814	901	1 029	1 190	1 250	1 406
Domovy se zvláštním režimem	1 011	1 091	1 270	1 533	1 516	1 700
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1 068	1 144	1 330	1 395	1 680	2 090

Průměrné celkové náklady na úvazek a měsíc (v Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pečovatelská služba	30 000	32 000	38 000	40 000	46 592	51 000
Centra denních služeb, denní stacionáře	34 000	36 000	40 000	40 000	47 679	52 000

Průměrné celkové měsíční náklady na úvazek pracovníka (jedná se o celkové náklady na provoz – na mzdy, odvody, budovu, autoprovaz apod.).

Vývoj počtu úvazků pracovníků vykonávajících činnost v sociálních službách

	Celkem	Z toho v přímé péči
2016	3 450	2 500
2017	3 600	2 600
2018	3 650	2 650
2019	3 900	2 800
2020	4 351	3 215
2021	4 165	3 100

Jedná se o celkové počty úvazků pracovníků vykonávajících činnost v sociálních službách působících na území Kraje Vysočina, které jsou financované z rozpočtu kraje. Rostoucí poptávka i nároky na kvalitu poskytovaných služeb vedou k růstu počtu zaměstnanců v této oblasti.

Vývoj průměrných mzdových nákladů (hrubých mezd) pracovníků vykonávajících činnost v sociálních službách (v Kč)

Rok	Průměrná mzda v Kč
2018	26 000
2019	28 000
2020	29 200
2021	31 600

Jedná se o průměrnou hodnotu za všechny profese – pracovníky vykonávající přímou péči o klienty (sociální pracovníci, pracovníci v sociálních službách, zdravotničtí pracovníci, pedagogičtí pracovníci, další odborní pracovníci) a péči nepřímou (vedoucí pracovníci, administrativní pracovníci a obslužný personál).

Oblast podpory v roce 2021	Výše podpory (v Kč)
Podpora projektů a služeb zajišťovaných subjekty zřizovanými Krajem Vysočina	73 986 800
Podpora projektů a služeb zajišťovaných subjekty nezřizovanými Krajem Vysočina	74 700 000
Dotace na hospicovou péči	27 420 000
Dotace na prarodinnou politiku (mateřská centra, Senior Pointy, Family Pointy)	2 179 990
Dotace na dobrovolnictví a neformální výpomoc	2 368 000
Přerozdělená dotace z prostředků Ministerstva práce a sociálních věcí ČR	1 217 132 665
Dotace na financování svozu do denních stacionářů a center denních služeb	1 440 000
Individuální projekt	38 797 843
Celkem	1 438 025 298

STŘEDNĚDOBÉ PLÁNOVÁNÍ

V rámci procesu střednědobého plánování byla v roce 2021 zásadní realizace klíčové aktivity projektu „Efektivním využitím zdrojů ke zvýšení kvality sociálních služeb Kraje Vysočina“, zaměřené právě na proces střednědobého plánování sociálních služeb a intenzivní spolupráci s obcemi s rozšířenou působností v této oblasti. Na základě výstupů kulatých stolů a dalších aktivit bude v následujícím roce vytvořen nový strategický dokument Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Kraje Vysočina. V roce 2021 došlo k aktualizaci Krajské sítě sociálních služeb Kraje Vysočina.

Při schvalování změn v krajské síti se postupuje podle zásad pro vstup do Krajské sítě sociálních služeb tak, aby se poskytovatelé mohli o financování nových služeb ucházet podle jednoznačných pravidel. Podle těchto pravidel orgány kraje rozhodovaly o žádostech o zařazení nových služeb do krajské sítě a o rozšíření již zařazených kapacit. Rozšiřování sítě je limitováno finančními možnostmi a po rozhodnutí o výrazném rozšíření kapacit v minulých letech nebylo v roce 2021 možné vyhovět celé řadě předložených záměrů. Přesto došlo ke schválení některých nových záměrů do budoucna, kde se jednalo zejména o připravované investice do lůžek pro seniory, kapacity pečovatelské služby, dalších terénních služeb apod.

Na procesu plánování sociálních služeb se v kraji podílí celkem devět pracovních skupin, které se dělí podle cílových skupin klientů. Členy pracovních skupin jsou poskytovatelé sociálních služeb a zastoupeny jsou organizace, jež zřizuje kraj, obce, nestátní neziskové organizace i církevní organizace. V roce 2021 práci skupin ovlivňovala protiepidemická nařízení, přesto se pracovní skupiny dále podílely na procesu střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb.

Po výrazném rozšíření nabídky pobytových služeb pro seniory v místech, kde bylo málo lůžek nebo úplně chyběla, se nyní chceme zaměřit na zlepšování efektivity a rozšiřování kapacit terénních služeb. Cílovým stavem je, aby pečovatelská služba byla dostupná po celém území kraje, včetně malých obcí, v čase, kdy ji klient potřebuje (tj. až do večerních hodin i o víkendech), a reálně zajišťovala plnou škálu úkonů pečovatelské služby.

DOMÁCÍ HOSPICOVÁ PÉČE

Kraj Vysočina již asi 15 let spolufinancuje domácí hospicovou péči, a umožnil tak její dlouhodobý rozvoj. Od roku 2015 se kraj podílí na spolufinancování pilotního projektu Mobilní specializovaná paliativní péče. V roce 2018 v podmínkách pilotního projektu fungovaly dvě organizace, od roku 2019 se podařilo tento model aplikovat na celé území Kraje Vysočina. V roce 2021 se dotace na podporu domácí hospicové péče orientovala na pacienty zařazené a vykazované v odbornosti 926 – Domácí specializovaná paliativní péče s časovou dostupností 24 hodin denně 7 dnů v týdnu. Celkem byla na projekt schválena dotace ve výši 27 420 000 Kč. Z této dotace bylo v roce 2021 podpořeno sedm poskytovatelů domácí paliativní péče. Poskytovatelé zajistili potřebnou podporu a péči 848 pacientům v podobě více než 81 tisíc hodin přímé péče.

Během roku bylo ve spolupráci se zástupci odborné veřejnosti pokračováno v jednáních a aktivitách zaměřených na rozvoj spolupráce mezi subjekty, které poskytují pomoc umírajícím, a na rozvoj paliativního přístupu v pobytových sociálních službách.

FAMILY A SENIOR POINTY

Činnost Family a Senior Pointů, které máme ve všech okresních městech (celkem deset poboček), se v roce 2021 zaměřovala především na aktivity určené rodinám s malými dětmi a aktivním seniorům. Poskytovaly informační servis, realizovaly preventivní a vzdělávací akce zaměřené na rozvoj rodičovských a seniorských kompetencí a volnočasové aktivity. Umožňovaly setkávání rodičů na mateřské a rodičovské dovolené a seniorů, a předcházely tak jejich sociálnímu vyloučení. Kraj v roce 2021 podpořil jejich provoz celkovou částkou 1 380 tis. Kč, což představuje 180 tis. Kč na jednu pobočku (v případě okresu Žďár nad Sázavou dotace poskytnuta na 10 měsíců, a to z důvodu změny provozovatele). Kraj se podílel i na metodickém vedení a vzdělávání kontaktních pracovníků a pracovníků Family a Senior Pointů, kteří odpovídají za jejich provoz.

DOBROVOLNICTVÍ

Oblast dobrovolnictví kraj podporuje dlouhodobě již od roku 2006, a to díky dotačnímu programu určenému pro dobrovolnická centra. Z dotací kraje bývají financovány především náklady na koordinátora dobrovolníků, na vyhledávání nových dobrovolníků, jejich zaškolování a administrativu spojenou s touto agendou, na cestovní náhrady a další související výdaje. V roce 2021 byla na území kraje podpořena síť deseti dobrovolnických center, která se zabývala dobrovolnictvím a neformální pomocí, a to částkou 2 368 000 Kč. V roce 2021 odpracovalo 996 dobrovolníků 38 242 dobrovolnických hodin. Z důvodu pandemie Covid-19 došlo k poklesu počtu dobrovolníků i k poklesu dobrovolnických hodin. Na druhé straně došlo k rozvoji tzv. sousedské výpomoci (donášky nákupů, léků apod.) nebo k zapojení dobrovolníků do řešení konkrétních problémů vyvolaných pandemií.

Během roku 2021 byla také realizována klíčová aktivita „Dobrovolnictví“ v rámci projektu „Aplikace inovativních postupů v rámci sociální ochrany a prevence v Kraji Vysočina“. Tato aktivita má za cíl rozvíjet myšlenku dobrovolnictví v rámci samotného krajského úřadu. Doposud se do dobrovolnických aktivit zapojilo 38 úředníků.

POSKYTOVÁNÍ DOTACÍ NA FINANCOVÁNÍ SVOZU DO DENNÍCH STACIONÁŘŮ A CENTER DENNÍCH SLUŽEB

Svoz klientů do ambulantního zařízení je fakultativní činností při poskytování sociálních služeb v denních stacionářích a centrech denních služeb. Představuje nezanedbatelnou část nákladů spojených s touto službou, na který nelze dle stanovených pravidel MPSV využít příspěvek na vyrovnávací platbu. Samotný pobyt ve stacionáři je hrazen ze strany klientů a vyšší úhrady za svoz by vedly k omezení návštěvnosti stacionářů a k problémům se zabezpečením péče o klienty na straně rodin. Proto Kraj Vysočina i v roce 2021 realizoval dotační titul na tuto činnost a podpořil sedmáct ambulantních zařízení v celkové výši 1 440 000 Kč. Kraj tímto spolufinancováním pomáhá rodinám, které pečují o své členy tím, že umožňuje kombinovat jejich vlastní péči se sociální službou.

PROTIDROGOVÁ POLITIKA

Kraj koordinuje, odborně a metodicky podporuje a kontroluje výkon agendy protidrogové politiky v obcích a zároveň koordinuje spolupráci mezi institucemi, které se na území kraje na této politice podílejí.

Pracovní skupina protidrogové politiky Kraje Vysočina pokračuje v systematické koordinaci zařízení, jež se zabývají problematikou závislosti a informováním veřejnosti o problematice a možnostech pomoci. Situace užívání návykových látek je v Kraji Vysočina dlouhodobě stabilní. Pracovní skupina se mimo jiné zaměřila na pilotní zřízení centra pro pomoc osobám závislým na gamblingu a projednala podmínky jeho zajištění pro obyvatele kraje. Počátkem dubna roku 2020 byla otevřena nová Poradna pro gambling Kraje Vysočina. Poradna poskytuje terapeutické a poradenské služby těm, kteří se potýkají se sázením, gamblingem, hazardem, závislostí na internetu, sociálních sítích či s přemírou využívání elektronických zařízení a chtějí tuto situaci změnit. Tento projekt byl ze strany Kraje Vysočina pro rok 2021 podpořen částkou 329 000 Kč. Usnesením Zastupitelstva Kraje Vysočina budou nově od roku 2022 do Krajské sítě sociálních služeb zařazeny tři služby odborného sociálního poradenství v oblasti protidrogové politiky. Jde o uvedenou poradnu pro gambling a dále odborné sociální poradenství, které doplnilo služby stávajících zdravotnických a dikeologických poraden.

RODINNÁ A SENIORSKÁ POLITIKA

Během roku byla naplňována jednotlivá opatření obsažená v Konceptci rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina na období 2017–2021 zaměřená především na vytváření vhodných podmínek pro fungování rodin, na podporu žádoucích funkcí rodiny, ochranu práv ohrožených dětí, podporu pozitivního stárnutí a mezigenerační solidarity.

V rámci Fondu Vysočiny byl i v roce 2021 vyhlášen dotační titul pro mateřská a rodinná centra v celkovém objemu 300 tis. Kč, z něhož bylo podpořeno celkem 26 center. Jejich provozovatelé nabízejí rodičům s malými dětmi aktivity zaměřené na podporu rozvoje rodičovských kompetencí, osobnostní rozvoj a vzdělávání, nové náměty na vyplnění volného času, sdílení a konzultaci problémů v oblasti rodinného života.

Pokračovaly projekty Rodinných a Senior pasů, které jejich držitelům nabízejí slevy na služby a produkty u zapojených poskytovatelů v Kraji Vysočina i po celé ČR. Držitelé pasů jsou prostřednictvím newsletterů pravidelně informováni o všech rodinných a seniorských aktivitách v kraji. Na konci roku 2021 jsme evidovali celkem 20 396 rodin s Rodinným pasem a 33 003 seniorů se Senior pasem. Slevy mohou uplatňovat u téměř šesti stovek poskytovatelů v našem kraji.

Vzhledem k přetrvávající koronavirové epidemii nebylo možné ani v letošním roce realizovat hromadné prezenční aktivity zaměřené na oblast prevence a bezpečnosti rodin a seniorů. Alternativou se staly Rodináře Kraje Vysočina. Jde o on-line semináře, které umožňují široké veřejnosti z pohodlí domova setkání se špičkovými rodinnými lektory. Věnují se rodinným a partnerským vztahům, výchově a vzdělávání dětí, mezigeneračnímu soužití a dalším oblastem rodinného života.

On-line formou byla realizována i Letní škola seniorů. Její přenos seniorům zprostředkovalo mnoho domovů, seniorských organizací i obcí. Do on-line prostoru se přesunula také realizace květnové Rodinné konference na téma Prevence rozpadu rodin a vztahů a podzimní Seniorská konference s tématem Osamělost seniorů, její důsledky a prevence. Pro rodinné a seniorské organizace bylo uspořádáno několik on-line seminářů k aktuálním tématům (růst energií, náhradní výživné atd.).

10. SOCIÁLNÍ VĚCI

UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU (U3V)

Vzdělávání seniorů v rámci Univerzity třetího věku se i v roce 2021 dotkla koronavirová pandemie, která nedovolila pokračovat ve studiu v prostorách domovů pro seniory. V omezeném počtu se podařilo přednášky realizovat pouze ve Žďáru nad Sázavou v prostorech střední školy.

POTRAVINOVÁ POMOC DĚTEM V HMOTNÉ NOUZI – OBĚDY DO ŠKOL

Kraj Vysočina se jako jeden z prvních krajů zapojil do projektu Potravinová pomoc dětem v Kraji Vysočina. Záměrem je především snížit potravinovou deprivaci dětí navštěvujících MŠ a ZŠ formou bezplatného stravování ve školních jídelnách. Jedná se o děti ze sociálně slabých rodin ve věku 3–15 let, které se jako společně posuzované osoby z hlediska nároku na příspěvek na živobytí nacházely ve hmotné nouzi. Tento projekt je realizován od roku 2016. Ve školním roce 2020/2021 se do projektu zapojilo celkem 67 partnerů a podpořeno bylo 514 dětí. Ve školním roce 2021/2022 je zapojeno prozatím 60 partnerů a doposud bylo podpořeno 431 dětí. Pro školní rok 2022/2023 Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR nebude vyhlašovat novou výzvu, namísto toho kraje mohou zajistit dětem z cílové skupiny stravu prodloužením realizace stávajícího projektu.

Dle pozitivních vazeb od partnerů i samotných rodičů podpořených dětí shledáváme projekt velmi přínosným.

Školní rok	Počet podpořených dětí	Čerpání v Kč	Počet partnerů
2016/2017	324	1 354 536,75	40
2017/2018	460	1 860 979,05	50
2018/2019	530	2 109 955,05	63
2019/2020	460	997 434,90	70
2020/2021	514	1 469 657,70	67
2021/2022	431	Projekt v realizaci	60

NÁVRH OPTIMALIZACE SÍTĚ POBYTOVÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V KRAJI VYSOČINA

V roce 2020 byla ukončena realizace projektu Návrh optimalizace sítě pobytových sociálních služeb v Kraji Vysočina podpořeného z Operačního programu Zaměstnanost. Cílem projektu bylo podpořit zefektivnění procesů v zařízeních pobytových sociálních služeb na území Kraje Vysočina prostřednictvím vytvoření návrhu optimalizace sítě a nastavení doporučení a standardů při poskytování sociální služby.

Na tento projekt bylo navázáno Akčním plánem realizace výstupů projektu Optimalizace pro období 6/2021 – 12/2022, který je souhrnem jednotlivých opatření/úkolů včetně termínů plnění a odpovědností za jejich realizaci. Plnění probíhá dle harmonogramu, jedním ze zásadních výstupů je spuštění on-line Evidence klientů, čekatelů a žadatelů o sociální pobytové služby, vytvoření jednotných Pravidel přijímání klientů, optimalizace vykazování zdravotnické péče v příspěvkových organizacích Kraje Vysočina a další.

TVORBA SYSTÉMU SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍHO POMEZÍ V KRAJI VYSOČINA

Hlavními aktivitami a cíli inovativního projektu s názvem Tvorba systému sociálně zdravotního pomezí v Kraji Vysočina, reg. č. CZ.03.3.X/0.0/0.0/15_018/0013974, je posílení výkonu sociální práce v nemocnicích kraje a v obcích s rozšířenou působností a dále návazné zlepšení poskytování péče potřebným klientům nasměrováním na vhodnou kombinaci péče s preferencí terénních služeb. Práce koordinátorů pomoci v hodnoceném období byla v terénu jednoznačně kvitována a potřebnost posílení těchto kapacit ověřena. V rámci dalších aktivit byla podrobně zanalyzována síť pečovatelských služeb a služeb osobní asistence v Kraji Vysočina, byla určena nepokrytá místa v této oblasti a identifikovány bariéry rozšíření časových, geografických kapacit včetně skladby poskytovaných úkonů. Jsou formulovány návrhy řešení a plánovány další aktivity vedoucí k optimálnímu nastavení sítě těchto služeb v kraji.

Dále byla vytvořena zahraniční expertíza porovnávací modely fungování dlouhodobé péče v Evropě s akcentem na Rakousko, Slovensko a Švýcarsko a přenositelnost dobré praxe do České republiky z pohledu celorepublikové profesní organizace. Bylo připraveno vzdělávání pro neformální pečující, byly realizovány kulaté stoly s aktéry sociálně zdravotního pomezí, dále byl precizován portál vysocinapecuje.cz. Realizace těchto i dalších aktivit projektu povede ke zvýšení efektivity a k systémové změně v obsahu a distribuci služeb sociálně zdravotního pomezí, která má vliv na celkovou dostupnost služeb.

EFEKTIVNÍM VYUŽITÍM ZDROJŮ KE ZVÝŠENÍ KVALITY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V KRAJI VYSOČINA

V roce 2021 byl realizován projekt Efektivním využitím zdrojů ke zvýšení kvality sociálních služeb v Kraji Vysočina CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_007/001600, financován z Evropského sociálního fondu a ze státního rozpočtu. Projekt je rozdělen do šesti základních aktivit a průběžné evaluace. V rámci podpory procesu střednědobého plánování proběhly dva celokrajové, 39 regionálních kulatých stolů se zástupci obcí a poskytovateli sociálních služeb a 51 individuálních konzultací pro obce s rozšířenou působností. V rámci této aktivity byla zpracována Metodika střednědobého plánování sociálních služeb v Kraji Vysočina, která má za cíl zefektivnit proces spolupráce mezi klíčovými aktéry plánování sociálních služeb. Podařilo se zajistit manažerskou i týmovou supervizi ve všech pobytových sociálních službách zřizovaných Krajem Vysočina, a tak sjednotit systém supervizní podpory příspěvkových organizací kraje. V rámci podpory procesů vedoucích k sociálnímu začleňování proběhlo osm dvoudenních auditů ústavních prvků ve vybraných sociálních službách. Dále byla vyhotovena analýza včetně ekonomického modelu hospodaření transformovaných zařízení. Také byl zpracován strategický plán poskytování sociálních služeb včetně transformačního plánu sloučené organizace Domov Černovice – Lidmaň. V průběhu roku 2021 docházelo kontinuálně a systematicky ke zvyšování odbornosti zaměstnanců poskytovatelů sociálních služeb v oblasti individuální podpory uživatelů služeb. Zvýšit kvalitu života lidí s mentálním postižením se podařilo pomocí zajištění 58 aktivizačních pracovníků u šesti organizací, ve kterých poskytují klientům individuální podporu.

ZKVALITNĚNÍ PÉČE O OSOBY S PORUCHAMI AUTISTICKÉHO SPEKTRA V KRAJI VYSOČINA

V roce 2021 pokračovaly práce v projektu Zkvalitnění péče o osoby s poruchami autistického spektra (PAS) v Kraji Vysočina. Posláním projektu je nastavení systému a kvalitní péče o osoby s PAS v Kraji Vysočina, pilotní ověření vzdělávacího modulu pro pečující, vytvoření multidisciplinárního týmu, provázání systému péče mezi formálními a neformálními pečovateli, nastavení kvalitního systému péče o osoby s PAS a cílené vzdělávání formálních pečujících a vytvoření vzdělávacího plánu a pilotní odzkoušení víkendového pobytu spojeného se vzděláváním, nabídkou pobytových služeb specializujících se na péči a podporu osob s PAS. Bohužel i tato oblast byla poznamenána koronavirovou pandemií, kdy se nemohly uskutečnit některé vzdělávací aktivity prezenční formou a byly prováděny v on-line prostředí. Bohužel do on-line prostředí se nedalo přesunout víkendové setkání rodin pečujících o osoby s PAS a tato aktivita byla odložena na rok 2022. I přesto realizační tým pilně pracoval na dalších aktivitách a v roce 2022 bude projekt ukončen.

PŘENESENÁ PŮSOBNOST

Jedná se o zajištění výkonu státní správy, který odbor sociálních věcí realizuje především v rámci činností oddělení sociální správy a oddělení sociální ochrany a prevence.

ODDĚLENÍ SOCIÁLNÍ SPRÁVY

V roce 2021 bylo na úseku registrací poskytovatelů sociálních služeb vydáno 62 rozhodnutí. Žádné ze správních rozhodnutí na tomto úseku nebylo napadeno opravným prostředkem (řádným nebo mimořádným). Celkově bylo ke dni 31. 12. 2021 krajským úřadem registrováno 104 poskytovatelů sociálních služeb, zaregistrováno měli 226 služeb. U poskytovatelů bylo realizováno celkem deset kontrol zaměřených na plnění podmínek registrace. Dále odbor jako registrující orgán zajišťoval agendu kontroly výkaznictví – tedy kontrolu správnosti a úplnosti údajů vykázaných jednotlivými poskytovateli sociálních služeb. Povinnost stávajících poskytovatelů sociálních služeb sdělit data o poskytovaných sociálních službách za rok 2020 byla až na jednu výjimku v uplynulém roce splněna. Krajský úřad prostřednictvím elektronického systému obdržel celkem 106 výkazů.

Koordinátor pro romské záležitosti Kraje Vysočina vypracoval v roce 2021 Zprávu o stavu romské menšiny v kraji za rok 2020. Zpráva obsahuje zaktualizované základní údaje o situaci romské menšiny v kraji a zhodnocení politiky romské integrace na úrovni kraje a obcí. Zpráva také popisuje situaci Romů v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení, sociálních služeb, zdraví a bezpečnosti. Koordinátor se ve zprávě zabýval i rozvojem romské kultury a jazyka. Dále vypracoval Zprávu o situaci národnostních menšin za rok 2020. V roce 2021 koordinátor působil v pracovní skupině prevence kriminality Kraje Vysočina a v pracovní skupině poskytovatelů služeb pro národnostní a etnické menšiny, osoby bez přístřeší a oběti trestné činnosti. Dále byl členem regionální platformy Centra na podporu integrace cizinců pro Kraj Vysočina, pracovní skupiny pro rovné příležitosti, je členem Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR a v listopadu 2021 byl jmenován členem hodnotící komise Ministerstva pro místní rozvoj ČR pro Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení. Inicioval vznik „Platformy k prevenci ohrožení sociálním vyloučením“ s tím, že důvodem vzniku této platformy bylo mnohdy nepřehledné mapování situace týkající se romského etnika na území Kraje Vysočina. Smyslem setkávání platformy by měla být vzájemná informovanost členů platformy o situacích, které se týkají se nejenom romského etnika, ale i prevence kriminality a ohrožení sociálním vyloučením a s tím souvisejících řešení vzniklých problémů. Během roku provedl koordinátor sedm kontrol výkonu přenesené působnosti ve vztahu k do držování ust. § 6 odst. 8 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů. Dále působil jako odborný poradce v rámci spolupráce Agentury pro sociální začleňování (ASZ) s městy Jihlava (jedno setkání) a Žďár nad Sázavou (dvě setkání). Tato činnost byla stejně jako v roce 2020 ovlivněna koronavirem a výměnou styčných pracovníků ASZ. Koordinátor pro romské záležitosti v průběhu roku 2021 prováděl průběžný monitoring a aktualizaci sociálně vyloučených lokalit, nájemních domů a ubytoven v Kraji Vysočina, přičemž spolupracoval s romskými poradci ORP Kraje Vysočina a NNO zaměřenými na práci s romskou menšinou.

ODDĚLENÍ SOCIÁLNÍ OCHRANY A PREVENCE

Koordinuje, odborně a metodicky podporuje a kontroluje výkon přenesené působnosti u agendy sociální práce, výkon veřejného opatrovnictví a agendy výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Při zajišťování výkonu těchto agend bylo v roce 2021 uspořádáno deset odborných seminářů, jedna výjezdní metodická porada pro obce II. a III. typu k sociální práci a veřejnému opatrovnictví, 14 kontrol výkonu přenesené působnosti na obecních úřadech v agendě sociální práce a veřejného opatrovnictví. Krajský úřad také vyhověl požadavku jedné obce a uskutečnil metodickou návštěvu k tématu dotace na výkon sociální práce.

V oblasti výkonu sociálně-právní ochrany dětí zorganizovalo dvě metodické porady pro obce s rozšířenou působností a tři metodické porady k náhradní rodinné výchově. V neposlední řadě pak oddělení sociální ochrany a prevence uspořádalo dva vzdělávací semináře pro zařazené budoucí pěstouny a osvojitele a dvě klubová setkání pro pěstouny na přechodnou dobu. Krajský úřad Kraje Vysočina také zorganizoval setkání zaměstnanců krajských úřadů z celé ČR, kteří se zabývají výkonem přenesené působnosti na úseku sociální práce a sociální prevence. Jednalo se již o osmý workshop tohoto druhu, který přispívá ke sjednocování názorů při výkonu dané agendy a pojmenování jejich hlavních potřeb a tradičně je spojený s velmi kladným ohlasem u zástupců všech 14 krajů.

Oddělení sociální ochrany a prevence realizuje projekt Aplikace inovativních postupů v rámci sociální ochrany a prevence v Kraji Vysočina, jehož ukončení je plánováno k 30. 6. 2022. V rámci projektu bylo v roce 2021 realizováno šest klubů pro osvojitele, dva kluby pro pěstouny na přechodnou dobu a jeden víkendový workshop, dále pak skupinové setkání zařazených osvojitelů a dva víkendové pobyty pro mladé dospělé opouštějící ústavní nebo pěstounskou péči.

V neposlední řadě pak oddělení organizuje putovní výstavu pěstounských rodin, která má za cíl seznámit širokou veřejnost s životem pěstounských rodin v Kraji Vysočina. Výstava byla umístěna v průběhu roku na městských úřadech v Moravských Budějovicích, Světlé nad Sázavou, v informačním centru Humpolec a také v prostorách Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Přehled hospodaření příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina za rok 2021

Příspěvkové organizace zřizované krajem	Počet zaměstnanců	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Domov bez zámku Náměšť nad Oslavou, příspěvková organizace	69,3	53 225	53 225	0	1 684	0
Domov Černovice – Lidmaň, příspěvková organizace	188,5	153 756	153 756	0	3 766	0
Domov důchodců Proseč u Pošné, příspěvková organizace	83,2	67 359	67 361	2	3 547	0
Domov důchodců Proseč-Obořiště, příspěvková organizace	39,6	33 796	33 996	200	1 555	0
Domov Háj, příspěvková organizace	73,2	55 307	55 547	240	6 386	0
Domov Jeřábina Pelhřimov, příspěvková organizace	112,9	99 444	99 447	3	5 259	141
Domov Kamélie Křižanov, příspěvková organizace	145,5	111 780	111 780	0	4 279	0
Domov Nové Syrovice, příspěvková organizace	47,8	41 738	41 738	0	5 613	0
Domov pro seniory Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	129,3	118 853	118 853	0	2 492	0
Domov pro seniory Humpolec, příspěvková organizace	105,3	82 262	82 262	0	3 619	0
Domov pro seniory Mitrov, příspěvková organizace	94,4	69 149	69 149	0	5 252	0
Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou, příspěvková organizace	65,6	50 701	50 813	112	3 678	0
Domov pro seniory Třebíč – Manž. Curieových, příspěvková organizace	126,2	94 871	94 871	0	5 626	0
Domov pro seniory Třebíč, Koutkova-Kubešova, příspěvková organizace	109,8	90 207	90 351	144	5 238	0
Domov pro seniory Velké Meziříčí, příspěvková organizace	78,0	60 272	60 280	8	5 256	0
Domov ve Věži, příspěvková organizace	54,0	50 028	50 081	53	1 792	0
Domov ve Zboží, příspěvková organizace	46,3	41 273	41 282	9	2 196	0
Domov Ždírec, příspěvková organizace	88,5	70 345	70 345	0	5 928	0
Psychocentrum – manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace	21,5	20 278	20 278	0	5 409	0
Celkem za sociální oblast	1 679,1	1 364 642	1 365 413	772	78 575	141

11

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Kraj Vysočina se díky morfologii terénu, geologickému podloží a rozdílné nadmořské výšce pyšní výskytem velkého množství druhů živočichů a rostlin na poměrně malém území. Proto považujeme za naši důležitou povinnost zachovávat a zlepšovat kvalitu životního prostředí. Pro plnění těchto povinností jsou vyčleněny finanční prostředky z rozpočtu Kraje Vysočina, v maximální míře ale také využíváme dotací z národních i evropských zdrojů. Jde nám o čistotu ovzduší, čistotu vody, ochranu půdy, zachování krajinného rázu, ochranu rostlin a živočichů s prioritou zachování zvláště chráněných a vzácných druhů i o vhodné nastavení odpadového hospodářství.

Kraj Vysočina je hrdý na své čisté ovzduší, kdy ani v roce 2021 nebyly na našem území překročeny limity pro vyhlášení smogové situace a patřili jsme mezi nejčistší regiony v České republice. Nechceme však ustrnout a věnujeme problematice ochrany ovzduší velkou pozornost. V roce 2021 jsme zahájili projekt s názvem „Monitoring polévatého prachu moderní stanicí Perfect-Air, včetně ověření vhodnosti zvolené metody“ se Středním průmyslovou školou a Středním odborným učilištěm Pelhřimov pro zvýšení osvěty a environmentálního vzdělávání. Dále jsme v roce 2021 připravili podklady k projektu „De-

tailní monitoring polycyklických aromatických uhlovodíků v návaznosti na zpřesnění Plánu zlepšení kvality ovzduší zóny Jihovýchod CZ06Z 2020+“ (PAUPZKO) podporovaného z výzvy 2A „Tromso“ z programu „Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu“ financovaného z Norských fondů. Tento projekt bude provádět měření v šedesáti obcích Kraje Vysočina. Pokračujeme v pětileté kampani měření ovzduší nazvané Informační systém kvality ovzduší v Kraji Vysočina pro roky 2018–2023 (nyní tedy „ISKOV II“). Pro monitoring kvality ovzduší v ISKOV II. bylo vybráno celkem dvacet lokalit, ve kterých postupně probíhá kontinuální celoroční sledování kvality ovzduší. Stejně jako v předchozích letech jsou data získaná z této sítě on-line k dispozici veřejnosti na webové stránce www.ovzdušivysocina.cz. Výstupy všech měření budou zpracovány do koncepčních materiálů Kraje Vysočina i obcí, budou sloužit jako podpůrný nástroj pro rozhodování a výkon statní správy a samosprávy Kraje Vysočina a v neposlední řadě mohou být využity v rámci vzdělávání a ekologické výchovy. Cílem je objektivně poskytovat veřejnosti a veřejné správě aktuální informace o kvalitě ovzduší v on-line systému. V souladu s výsledky monitoringu ovzduší a současnou legislativou v ochraně ovzduší, kdy původně od 1. 9. 2022 a nyní nově navrhováno od 1. 9. 2024 bude zakázáno používat kotle na pevná paliva, které jsou zařazeny do nižší než 3. emisní třídy, Kraj Vysočina administruje dotační titul na výměnu kotlů.

V oblasti odpadového hospodářství v Kraji Vysočina klademe důraz především na komplexnost a správnou hierarchii řešení, zejména na předcházení vzniku odpadů a jejich materiálové využití, a tím snížení podílu odpadů ukládaných na skládky. Naším hlavním cílem je rozvoj regionálního systému odpadového hospodářství s důrazem na předcházení vzniku odpadů a principy cirkulární ekonomiky a materiálového a případně energetického využití odpadů. Byla zahájena spolupráce se Sdružením obcí Vysočiny a podepsána memoranda se SAKO Brno, a. s., a s Elektrárnou Opatovice, a. s., o vzájemné podpoře, partnerské spolupráci účastníků memoranda a vzájemném informování o aktuálním stavu příprav projektu ZEVO. Na podporu řešení odpadového hospodářství vyhlásil Kraj Vysočina v roce 2021 ve Fondu Vysočiny dotační titul Odpady – oběhové hospodářství a dále uzavřel nové dohody s kolektivními systémy, které zajišťují společné plnění povinností pro zpětný odběr, oddělený sběr, zpracování, využití a odstranění elektrozařízení a elektroodpadu. Jedná se o spolupráci s kolektivními systémy ASEKOL, a. s., ECOBAT, s. r. o., EKO-KOM, a. s., ELEKTROWIN, a. s., se kterými pokračujeme v dílčím plnění Akčního plánu pro realizaci opatření k plnění cílů Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina.

V uplynulém roce jsme velkou pozornost věnovali také ochraně přírody a krajiny a Radou Kraje Vysočina byly schváleny zásady výkupu pozemků ve prospěch ochrany přírody do vlastnictví Kraje Vysočina a byl tak nastaven systémový nástroj k získání přírodně nejhodnotnějších pozemků. Stav území a předměty ochrany se daří udržovat na dobré úrovni a v řadě případů i zlepšovat. Příkladem může být každoroční vyhlášení nových zvláště chráněných území (přírodní památky a přírodní rezervace) a zpracování nových plánů péče či provedení biologických a jiných průzkumů. Pokračuje spolupráce s odborem majetkovým na pilotním projektu příkladu dobré správy u vodních ploch v majetku Kraje Vysočina. Hmatatelných výsledků v oblastech ochrany přírody a krajiny a zadržování vody v krajině dosahujeme také díky projektům za finanční podpory z Operačního programu Životní prostředí. Naše projekty přispěly například k revitalizaci malé vodní nádrže v evropsky významné lokalitě Hodiškovský rybník a k revitalizačním zásahům nad rybníkem U Polánek v PR Prameniště Jankovského potoka. Dále udržujeme revitalizované parky v zařízeních zřizovaných Krajem Vysočina a připravujeme nové projekty k revitalizaci zeleně. Osvětovou a vzdělávací činnost na úseku ochrany přírody a krajiny řešíme prostřednictvím médií, pravidelnými výstavami na krajském úřadě a doplňkovou soutěží k výpravné publikaci Vysočina, příroda a krajina, abychom posílili vztah občanů kraje k naší přírodě a krajině a také inspirovali návštěvníky žijící mimo náš kraj k výletům a pobytům v Kraji Vysočina. Chceme informovat o tom, co krásného, vzácného a inspirativního může Kraj Vysočina nabídnout.

Ing. Pavel Hájek,
radní pro oblast lesního a vodního hospodářství,
zemědělství a životního prostředí

OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

K 31. 12. 2021 se na území Kraje Vysočina nacházela tato zvláště chráněná území:

- dvě velkoplošná chráněná území (CHKO Žďárské vrchy a CHKO Železné hory)
- 204 maloplošná chráněná území (tj. sedm národních přírodních rezervací, tři národní přírodní památky, 77 přírodních rezervací a 117 přírodních památek)
- devět přírodních parků
- 85 evropsky významných lokalit soustavy Natura 2000
- dvě smluvně chráněná území (Fickův rybník a Jeřišno-Heřmaň)

V roce 2021 byly vydány následující předpisy o vyhlášení (nebo přehlášení) zvláště chráněných území:

- Nařízení Kraje Vysočina č. 1/2021, o zřízení přírodní rezervace Rašeliniště pod Trojanem
- Nařízení Kraje Vysočina č. 2/2021, o zřízení přírodní památky Křížník
- Nařízení Kraje Vysočina č. 3/2021, o zřízení přírodní rezervace Pyšolec
- Nařízení Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky č. 3/2021, o vyhlášení přírodní rezervace Stráně Hamerského potoka

Kraj Vysočina v roce 2021 vynaložil téměř 8,5 mil. Kč z vlastního rozpočtu na péči o zvláště chráněná území a zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů ve své působnosti. Péče zahrnuje zejména pravidelné sečení (ruční sečení, sečení ručně nesenou nebo vedenou mechanizací, malou mechanizací) bylinných porostů na velmi těžko přístupných místech, zejména na rašeliništích nebo silně podmáčených loukách, údržbu luk pastvou, odstraňování stariny, odstraňování náletů dřevin, označování zvláště chráněných území a evropsky významných lokalit v terénu, průzkumy a následné zpracovávání plánů péče a přípravu podkladů pro vyhlášení. Pozornost zaměřujeme i na speciální opatření na podporu druhů in situ – například na péči o hořeček český, lýkovec vonný, koniklece nebo o obojživelníky.

Kraj za podpory Operačního programu Životní prostředí realizoval projekty na podporu biodiverzity a obnovu mokřadů nebo malých vodních ploch v maloplošných zvláště chráněných územích a evropsky významných lokalitách Natura 2000. Příkladem jsou asanační opatření v přírodních rezervacích Dukovanský mlýn, Havranka a v Lisovech; obnova pastvin v přírodních památkách Na Skaličce, Prosenka a Pahorek u Vržanova atd., revitalizace malé vodní nádrže v evropsky významné lokalitě Hodiškovský rybník a projekt Revitalizační zásahy nad rybníkem U Polánky v PR Prameniště Jankovského potoka.

Rozpracovány byly projektové dokumentace na obnovu dalších malých vodních nádrží a mokřadů (rašelinišť).

V průběhu roku 2021 kraj za podpory Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 realizoval pět projektů zaměřených na návštěvnickou infrastrukturu v evropsky významných lokalitách a maloplošných zvláště chráněných územích. Projekty řeší umístění informačních panelů a prvků značení na území lokalit napříč Krajem Vysočina, umístění interaktivních prvků v přírodních památkách Rašelinné jezírko Rosička, Horní Mrzatec, Koupaliště u Bohuslavic a Rybníky V Pouštích, které formou hry návštěvníkům zejména nižších věkových kategorií přiblíží dané území, a to z hlediska jeho důvodné ochrany, vybudování ptačí pozorovatelny v PP Starý Přísecký rybník (ptačí pozorovatelna bude sloužit k nerušenému pozorování ptáků) a instalaci chodníků a lávek na území přírodní památky Pstruhovec a přírodní rezervace Údolí Chlébského potoka. Dále pokračovala příprava projektů na zajištění návštěvnické infrastruktury k umístění lávek a chodníků v přírodní rezervaci Velká a Malá olšina a umístění lávky a interaktivních prvků (naučná stezka) na území evropsky významné lokality Šlapanka a Zlatý potok. Součástí přípravy těchto projektů bylo i vyjednávání s vlastníky pozemků (nejedná se o pozemky ve vlastnictví kraje), což je časově náročné. Realizace výše uvedených projektů přispěje k usměrnění pohybu návštěvníků tak, aby nedošlo k narušení předmětů ochrany a zároveň k ochraně životního prostředí formou ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty široké veřejnosti.

Dokončili jsme realizaci mezinárodního projektu ConNat AT-CZ na podporu zvláště chráněných druhů velkých savců (řešení migračních bariér).

Kraj zajišťoval péči o významnější dřeviny ve vlastnictví Kraje Vysočina v areálech revitalizovaných zahrad a parků (v areálech příspěvkových organizací zřízených krajem, například v sociální oblasti, školství, zdravotnictví a kultuře), a to zajištěním zásahů nad rámec běžné péče potřebných z pohledu udržitelnosti revitalizačních projektů podpořených z Operačního programu Životní prostředí. Například se jednalo o zakládací, udržovací a stabilizační řezy vzrostlých stromů (odborné arboristické zásahy řešené většinou s pomocí lezecké techniky), bezpečnostní vazby na významných stromech, opatření po gradaci kůrovce, doplnění výsadeb dřevin apod.

Kraj ze svého rozpočtu také podporuje činnost Stanice Pavlov, o. p. s., čímž napomáhá péči o hendikepované živočichy (zejména zraněné vzácné druhy ptáků aj.), realizaci záchranných programů pro vzácné druhy živočichů a v neposlední řadě environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě.

11. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

NÁHRADA ŠKOD ZPŮSOBENÝCH CHRÁNĚNÝMI ŽIVOČICHY

Zákon o náhradách škod umožňuje od státu nárokovat náhradu hmotné škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy – bobrem evropským, vydrou říční, losem evropským, medvědem hnědým, rysem ostrovidem a vlkem obecným. Na území Kraje Vysočina byly řešeny pouze škody způsobené vydrou říční, bobrem evropským nebo kormoránem velkým, nově pak škoda způsobená vlkem obecným. Finanční náhradu škody vyplácí od roku 2003 kraj. V roce 2021 vyplatil přes 4 mil. Kč (4,3 mil. Kč, z toho za škody vydrou 2,66 mil. Kč, kormoránem 1,41 mil. Kč a bobrem 225 tis. Kč). Krajský úřad Kraje Vysočina přijal v roce 2021 celkem 102 žádostí o náhradu škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů. Mezi žadateli byly fyzické osoby i rybářské společnosti a všem uplatňovaným žádostem bylo vyhověno.

EKOLOGICKÁ VÝCHOVA, VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTA (EVVO)

V souvislosti s naplňováním Krajské koncepce ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (též jen „EVVO“) Kraj Vysočina realizoval v rámci spolupráce s provozovateli kolektivních systémů EKO-KOM, a. s., ASEKOL, a. s., ELEKTROWIN, a. s., a ECOBAT, s. r. o., za 1 mil. Kč putovní výstavu s názvem Zodpovědná domácnost (typy na předcházení vzniku odpadů, využívání výrobků s obsahem recyklátu, úspory energií), krajské kolo soutěží obcí My třídíme nejlépe a sborů dobrovolných hasičů ve sběru elektrospotřebičů. Dále byly do kufříků pro prvňáčky dodány tematické informační materiály, například sešit A₄ Putování se zajícem (kvízy, doplňovačky, rébusy k problematice oblasti životního prostředí a zemědělství v kraji). Proběhl cyklus vzdělávacích odpadářských seminářů a uskutečnila se konference Dáváme odpadům druhou šanci.

INTEGROVANÁ PREVENCE

Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC, anglicky Integrated Pollution Prevention and Control) je forma regulace vybraných průmyslových a zemědělských činností pro dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku (voda, půda, ovzduší, odpady) a zabezpečení takových provozních podmínek, které neumožní přenos znečištění mezi jednotlivými složkami životního prostředí. Hlavním cílem IPPC je předcházení a omezování znečištění pomocí výběru vhodných, k životnímu prostředí šetrných výrobních postupů a technologií, tzv. nejlepších dostupných technik (BAT anglicky Best Available Techniques). Integrovaným povolením je rozhodnutí, kterým se stanoví podmínky k provozu zařízení a které se vydává namísto rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů vydávaných podle zvláštních právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí, ochrany veřejného zdraví a v oblasti zemědělství.

V Kraji Vysočina bylo v roce 2021 evidováno 87 zařízení v režimu integrované prevence (dále jen „IPPC“), z toho 81 je v provozu a šest z nich provoz ukončilo, ale stále zůstává v přehledu. Zařízení se dělí dle přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci do příslušných kategorií činností v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU, o průmyslových emisích. V provozu v kategorii 1. Energetika jsou dvě zařízení. Do kategorie 2. Výroba a zpracování kovů je zařazeno 18 zařízení, kam patří slévárny, lakovny, galvanovny, žárové zinkovny nebo činnost související s mořením nerezové oceli. Nerosty kategorie 3. se nyní zpracovávají v jednom zařízení. Chemický průmysl kategorie 4. v Kraji Vysočina zastupuje jedno zařízení, které se zaměřuje na výrobu a zpracování rostlinných olejů. Do kategorie 5. Nakládání s odpady patří zejména devět komunálních skládek odpadů, dvě deemulgační stanice a jedno zařízení na recyklaci chladicích zařízení. V kategorii 6. Ostatní průmyslové činnosti a zemědělství je 18 zařízení, která se zabývají zpracováním a výrobou potravinářských a krmných komodit, výrobou papíru a kartonů nebo zpracováním dřeva a výrobou dřevotřískových desek. Do této největší skupiny spadá i 29 velkochovů hospodářských zvířat, které se zaměřují na intenzivní chov drůbeže a prasat.

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Nakládání s odpady je pojem definovaný zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech (dále jen „zákon o odpadech“) a zahrnuje soustředování odpadu, shromažďování odpadu, skladování odpadu, sběr odpadu, úpravu odpadu, využití odpadu, odstranění odpadu, obchodování s odpadem nebo přepravu odpadu – tedy veškeré činnosti, které s odpady souvisejí.

Produkce odpadů

Údaje o produkci odpadů byly čerpány z informačního systému odpadového hospodářství. Aktuálně lze uvést údaje do roku 2020 včetně. Údaje za rok 2021 budou k dispozici až po jejich zpracování, tedy ve druhém pololetí roku 2022.

Celková produkce odpadů na území Kraje Vysočina je závislá na objemu jednotlivých druhů odpadů vyprodukovaných jejich původci. Původcem odpadu se rozumí každý, při jehož činnosti vzniká odpad, dále právnická nebo fyzická osoba, která provádí úpravu odpadů nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadu, nebo obec od okamžiku, kdy osoba odloží odpad na místo obcí k tomuto účelu určenému. Různá zastoupení jednotlivých druhů odpadů v celkové produkci jsou pak výsledkem zaměření podnikatelských činností a odrazem životní úrovně obyvatel kraje. Řádné nakládání s odpady lze zcela jistě považovat za velmi zodpovědnou činnost, která má přímý dopad na stav životního prostředí, estetickou úroveň

11. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

krajinného rázu, kvalitu zdraví i úroveň života lidí. Z těchto důvodů je velice žádoucí v první řadě předcházet vzniku odpadů a po vzniku odpadů následně respektovat legislativně danou hierarchii způsobů nakládání s odpady, která primárně spočívá v různých způsobech využití odpadů (materiálové, energetické), až po odstraňování odpadů, a to nejčastěji jejich uložením na skládkách.

Celková produkce odpadů v Kraji Vysočina v roce 2020 vzrostla na hodnotu 1 720 895,17 tun odpadů, což představuje ve srovnání s rokem 2019 zvýšení o 12,73 %.

Celková produkce odpadů v letech 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020 ve správních obvodech jednotlivých obcí s rozšířenou působností

Název obce s rozšířenou působností	Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020	
	Množství [t]	Podíl [%]	Množství [t]	Podíl [%]	Množství [t]	Podíl [%]	Množství [t]	Podíl [%]	Množství [t]	Podíl [%]
Bystřice nad Pernštejnem	34 446,00	2,49	60 219,31	3,96	29 758,54	1,78	44 655,11	2,93	44 036,94	2,56
Havlíčkův Brod	109 960,49	7,94	179 232,66	11,80	192 054,61	11,52	178 356,78	11,68	158 642,52	9,22
Humpolec	63 371,94	4,57	47 471,90	3,13	37 274,77	2,24	46 947,81	3,08	63 581,10	3,69
Chotěboř	26 008,59	1,88	34 178,81	2,25	37 997,86	2,28	45 896,84	3,01	47 834,74	2,78
Jihlava	360 768,62	26,04	377 128,86	24,83	349 519,22	20,96	336 897,62	22,07	345 364,68	20,07
Moravské Budějovice	34 837,26	2,51	32 385,54	2,13	46 971,02	2,82	77 237,24	5,06	75 301,69	4,38
Náměšť nad Oslavou	55 801,97	4,03	166 069,22	10,93	121 102,69	7,26	53 608,35	3,51	26 339,33	1,53
Nové Město na Moravě	26 592,68	1,92	27 012,72	1,78	33 848,82	2,03	23 205,72	1,52	24 179,98	1,41
Pacov	22 904,16	1,65	18 140,18	1,19	56 947,34	3,41	23 324,23	1,53	38 417,07	2,23
Pelhřimov	93 920,39	6,78	86 819,50	5,72	98 405,11	5,90	103 486,08	6,78	90 102,43	5,24
Světlá nad Sázavou	26 967,34	1,95	31 974,82	2,10	35 078,39	2,10	51 947,33	3,40	45 739,94	2,66
Telč	16 835,56	1,22	13 296,35	0,88	19 685,27	1,18	39 784,52	2,61	43 709,81	2,54
Třebíč	235 374,59	16,99	222 089,04	14,62	215 170,67	12,90	197 917,02	12,97	216 058,77	12,56
Velké Meziříčí	126 509,25	9,13	137 910,40	9,08	305 743,53	18,33	129 337,72	8,47	357 220,86	20,76
Žďár nad Sázavou	151 282,43	10,92	85 089,43	5,60	88 036,08	5,28	173 927,63	11,39	144 365,33	8,39

Celková produkce odpadů v letech 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020 v Kraji Vysočina

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Množství [t]	1 385 581,26	1 519 018,74	1 667 593,93	1 526 530,00	1 720 895,17

Celková produkce ostatních odpadů v Kraji Vysočina v roce 2020 vzrostla, a to na hodnotu 1 635 248,05 tun. Ve srovnání s rokem 2019 se jedná o zvýšení produkce této kategorie odpadu o 11,80 %. Ke zvýšení došlo i u produkce nebezpečných odpadů (odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze přímo použitelného předpisu Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů). Produkce odpadů této kategorie se v Kraji Vysočina v roce 2020 dostala na hodnotu 85 647,12 tun, což ve srovnání s rokem 2019 představuje zvýšení o 34,16 %.

Celková produkce komunálního odpadu v Kraji Vysočina v roce 2020 ve srovnání s předchozím rokem poklesla o 2,05 % a dostala se tak na hodnotu 283 135,27 tun. Pro Kraj Vysočina je, stejně jako pro ostatní kraje s nízkou produkcí odpadů, typické, že oproti krajům s vyšší produkcí má větší podíl komunálního odpadu, ale méně průmyslových odpadů. Vzhledem k tomu, že se jedná o zemědělský region, je kraj charakteristický svou vysokou produkcí odpadu ze zemědělství, rybářství a zahradnictví. Značné množství odpadů vzniká při stavební činnosti.

Zařízení pro nakládání s odpady na území Kraje Vysočina

Zařízení pro nakládání s odpady rozlišujeme stacionární a mobilní. Stacionární zařízení je možné dále rozdělit na další skupiny, a to na zařízení provozovaná na základě povolení uděleného zdejším krajským úřadem (zařízení ke sběru, úpravě, využívání, odstraňování a skladování odpadů, například sběrný odpadů, skládky a sklady odpadů, kompostárny, bioplynové stanice, spalovny odpadů, zařízení k nakládání s autovraky a elektroodpady apod.). Další skupinou stacionárních zařízení jsou tzv. malá zařízení, která zpracovávají využitelné biologicky rozložitelné odpady pro jednu zakládku v množství nepřekračujícím dvacet tun těchto odpadů za rok, roční množství biologicky rozložitelného odpadu zpracované malým zařízením nesmí přesáhnout 150 tun. Poslední skupinou jsou vybraná zařízení k využití nebo skladování odpadu, která smí být za splnění podmínek stanovených zákonem o odpadech provozována bez povolení provozu zařízení (papírny, železárny, bioplynové stanice apod.). Do této skupiny patří i používání upravených kalů na zemědělské půdě.

Informace o všech zařízeních je možné najít v krajském registru zařízení. Registr je dostupný v sekci odpadového hospodářství a na následujících internetových stránkách: <https://krz.kr-vysocina.cz>. Údaje do registru zařízení na území Kraje Vysočina vkládá a aktualizuje krajský úřad na základě povinností vycházejících z právní úpravy na úseku odpadového hospodářství.

OCHRANA OVZDUŠÍ

EMISNÍ SITUACE

Kraj Vysočina se nadále potýká s problémem prašnosti, tedy znečištěním jemnými prašnými částicemi. Nejvýznamnější zdroje znečišťování ovzduší v kraji představují právě provozy vypouštějící do vnějšího ovzduší mimo jiných znečišťujících látek, např. VOC, NO_x, CO, zejména prašné částice (tuhé znečišťující látky – TZL a jejich nejmenší frakce PM₁₀, PM_{2,5}). Jedná se o provozy kamenolomů a s nimi související provoz mobilních drtičích a třídících linek stavebních sutí a kameniva, firmy podnikající v dřevozpracujícím průmyslu, strojírenství, kotelny spalující tuhá paliva, mobilní zdroje z dopravy (resuspenze) a v případech déletrvajících sucha a nepříznivých povětrnostních podmínek jsou významným zdrojem prašnosti i zemědělské plochy (hlavně neobdělávaná orná půda).

Vyhodnocení emisí za rok 2019 (za rok 2020 ještě není zveřejněna emisní bilance za Kraj Vysočina) ukazuje na další snížení. U všech hlavních znečišťujících látek u vyjmenovaných zdrojů REZZO 1–2 poklesly nejvíce emise SO₂, CO a NO_x. U hromadně sledovaných stacionárních zdrojů REZZO 3 se na poklesu emisí TZL podílí především vytápění domácností.

Zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší (dále jen zákon o ochraně ovzduší) z roku 2012, mimo jiné zavedl minimální hodnoty emisních parametrů pro spalovací zdroje s celkovým jmenovitým tepelným příkonem do 300 kW při jejich uvádění na trh od roku 2014 a 2018 a povinnost, že od 9/2024 lze v této skupině zdrojů provozovat pouze kotle splňující 3. emisní třídu. Výměny kotlů (kotlíkové dotace v Kraji Vysočina) probíhají postupně a společně se snižováním energetické náročnosti budov jsou podporovány dotační politikou na celorepublikové i krajské úrovni.

Spalovací zdroje na tuhá paliva do 300 kW tepelného příkonu produkují polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH), z nichž je sledován zejména benzo[a]pyren, který je produktem nedokonalého spalování při teplotách 300 až 600 °C v kotlích nižších výkonů, především v domácích topeništích. Hlavní podíl emisí benzo[a]pyrenu v ČR, stejně tak i v Kraji Vysočina za rok 2019, tvoří v cca 96 % vytápění domácností, cca 2,2 % pochází ze spalování rostlinného materiálu a cca 0,6 % z dopravy.

Emisní databáze (Registr emisí a stacionárních zdrojů – REZZO) slouží k archivaci a prezentaci údajů o stacionárních a mobilních zdrojích znečišťování ovzduší a je součástí Informačního systému kvality ovzduší (ISKO). Zdroje znečišťování ovzduší jsou z hlediska způsobu sledování emisí rozděleny na zdroje sledované jednotlivě a zdroje sledované hromadně a od roku 2013 platí v souvislosti se změnami kategorizace zdrojů podle přílohy č. 2, zákona o ochraně ovzduší, nové členění REZZO:

Jednotlivě jsou sledovány emise ze zdrojů uvedených v příloze č. 2, zákona o ochraně ovzduší, označené jako kategorie REZZO 1, REZZO 2 – vyjmenované stacionární zdroje – zařízení ke spalování paliv o celkovém tepelném příkonu vyšším než 0,3 MW, spalovny odpadů, jiné zdroje (technologické spalovací a výrobní procesy, průmyslové výroby apod.).

Hromadně sledované emise ze zdrojů jsou označené jako kategorie REZZO 3, které zahrnují emise ze zařízení z lokálního vytápění domácností, fugitivní emise TZL ze stavební a zemědělské činnosti, emise amoniaku z chovů hospodářských zvířat a aplikace minerálních dusíkatých hnojiv, emise VOC z plošného použití organických rozpouštědel, emise TZL a VOC z uhelných dolů a skládek odpadu, a dále označené jako kategorie REZZO 4 zahrnující emise ze silniční, železniční, vodní a letecké dopravy a nesilničních strojů a mechanismů (zemědělské, lesní a stavební stroje, vozidla armády apod.). Součástí této databáze jsou také emise z otěrů pneumatik, brzdového obložení a abraze vozovek vypočítávané z dopravních výkonů.

IMISNÍ SITUACE

Kraj Vysočina se v rámci ČR dlouhodobě řadí mezi kraje s vysoce nadprůměrnou kvalitou ovzduší, což je dáno zejména zemědělským charakterem kraje, absencí těžkého průmyslu a geografickými podmínkami. Ucelenou nejnovější informaci o kvalitě ovzduší v kraji (rok 2020) udává mapa oblastí s překročením imisních limitů pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu. Podle tohoto vymezení došlo na území Kraje Vysočina (součást zóny Jihovýchod) pouze v jednom případě k překročení imisního limitu pro znečišťující látku benzo[a]pyren.

Základní právní normou upravující hodnocení kvality ovzduší v České republice je zákon o ochraně ovzduší, v platném znění, který vymezil zóny a aglomerace pro hodnocení kvality ovzduší.

Mapa – zóny a aglomerace pro posuzování a vyhodnocení úrovně znečištění ovzduší podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

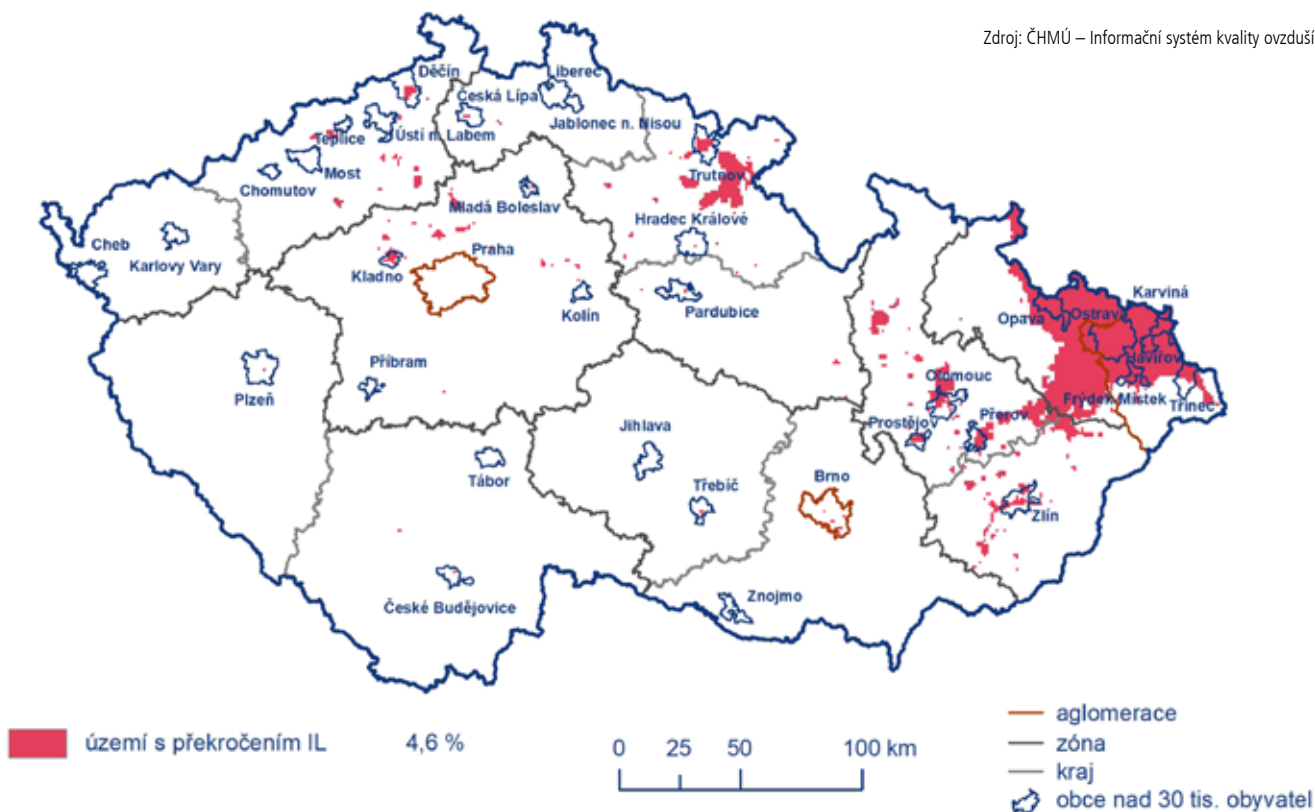
11. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Oblasti s překročením imisních limitů z hlediska ochrany lidského zdraví

V roce 2020 bylo jako oblast s překročením imisních limitů hromadně pro všechny znečišťující látky, které jsou sledovány z hlediska ochrany lidského zdraví, vymezeno 4,6 % území ČR, kde žije přibližně 19 % obyvatel. Zařazení zón a aglomerací do těchto oblastí je v naprosté většině zapříčiněno překročením ročního imisního limitu benzo[a]pyrenu. V menší míře v roce 2020 se na zařazení území do těchto oblastí podílelo překročení denního imisního limitu suspendovaných částic PM10 a ročního imisního limitu PM2,5. Vymezená plocha s překročením alespoň jednoho imisního limitu bez zahrnutí ozonu v roce 2020 je nejnižší za hodnocené období 2012–2020, což je dáno zejména tím, že hlavní znečišťující látkou, stejně jako v předchozích letech, zůstává benzo[a]pyren, přičemž v meziročním porovnání 2019/2020 se plocha oblastí s překročením alespoň jednoho imisního limitu bez zahrnutí ozonu zmenšila téměř o 4 %.

Z důvodu návaznosti na hodnocení v předešlých letech byla zvláště vymezena i území s překročením imisních limitů stanovených bodem 1 přílohy č. 1 zákona o ochraně ovzduší (dříve oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší, tzv. OZKO) a území s překročením imisních limitů stanovených bodem 3 přílohy č. 1 zákona o ochraně ovzduší (dříve oblasti s překročením cílových imisních limitů bez zahrnutí ozonu).

Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity (LV) pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu v rámci zón/aglomerací, krajů a obcí s rozšířenou působností České republiky, % plochy územního celku, rok 2020:

V Kraji Vysočina došlo v roce 2020 k překročení imisního limitu pro benzo[a]pyren, vyjádřeného jako celkový obsah znečišťující látky v částicích PM10, pouze na území obecního úřadu obce s rozšířenou působností ORP Třebíč.

V meziročním srovnání koncentrace benzo[a]pyrenu v ČR poklesly na 24 z 32 stanic a ke zlepšení této situace přispěly zejména atypické meteorologické a rozptylové podmínky v únoru 2020, kdy byly zaznamenány nejvýraznější poklesy měsíčních koncentrací a také klesající spotřeba paliv díky rostoucím teplotám v zimních měsících v posledních letech. Na poklesu koncentrací se také podílí realizovaná opatření ke zlepšení kvality ovzduší navržená v aktualizovaném Programu zlepšování kvality ovzduší Zóny Jihovýchod – Kraj Vysočina, zejména obnova kotlů v domácnostech.

Smogový varovný a regulační systém

ČHMÚ provozuje na základě pověření Smogový varovný a regulační systém (SVRS). Informace, které jeho prostřednictvím poskytuje, slouží k upozornění na mimořádně znečištěné ovzduší (smogovou situaci) a také k regulaci (omezení) vypouštění znečišťujících látek z vybraných zdrojů významně ovlivňujících kvalitu ovzduší daného území. Mezi sledované látky patří suspendované částice frakce PM10, oxid siřičitý (SO₂), oxid dusičitý (NO₂) a přízemní (troposférický) ozon (O₃). V roce 2020 nebyla na území Kraje Vysočina vyhlášena žádná smogová situace.

Měření kvality ovzduší v průmyslové zóně města Jihlavy za období roku 2021

Měření kvality ovzduší je prováděno od roku 2010 v areálu společnosti Marelli Automotive Lighting Jihlava (Czech Republic), s. r. o., na základě společného projektu Kraje Vysočina a Statutárního města Jihlavy. Probíhá zde měření prашného aerosolu rozděleného na velikostní frakce (prachové částice velikosti PM10 a PM2,5) a oxidů dusíku (vyjádřených jako NO, NO₂ a NO_x).

Od roku 2011 nebyl v lokalitě Marelli Automotive Lighting překročen imisní limit prachových částic (35x překročení průměrné denní koncentrace v daném kalendářním roce). Nejnižší počet dní s překročenou hodnotou tohoto limitu byl naměřen v teplém a příznivém roce 2015 a v roce 2018. I v roce 2021 je patrné, že nejvyšší počet dní s překročenou hodnotou imisního limitu prachových částic se vyskytuje v topné sezóně. Mimo topnou sezónu k překračování hodnoty imisního limitu pro průměrnou denní koncentraci PM10 nedochází. Hlavním zdrojem oxidů dusíku jsou mobilní zdroje. Lokalita průmyslové zóny je dopravně jednou z nejzatíženějších lokalit v Jihlavě. Přesto byla situace v Jihlavě z hlediska koncentrací oxidů dusíku velmi dobrá a k překročení imisních limitů v roce 2021 také nedošlo.

Kompletní výsledky celé historie ročních měření včetně závěrečných zpráv jsou zveřejněny na webových stránkách [Sledování kvality ovzduší | Kraj Vysočina \(kr-vysocina.cz\)](#).

Program zlepšování kvality ovzduší – zóna Jihovýchod (PZKO)

V souladu se zákonem o ochraně ovzduší je hodnocení znečištěného ovzduší zaměřeno na vymezení území, kde jsou překračovány imisní limity pro ochranu zdraví a pro ochranu ekosystémů a vegetace. V případě, že je v zóně nebo aglomeraci překročen imisní limit, nebo v případě, že je v zóně nebo aglomeraci imisní limit překročen vícekrát, než je stanovený maximální počet překročení, je povinností Ministerstva životního prostředí ČR (dále jen MŽP) ve spolupráci s příslušným krajským úřadem nebo obecním úřadem zpracovat do 18 měsíců od konce kalendářního roku, ve kterém došlo k překročení imisního limitu, pro danou zónu nebo aglomeraci program zlepšování kvality ovzduší.

MŽP vyhlásilo dne 27. 1. 2021 aktualizovaný Program zlepšování kvality ovzduší Zóna Jihovýchod – CZ06Z (dále jen PZKO 2020), a to formou sdělení, a program byl vyhlášen ve Věstníku MŽP 2021, částka 1. Kraj Vysočina je spolu s Jihomoravským krajem zařazen podle přílohy č. 3, zákona o ochraně ovzduší, do Zóny Jihovýchod a je vydáván na dobu neurčitou, s povinností aktualizace 1x za čtyři roky. PZKO 2020+ identifikoval, že na území Kraje Vysočina dochází k překračování imisního limitu pro benzo[a]pyren, a proto je třeba realizovat další opatření ke snížení znečištění ovzduší. V návaznosti na vyhlášení PZKO Kraj Vysočina vypracoval svůj „Časový plán Kraje Vysočina k provádění opatření Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Jihovýchod CZ 06Z, aktualizace 2020+“.

Obsah PZKO a „Časového plánu“ je elektronicky zveřejněn na webových stránkách [krajské úřadu www.kr-vysocina.cz/ochrana-ovzduši](#).

Monitorovací síť k měření kvality ovzduší na území Kraje Vysočina

Kraj Vysočina pokračuje v monitoringu kvality ovzduší. Od začátku roku 2018 probíhá již druhý pětiletý projekt sledování kvality ovzduší s názvem Informační systém kvality ovzduší v Kraji Vysočina pro roky 2018–2023 (ISKOV II). V rámci tohoto projektu postupně probíhá kontinuální celoroční monitorování kvality ovzduší v celkem dvaceti vybraných lokalitách kraje (čtyři lokality každý rok). Monitorovány jsou hlavní škodliviny – prашné částice PM10, PM2,5, oxidy dusíku, oxid uhelnatý, přízemní ozón a v polovině lokalit také nejvýznamnější zástupce polycyklických aromatických uhlovodíků – benzo[a]pyren. Stejně jako v předchozích letech jsou data získaná z této monitorovací sítě on-line zveřejňována na webové stránce [www.ovzdušivysocina.cz](#), kde může široká veřejnost získat aktuální informace o kvalitě ovzduší a meteorologických ukazatelích v právě měřených místech kraje. Informace a vyhodnocení měření každého kalendářního roku stejně jako údaje z prvního projektu ISKOV jsou také k nahlédnutí na uvedené webové stránce projektu. Data získaná monitoringem kvality ovzduší dále slouží k sledování vývoje stavu ovzduší v Kraji Vysočina, k modelování výhledů jeho stavu a jsou podkladem pro rozhodování státní správy a samospráv.

12

ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

Kraj Vysočina se rozkládá na ploše 6 796 km², přičemž cca 30 % území zaujímají lesy a 60 % zemědělská půda. Právem se tedy pyšní označením, že je zemědělský kraj. Zemědělská výroba společně s navazující potravinářskou výrobou patří mezi tradiční odvětví Kraje Vysočina. Zemědělství způsobem hospodaření (agrotechnické postupy) významně ovlivňuje nejen tvář krajiny, ale i život volně žijící zvěře a rostlin. Zemědělci jsou bezesporu nezastupitelnými producenty potravinářských surovin a spolupodílejí se na udržení života komunit na venkově. Jsou součástí krátkých dodavatelských řetězců a přirozeným způsobem zajišťují prodej lokálních potravin, čímž snižují uhlíkovou stopu. Na pozemcích, které zemědělci obhospodařují, se mimo jiné nacházejí prameniště vodních toků, takže svým hospodařením ovlivňují i zadržování vody v krajině.

Kraj Vysočina dlouhodobě spolupracuje se zemědělskými subjekty, zástupci Agrární komory ČR, Zemědělského svazu ČR a Asociace soukromého zemědělství ČR, s výzkumnými ústavy, Celostátní sítí pro venkov a v posledních letech i s podniky Povodí Vltavy, s. p., a Povodí Moravy, s. p.

Vysočina je bramborářský kraj a celá třetina domácí produkce brambor České republiky je vyprodukována v našem kraji, právě proto věnujeme této komoditě významnou pozornost a podílíme se na pořádání Polních dnů s ukázkami odrůd brambor a na Bramborářských dnech v Havlíčkově Brodě. Z důvodu koronavirové pandemie a omezujících vládních opatření byly v roce 2021 zrušeny vzdělávací a osvětové činnosti cílící nejen na studenty a žáky, ale i odbornou veřejnost. Přesto se Kraj Vysočina prezentoval na výstavě Země živitelka v Českých Budějovicích, připravil skládací leták Chutě Vysočiny s podtitulem Mléko a dále se účastnil Mlékárenských dnů v Příbramě, kdy byla v rámci 30. ročníku uspořádána výstava s názvem Co víte o mléce a vydána publikace s názvem Dlouholetá tradice mlékárenství na Vysočině pokračuje. Na Školním statku Humpolec a na České zemědělské akademii v Humpolci byly prezentovány výsledky projektu s využitím smart technologie s názvem Agdata v zemědělství a o rozšíření tohoto projektu projevil zájem i Vyšší odborná škola a Střední odborná škola zemědělsko-technická Bystřice nad Pernštejnem.

Na území kraje se nachází povodí vodárenské nádrže Švihov na řece Želivce, významného zdroje kvalitní pitné vody nejen pro obyvatele našeho kraje, ale zejména pro obyvatele hlavního města Prahy a řady sídel středních Čech. Šestnáct zemědělských podniků, které hospodaří na 12 600 hektarech půdy v povodí vodárenské nádrže Švihov na řece Želivce, se dobrovolně zavázalo omezit používání chemických přípravků na ochranu rostlin. Zapojily se v roce 2019 do tříletého projektu s názvem Podpora opatření ke snížení dopadu zemědělské prvovýroby v ochranném pásmu vodárenské nádrže Švihov na řece Želivce, který připravilo Ministerstvo zemědělství ČR společně s Povodím Vltavy, s. p. V roce 2021 Kraj Vysočina připravil nový projekt s Výzkumným ústavem bramborářským Havlíčkův Brod, s. r. o., s názvem Monitoring přípravků na ochranu rostlin v 6 lokalitách v ochranném pásmu vodního díla Švihov u plodiny řepky olejky v roce 2022. V průběhu projektu se bude ověřovat dopad omezení používání přípravků na ochranu rostlin na výnosy řepky olejky.

V souladu s programovým prohlášením Rady Kraje Vysočina podporujeme přirozenou obnovu a skladbu lesa prostřednictvím opatření zvyšujících odolnost lesních společenstev vůči hmyzím škůdcům a dalším případným negativním vlivům. Proto byla věnována velká pozornost dotační podpoře v lesním hospodářství. Krajský úřad Kraje Vysočina v roce 2021 administroval dva dotační tituly na podporu lesního hospodářství podle Zásad Ministerstva zemědělství ČR. Jednalo se o finanční příspěvek na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity a dále o příspěvky podle Nařízení vlády č. 30/2014 Sb. V roce 2021 přijal Kraj Vysočina žádosti o „kůrovcové kompenzace“ v počtu 3 356 žádostí za 2 248 mil. Kč a podle Nařízení vlády č. 30/2014 Sb. celkem 3 855 žádostí ve výši 543 mil. Kč, včetně ohlášení. Jednalo se o 40% podíl žádostí v rámci celé České republiky.

Byla zahájena spolupráce s Ústavem pro hospodářskou úpravu lesa v projektech Demonstračních objektů s ukázkami obnovy lesa v kalamitních oblastech. Kraj výše uvedenými činnostmi operativně reaguje na naléhavou potřebu obnovy lesa v situaci velkoplošné kůrovcové kalamity, plynoucí z dlouhotrvajícího teplotně nadnormálního a srážkově podlimitního průběhu počasí posledních let. Prioritou přitom nadále zůstává podpora zakládání kvalitního druhově smíšeného lesa, který bude odolnější vůči všem škodlivým činitelům.

V oblasti myslivosti si je Kraj Vysočina vědom nutnosti snížení vysokých početních stavů a úpravy věkové struktury prasete divokého ve volné přírodě a z důvodu zvýšeného výskytu afrického moru v okolních státech. Nadále podporuje lov právě jeho nejmladší věkové kategorie. V souvislosti s tím byla v roce 2021 vyplacena uživatelům honiteb finanční částka cca 739 tis. Kč. Výsledkem jsou nižší škody způsobené touto zvěří zejména na zemědělských plodinách a snižování veterinárního nebezpečí. Zvěř může být také nebezpečím pro motoristy. Aby se snižoval počet srážek vozidel se zvěří, je Krajem Vysočina podporováno umístování pachových ohradníků. Ty jsou situovány do nejkritičtějších úseků silnic, jízda přes Vysočinu je tak bezpečnější. Na podporu mysliveckých aktivit krajský úřad administroval příspěvky Ministerstva zemědělství ČR na vybrané myslivecké činnosti, a to v počtu téměř 170 žádostí za cca 5 789 tis. Kč.

Ing. Pavel Hájek,
radní pro oblast lesního a vodního hospodářství,
zemědělství a životního prostředí

12. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

Nejtradičnějším a nejtypičtějším odvětvím Vysočiny je zemědělská výroba. Celková rozloha kraje činí 679 573 hektarů. Z celkové rozlohy kraje tvoří zemědělská půda 407 771 hektarů, což je více než 60 %.

V Kraji Vysočina hospodařilo v zemědělství téměř 4 100 subjektů, které měly různou velikost. Nejvíce subjektů hospodaří na výměře zemědělské půdy do pěti hektarů. V kategorii nad 500 hektarů hospodaří 178 zemědělských subjektů.

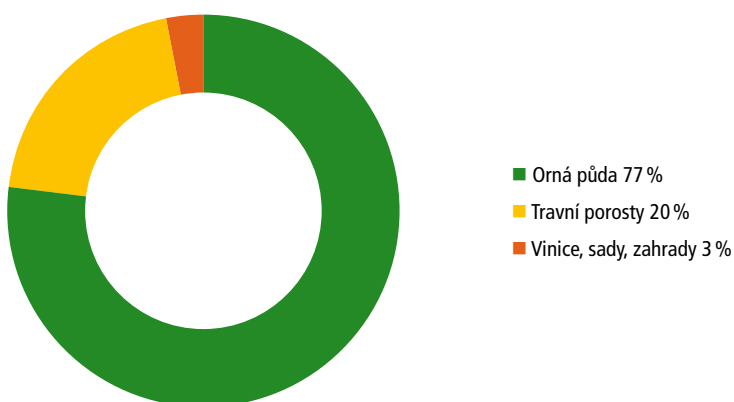
Zemědělské podniky podle rozlohy zemědělské půdy v roce 2020*

ČR, kraje	Zemědělské podniky	v tom s rozlohou zemědělské půdy (ha)						
		žádná	0–4,99	5–9,99	10–49,99	50–99,99	100–499,99	500 a více
Vysočina	3 847	140	1 474	442	970	367	276	178
Středočeský	5 320	228	1 864	681	1 328	426	520	273
Jihočeský	4 892	243	1 774	612	1 280	355	427	201
Plzeňský	3 150	196	932	442	845	281	318	136
Karlovarský	707	41	174	87	184	50	114	57
Ústecký	2 234	136	726	299	529	176	259	109
Liberecký	1 950	61	846	290	464	114	130	45
Královéhradecký	3 020	133	1 326	359	707	181	204	110
Pardubický	2 494	130	1 047	328	521	169	183	116
Jihomoravský	8 809	189	6 622	511	783	249	278	177
Olomoucký	2 225	117	854	292	531	130	176	125
Zlínský	3 700	66	2 274	505	572	106	105	72
Moravskoslezský	3 936	152	1 982	552	764	172	204	110
Hl. m. Praha	876	50	327	136	200	51	79	33
Česká republika	47 160	1 882	22 222	5 536	9 678	2 827	3 273	1 742

*Údaje za rok 2021 nejsou známy

Zdroj: ČSÚ

Struktura zemědělské půdy v Kraji Vysočina v roce 2021

Převážná část kraje leží v mírně teplé oblasti s průměrnou roční teplotou 6–8 °C a se srážkami kolem 600 milimetrů ročně. V roce 2020 činily srážky v průměru 834 mm a průměrná teplota stoupla na 8,7 °C. Tomu odpovídá dominantní postavení Vysočiny v oblasti pěstování brambor, jež jsou důležitou potravinářskou komoditou. Téměř třetina českých brambor byla sklizena v Kraji Vysočina.

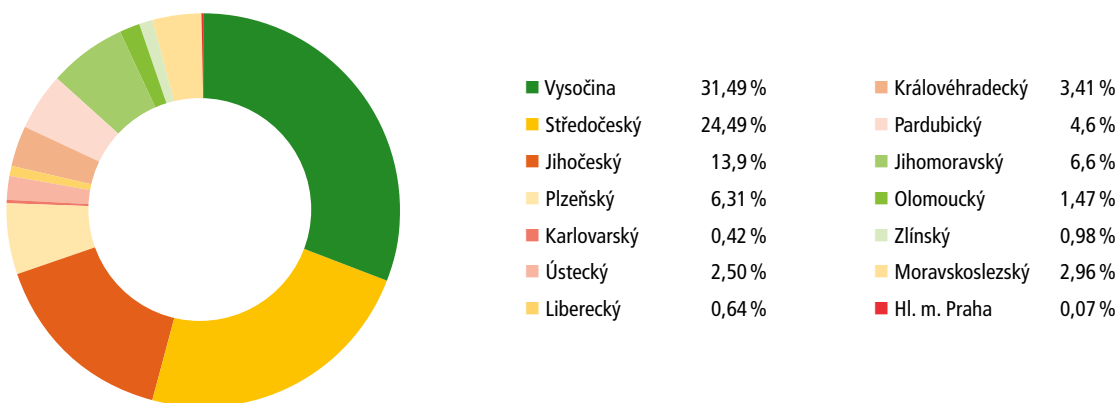

Sklizeň brambor mimo raných a sadbových v roce 2021 podle krajů

Území, kraj	Plocha v hektarech	Výnos v t/ha	Sklizeň v tunách
Vysočina	5 715	33,24	189 985
Středočeský	5 259	28,05	147 498
Jihočeský	2 589	32,42	83 928
Plzeňský	1 203	31,60	38 007
Karlovarský	76	33,46	2 542
Ústecký	569	26,45	15 054
Liberecký	122	31,66	3 863
Královéhradecký	707	29,10	20 588
Pardubický	869	31,89	27 714
Jihomoravský	1 425	27,88	39 744
Olomoucký	313	28,34	8 865
Zlínský	212	27,93	5 923
Moravskoslezský	608	29,37	17 866
Hl. m. Praha	17	26,81	460
Česká republika	19 685	30,58	602 038

Zdroj: ČSÚ

Sklizeň brambor mimo raných a sadbových v roce 2021 podle krajů v %

12. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

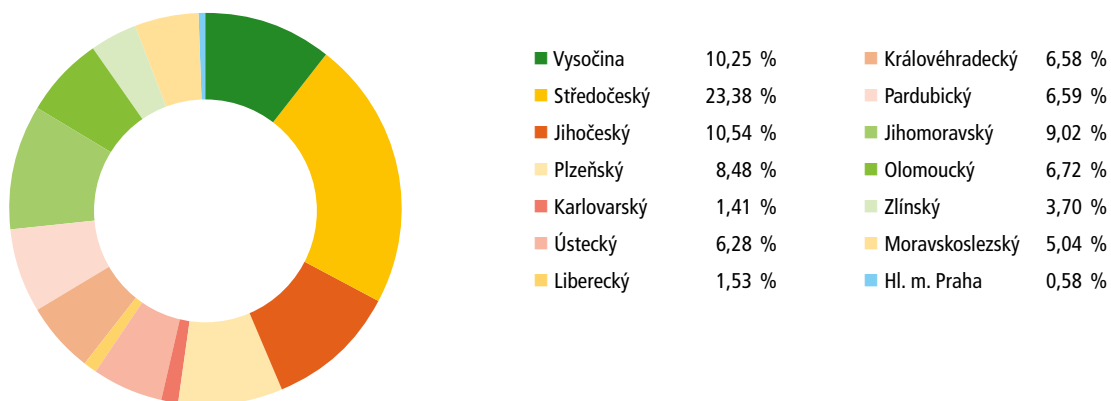
V Kraji Vysočina jsme i v roce 2020 mohli v jarním období spatřit velké množství žluté barvy, kterou vytvářely plochy kvetoucí řepky. Ty svou rozlohou v roce 2020 zaujímaly třetí místo v rámci republiky.

Sklizeň řepky v roce 2021 podle krajů

Území, kraj	Plocha v hektarech	Výnos v t/ha	Sklizeň v tunách
Vysočina	35 602	2,95	105 009
Středočeský	78 897	3,04	239 660
Jihočeský	36 629	2,95	108 089
Plzeňský	29 231	2,97	86 925
Karlovarský	4 883	2,97	14 486
Ústecký	21 268	3,03	64 374
Liberecký	5 303	2,97	15 727
Královéhradecký	22 373	3,01	67 442
Pardubický	22 387	3,02	67 624
Jihomoravský	32 441	2,85	92 530
Olomoucký	21 608	3,12	67 412
Zlínský	12 562	3,03	38 021
Moravskoslezský	17 275	2,99	51 672
Hl. m. Praha	1 855	3,21	5 955
Česká republika	342 315	2,99	1 024 928

Zdroj: ČSÚ

Sklizeň řepky v roce 2021 podle krajů v %

12. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

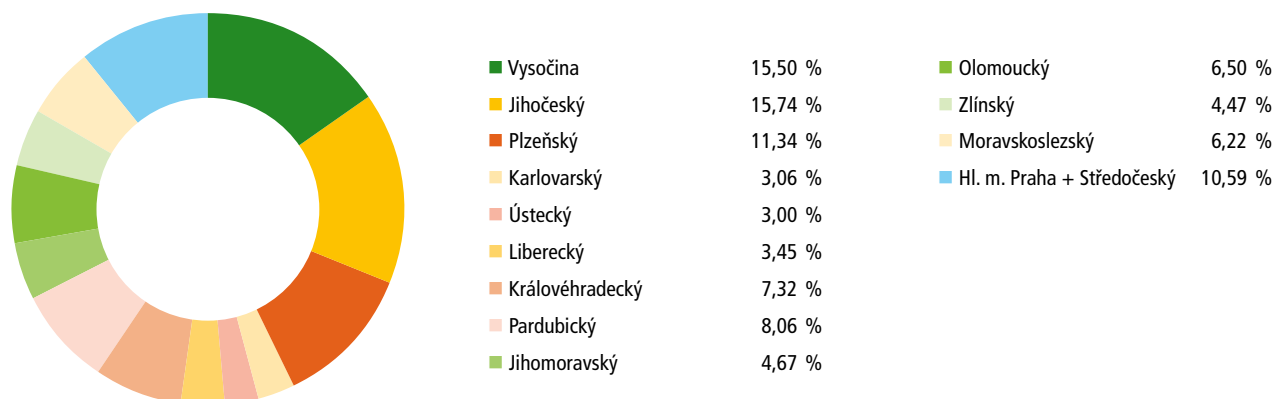
Živočišná výroba má podobně jako bramborářství na Vysočině dlouhodobou tradici. K 1. 4. 2021 činil stav skotu na Vysočině 218 203 kusů.

Počet hospodářských zvířat k 1. 4. 2021 podle krajů

Území, kraj	Skot	z toho krávy	Prasata	z toho prasnice	Ovce	Drůbež	z toho slepice
Vysočina	218 203	87 451	327 183	18 851	11 940	579 500	65 800
Jihočeský	221 488	91 891	86 172	6 583	27 113	2 640 500	374 000
Plzeňský	159 536	67 865	101 864	5 816	13 973	3 193 100	1 169 700
Karlovarský	43 084	20 302	16 638	37	11 181	172 500	107 100
Ústecký	42 296	17 706	108 236	6 550	12 037	663 500	11 800
Liberecký	48 633	20 745	20 920	1 336	11 993	53 000	2 700
Královéhradecký	102 974	41 362	69 335	3 770	15 734	2 264 500	1 489 500
Pardubický	113 444	45 543	164 539	10 318	9 924	4 038 600	1 562 800
Jihomoravský	65 819	26 805	135 688	6 564	7 510	3 481 600	973 200
Olomoucký	91 482	38 694	68 898	4 369	7 107	466 500	130 400
Zlínský	62 920	27 907	68 530	4 483	19 194	620 100	146 500
Moravskoslezský	87 551	39 556	33 933	2 182	14 445	897 400	446 400
Hl. m. Praha a Středočeský kraj	149 000	60 077	316 466	19 618	20 994	4 737 800	1 668 700
Česká republika	1 406 430	585 904	1 518 402	90 477	183 145	23 808 500	8 148 600

Zdroj: ČSÚ

Stavy skotu podle krajů k 1. 4. 2021 v %

12. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

Hospodařením šetrným k přírodě, bez umělých hnojiv a pesticidů, a tedy ekologickým zemědělstvím, se v Kraji Vysočina zabývá 370 ekofarem na téměř 21 500 hektarech zemědělské půdy – 17 % z této výměry představuje orná půda, 81 % je trvalých travních porostů.

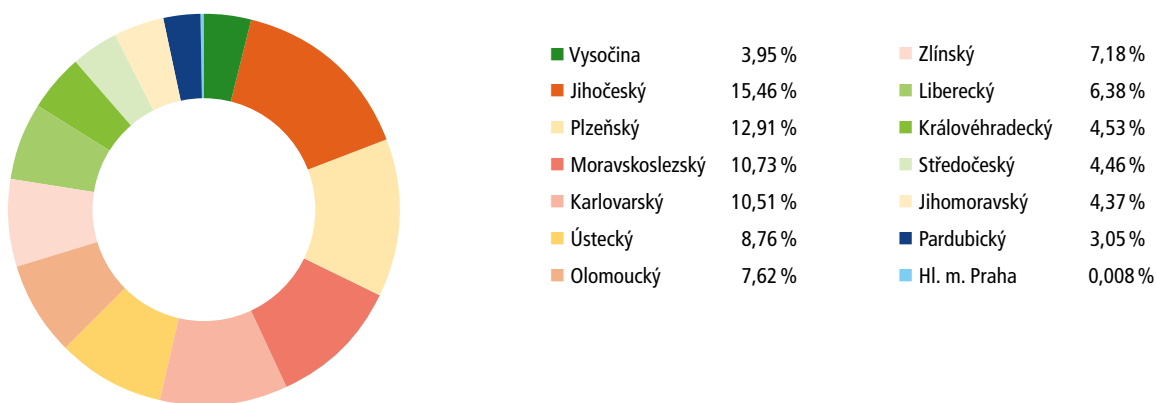
Struktura užití půdy v ekologickém zemědělství (EZ) v krajích v roce 2020*

Území, kraj	Počet ekofarem	Výměra celkové plochy v EZ (ha)	Orná půda (ha)	Trvalé travní porosty (ha)
Vysočina	370	21 477	8 712	12 616
Jihočeský	674	83 994	8 505	75 271
Plzeňský	574	70 166	17 886	52 053
Moravskoslezský	420	58 332	5 967	51 857
Karlovarský	251	57 145	6 164	50 930
Ústecký	304	47 607	3 706	43 211
Olomoucký	293	41 439	3 920	37 280
Zlínský	386	39 038	6 374	31 792
Liberecký	279	34 693	2 249	31 983
Královéhradecký	250	24 659	2 819	21 580
Středočeský	353	24 279	7 878	15 753
Jihomoravský	324	23 778	16 687	5 246
Pardubický	179	16 596	2 810	13 679
Hl. m. Praha	8	48	25	12
Celkem	4 665	543 252	93 701	443 262

*Údaje za rok 2021 nejsou známy

Zdroj: Ročenka EZ za rok 2020

Výměra celkové plochy EZ v roce 2020 podle krajů v %

12. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

Včelaření je další tradiční obor, který má v zemědělském spektru Vysočiny své místo. Počet včelařů je v kraji poměrně rovnoměrně rozprostřen, přičemž nejvyšší počet včelstev je v teplejší klimatické oblasti Třebíčska.

Včelařství na Vysočině

Okres	Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021	
	Chovatelé	Včelstva	Chovatelé	Včelstva	Chovatelé	Včelstva	Chovatelé	Včelstva	Chovatelé	Včelstva
Jihlava	760	9 314	762	9 125	776	9 300	754	8 953	738	8 314
Třebíč	1 038	14 588	1 036	14 744	1 048	15 263	1 019	14 876	1 024	15 091
Žďár nad Sázavou	1 293	13 491	1 311	13 689	1 321	14 541	1 294	14 535	1 307	13 891
Havlíčkův Brod	989	12 467	983	12 470	982	12 786	996	12 430	991	11 808
Pelhřimov	898	10 355	896	10 404	899	10 886	909	10 847	910	10 610
Celkem	4 978	60 215	4 988	60 432	5 026	62 776	4 972	61 641	4 970	59 714

Zdroj: Český svaz včelařů

LESNICTVÍ

Vysočina patří mezi kraje s vysokou lesnatostí (30,64 %). Celková výměra pozemků určených k plnění funkcí lesa činí v Kraji Vysočina 208 253 hektarů, výměra porostní půdy (půda porostlá lesními porosty) pak 203 335 hektarů. Tyto lesy jsou ve vlastnictví přibližně 48 000 právnických nebo fyzických osob. Přestože se teplotní a srážková bilance v roce 2020 vrátila k normálu, smrkové lesní porosty na Vysočině včetně těch nejmladších nadále významně odumírají. Lesní hospodáři proto stále vynakládali velké úsilí na zpracování kůrovcové kalamity. Většina vlastníků kalamitních holin dává přednost výhodám co nejčasnější obnovy lesa – ještě před vypršením zákonné pětileté lhůty. V nebývalé míře se na těchto plochách uplatňuje ponechání zbylé biomasy ve formě dřevní štěpky. Zárukou budoucích zdravějších a stabilnějších lesů je pestrý výběr dřevin, zejména dřevin listnatých a jedle.

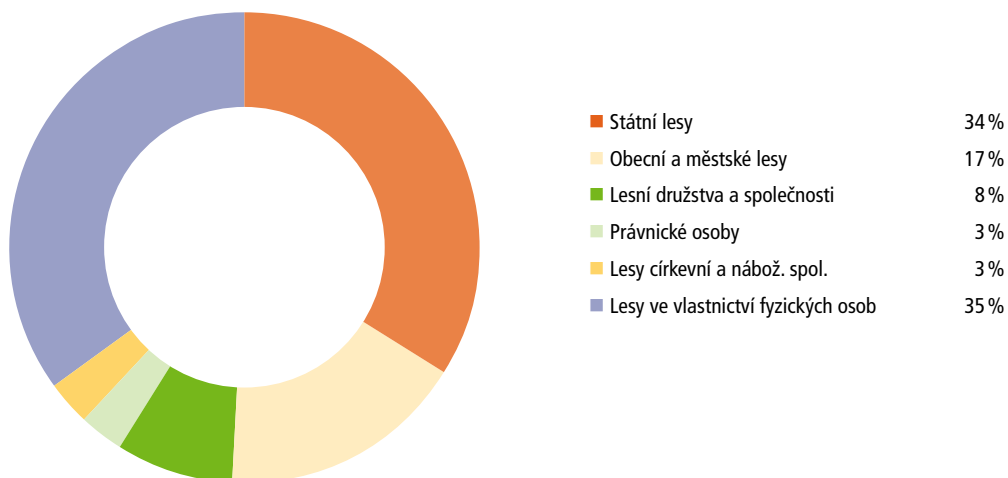
Z obecného hlediska lze konstatovat, že podmínky pro vývoj zdravotního stavu lesů byly v roce 2021 o poznání příznivější než v roce 2019 a dříve. Ačkoliv průměrná roční teplota 7,7 °C sice zařazuje rok 2021 stále mezi roky teplotně nadnormální (104 % normálu), ročním úhrnem srážek 648 mm nedosáhl o 25 mm dlouhodobého průměru (96 % normálu).

Téměř třetinu území Kraje Vysočina tvoří rozsáhlé lesy. Jejich výměra dlouhodobě stoupá a zvyšuje se také různorodost dřevinné skladby. Nově zakládané lesní porosty tvoří pestřejší směs dřevin, čímž vznikají stabilnější porosty, odolnější například vůči bořivým větrům, suchu, ale i škodlivému hmyzu (kůrovec apod.). Tento dlouhodobý trend se pojí se značným úsilím jak vlastníků lesů, tak také odborných lesních hospodářů.

Podpora hospodaření v lesích Vysočiny se projevila také v roce 2021. Souběžně s podporou hospodaření v lesích prostřednictvím osvěty byly na některé činnosti v lesích poskytovány příspěvky ze státního rozpočtu, a to v doposud nevídaném rozsahu.

Lesní porosty jsou zdrojem kvalitní dřevní hmoty. Díky své vysoké lesnatosti se na Vysočině rozvinul dřevozpracující průmysl, který poskytuje zaměstnání obyvatelům regionu. Malé provozovny i provozy nadregionálního významu jsou zdrojem nezbytného zhodnocení této obnovitelné suroviny.

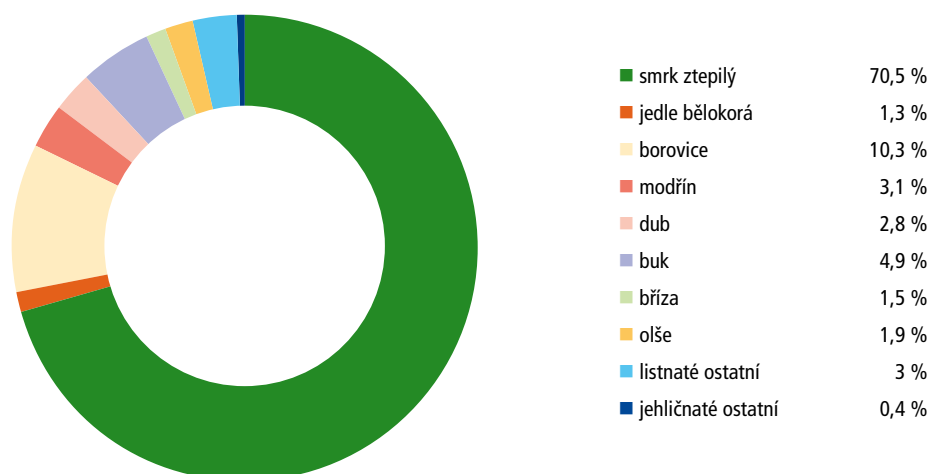
Struktura vlastníků lesů Vysočiny v roce 2021

Druhovú skladbu lesa v Kraji Vysočina

Druh dřeviny	Plocha v hektarech	%
smrk ztepilý	139 340	70,5
jedle bělokorá	2 563	1,3
borovice	20 425	10,3
modřín	6 220	3,1
dub	5 536	2,8
buk	9 705	4,9
bříza	2 893	1,5
olše	3 852	1,9
listnaté ostatní	5 591	3
jehličnaté ostatní	803	0,4

Druhovú skladbu lesa v Kraji Vysočina

MYSLIVOST

Na Vysočině bylo v roce 2021 celkem 617 853 hektarů honební plochy. Myslivci užívají 525 uznaných honiteb, z nich je 16 obor a 27 bažantnic. V práci jim pomáhá 2 769 loveckých psů.

Intenzivní péčí o zvěř je zvyšována kvalita populace spárkaté zvěře, zároveň však trvá tlak na to, aby se udržovaly stavy této zvěře na potřebné výši.

Stavy prasete divokého jako nejvýznamnějšího původce škod na zemědělských plodinách se ani přes intenzivní lov nedařilo dostatečně snižovat.

V souvislosti s nárůstem automobilismu stoupá počet střetů vozidel se zvěří. Nebezpečí spočívající v materiálních škodách, či dokonce poškození zdraví nebo ohrožení života účastníků autonehod je evidentní. Právě proto jsou nejrizikovější úseky silnic v délce cca 130 kilometrů ošetřeny pachovými ohradníky.

Od roku 2009, kdy byl tento postup ochrany silnic zaveden, došlo ke snížení četnosti srážek o 46 %.

Stav zvěře na Vysočině

	Sčítání k 31. 3. 2014	Sčítání k 31. 3. 2015	Sčítání k 31. 3. 2016	Sčítání k 31. 3. 2017	Sčítání k 31. 3. 2018	Sčítání k 31. 3. 2019	Sčítání k 31. 3. 2020	Sčítání k 31. 3. 2021
Jelen evropský	140	418	507	507	516	574	584	555
Daněk skvrnitý	1 583	1 783	1 786	1 786	2 067	1 601	2 336	2 631
Muflon evropský	1 403	1 419	1 734	1 734	1 942	776	1 614	1 642
Srnec obecný	27 661	28 294	28 989	28 989	28 193	28 603	28 649	28 458
Prase divoké	3 271	3 207	2 900	2 900	2 854	3 091	3 505	3 546
Zajíc polní	23 794	23 961	23 448	23 448	25 326	26 609	27 302	25 182
Bažant obecný	7 573	7 176	6 228	6 228	6 413	5 843	5 740	4 963
Kachna divoká	11 297	12 361	10 355	10 355	11 042	11 237	12 036	10 704

13

VODNÍ
HOSPODÁŘSTVÍ
A RYBÁŘSTVÍ

Česká republika je střechem Evropy a území Kraje Vysočina je hřebenem této střechy. Srážkové vody, které spadnou na zemský povrch a nejsou zadrženy v krajině, odtékají jako povrchové vody mimo území kraje. Žádný významný vodní tok na území kraje nepřitéká. Velkou část území okresu Žďár nad Sázavou a část okresu Havlíčkův Brod zaujímá Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy, která je zároveň chráněnou oblastí přirozené akumulace vod. Na území kraje se nachází velké nadregionální zdroje povrchových vod (vodárenské nádrže Švihov a Vír) včetně značné části jejich povodí. I z těchto důvodů je oblast týkající se povrchových i podzemních vod, zadržování povrchové vody v krajině a obecně ochrany vod jednou z priorit Kraje Vysočina.

V roce 2021 byly odběry vody pro zásobování obyvatel pitnou vodou ze skupinových vododvodů, jejichž zdrojem vody jsou převážně vodárenské nádrže, plně zabezpečeny. Díky srážkově vydatným prvním osmi měsícům roku 2021 došlo k obnovení vydatnosti zdrojů podzemních vod sloužících zejména menším obcím. V neposlední řadě se také významně zvýšila nasycenost půdy vodou.

V programovém prohlášení Rady Kraje Vysočina pro období 2020–2024 jsou v oblasti životního prostředí uvedeny mimo jiné i cíle pro oblast vodního hospodářství – „Zachováme vysokou jakost pitné vody pro obyvatele kraje, zajistíme ochranu vody a její zadržování v krajině, včetně efektivního čištění odpadních vod“ a... „Budeme podporovat výstavbu vodohospodářské infrastruktury a společné projekty kraje a obcí pro hospodaření s dešťovou vodou.“

Dosažení těchto cílů zajišťuje Kraj Vysočina zejména poskytováním podpory obcím a jejich svazkům dotacemi z rozpočtu kraje prostřednictvím dvou programů Fondu Vysočiny. Jedná se o programy s názvem Projektová příprava ve vodním hospodářství a Stavby ve vodním hospodářství, kdy každý má celkem tři podprogramy pro oblast zásobování pitnou vodou, oblast odkanalizování a čištění odpadních vod a oblast ochrany před povodněmi a suchem, zadržování vody v krajině. Z názvů obou dotačních titulů je zřejmé, že první slouží na podporu zpracování projektových dokumentací a generelů a druhý na podporu vlastní realizace staveb vodních děl. V roce 2021 byly požadavky žadatelů o dotaci v těchto programech v porovnání se schválenou alokací finančních prostředků (celkem 88 mil. Kč) o více než 36 mil. Kč vyšší. Od roku 2021 je prioritně podporováno spolufinancování akcí již podpořených z národních či evropských dotačních zdrojů až do výše 85 %. Dále byla Radou Kraje Vysočina schválena příprava projektů pro zlepšení zadržování vody v krajině – Revitalizace či doplnění malých vodních nádrží ve vlastnictví Kraje Vysočina a materiál s názvem Voda v Kraji Vysočina, který navrhuje adaptační (tzn. přizpůsobení se dopadům klimatické změny) a mitigační (tzn. zmírnění příčin klimatické změny) opatření ke klimatické změně.

V září 2021 uzavřely Kraj Vysočina a Jihomoravský kraj Memorandum o společném zájmu a postupu ve věci propojování vodárenských soustav a spolupráci při přípravě opatření ke zvýšení zabezpečení dodávky pitné vody na území obou krajů. Dalším krokem bude zpracování studie proveditelnosti, jejíž součástí bude analýza stávajícího stavu a návrh možných řešení pro jednotlivé prioritní akce. Studie proveditelnosti bude posuzovat 25 prioritních akcí, z toho 14 na území Jihomoravského kraje a 11 na území Kraje Vysočina. Mezi oběma kraji bude uzavřena smlouva o společném zadání veřejné zakázky na pořízení této studie. Smyslem projektu je zajistit v případě výpadku některého zdroje pitné vody zásobování obyvatel z jiných vodárenských soustav.

Dne 1. 2. 2021 nabyla účinnosti tzv. suchá novela vodního zákona, v níž je kraji a krajskému úřadu stanovena povinnost zpracování plánu pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody. Kraj Vysočina zahájil práce na plánu pro sucho a požádal o dotace na tuto aktivitu.

Osvěta a propagace mezi veřejností i její odbornou částí je v oblasti vodního hospodářství prováděna zejména pořádáním pravidelné každoroční výstavy na krajském úřadě k oslavám Světového dne vody, semináři určenými pro obce a povodňové orgány, metodickými poradami pro pracovníky vodoprávních úřadů, spotem s názvem „Koloběh vody na Vysočině na příkladu Jihlavské aglomerace“ a prostřednictvím dalších médií.

Ing. Pavel Hájek,
radní pro oblast lesního a vodního hospodářství,
zemědělství a životního prostředí

Území Kraje Vysočina je pramennou oblastí některých našich významných řek a prochází jím hlavní evropské rozvodí dělící kraj na dvě téměř stejné části. Do Severního moře odvádějí povrchovou vodu řeky Doubrava, Sázava a Želivka, na opačnou stranu do Černého moře odvádějí povrchovou vodu řeky Svratka, Oslava, Jihlava, Rokytná a Moravská Dyje. Na řadě vodních toků na území kraje byly vybudovány vodní nádrže, z nichž některé jsou významnými zdroji pitné vody nejen z hlediska krajského, ale i celorepublikového. Vodárenská nádrž Švihov na řece Želivce zásobuje pitnou vodou hlavní město Prahu, část Středočeského kraje a západní část Kraje Vysočina; vodárenská nádrž Vír na řece Svratce zásobuje pitnou vodou brněnskou aglomeraci a část Kraje Vysočina. Vodárenská nádrž Švihov je největší vodárenskou nádrží v ČR i ve střední Evropě a do Prahy přivádí vodu z nádrže štolou dlouhá 51 km.

Dalšími regionálně významnými vodárenskými nádržemi jsou Mostiště na řece Oslavě, ze které je dodávána pitná voda do východní části Kraje Vysočina (okresy Třebíč a Žďár nad Sázavou), a dále Hubenov a Nová Říše, jež jsou zdrojem pitné vody pro velkou část okresu Jihlava. Značná část území okresu Třebíč je zásobována vodou z vodní nádrže Vranov na řece Dyji v Jihomoravském kraji. Na řece Jihlavě se nachází vodní dílo Dalešice, tvořené nádržemi Kramolín a Mohelno, které je zdrojem technologické vody pro Jadernou elektrárnu Dukovany a jednou ze tří přečerpávacích vodních elektráren v ČR. Nádrž Kramolín má nejvyšší sypanou hráz v České republice vysokou 100 metrů, je tak druhou nejvyšší sypanou hrází v Evropě. Na území Kraje Vysočina se nachází velký počet rybníků a ostatních vodních ploch, celkem jich je téměř devět tisíc. Největší z nich Velké Dářko s rozlohou 206 hektarů slouží především k rekreačním a rybochovným účelům.

Kraj Vysočina má oproti některým jiným krajům určitou výhodu v možnosti propojení některých skupinových vodovodů, což umožňuje z velké části operativní, i když pouze částečné nahrazení vodních zdrojů, u kterých by byly zjištěny problémy s kvalitou či vydatností vody. Vodovodními systémy jsou propojeny vodárenské nádrže Vír, Mostiště a Vranov, dále vodárenské nádrže Hubenov a Nová Říše a propojeny jsou také vodovodní soustavy v okresech Pelhřimov a Havlíčkův Brod s vodárenskou nádrží Švihov. Připravuje se propojení dalších skupinových vodovodů, a to nejen v rámci Kraje Vysočina, ale i mezi naším a Jihomoravským krajem (v září 2021 bylo hejtmany obou krajů podepsáno memorandum o společném zájmu a postupu v této oblasti).

Kromě velkých vodovodních soustav vázaných především na zdroje povrchových vod existují na území kraje i méně rozsáhlé lokální systémy, které využívají místní zdroje zejména podzemních vod. K ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou jsou stanovena ochranná pásma. Z hlediska vydatnějších zdrojů podzemních vod patří území Kraje Vysočina mezi chudší kraje.

Nejvýznamnějšími zdroji kvalitní podzemní vody jsou Podmoklany u Chotěboře, prameniště Heraldice–Opatov–Předín u Třebíče a Rytířsko u Jihlavy. Některé lokální zdroje podzemních vod pro individuální potřebu vykazují nedostatečnou vydatnost nebo hygienickou závadnost, například nadlimitní hodnoty radonu, dusičnanů, železa, manganu nebo pesticidů. Také některé vodárenské nádrže mají hlavně v letních měsících problémy s kvalitou surové vody, což je způsobené především eutrofizací. Kvalita vody ve vodovodních sítích pro veřejnou potřebu po úpravě vody v převážné většině případů odpovídá požadavkům na pitnou vodu.

V oblasti dalšího rozvoje infrastruktury vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu je značným problémem kraje velká sídelní roztržitost s vysokým počtem malých obcí nebo jejich místních částí. To zvyšuje investiční a následně i provozní náklady. Přesto patří Kraj Vysočina v rámci České republiky ke krajům s mírně nadprůměrným podílem obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu (96,4 %). Podíl obyvatel napojených na kanalizaci ukončenou čistírnou odpadních vod (dále jen „ČOV“) je naopak mírně podprůměrný (78,9%). Z celkem 704 obcí na území kraje má kanalizaci ukončenou ČOV přibližně jedna třetina. Kanalizační systém s ČOV chybí zejména v menších obcích nebo místních částech obcí.

Předpokládaná změna klimatu představuje jedno z klíčových témat současné světové environmentální politiky, a proto Kraj Vysočina připravuje environmentální standardy u vlastních projektů a záměrů realizovaných jím zřizovanými organizacemi. Povodně nebo sucho jako extrémní projevy srážko-odtokového procesu v souvislosti s možnými změnami klimatu způsobují rozsáhlé materiální škody a devastaci kulturní krajiny včetně ekologických škod. Je důležité podporovat investiční opatření jak technická, tak přírodě blízká. Mezi technická opatření patří výstavba poldrů, hrází, zvýšení kapacit vodních toků v intravilánech obcí nebo zvýšení bezpečnosti vodních nádrží. Mezi přírodě blízká opatření můžeme zahrnout například revitalizace říčních systémů a krajiny nebo budování mokřadů za účelem zvýšení retenční schopnosti krajiny. Podpora se týká také zlepšení systému povodňové služby a preventivní protipovodňové ochrany – budování hlásných a předpovědních povodňových systémů, varovných a výstražných systémů ochrany před povodněmi a zpracování digitálních povodňových plánů.

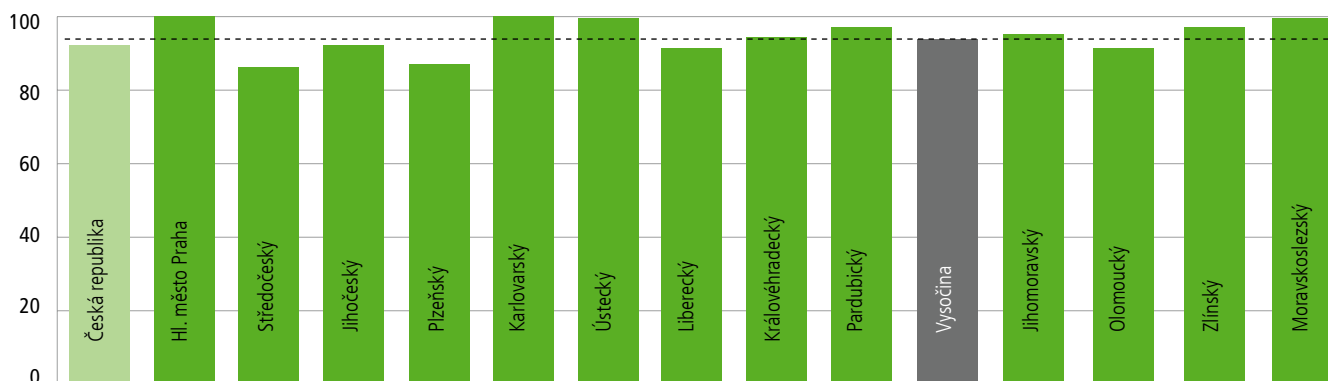
V některých oblastech kraje obce ohrožují dopady sucha. Dochází ke snížení vydatnosti zdrojů vody, snižování hladiny podzemních vod i hladin povrchové vody ve vodárenských nádržích, nižším průtokům ve vodních tocích, a v důsledku toho regionálně k přechodnému nedostatku pitné vody. Na území Kraje Vysočina mívá v posledních letech každoročně větší či menší problém s množstvím nebo kvalitou dodávané pitné vody několik obcí. Jedná se o obce, které nejsou napojeny na skupinové vodovody, a tedy na vodárenské nádrže, ale které se spoléhají pouze na lokální zdroje podzemní vody s omezenou vydatností a proměnlivou kvalitou. Podpora přípravy a rovněž realizace možných opatření k ochraně před suchem byla zohledněna v dotačních programech Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství. Jedná se o grantové programy Projektová příprava ve vodním hospodářství a Stavby ve vodním hospodářství.

Z hlediska srážek patřil loňský rok v Kraji Vysočina spíše k mírně podprůměrnému roku, srážkový deficit oproti dlouhodobému normálu dosáhl 25 mm. Zařadil se tak do jedenáctileté řady let přerušené pouze roky 2013 a 2020, kdy roční úhrn srážek nedosáhl ani dlouhodobého průměru. Ten činí pro náš kraj 673 mm. Ke srážkovému deficitu nejvíce přispěly jarní měsíce březen a duben a pak září až prosinec. Léto, jako zpravidla nejdeštější období

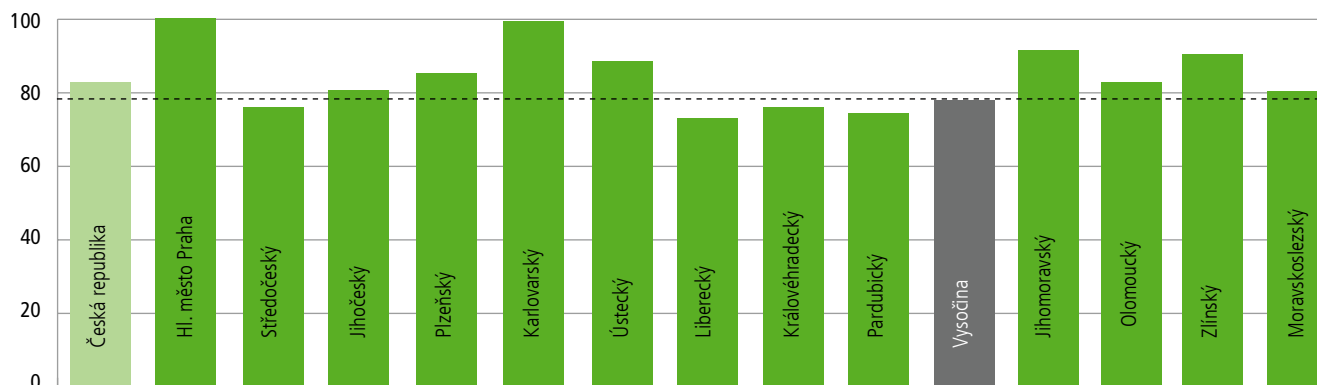
13. VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A RYBÁŘSTVÍ

každého roku, pak dostatečně nevyrovnilo srážkově podnormální období roku 2021. Výrazně srážkově vydatný byl rok 2020, v jehož průběhu spadlo celkem 834 mm srážek. Byl to nejdeštivější rok na Vysočině za posledních jedenáct let a významně snížil srážkový deficit z předchozích let. Průměrná teplota na území Kraje Vysočina v roce 2021 dosáhla 7,7 °C. Byla tedy mírně nadprůměrná oproti dlouhodobému normálu, který je 7,4 °C. Nadále tak pokračuje trend vyšších průměrných teplot z předchozích let, a to již od roku 2011. Nejvyšší průměrná teplota v Kraji Vysočina byla naměřena v roce 2018, a sice 9,3 °C, tedy o skoro dva stupně více. Vyšší teplota však znamená i vyšší výpar z půdy, vegetace i vodní hladiny, což přispívá k negativní hydrologické bilanci v území.

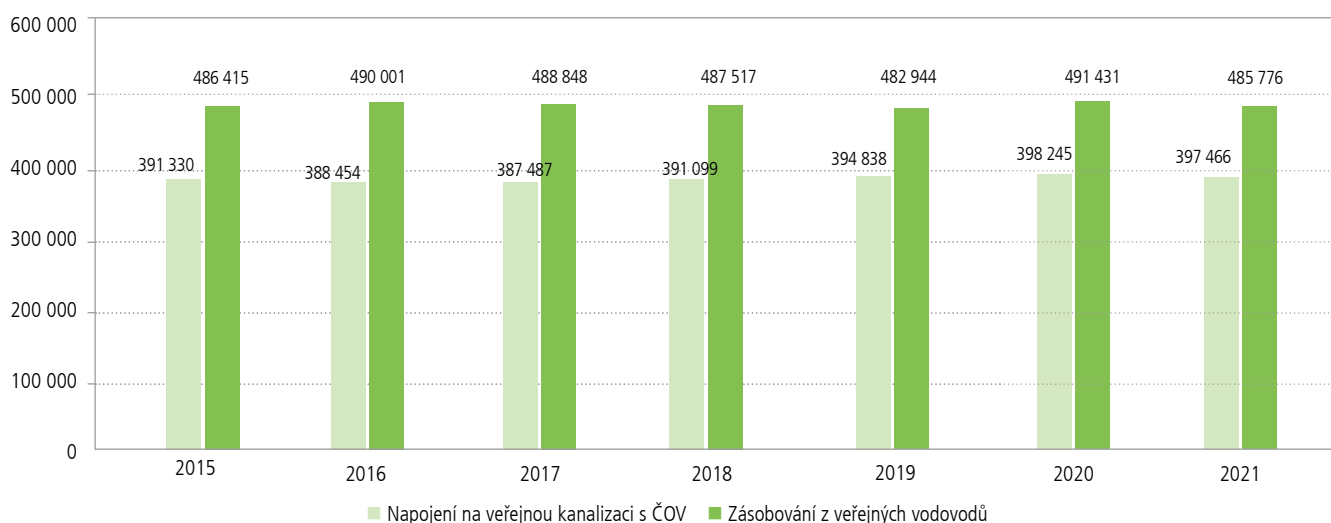
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu v roce 2021

Podíl obyvatel napojených na kanalizaci s ČOV v roce 2021

Vývoj počtu obyvatel Kraje Vysočina zásobovaných z veřejných vodovodů a napojených na veřejnou kanalizaci ukončenou ČOV od roku 2015 do roku 2021

DOTACE KRAJE VYSOČINA V OBLASTI VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Dotace Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství byly poskytovány z Fondu Vysočiny podle následujících programů:

Stavby ve vodním hospodářství 2021 – dotace na výstavbu infrastruktury vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, včetně souvisejících objektů typu ČOV, vodojemů, úpraven vody a dále staveb na ochranu před povodněmi a suchem. Díky těmto dotacím byly v Kraji Vysočina realizovány již desítky staveb těchto vodních děl, a to zejména v menších obcích.

Přehled dotací z programu Stavby ve vodním hospodářství (dříve Infrastruktura vodovodů a kanalizací)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Poskytnutá podpora (mil. Kč)	41,0	42,0	49,0	49,0	49,0	49,0	48,7	61,4	60,0	70,0	70,0	76,0
Požadovaná podpora (mil. Kč)	56,2	64,2	66,2	54,1	69,4	69,3	61,5	71,0	63,2	89,9	155,8	109,0
Počet přijatých žádostí (ks)	13	15	19	12	32	32	35	33	22	23	37	41
Počet podpořených žádostí (ks)	11	13	13	10	20	27	31	30	21	18	24	30

Projektová příprava ve vodním hospodářství 2021 – dotace na spolufinancování projektových dokumentací v oblasti zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod a ochrany před povodněmi nebo suchem. Tyto projekty slouží k územnímu řízení, stavebnímu řízení nebo jsou povinnou součástí žádostí o finanční prostředky na realizaci jednotlivých akcí. Díky těmto dotacím bylo v Kraji Vysočina připraveno mnoho projektů, jejichž následná realizace byla podpořena ze státního rozpočtu nebo evropských fondů, případně z rozpočtu kraje.

Přehled dotací z programu Projektová příprava ve vodním hospodářství (dříve Čistá voda)

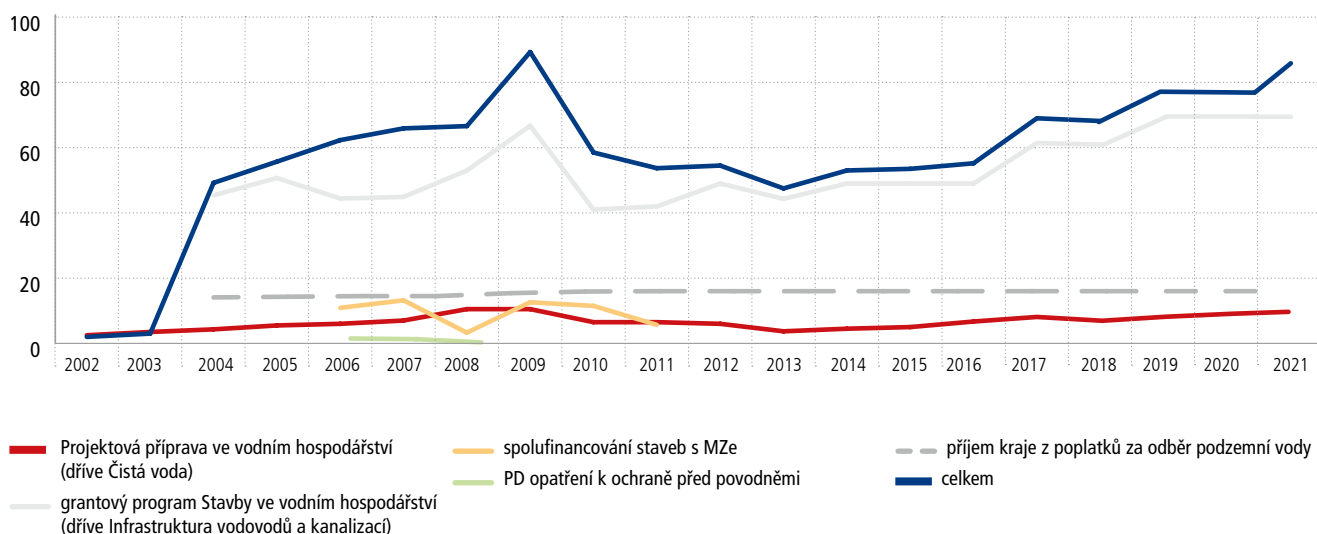
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Poskytnutá podpora (mil. Kč)	6,0	6,0	4,6	3,2	4,0	4,5	6,2	7,6	7,0	7,0	7,0	12,0
Požadovaná podpora (mil. Kč)	7,0	8,6	5,2	5,0	9,7	12,3	12,1	8,3	8,8	10,5	16,7	14,1
Počet přijatých žádostí (ks)	50	69	50	43	63	77	108	67	73	65	87	65
Počet podpořených žádostí (ks)	41	46	42	27	30	29	54	57	46	47	35	53

13. VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A RYBÁŘSTVÍ

Kraj Vysočina poskytl ze svého rozpočtu od roku 2002 do oblasti vodního hospodářství obcí více než jednu miliardu Kč (dotace v celkové výši 1 148 mil. Kč). Realizací uvedených vodních děl je postupně zajišťována základní technická vybavenost v obcích na území kraje. Současně realizací staveb určených k odvádění a čištění odpadních vod dochází k postupnému zlepšování životního prostředí, a to pak zejména kvality povrchových vod.

Vzhledem k tomu, že jsou finanční možnosti kraje na podporu vodního hospodářství omezené, využívali žadatelé, kterými jsou zejména obce nebo jejich dobrovolné svazky, fondy Evropské unie (Operační program Životní prostředí) nebo programy státního rozpočtu v gesci Ministerstva zemědělství ČR nebo Ministerstva životního prostředí ČR.

Historie poskytnutých dotací Krajem Vysočina v oblasti vodního hospodářství v letech 2002–2021

Koncepční materiály

Základními koncepčními materiály v oblasti vodního hospodářství jsou plány dílčích povodí (Dolní Vltavy, Dyje, Horní Vltavy, Horního a středního Labe), které pro území Kraje Vysočina schválilo v květnu 2016 zastupitelstvo kraje. Plány dílčích povodí doplňují národní plány povodí o podrobné údaje a návrhy opatření, které jsou nutné k dosažení cílů pro dané dílčí povodí na základě zjištěného stavu povrchových a podzemních vod, hodnocení povodňových rizik, potřeb užívání vodních zdrojů, a časový plán jejich uskutečnění. Pořizovateli plánů jsou státní podniky Povodí ve spolupráci s krajskými a ústředními úřady. Platnost plánů je šest let, a proto již probíhá projednávání nových plánů dílčích povodí, které bude v roce 2022 schvalovat zastupitelstvo kraje.

Dalším významným koncepčním materiálem v oblasti infrastruktury vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu je Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina (dále jen „PRVKUK“). Jeho zpracování a schválení podle zákona o vodovodech a kanalizacích zajišťuje kraj v samostatné působnosti pro své území. Obsahuje koncepci řešení zásobování pitnou vodou, včetně vymezení zdrojů povrchových a podzemních vod uvažovaných pro účely úpravy na pitnou vodu, a koncepci odkanalizování a čištění odpadních vod pro každou obec a její místní části. PRVKUK musí být hospodárný a musí obsahovat technicky nejvhodnější řešení. Je podkladem pro zpracování politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace, plánu dílčího povodí podle zákona o vodách, pro činnost vodoprávního úřadu, stavebního úřadu, obcí i kraje. PRVKUK byl v roce 2015 komplexně aktualizován a následně schválen zastupitelstvem kraje. Každoročně schvaluje zastupitelstvo kraje dílčí aktualizace PRVKUK, zejména u jednotlivých obcí.

RYBÁŘSTVÍ

Kraj Vysočina se vyznačuje velkým množstvím řek, potoků a rybníků využívaných k chovu a lovu ryb. Zatímco na tekoucích vodách provádějí výkon rybářského práva uživatelé rybářských revírů, na vodách stojatých hospodaří kromě uživatelů i další subjekty, a to rybníkářským způsobem. Zejména na základě skladby rybí obsádky a biologické charakteristiky rybářského revíru dělíme revíry na pstruhové a mimopstruhové. Rozmanitost rybářských revírů v našem kraji znamená, že si každý rybář může najít místo, které mu k lovu nejvíce vyhovuje.

Na Vysočině se nachází více než 160 rybářských revírů. Asi jedna třetina z nich je pstruhových, ostatní revíry jsou mimopstruhové. Celková výměra revírů v Kraji Vysočina dosahuje více než 2 000 hektarů. Největším rybářským revírem v kraji je s téměř 400 hektary Jihlava 7–8 – revír tvořený vodní nádrží Dalešice. V rozloze následuje revír Jihlava 6 s 90 hektary tvořený vodní nádrží Mohelno a revír Trnava s 83 hektary, jehož součástí je vodní nádrž Trnávka. Naprostá většina rybářských revírů v našem kraji však svou rozlohou nedosahuje ani 20 hektarů.

Největším uživatelem rybářských revírů v našem kraji je Moravský rybářský svaz, z. s., který hospodaří na téměř dvou třetinách revírů. Tento rybářský svaz působí hlavně na územích okresů Jihlava, Žďár nad Sázavou a Třebíč. Druhým největším uživatelem rybářských revírů je Český rybářský svaz, z. s., se svými územními svazy. Jihočeský územní svaz hospodaří zejména na území okresu Pelhřimov, Východočeský územní svaz na území okresu Havlíčkův Brod a Územní svaz města Prahy v okolí Světlé nad Sázavou. Okrajově u nás působí i Středočeský územní svaz, Rada Českého rybářského svazu, z. s., a Rybářský spolek Polensko, uživatelem je i jedna obec.

V Kraji Vysočina působí i několik významných rybníkářsky hospodařících subjektů. Tyto rybářské společnosti kromě takzvaných tržních ryb produkují i ryby, jejichž chov slouží k zarybnování rybářských revírů. Nejčastěji chovaným druhem ryby je s téměř 90 % kapr, následovaný lososovitými druhy ryb – línem, amurem, štikou a candátem.

Hospodaření na rybnících je významnou specifickou formou akvakultury a základem českého produkčního rybářství. Mimo produkci ryb však rybníkářství sehrává i celospolečenskou roli – vodohospodářskou, krajinnotvornou, kulturní a rovněž protipovodňovou. Rybníkářství patří k národní tradici a jedná se o historický odkaz zanechaný našimi předky.

14

KULTURA,
PAMÁTKOVÁ PÉČE
A CESTOVNÍ RUCH

Do roku 2021 jsme v důsledku přetrvávající pandemie koronaviru vstupovali za omezeného přístupu ke kultuře, památkám i k cestovnímu ruchu. Náročné období provázející zejména prvních pět měsíců vystřídal období postupného rozvolňování protiepidemických opatření. Tyto skutečnosti se odrážejí v celkové bilanci uplynulého roku.

Z pohledu zřizovatele příspěvkových organizací na úseku kultury probíhaly ve sbírkotvorných organizacích standardní muzejní činnosti spočívající v péči o sbírky a jejich odborném zpracování. Nepříznivá epidemická situace se ale promítala do rozsahu poskytovaných veřejných služeb. Pandemie zásadním způsobem ovlivnila nejen provoz, ale i rozsah komunikace Horáckého divadla Jihlava s veřejností.

Významným historickým mezníkem se rok 2021 stal pro Krajskou knihovnu Vysočiny. Dokončení stavebních prací a převzetí nové budovy Krajské knihovny Vysočiny v Havlíčkově Brodě proběhlo v druhé polovině roku 2020 a v závěru roku 2020 se podařilo zrealizovat i všechny navazující činnosti, včetně pořízení vnitřního vybavení, přestěhování knihovního fondu a služeb knihovny do nového sídla. K plnému provozu a slavnostnímu otevření nové budovy Krajské knihovny Vysočiny jsme mohli přistoupit ale až 21. června 2021.

Jako úspěšný lze hodnotit uplynulý rok z hlediska zahájení příprav projektů směřovaných do nového programového období EU. V této souvislosti bych rád zmínil alespoň přípravy na vybudování nového společného deponiáře v Pelhřimově pro muzejní organizace zřizované Krajem Vysočina a na projektu hradu Kámen zahrnující nové expozice i obnovu památky. Učinili jsme kroky k projektové připravenosti pro Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě pro zefektivnění a optimalizaci návštěvnického zázemí, expozic a ochrany sbírek. Přípravné práce byly zahájeny také v souladu se záměrem vybudovat v Muzeu Vysočiny Jihlava centrum pro edukaci a moderní odborné i návštěvnické zázemí. Projektové přípravy budou pokračovat v následujícím roce, kdy Kraj Vysočina a příspěvkové organizace budou v závislosti na podmínkách a termínech nového programového období usilovat o dotační prostředky.

Připravován byl také ještě v rámci stávajícího programového období projekt, prostřednictvím kterého se naskytla Muzeu Vysočiny Jihlava možnost získat finanční prostředky na modernizaci svých stávajících expozic v Jihlavě. Pod dohledem gesčního odboru pokračoval projekt Muzea Vysočiny Třebíč na realizaci nových expozic a obnovu zámeckých interiérů v Muzeu řemesel Moravské Budějovice a také projekt Muzea Vysočiny Jihlava zaměřený na optimalizaci péče o sbírky a prezentaci sbírek.

Připomněli jsme si 200 let od narození Karla Havlíčka Borovského. V úzké spolupráci s městem Havlíčkův Brod se do oslav nepřehlédnutelně zapojilo Muzeum Vysočiny Havlíkův Brod (v roli koordinátora), Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě i Krajská knihovna Vysočiny, a to po boku mnoha dalších subjektů.

Horácké divadlo Jihlava zařadilo 100. výročí prvního vydání knihy Osudy dobrého vojáka Švejka do dramaturgického plánu 80. sezóny v roce 2021 a úspěšně reprezentovalo uvedeným titulem doma i v zahraničí.

S cílem přispět k podpoře cestovního ruchu, návštěvnosti muzeí, galerií a památek na území kraje v době uvolnění protiepidemických opatření se pro veřejnost v letních měsících otevíraly krajem zřizované památky, muzea a galerie za zvýhodněné vstupné – návštěvnost za měsíce červenec až září souhrnně ve všech organizacích přesáhla 78 tisíc návštěvníků, což je zhruba o deset tisíc více než organizace evidovaly v běžných letech před příchodem pandemie. Nejvíce návštěvníků přišlo do krajských organizací podle očekávání v červenci a největší zájem byl opět o hrad Roštejn. Kraj Vysočina tímto navázal na zvýhodněné vstupné v hlavní turistické sezóně z roku 2020.

Z pohledu zřizovatele příspěvkové organizace na úseku cestovního ruchu se nepříznivá situace spojená s pandemií koronaviru výrazně promítla do příjezdového cestovního ruchu a návštěvnost na Vysočině ovlivňovali především domácí turisté. Potěšující je, že oproti roku předchozímu zaznamenal cestovní ruch na Vysočině mírné oživení. Nárůst návštěvnosti v porovnání s rokem 2020 byl v roce 2021 nejvyšší ze všech krajů České republiky a zvýšil se také celkový počet přenocování.

Tradiční udělení cen veřejné ankety Zlatá jeřabina či Slavnostní předání ocenění v oblasti tradiční lidové kultury udělované Krajem Vysočina, včetně udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Kraje Vysočina, probíhaly stejně jako v roce minulém individuálně, bez veřejné prezentace. Jsem velmi rád, že se i přes četná úskalí podařilo zrealizovat a uskutečnit již 11. Dny otevřených ateliérů na Vysočině nebo 31. Podzimní knižní veletrh v Havlíčkově Brodě. Organizátoři i návštěvníci veletrhu velmi ocenili možnost přenést část doprovodného programu veletrhu do nových prostor krajské knihovny – probíhal zde mimo jiné slavnostní večer a předání cen soutěže O nejkrásnější knihy Podzimního knižního veletrhu.

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

Opakovaná mimořádná podpora Kraje Vysočina ve výši přesahující jeden milion Kč umožnila i v roce 2021 rozšířit sbírkové fondy krajských muzeí a galerií o nové a zajímavé exponáty zhodnocující sbírky.

Rok 2021 přinesl i personální změny. Horáckou galerii v Novém Městě na Moravě vede od března ředitelka Věra Staňková a do čela Vysočina Tourism jmenovala rada kraje od října ředitelku Olgu Königovou.

Úspěšně pokračovaly dotační programy v oblasti památkové péče zaměřené na obnovu památek a na předprojektovou přípravu obnovy. Finanční prostředky směřovaly rovněž do měst s památkami UNESCO, byť v redukované výši.

Protiepidemická opatření se nadále promítala také do přeshraniční spolupráce, v oblasti kultury a cestovního ruchu především do spolupráce se spolkovými zeměmi Dolní a Horní Rakousko. Přesto se například podařilo zrealizovat první část přeshraničního semináře s názvem Muzeum a cestovní ruch v rámci společného projektu Vysočina Tourism a Vysoké školy polytechnické Jihlava zaměřeného na zvyšování kvalifikace v oblasti digitalizace v kulturním cestovním ruchu. U projektu Lidová kultura / Volkskultur AT-CZ pokračoval přesun některých aktivit, naplněním všech aktivit byl v závěru roku ukončen stěžejní projekt čtyř krajů v oblasti kultury I-CULT: Mezinárodní kulturní platforma. Ten přinesl významné výstavní projekty pro veřejnost, mimořádné publikace prezentující muzejní krajiny příhraničních regionů, spolupráci odborníků v oblasti sklářství, archeologie a etnografie i nespočet příležitostí pro setkávání studentů.

Věřím, že rok 2022 již bude ve znamení plného návratu do běžného života, ke kterému patří cestování, návštěvy muzeí, galerií, knihoven, divadel i památek.

Mgr. Roman Fabeš,
náměstek hejtmana pro oblast kultury,
památkové péče, cestovního ruchu a mezinárodních vztahů

V rozpočtu Kraje Vysočina 2021 bylo v kapitole Kultura vyčerpáno celkem 249 mil. Kč.

Největší část, cca 206 mil. Kč, tvořil příspěvek na provoz deseti zřizovaným příspěvkovým organizacím na úseku kultury a cestovního ruchu. 36 mil. Kč představovaly mimořádné investiční příspěvky a prostředky určené na předfinancování evropských projektů.

Prostřednictvím dotačních titulů Fondu Vysočiny, směřujících do živé kultury, památek a cestovního ruchu, které byly administrovány odborem kultury, památkové péče a cestovního ruchu, bylo podpořeno 169 žádostí v celkové hodnotě 31,1 mil. Kč.

Památková péče

Kraj Vysočina má na svém území tři památky zařazené na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Jedná se o historické jádro města Telč, poutní kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou a židovskou čtvrť a baziliku svatého Prokopa v Třebíči.

K nejvýznamnější součásti kulturního bohatství našeho regionu nesporně patří patnáct nemovitých a tři movité národní kulturní památky.

Nemovité národní kulturní památky v Kraji Vysočina

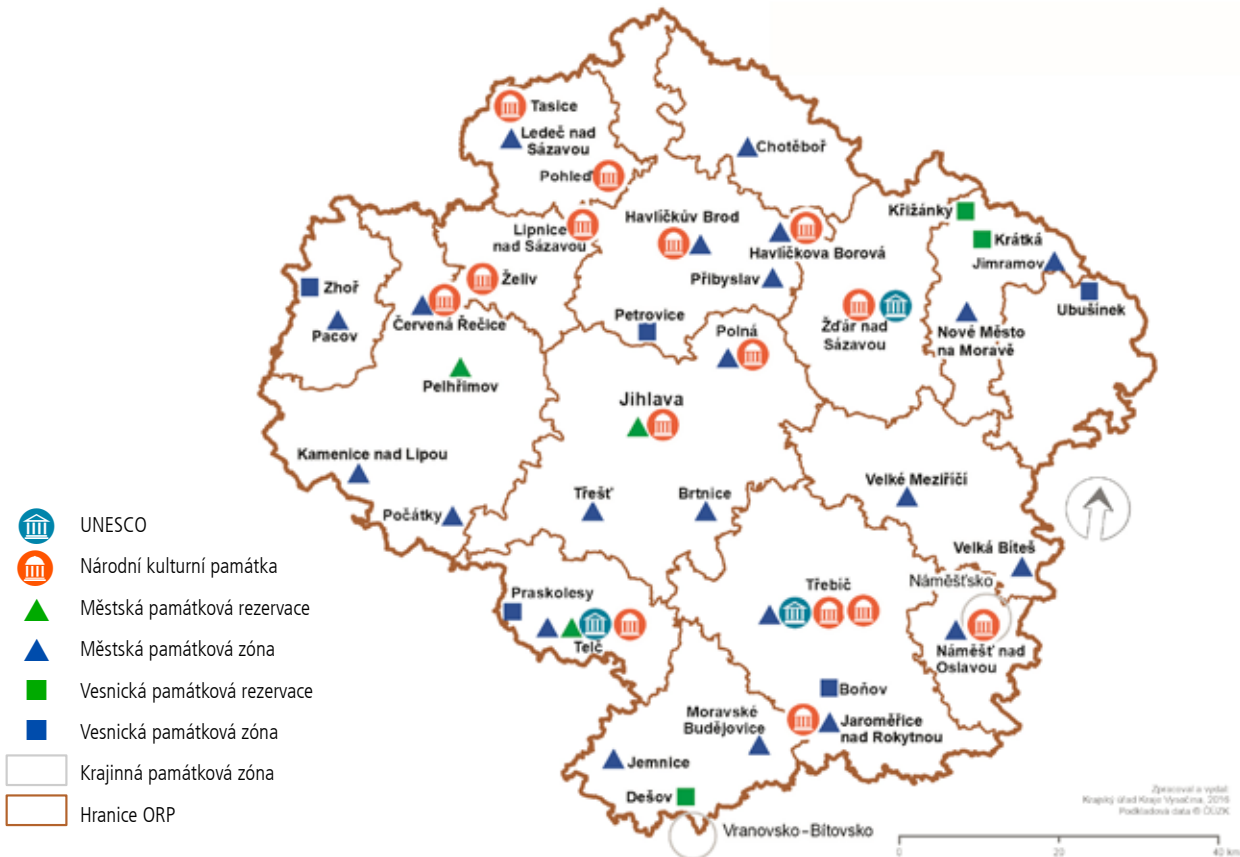
- Rodný dům Karla Havlíčka Borovského
- Zámek Telč
- Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře
- Zřícenina hradu Lipnice nad Sázavou
- Zámek Jaroměřice nad Rokytnou
- Zámek Náměšť nad Oslavou
- Klášter s kostelem svatého Prokopa v Třebíči
- Židovský hřbitov v Třebíči
- Kostel svatého Jakuba Většího v Jihlavě
- Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Polné
- Štáflova chalupa v Havlíčkově Brodě
- Klášter premonstrátů v Želivě
- Zámek Červená Řečice
- Sklárna v Tasicích
- Michalův statek v Pohledí

Movité národní kulturní památky v Kraji Vysočina

- Socha svaté Kateřiny z Jihlavy
- Jihlavská Pieta (kamenné sousoší Panny Marie s mrtvým tělem Ježíše Krista)
- Přemyslovský kříž z Jihlavy

Na území kraje se v současnosti nacházejí také tři městské památkové rezervace a 22 městských památkových zón, soubory lidové architektury jsou chráněné na území tří vesnických památkových rezervací a pěti vesnických památkových zón.

Národní kulturní památky a památkově chráněná území v Kraji Vysočina

V Ústředním seznamu kulturních památek ČR je za Kraj Vysočina evidováno přibližně 2 400 movitých kulturních památek a téměř 3 000 nemovitých kulturních památek. Na počátku roku 2021 se počet evidovaných kulturních památek v Kraji Vysočina snížil o 21 objektů, což bylo způsobeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu, který se týká tzv. „pozdě zapsaných památek“, tj. kulturních památek, které byly do státních seznamů zapsány podle pravidel stanovených v zákoně č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách, až po 1. 1. 1988, tedy po nabytí účinnosti zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, kterým byl zákon č. 22/1958 Sb. zrušen. V roce 1987 byl přijat zákon o státní památkové péči, který v § 42 odst. 1 vyjádřil princip ochrany těch dosavadních kulturních památek, které byly zapsány ve státních seznamech podle zákona č. 22/1958 Sb., aniž by ale současně obsahoval přechodná ustanovení pro případ, že zahájené procesy (včetně zápisů) podle rušeného zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách, nebyly do 31. 12. 1987 ukončeny. Žádné ustanovení zákona o státní památkové péči tedy neobsahovalo vyjádření principu, že by po 31. 12. 1987 bylo možné dokončit neukončené postupy a řízení podle dosavadní právní úpravy. Na objekty tzv. „pozdě zapsaných památek“ tedy nelze dle výše uvedeného rozsudku nahlížet jako na kulturní památky. Vzhledem k tomu, že zmíněné objekty nadále disponují památkovými hodnotami, byla okamžitě ze strany orgánů památkové péče zahájena iniciativa k jejich znovu prohlášení za kulturní památky. Na území Kraje Vysočina byla v průběhu roku 2021 s kladným výsledkem ukončena čtyři řízení Ministerstva kultury ČR o prohlášení věci za kulturní památku týkající se tzv. pozdních zápisů.

Kulturní památky v Kraji Vysočina

Obec s rozšířenou působností	Počet nemovitých památek	Počet movitých památek
Havlíčkův Brod	265	206
Světlá nad Sázavou	42	26
Chotěboř	72	75
Jihlava	680	400
Telč	265	214
Pelhřimov	318	241
Humpolec	777	86
Pacov	90	89
Třebíč	298	321
Moravské Budějovice	186	128
Náměšť nad Oslavou	50	88
Velké Meziříčí	182	140
Nové Město na Moravě	208	125
Žďár nad Sázavou	154	150
Bystřice nad Pernštejnem	87	124
Celkem	2 975	2 413

K primárním úkolům krajského úřadu v oblasti památkové péče patří povinnost vykonávat stavební dozor na obnově národních kulturních památek. Na území kraje se nachází patnáct nemovitých a tři movité národní kulturní památky. Ve většině případů se jedná o velké areály hradů, zámků nebo klášterů.

Výkon státní správy na zmíněném úseku pak dále zahrnuje zejména rozhodnutí v odvoláních proti rozhodnutí městských úřadů obcí s rozšířenou působností, rozhodnutí o přemístění kulturních památek, vyjadřování krajského úřadu k prohlašování a k rušení prohlášení věcí za kulturní památku, řízení o odměně za archeologické nálezy, prodlužování lhůt a další úkony.

Nemalou část agendy oddělení památkové péče tvoří metodická a kontrolní činnost vůči obcím s rozšířenou působností. Kontrolní činnost výkonu státní správy ORP na úseku památkové péče probíhá v průběhu celého roku. Kontroly jsou časově a obsahově náročné i z toho důvodu, že vedle obsahové kontroly závazných stanovisek z hlediska zákona probíhá také kontrola jejich samotného aplikování v terénu.

V roce 2021 proběhla kontrola výkonu přenesené působnosti na úseku památkové péče v městských úřadech Bystřice nad Pernštejnem, Humpolec, Nové Město na Moravě, Pelhřimov, Třebíč a Velké Meziříčí.

Krajský úřad je pořadatelem metodických odborných seminářů směřujících k zajištění jednotného přístupu v rozhodovacích procesech na úseku památkové péče v Kraji Vysočina, zaměřených na vhodné postupy při obnově kulturních památek (přednášky renomovaných odborníků), případně na aktuální právní otázky v památkové péči. V roce 2021 se z důvodu pandemie koronaviru v ČR a s tím spojenými omezeními konal pouze jeden seminář, který proběhl v říjnu 2021 v prostorách Premonstrátského kláštera v Želivě. Seminář vedený pracovníky Památkové inspekce Ministerstva kultury ČR byl zaměřený na problematiku výkonu státní památkové péče, konkrétně na fiktivní závazná stanoviska orgánů památkové péče. Odpoledne bylo věnováno prohlídce areálu premonstrátského kláštera (NKP) s důrazem na probíhající stavební obnovu podpořenou z fondů EU a součástí byl i odborný výklad Mgr. Víta Hrbka (OKPPCR, Krajský úřad Kraje Vysočina).

Kraj Vysočina je rovněž sám vlastníkem několika desítek významných památkově chráněných objektů, v nichž dnes sídlí příspěvkové organizace kraje na úseku školství, sociálních služeb a kultury. Údržba a citlivá obnova památkově chráněných budov vyžaduje ze strany vlastníka nemalé finanční prostředky, které pocházejí zejména z rozpočtu kraje. Jedním z důležitých nástrojů podpory kulturního dědictví je ucelený systém poskytování finančních příspěvků z rozpočtu Kraje Vysočina.

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

V roce 2021 byly v rámci Fondu Vysočiny vyhlášeny dva programy:

PAMÁTKY 2021
UNESCO 2021

V programu Památky 2021 byla podpořena v rámci podprogramu A – obnova památek – obnova 71 památkově chráněných objektů v celkovém objemu prací v hodnotě téměř 43 mil. Kč. Kraj přispěl částkou přes 14,7 mil. Kč a vlastníci vložili do obnovy svých památek přes 28 mil. Kč.

V rámci podprogramu B – předprojektová dokumentace byly realizovány projekty zaměřené na podporu zpracování předprojektové dokumentace obnovy kulturních památek (zejména je možné pořídit statické posudky, restaurátorské, stavebně historické, dendrochronologické, mykologické, archeologické a další průzkumy) nezbytné pro přípravu řádné projektové dokumentace. Bylo podpořeno 26 žádostí v celkové výši 785 601 Kč.

Číslo programu	Název programu	Vyhlášený objem v Kč	Počet žádostí	Úspěšné žádosti	Schválená výše podpory v Kč
FV 02789	Památky 2021	15 500 000	124	97	15 500 000
	Podprogram A Obnova památek	15 000 000	97	71	14 714 399
	Podprogram B Předprojektová dokumentace	500 000	27	26	785 601

V programu UNESCO 2021 byl každému z měst, ve kterých se nacházejí památky UNESCO, poskytnut finanční příspěvek ve výši 100 000 Kč.

KULTURA

Kulturní aktivity kraje i jím zřizovaných organizací na úseku kultury byly obdobně jako v roce 2020 poznamenány probíhající pandemií koronaviru a opatřeními přijatými proti jejímu šíření. Od začátku roku 2021 až do poloviny května musely být krajské galerie i muzea včetně poboček uzavřeny pro veřejnost. Omezení nemělo dopad na pravidelnou každoroční muzejní činnost spočívající v péči o sbírky a jejich odborné zpracování včetně inventarizace a digitalizace, konzervování, zpracování badatelských dotazů, tvorbu doprovodných a edukačních programů, přípravu a tvorbu nových publikací apod. Nad rámec běžných činností se organizace zaměřily na virtuální prezentace, komunikaci na sociálních sítích a pokračovaly též s výstavami za okny a s realizací evropských projektů. Na celoregionální úrovni se rovněž podařilo uskutečnit řadu z plánovaných akcí při příležitosti 200. výročí narození významného vysočinského rodáka – Karla Havlíčka Borovského pod taktovkou Muzea Vysočiny Havlíčkův Brod.

Příspěvkové organizace v oblasti kultury

Název organizace	Počet zam.	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě	9,0	6 385	6 398	13	6 038	160
Horácká galerie v Novém Městě na Moravě	20,0	11 028	11 282	254	10 351	165
Horácké divadlo Jihlava, příspěvková organizace	73,0	57 369	59 099	1 730	41 631	0
Krajská knihovna Vysočiny	39,0	42 169	42 995	827	41 782	3 214
Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	9,5	8 026	8 026	0	7 156	126
Muzeum Vysočiny Jihlava, příspěvková organizace	39,0	41 351	42 156	805	24 145	140
Muzeum Vysočiny Pelhřimov, příspěvková organizace	14,0	11 179	11 179	0	9 186	150
Muzeum Vysočiny Třebíč, příspěvková organizace	45,0	41 499	41 505	5	23 114	148
Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě	13,0	10 483	10 790	307	9 148	300
Celkem kultura	261,5	229 490	233 432	3 942	172 551	4 403

Mimořádně významnou událostí s celokrajským dopadem bylo slavnostní otevření nové budovy Krajské knihovny Vysočiny se sídlem v Havlíčkově Brodě, které se uskutečnilo 21. června 2021. Převzetí nové budovy proběhlo sice již ve druhé polovině roku 2020, do konce roku 2020 se podařilo zrealizovat i všechny navazující činnosti, včetně pořízení vnitřního vybavení, přestěhování knihovního fondu a služeb knihovny do nové budovy, přesto vzhledem k nepříznivé epidemické situaci zůstávala budova pro veřejnost uzavřena. Své první návštěvníky přivítala knihovna v dubnu, služby však nabízela pouze v omezeném režimu. Oficiální otevření nové knihovny a plný provoz budovy mohl nastat až s příznivější epidemickou situací.

Na příznivější epidemické podmínky dlouho čekalo Horácké divadlo Jihlava. Ve složité koronavirové době divadlo uvedlo dvě on-line premiéry a od konce května herecký soubor pro kontakt s diváky opět využíval venkovní scény. Úspěšně proběhla adaptace vnějších prostor divadla – divadelní dvůr, který se stane atraktivním prostorem do budoucna. V podzimních měsících byla situace již o něco příznivější, divadlo uvedlo čtyři premiéry a obnovilo kurzy ve Zkušebně.

Rok 2021 přinesl z pohledu příspěvkových organizací i personální změny. Novou ředitelkou Horácké galerie v Novém Městě na Moravě byla jmenována Mgr. Věra Staňková.

Kraj Vysočina navázal na úspěšnou akci z předchozího roku spočívající v plošné úpravě slev na vstupném do stálých expozic a výstav v krajských sbírkotvorných organizacích (včetně poboček hradů Roštejn a Kámen). Rada kraje schválila mimořádné opatření v souvislosti s hlavním tématem cestovního ruchu pro rok 2021 Vysočina dětem. V období od začátku července až do konce září 2021 mohli žáci, děti a studenti zcela bezplatně navštívit instituce sídlící v historických objektech hradů, zámků a měšťanských domů. Zvýhodněné vstupné ovšem platilo i pro další kategorie návštěvníků – vstup zdarma měli také senioři a hendikepovaní. Dospělí návštěvníci dostali ve všech organizacích na běžné vstupné 50% slevu. Finanční ztráty ze vstupného byly následně organizacím refundovány ze strany Kraje Vysočina. Díky tomuto mimořádnému opatření se podařilo vyrovnat propady v návštěvnosti, které organizacím vznikaly v první polovině roku kvůli plošnému uzavření muzeí, galerií a památek. Návštěvnost za měsíce červenec až září souhrnně ve všech organizacích přesáhla 78 tisíc návštěvníků, což je zhruba o deset tisíc více než organizace evidovaly v běžných letech před příchodem pandemie Covid-19. Tradičně největší zájem byl o hrady Roštejn a Kámen. Výrazně nadprůměrné návštěvnosti se těšila Horácká galerie v Novém Městě na Moravě. Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu ve spolupráci s příspěvkovými organizacemi zajišťoval plošnou úpravu vstupného, sledování návštěvnosti a vyúčtování ztrát ze vstupného, které tvořily cca 2,1 mil. Kč.

V roce 2021 Zastupitelstvo Kraje Vysočina udělilo jeden titul Mistr tradiční rukodělné výroby Kraje Vysočina. Novým mistrem řemesla se stala paní Věra Studená, obor: drátenictví. Zdokumentován a zapsán na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Kraje Vysočina byl nový nemateriální statek: Svatováclavské hody v Rouchovanech. Z důvodu pandemie koronaviru však nebylo možné uskutečnit veřejnou prezentaci nejvýznamnějších počínů v oblasti tradiční lidové kultury formou Slavnostního předání ocenění v oblasti tradiční lidové kultury udělované Krajem Vysočina, ocenění byla předána individuálně.

V 17. ročníku ankety Zlatá jeřabina – Cena Kraje Vysočina za kulturní počín roku 2020, jejímž cílem je prezentace rozmanitosti kultury a kulturního dědictví na Vysočině, veřejnost nejvíce ocenila v kategorii Kulturní aktivita Oživený zámek v Náměšti nad Oslavou / Náměšť nad Oslavou. Tradiční akcí s názvem Oživený zámek jsou prohlídky, v rámci kterých místo klasického výkladu turisté zhlédnou tematické scénky plné humoru, fikce a nadsázky. Přípravuje je téměř stočlenný soubor ochotníků, který si pro rok 2020 připravil téma stará Anglie. Na druhém místě se umístil již třicátý osmý festival Prázdniny v Telči / Telč. Sedmnáctidenní festival, díky kterému každoročně ožívá malebná renesanční Telč. Třetí místo obsadila Sklářská pouť / Ledeč nad Sázavou. Cílem bylo vyzdvihnout a přiblížit křehkost sklářského řemesla a udržet o něm povědomí. Akce se konala na Hradu Ledeč nad Sázavou, s. r. o. V kategorii Péče o kulturní dědictví zvítězil projekt Obnova kostela sv. Markéty – záchrana kopule v Jaroměřicích nad Rokytnou. Záchrana a obnova unikátní kopule raně barokní stavby chrámu svaté Markéty byla dílčím cílem projektu celkové stavebně technické a architektonické obnovy. Na dalších místech se umístily Rekonstrukce větrného mlýna v Třebíči a Dům přírody Žďárských vrchů ve Sněžném (Krátká). I v tomto roce bylo uděleno čestné uznání radního pro oblast kultury, památkové péče, cestovního ruchu a mezinárodních vztahů za významný přínos v oblasti hmotného kulturního dědictví. Ocenění získal projekt Celková obnova a oživení Zámku Světlá nad Sázavou.

V soutěži O nejkrásnější knihy Podzimního knižního veletrhu pořádané v rámci doprovodného programu 31. Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě ocenila odborná porota Cenou Kraje Vysočina za nejkrásnější knihu Vysočiny titul Miloše Doležala: To už se nikdy nebude opakovat, kterou vydalo nakladatelství Nezávislý podmelechovský spolek, z. s.

Za přísných protiepidemických opatření proběhl na Vysočině první říjnový víkend 11. ročník Dnů otevřených ateliérů.

Kraj Vysočina pokračoval v každoroční podpoře mimořádné akviziční činnosti sbírkotvorných organizací zřizovaných Krajem Vysočina, která výrazně přispívá k naplňování hlavního poslání muzeí i galerií definovaného v jejich zřizovacích listinách, jímž je získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy. V roce 2021 bylo poskytnuto 1 041 000 Kč na pořízení nových exponátů formou mimořádných příspěvků. Muzeum Vysočiny Pelhřimov zakoupilo motocykl Jawa 350 UŘ/633 tzv. Bizon v autentickém stavu z let 1970/1971, který byl ještě v průběhu loňské turistické sezóny vystaven na hradě Kámen. Jedná se o výjimečně zachovalý exemplář, který je složen ze součástek v původním továrním provedení a odpovídá tak tedy stavu, v jakém hotové výrobky sjížděly z továrního pásu. Galerii výtvarného umění v Havlíčkově Brodě se podařilo získat obraz Matka od Věroslava Škrábánka staršího, rodáka z Herálce u Humpolce, jehož díla se na trhu s uměním

vyskytují zcela ojediněle. Sbíрка Horácké galerie v Novém Městě na Moravě se rozšířila o dvě plastiky Paridův soud a Europé od Josefa Klimeše, který svým významem výrazně přesahuje hranice regionu. Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě pořídila dvě grafiky od Jana Vičara s názvem Houpačka a Kostel v Marnay-sur-Seine. Jan Vičar získal v roce 2018 cenu francouzské Akademie umění za svoji práci, která respektuje tradice Vysočiny, ale zároveň citlivě začleňuje i vlivy plynoucí ze zahraničních pobytů. Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod zařadilo do sbírky dílo Negativ IV. od Milana Krajčicka ze Světle nad Sázavou. Patří mezi představitele mladé generace sklářských výtvarníků, kteří pokračují ve slavné tradici českého uměleckého skla. Jedná se o dílo vytvořené originální autorskou technikou, navíc překvapivým a moderním způsobem zohledňující klasický vzor vysočinských sklářů, tzv. trojhránek. Díky příspěvku se rozšířila i podsbírka jihlavského muzea o soubor dermatoplastických preparátů a loveckých trofejí.

Výrazný posun lze hodnotit v přípravě nebo realizaci rozvojových záměrů příspěvkových organizací kraje na úseku kultury, které umožní zkvalitnění a rozšíření nabídky pro veřejnost.

Projektové i realizační práce se týkaly Hradu Kámen, pobočky Muzea Vysočiny Pelhřimov. V roce 2021 probíhala projektová stavební příprava obnovy Hradu Kámen, a to obnova vnějšího pláště, dále dílčí vnitřní úpravy objektu a nové rozvody elektroinstalace. Vlastní stavební i restaurátorské práce se realizovaly na obnově kaple Panny Marie Bolestné, která se stane součástí návštěvnického okruhu hradu Kámen. Na podzim bylo dílo předáno. V dalším roce bude probíhat odstraňování vad a nedodělků v závislosti na klimatických podmínkách. Stavební práce na návštěvnickém centru hradu, které má v budoucnu návštěvníkům památky zajistit již standardní komfort v podobě moderní pokladny, sociálního zázemí a kavárny, byly pozastaveny. Z důvodu archeologických nálezů v místě stavby byl řešen zcela nový projekt budoucího objektu.

V rozpracované formě zůstala také projektová dokumentace na modernizaci expozic pro muzeum v Jemnici, pobočku Muzea Vysočiny Třebíč. Po jejím dokončení je plánováno využít dotačních titulů, například program přeshraniční spolupráce Interreg.

Dokončována byla projektová dokumentace rekonstrukce části hospodářských objektů Horácké galerie v Novém Městě na Moravě na depozitář pro uložení sbírek plastik a skla.

V rámci programového období 2014–2020 Integrovaného regionálního operačního programu (výzva Muzea) byla ukončena realizace projektu Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic. V roce 2021 byla poskytovateli dotace předložena poslední žádost o dotaci a následně byla proplacena. Projekt byl realizován od roku 2016 a zajistil komplexní obnovu nemovité kulturní památky, ochranu vystavovaných sbírkových předmětů a realizaci nových expozic. Celkové výdaje projektu dosáhly k částce 69,5 mil. Kč, z toho způsobilé výdaje činily 65,1 mil. Kč (85 % dotace EU, 5 % dotace ze státního rozpočtu, 10 % vlastní podíl). Od dubna 2021 se projekt nachází ve fázi pětileté udržitelnosti. Hrad Roštejn byl v uplynulém roce oceněn titulem Stavba Vysočiny v kategorii rekonstrukce staveb a také obdržel ocenění České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

Pod dohledem gesčního odboru pokračovala realizace dvou dalších projektů administrovaných přímo příspěvkovými organizacemi v rámci výzvy Muzea II Integrovaného regionálního operačního programu, a to projekt Muzea Vysočiny Jihlava s názvem Optimalizace péče o sbírky a prezentace sbírek v Muzeu Vysočiny Jihlava (cca 34,3 mil. Kč) a dále projekt Muzea Vysočiny Třebíč s názvem Modernizace a rozšíření expozic v pobočce Muzeum řemesel Moravské Budějovice (cca 19 mil. Kč).

Muzeum Vysočiny Jihlava se ještě v rámci probíhajícího období zapojilo do projektu Modernizace expozice (výzva Muzea), který kromě realizace nových expozic v muzeu řeší také obnovu fasád na budovách na Masarykově náměstí. Muzeum se do projektu zapojilo díky nevyužitým finančním prostředkům Integrovaného plánu rozvoje území Jihlavské sídelní aglomerace. Projekt byl zařazen do plánu rozvoje IPRÚ a v závěru kalendářního roku byla podána projektová žádost. Probíhala příprava dokumentací pro obnovu fasád a realizaci nových expozic. Výdaje projektu jsou odhadovány na 33 mil. Kč.

Pro nové programové období 2021–27 byly připravovány projektové investiční akce. Pro Společný depozitář v Pelhřimově byla zpracována stavební studie do úrovně vydaného územního rozhodnutí a zahájeny byly projektové přípravy stavby i vnitřního vybavení. Záměrem projektu je vystavět nový centrální depozitář pro Kraje Vysočina zřizovaná muzea. Depozitář by sloužil jako společný pro všechny archeologické podsbírky a dále pro přesun vybraných podsbírek z předmětných muzeí. Muzeum Vysočiny Pelhřimov by do nového depozitáře přesunulo celou svou sbírku.

Zahájeny byly přípravy projektu Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě. Cílem je ucházet se o prostředky v rámci Integrovaného regionálního operačního programu, které budou alokovány pro Integrované teritoriální investice Jihlavské aglomerace. Cílem je obnova expozičních a výstavních prostor galerie v budovách na Masarykově náměstí a Komenského ulici a zefektivnění prezentace sbírek. Součástí projektového záměru jsou také drobné stavební zásahy v interiérech objektů. Další připravovanou akcí pro nové programové období je Edukační centrum a zázemí Muzea Vysočiny Jihlava, jejímž cílem je v prostorách Muzea Vysočiny Jihlava vybudovat adekvátní návštěvnické a odborné zázemí a také velmi žádané prostory pro edukační činnost. To vše při zajištění nutných stavebních úprav a oprav objektů na Masarykově náměstí v Jihlavě. V průběhu roku 2021 byla zpracována stavební studie akce s kladným závazným stanoviskem památkové péče. Pro období 2021–227 je také plánováno předložit projekt související s hradem Kámen, který spojuje výše popsané stavební a expoziční práce na objektu a také revitalizaci parku.

V rámci přeshraniční spolupráce pokračovaly aktivity projektu I-CULT: Mezinárodní kulturní platforma podpořeného z Programu přeshraniční spolupráce Interreg V-A Rakousko – Česká republika 2014–2020, jehož cílem byla spolupráce subjektů a kulturních organizací a institucí čtyř krajů česko-rakouského příhraničí (Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina a spolková země Dolní Rakousko) a společná prezentace kulturního dědictví v podobě výstav, workshopů a doprovodných programů pro širokou veřejnost. Aktivity v roce 2021 byly realizované na základě schváleného prodloužení fyzické realizace projektu a k 31. 12. 2021 byla fyzická část projektu úspěšně ukončena. Hlavním partnerem projektu byl Jihočeský kraj. Projektovým partnerem za Vysočinu byla krajská příspěvková organizace Muzeum Vysočiny Třebíč, prostřednictvím které byly do projektu zapojeny téměř všechny příspěvkové organizace zřizované Krajem Vysočina na úseku kultury. Stěžejní výstupy projektu byly soustředěny do čtyř témat: Sklářství, Archeologie, Etnografie, edukační program Příběh hranice. Kraj Vysočina byl prioritně nositelem prezentace tématu sklářství, rok 2020 nesl téma Vysočina sklářská. Z důvodu pandemie se však v tomto roce mohly uskutečnit jen dílčí aktivity a stěžejní výstupy, mj. sklářské výstavy byly přesunuty do roku 2021 (Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě – 18. 2. – 15. 8. 2021, Hrad Ledec nad Sázavou – 1. 4. – 31. 8. 2021).

Nadále složitá situace provázela také realizaci projektu Lidová kultura / Volkskultur AT–CZ – subjektů z Kraje Vysočina, Jihočeského kraje a dvou rakouských spolkových zemí: Dolního a Horního Rakouska, rovněž spolufinancovaného z Programu přeshraniční spolupráce Interreg V-A Rakousko – Česká republika 2014–2020, jehož cílem je společná prezentace tradiční lidové kultury jako nedílné součásti kulturního dědictví, rozšíření stávající kulturní nabídky a zvýšení atraktivnosti celého území a oboustranného zájmu o tuto část kulturního dědictví. Řada aktivit však nemohla být realizována ani v roce 2021 a byla přesunuta do roku 2022.

Podařilo se naplnit i Memorandum uzavřené mezi Krajem Vysočina a Statutárním městem Jihlava o vzájemné každoroční podpoře subjektů s celoregionálním dopadem – Horáckého divadla Jihlava a Zoologické zahrady Jihlava.

Spolupráce s příspěvkovými organizacemi na úseku kultury pokračovala formou projektu Společná vstupenka muzeí a galerií zřizovaných Krajem Vysočina, která umožňuje dvanáct vstupů do krajem zřizovaných sbírkotvorných organizací na jednotnou, cenově velmi zvýhodněnou vstupenku. Na využívání této vstupenky se podepsalo nucené několikaměsíční uzavření organizací, ale přesto se v porovnání s předchozím rokem návštěvnost mírně zvedla, a to na 1 785 návštěvníků, což je o 310 osob více v porovnání s předchozím rokem.

Vedle systémové podpory byla ve výjimečných případech žadatelům poskytována individuální finanční podpora, a to například Horáckému folklornímu sdružení na podporu a udržení folklorních tradic regionu, DOC.DREAM services, s. r. o., – Centru dokumentárního filmu v Jihlavě na podporu audiovizuální výchovy v Kraji Vysočina, spolku SE.S.TA, z. s., na provoz expozice Umění baroka ze sbírek Národní galerie v Praze, České komoře architektů na soutěžní přehlídce Česká cena za architekturu nebo společnosti ARCO DIVA management, s. r. o., na nahrávku hobojevých koncertů a dvojkoncertu Pavla Vranického, rodáka z Nové Říše.

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

CESTOVNÍ RUCH

Kraj Vysočina dlouhodobě podporuje údržbu infrastruktury i služeb v cestovním ruchu na svém území. Od roku 2008 zřizuje příspěvkovou organizaci Vysočina Tourism, která má za úkol dlouhodobě koordinovat spolupráci partnerů v cestovním ruchu na Vysočině a systematicky propagovat turistickou nabídku Vysočiny.

Novou ředitelkou krajem zřizované organizace na úseku cestovního ruchu Vysočina Tourism, příspěvková organizace, se od 1. 10. 2021 stala paní Olga Königová.

Příspěvkové organizace v oblasti cestovního ruchu

Název organizace	Počet zaměstnanců	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Vysočina Tourism, příspěvková organizace	7,0	11 480	11 900	420	11 622	0
Celkem cestovní ruch	7,0	11 480	11 900	420	11 622	0

Kraj tradičně podporuje údržbu a obnovu kvalitního turistického značení sítě pěších, lyžařských i cykloturistických tras prostřednictvím dotace Klubu českých turistů, podpora pro rok 2021 činila 350 tis. Kč.

V roce 2021 vyhlásil Kraj Vysočina soutěž ProŽIJTE DOVOLENOU NA VYSOČINĚ, jejímž smyslem byla podpora rozvoje cestovního ruchu v regionu a na něj navázaných podnikatelských subjektů. Účastníci soutěže měli vytvořit originální turistický produkt, který je zároveň šetrný k životnímu prostředí. 22 turistických produktů získalo finanční dar ve výši 88 tis. Kč a turistický produkt Za větrník na větrník, který vybízel k návštěvě větrného mlýnu v Třebíči, finanční dar ve výši 64 tis. Kč. Turistické produkty, které obdržely finanční dar, rovněž propagovala Vysočina Tourism na webových stránkách www.vysocina.eu.

Krajský úřad uspořádal Setkání majitelů a správců hradů a zámků se sídlem v Kraji Vysočina na téma zámecké parky a zahrady, které se konalo dne 23. 6. 2021 v Chateau Herálec.

V roce 2021 byl opakovaně vyhlášen program Infrastruktura cestovního ruchu 2021 na podporu zkvalitnění a rozšíření infrastruktury cestovního ruchu v Kraji Vysočina určený pro upravovatele lyžařských běžeckých tras a vlastníky doprovodné infrastruktury.

Číslo programu	Název programu	Vyhlášený objem v Kč	Počet žádostí	Úspěšné žádosti	Schválená výše podpory v Kč
FV02812	Infrastruktura cestovního ruchu 2021	1 200 000	28	19	1 160 335

Pokračuje realizace Strategie rozvoje cestovního ruchu v Kraji Vysočina na období 2017–2025, která identifikuje priority, opatření a aktivity vedoucí k efektivnímu rozvoji cestovního ruchu v kraji v oblastech týkajících se infrastruktury, marketingu i řízení cestovního ruchu. Jako součást implementace Strategie CR se pravidelně schází Rada pro Strategii cestovního ruchu jako funkční, řídicí a organizační struktura, která spolupracuje na naplňování cílů strategie s dalšími klíčovými aktéry z oblasti cestovního ruchu.

V roce 2021 směřovala podpora také do oblasti rozvoje cykloprovozu a cykloturistiky. Vybudován a do užívání veřejnosti byl předán pumptrack v areálu Český mlýn v Jihlavě, jehož výstavbu kraj podpořil individuální dotací ve výši 1 302 tis. Kč. Formou individuální dotace ve výši 648 tis. Kč byl podpořen také projekt s názvem Optimalizace sítě cyklotras, městský cyklookruh a integrační opatření pro cyklisty v Třebíči, který komplexním přístupem řešil usměrnění a informovanost cyklistů na celém území města Třebíče. Kontinuálně od roku 2016 probíhá monitoring na cykloturistických trasách, automatickými sčítači je finálně osazeno celkem dvanáct lokalit. Rok 2021, opět ve znamení protipandemických opatření, prostřednictvím tvrdých dat dále potvrdil význam udržitelné a aktivní mobility. Již posedmé kraj podpořil také realizaci celorepublikové cykloprovozní kampaně a soutěže Do práce na kole, zapojit se tedy mohli obyvatelé celého kraje. Prostřednictvím již tradičního grantového programu v rámci Fondu Vysočiny, který je vyhlašován od roku 2015, byla realizována systémově nastavená podpora rozvoje základní infrastruktury pro cykloturistiku a cykloprovoz. Podpora prostřednictvím soutěžního programu směřuje především k obcím, a to do projektové přípravy cyklostezek, dále do investic a údržby cyklostezek a komunikací v rámci sítě cyklotras a nově také do podpory specifické infrastruktury pro terénní cyklistiku.

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

Číslo programu	Název programu	Vyhlášený objem v Kč	Počet žádostí	Úspěšné žádosti	Schválená výše podpory v Kč
FV02801	Cyklodoprava a cykloturistika 2021	8 500 000	32	26	12 500 000

Vysočina Tourism, příspěvková organizace, působí v roli krajské organizace destinačního managementu pro Kraj Vysočina. V rámci své činnosti se zabývá tvorbou, propagací a prezentací turistické nabídky regionu na domácím trhu i na zahraničních trzích, shromažďuje informace o turistickém potenciálu regionu včetně jejich pravidelné aktualizace, koordinuje činnost turistických informačních center na svém území, spolupracuje s oblastními organizacemi destinačního managementu, připravuje produkty cestovního ruchu a další. Na poli marketingu cestovního ruchu je partnerem pro Českou centrálu cestovního ruchu – CzechTourism a je zakládajícím členem Asociace organizací cestovního ruchu. Je držitelem certifikátu v rámci Kategorizace organizací destinačního managementu, která je jedinou platnou normou pro posuzování výkonu a činnosti organizací destinačního managementu v České republice.

Vysočina Tourism plánovala aktivity na rok 2021 s ohledem na pandemii Covid-19 a s ní spojenými protiepidemickými opatřeními, která zásadně ovlivnila turistickou poptávku. Vytvořila komunikační claim Všeude dobře, na Vysočině nejlíp a prezentovala turistickou destinaci Vysočina jako čistý a bezpečný kraj, v němž návštěvník nalezne klid a pohodu.

Hlavními marketingovými tématy roku 2021 byly Vysočina dětem a Ochutnej a daruj Vysočinu. Během kampaně Vysočina dětem kreslené postavy Jiřík a Mařenka představovaly široké veřejnosti turistické cíle vhodné pro rodiny s dětmi. Vysočina Tourism vydala Cestovatelský deník, který obsahuje 32 tipů na rodinné výlety a stejný počet úkolů pro děti, a vyhlásila soutěž pro děti Vysočinou s Igráčkem, která byla zakončena Igráčkovým festivalem plným zábavy v Outdoor Resortu Březová. Celkem 25 tipů na rodinné výlety bylo zveřejněno na webové stránce www.native.seznamzpravy.cz. V rámci kampaně vznikly propagační předměty a turistické publikace, například Igráček (figurky turistky a turisty), tričko, pexeso, kreslená mapa, brožura Vysočinou s dětmi nebo výše zmíněný Cestovatelský deník.

Během kampaně Ochutnej a daruj Vysočinu, jejímž cílem byla podpora gastroturistiky a prodeje regionálních produktů a potravin v období adventu, kdy se nemohly konat adventní trhy kvůli epidemiologické situaci, Vysočina Tourism zvala návštěvníky ke gastrovýletům po regionu. Příspěvková organizace také provázala webové stránky www.vysocina.eu s webovými stránkami prodejců regionálních produktů a potravin. V rámci kampaně bylo natočeno video s šéfkuchařem Tomášem Seitlem a hercem Lukášem Hejlíkem, autorem gastromapy, která obsahuje tipy na gastrovýlety. Lukáš Hejlík videem provází a Tomáš Seitl v něm připravuje vánoční pokrmy z regionálních produktů a potravin.

Vedlejšími marketingovými tématy roku 2021 byly Vysočina sklářská a Vysočinou na koni. Kampaň Vysočina sklářská, která připomíná sklářskou tradici v regionu, navazuje na hlavní marketingové téma roku 2020, jelikož některé aktivity, jako je například dětská hra Vysočinou za skleněnkou, nemohly být realizovány kvůli epidemiologické situaci. Během kampaně Vysočina Tourism vydala katalog Vysočina – dílo sklářů. V Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě proběhla výstava Element sklo – Matérie fantazie, která byla věnovaná historii i současnosti sklářské výroby v Kraji Vysočina, jižních Čechách a Dolním Rakousku. Cílem kampaně Vysočinou na koni byla propagace hipoturistiky, jezdeckých stanic a stezek.

V roce 2021 se opakovala tradiční marketingová témata z předchozích let Příroda na Vysočině a Kultura na Vysočině.

Webové stránky www.vysocinatourism.cz přinášely informace o činnosti příspěvkové organizace. Webové stránky www.vysocina.eu, facebookový profil Dovolena na Vysočině, instagramový profil Vysočina Region a videokanal Vysočina Tourism na serveru YouTube slouží k propagaci turistické destinace Vysočina. Jelikož příspěvková organizace zajišťuje chod regionální filmové kanceláře Vysočina Film Office a regionální kanceláře na podporu kongresové a incentivní turistiky Vysočina Convention Bureau, nabízela jejich služby přes webové stránky www.filmvysocina.cz a www.vysocina-konference.cz s marketingovou značkou – pointem, který Vysočinu symbolicky vymezuje jako turistický cíl a pomyslně zve k její návštěvě. V roce 2021 zvyšovala Vysočina Tourism povědomí o marketingové značce prostřednictvím on-line a off-line kampaní (kampaně Vysočina dětem, Ochutnej a daruj Vysočinu, Vysočina sklářská, ...), turistických publikací (brožury Vysočinou s dětmi v nákladu 7 500 ks, Vysočina – dílo sklářů v nákladu 5 000 ks, Vysočinou na koni v nákladu 5 000 ks, Vysočina příběhů a osobností v nákladu 3 000 ks, ...) nebo tištěné a on-line inzerce (magazíny Léto na Vysočině a Léto v Česku jako přílohy deníku MF Dnes, časopisy Turista a Brands&Stories, týdeník Jihlavské listy a WochenKurier, weby Pro ženy, Blesk, CNN Prima NEWS, Prima ZOOM, sociální síť Facebook a Instagram, ...).

V hlavní turistické sezóně roku 2021 realizovala Vysočina Tourism dvě outdoorové kampaně v Brně a v Praze. V Brně byly rozmístěny klasické billboardy a v Praze digitální billboardy, které byly instalované ve stanicích metra Národní třída a Hlavní nádraží.

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

V roce 2021 organizovala Vysočina Tourism dva press tripy pro novináře Petra Althause a Chrise Wouteru a devět influencer tripů, například s influencerem Chrise Borgem a Annou Simonian alias Anshule, jejíž video z letní návštěvy regionu umístěné na serveru YouTube mělo přes 50 tis. zhlédnutí, a natáčení televizních pořadů pro české televizní stanice (televizní pořady Loskuták na výletě s Petrem Rychlým pro TV Nova, Cyklosalon pro TV Prima, V karavanu po Česku s Alešem Hárou pro ČT2, ...) a americkou televizní stanicí Czech American TV, která představila turistickou destinaci Vysočina nejen domácím, ale také zahraničním televizním divákům.

V roce 2021 se vzhledem k pandemii Covid-19 a s ní spojenými protiepidemickými opatřeními nekonaly veletrhy cestovního ruchu ani 16. ročník konference Aktuální problémy cestovního ruchu, kterou každoročně pořádá Vysoká škola polytechnická v Jihlavě. Vysočina Tourism v rámci konference pravidelně organizovala doprovodný program.

Vzhledem k pandemii Covid-19 a s ní spojenými protiepidemickými opatřeními, která aktivity většinou přesunula do on-line prostředí, Vysočina Tourism prezenčně uspořádala pro partnery v cestovním ruchu pouze vzdělávací akci Technický marketing, která se konala dne 16. 11. 2021 v rozsahu šesti hodin.

V průběhu roku 2021 se v rámci 3K platformy, která slouží ke kooperaci, koordinaci a komunikaci subjektů v cestovním ruchu za účelem podpory rozvoje cestovního ruchu v regionu, setkávala Vysočina Tourism s podnikatelskými subjekty navázanými na cestovní ruch, zástupci certifikovaných, necertifikovaných nebo formujících se organizací destinačního managementu a turistických informačních center, pokud to epidemiologická situace dovolila. V roce 2021 se mezi certifikované organizace destinačního managementu řadily Koruna Vysočiny, z. s., a Rozvoj Třebíčska a mezi necertifikované organizace Brána Jihlavy, příspěvková organizace. Na konci roku 2021 představila Vysočina Tourism partnerům v cestovním ruchu Marketingový a komunikační plán turistické destinace Vysočina pro rok 2022.

Vysočina Tourism se podílela na organizaci 14. ročníku dobročinné akce Křížem krážem Vysočinou na kole, která se konala ve dnech 17. až 21. 9. 2021. Nadace Pomáhej pohybem založená ČEZ, a. s., věnovala finanční dar Domovu Kamélie Křižanov, příspěvkové organizaci za 231 kilometrů, které účastníci dobročinné akce ujeli na kole napříč regionem.

V roce 2021 zveřejnila Vysoká škola polytechnická Jihlava výsledky marketingového výzkumu návštěvníka Kraje Vysočina, který zpracovala pro Vysočina Tourism na základě dat sesbíraných od více než 3 400 respondentů. Typickým návštěvníkem turistické destinace Vysočina je obyvatel České republiky ve věku 35–49 let, který má minimálně středoškolské vzdělání s maturitou, přijíždí do destinace autem s partnerkou, partnerem nebo skupinou přátel za poznáním a sportem.

V roce 2021 pokračovala realizace projektů v rámci programu Interreg V-A Rakousko – Česká republika, a to Kulturní a přírodní památky – šance pro obnovu přeshraničního cestovního ruchu po ukončení pandemie koronaviru – zkratka projektu je Venkovské památky, jehož cílem je zvýšení návštěvnosti venkovských památek v Jihočeském kraji, Kraji Vysočina, Horním Rakousku a Dolním Rakousku, a Spolupráce institucí na Vysočině a v Horním Rakousku při podpoře zvyšování kvalifikace v oblasti digitalizace v kulturním cestovním ruchu („Digitalizace v cestovním ruchu“) – zkratka projektu je Digitalizace v cestovním ruchu, jehož cílem je vytvoření sítě veřejných institucí v oblasti digitalizace a příspěvní ke zlepšení spolupráce mezi vzdělávacími institucemi a poskytovateli veřejných služeb v oblasti kulturního cestovního ruchu. V roce 2021 se v Horním Rakousku konala první část přeshraničního semináře Muzeum a cestovní ruch v rámci projektu Digitalizace v cestovním ruchu. Realizace uvedených projektů by měla být ukončena v roce 2022.

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

Projekt	Dotační program	Harmonogram	Celkové náklady	Požadovaná, resp. poskytnutá dotace
Spolupráce institucí na Vysočině a v Horním Rakousku při podpoře zvyšování kvalifikace v oblasti digitalizace v kulturním cestovním ruchu	Interreg V-A Rakousko – Česká republika	1. 1. 2020 – 30. 11. 2022	497 058 Kč	447 352 Kč
Kulturní a přírodní památky – šance pro obnovu přeshraničního cestovního ruchu po ukončení pandemie koronaviru	Interreg V-A Rakousko – Česká republika	1. 7. 2020 – 31. 12. 2022	125 800 €	113 220 €

Vysočina Tourism provozovala na webových stránkách <https://eshop.vysocina.eu/> e-shop s propagačními předměty a turistickými publikacemi. Význam provozu e-shopu podtrhla pandemie Covid-19 a s ní spojená protiepidemická opatření, kdy se nemohly konat veletrhy a propagační předměty a turistické publikace tedy nemohly být bezprostředně distribuovány. E-shop nabízí propagační předměty, jako jsou například trička, nákrčníky, hrnek, tužka, sešit, zápisník, pexeso Vysočina dětem, kreslená mapa Vysočina dětem, Igráček (figurky turistky a turisty) nebo desková hra Vysočina, a turistické publikace Vysočinou s dětmi, Vysočina sklářská, Vysočinou na koni, Vysočina příběhů a osobností, Průvodce Vysočinou aj.

Vysočina Tourism získala speciální cenu v kategorii Nejlepší jednotná kampaň Velké ceny cestovního ruchu za kampaň Vysočina dětem. Kraj Vysočina se umístil na 3. místě v anketě Kraj mého srdce a instagramový profil @vysocinaregion na 3. místě v soutěži Zlatý lajk. Uvedené výsledky dokládají, že Vysočina Tourism plní účel, za kterým byla zřízena a že obliba turistické destinace Vysočina roste. Návštěvnost Vysočiny v loňském roce vzrostla nejvíce ze všech krajů.

15

ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽ A SPORT

Kalendářní rok 2021 byl ve školách a školských zařízeních, stejně jako ten předcházející, ovlivněn nepříznivou epidemiologickou situací. Především v jarním období probíhala často ještě distanční výuka, na podzim se nově zaváděla hybridní výuka. Synonymem (a podmínkou) pro prezenční vzdělávání v roce 2021 se stal pojem testování. Uplynulý rok byl velmi náročný pro všechny, žáky a jejich rodiče, pedagogické i nepedagogické pracovníky a v neposlední řadě též vedení školských organizací. Velké poděkování patří všem uvedeným, kteří zajišťovali činnost škol i školských zařízení.

Zatímco na začátku roku Kraj Vysočina aktivně podporoval hackathony Robothon a Greenhack, na podzim se stal kraj přímo organizátorem těchto akcí pro středoškoláky. Nejprve se uskutečnil Průmkathon v Pelhřimově, který pod hlavičkou SPŠ a SOU Pelhřimov organizoval absolvent této školy a dlouholetý hackathonista Martin Lahučký, následně byl připraven Ideathon v Bystřici nad Pernštejnem. Nakonec musela být tato druhá akce (kvůli karanténám účastníků) přeložena na začátek roku 2022, kdy se úspěšně uskutečnila na Gymnáziu

v Bystřici nad Pernštejnem. Novinkou byla též soutěž 3Děčkuj, kdy jsme chtěli využít potenciálu žákyň a žáků, kteří vytváří vlastní kreativní produkty na 3D tiskárnách ve svých školách. V této soutěži zabodovali Antonín Čapek ze ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou a Jan Štorek z VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou.

Ve společnosti se obvykle traduje, jak je školství nemederní a nereflexuje společenské potřeby. Proto jsme se rozhodli vyhlásit soutěž Inovace ve výuce, kde mohly soutěžní týmy středoškoláků představit možnosti, jak tuto situaci zlepšit. Nejčastěji se středoškoláci zabývali tématem finanční gramotnosti, kde uspěl například projekt Nkrachni prezentovaný Marií Šimůnkovou z Gymnázia Havlíčkův Brod. Mimo jiné toto gymnázium společně s Gymnáziem Třebíč vytvářelo Příběhy našich sousedů pod hlavičkou projektu Paměť národa. Skupinka ve složení Katka Toufarová, Ema Zušťáková, Marie Anna Fejtová a Klára Klímová tak pod vedením Mgr. Lenky Chybové a Mgr. Veroniky Matyášové například zpracovala a úspěšně prezentovala biografii známého třebíčského architekta Ing. arch. Lubora Herzána. Nově se kraj více přihlásil také k projektu Jeden svět na školách, festivalu o lidských právech pořádaného Mgr. Petrou Kopečkovou ze SPŠ Třebíč. Krajskou podporu si zasloužila v roce 2021 i Letní žurnalistická škola K. H. Borovského pořádaná pravidelně v Havlíčkově Brodě týmem pod vedením Mgr. Milana Pílaře ze SPŠ stavební akademika Stanislava Bechyně.

Propojení oblastí školství a IT se promítalo v několika rovinách – soutěžích Příběhy ukryté v mapách či Nevěř všemu na internetu (pod hlavičkou projektu Kraje pro bezpečný internet), kooperaci středních průmyslových škol s Vysokou školou polytechnickou Jihlava v oblasti Průmysl 4.0 nebo v již 18. ročníku konference Počítač ve výuce pořádanou Mgr. Milošem Bukáčkem z Gymnázia Vincence Makovského v Novém Městě na Moravě. Uskutečnila se i celá řada dalších tradičních akcí – Enersol (Vojtěch Šoula z OA, VOŠ a SZŠ, SOŠS Jihlava přivezl zlatou medaili dokonce z celostátního kola), Trophée Mille (Věra Schusterová a Martin Havlíček z OAHŠ Havlíčkův Brod vybojovali postup do francouzské Remeše), Učeň roku (ocenění získali tesař Josef Milsimer a zedník Miroslav Vlček), Studentský projekt (nejlépe si vedl Jakub Remeš, SPŠ stavební Havlíčkův Brod), Talent Vysočiny i Cena hejtmana Kraje Vysočina, kterou obdrželi Veronika Borková, Ondřej Mastný, Tomáš Němec a Jitka Waldhauserová.

Střední školy měly možnost prezentovat své moderní pomůcky a technologie v rámci Vysočina Education Festivalu, který se uskutečnil v jihlavském Cityparku a vystoupila na něm hudební skupina Jelen. Součástí akce bylo také předání ocenění Učitel Vysočiny 2021 pěti středoškolských učitelů – Mgr. Soně Havlíčkové (OA, VOŠ a SZŠ, SOŠS Jihlava), Mgr. Dagmar Němečkové (Gymnázium Jihlava), PhDr. Jaromíru Ondráčkovi (SŠ PTA Jihlava), Mgr. Ludmile Prokešové (Gymnázium Třebíč) a Mgr. Lence Vítkové (SŠ PTA Jihlava).

Pro činnost škol a školských zařízení je velmi stěžejní osoba ředitelky či ředitele organizace. Krajské příspěvkové organizace v oblasti školství mají od loňského roku tři nové ředitelky – Ing. Petru Hrbáčkovou na SPŠ Třebíč, PhDr. Věru Trávníkovou na PPP a SPC Vysočiny a Mgr. Silvii Čermákovou na SUPŠ Jihlava. Velké poděkování si za svoji činnost zaslouží předchozí ředitelé těchto organizací, a sice Ing. Zdeněk Borůvka, PaedDr. Milan Pavlík a Mgr. František Číhal. Výše uvedené řádky, které však zdaleka nejsou konečným výčtem, popisují úspěšnou činnost mnoha ředitelů a ředitelky, učitelů a učitelky, žákyň a žáků, kteří se velmi zaslouží o dobré jméno školství v Kraji Vysočina a za to si zaslouží velké poděkování.

V oblasti sportu začal Kraj Vysočina realizovat řadu investic do infrastruktury, z nichž největší je výstavba sportovní haly u VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou. Dále dochází k rekonstrukci tělocvičen u SŠ stavební Třebíč a Gymnázia Třebíč. Finanční závazek podpory projektům celokrajského či nadregionálního významu schválilo krajské zastupitelstvo například pro přístavbu areálu softbalového hřiště v Havlíčkově Brodě, atletický tunel, tenisové kurty či zimní stadion v Třebíči nebo Horáckou multifunkční arénu v Jihlavě. Aktivně jsme podpořili jízdu nevidomého sportovce Ondřeje Zmeškala, který jako první člověk s tímto hendikepem zdolal Tour de France.

Věřím, že i v dalších letech bude Kraj Vysočina úspěšný v oblastech vzdělávání a sportu.

RNDr. Jan Břížd'ala,
radní pro oblast školství, mládeže a sportu,
informatiky a komunikačních technologií

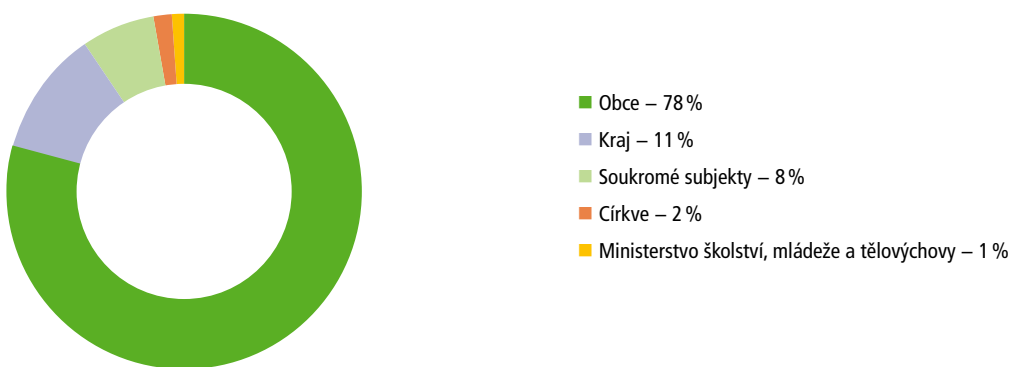
SÍŤ ŠKOLSKÝCH ORGANIZACÍ

V roce 2021 působilo v Kraji Vysočina celkem 512 právních subjektů, které vykonávaly činnost škol a školských zařízení.

Z nich 402 zřizovaly obce, 56 kraj, 41 soukromé organizace, osm církve a náboženská společenství a pět Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Na území kraje působilo 293 mateřských škol, 270 základních škol, 64 středních škol a 14 vyšších odborných škol. Na zajištění praktické výuky se dále podílely jedno středisko praktického vyučování zřizované soukromým subjektem a jeden školní statek zřizovaný krajem. Umělecké a zájmové vzdělávání probíhalo ve 25 základních uměleckých školách a ve 22 střediscích volného času dětí a mládeže (domech dětí a mládeže). Při školách dále působilo 673 oddělení školních družin a 37 školních klubů, které nabízely 227 zájmových útvarů. Stravování žáků zajišťovalo 555 školních jídelen (včetně samostatných vývařoven a výdejen). Ubytování poskytovalo 28 domovů mládeže a internátů.

V kraji je zřízeno 14 zařízení ústavní a ochranné výchovy s celodenní péčí. V kraji působí také jedna vysoká škola a jedno odloučené pracoviště vysoké školy sídlící mimo kraj.

Struktura škol a školských zařízení v Kraji Vysočina podle zřizovatelů

Ve školách se vzdělávalo 85 609 dětí, žáků a studentů, základní umělecké školy navštěvovalo 11 760 žáků, do pravidelných zájmových útvarů domů dětí a mládeže se zapojovalo 16 849 účastníků, služby školních jídelen využívalo 96 551 strávníků, v domovech mládeže a v internátech bylo ubytováno 2 572 žáků a studentů a ochranná výchova a preventivně výchovná péče byla poskytnuta 448 dětem.

Vzdělávací a výchovné služby zajišťovalo v souladu se školským zákonem 13 092,8 přepočtených pracovníků, z toho 9 320,4 pedagogických pracovníků. Celkové náklady na hlavní činnost organizací, které zajišťují vzdělávání a školské služby dle školského zákona (kromě škol a školských zařízení zřizovaných ministerstvy), dosáhly 10 071,2 mil. Kč. Z toho bylo na mzdy přepočtených pedagogických pracovníků vynaloženo 6 194,3 mil. Kč. Mzdové náklady ve školství financuje stát formou účelové dotace. Kraj pak finančně pokrývá především provozní náklady a rozvojové a nadstavbové aktivity u škol, které zřizuje.

Vývoj sítě krajských škol a školských zařízení

Nepravidelnost demografického vývoje ČR se odráží v počtu žáků a studentů na jednotlivých vzdělávacích stupních. Pokles porodnosti v 90. letech se projevoval v posledních letech zejména v klesajícím počtu žáků na středních školách. V minulosti vytvořený koncept páteří sítě středních škol je schopen tento pokles absorbovat. Centra odborného vzdělávání v Jihlavě, Třebíči, Žďáře nad Sázavou, Pelhřimově, Havlíčkově Brodě, Humpolci a Světlé nad Sázavou jsou stabilní školy, které poskytují celou škálu studijních a učebních oborů. V ostatních odborně zaměřených školách, zejména v menších městech kraje, přetrvává nižší počet žáků a žaček, způsobený zejména malým zájmem o odborně zaměřené maturitní obory a obory vyšších odborných škol. Stabilizovaná je také nabídka všeobecného středoškolského vzdělávání na gymnáziích, zájem o lycea v posledních letech výrazně poklesl. Ve většině gymnázií v menších městech kraje se projevuje nízký převis poptávky. Reforma financování společně s navyšováním platů zajistila školám relativní dostatek prostředků, a to včetně menších škol. V roce 2018 počet žáků v prvních ročnících středních škol začal poprvé od roku 1990 mírně růst, podle analýz by měl mírný růst pokračovat dalších sedm let. Zda bude nutné provést další úpravy sítě škol a oborů ve vztahu k efektivnímu využívání budov a zdrojů, to ukáže vývoj zájmu zejména o maturitní a VOŠ obory v menších městech kraje.

ROZVOJOVÉ AKTIVITY

Podpora odborného vzdělávání a technických a přírodovědných oborů

Od školního roku 2010/2011 mohou žáci prvních ročníků 18 vytipovaných učebních oborů žádat o krajská motivační stipendia, jejichž cílem je nejen posílit zájem absolventů základních škol o studium řemesel, ale také motivovat učně k pečlivější přípravě na budoucí povolání. Ve školním roce 2015/2016 došlo k úpravě pravidel pro poskytování stipendií spočívající ve zpřísnění podmínek v oblasti prospěchu. Od školního roku 2016/2017 byly mezi podporované obory přidány obory Zemědělec-farmář, Montér suchých staveb, Autolakýrník a Karosář, od školního roku 2017/2018 pak obor Elektromechanik pro zařízení a přístroje a od školního roku 2018/2019 obory Hutník, Krejčí a Operátor skladování. Celkový počet podporovaných oborů byl tak 26.

Od školního roku 2018/2019 došlo ke zvýšení prospěchového stipendia a od školního roku 2019/2020 je funkční jednorázová odměna za prokazatelně dobré výsledky ve studiu pro všechny ostatní obory skupiny H. Odměnu mohou žáci získat po ukončení 3. ročníku závěrečnou zkouškou za splnění podmínek podle pravidel pro poskytování stipendií.

Spolupráce s firmami

Ve spolupráci se zástupci firem Automotive Lighting, s r. o., MANN+HUMMEL, s. r. o., Fraenkische CZ, s. r. o., Swoboda, s. r. o., Spojené kartáčovny, a. s., POLLMANN CZ, s. r. o., I P C plast, spol. s. r. o., Hettich ČR, k. s., CECHO – BOHUMIL CEMPÍREK, s. r. o., Střední školy průmyslové, technické a automobilní Jihlava, Střední průmyslové školy Třebíč, Střední průmyslové školy a Středního odborného učiliště Pelhřimov a Vyšší odborné školy a Střední průmyslové školy Žďár nad Sázavou byl připraven vzdělávací program, jehož cílem je posílit odborné znalosti žáků středních škol na Vysočině v problematice technologie a seřizování strojů pro zpracování plastů. Obor Mechanik-seřizovač pro zpracování plastů se vyučuje na výše uvedených středních školách.

Na Střední průmyslové škole Třebíč pokračovali se zaměřením Energetika. Na vývoji a zavedení tohoto unikátního programu spolupracovaly Kraj Vysočina, ČEZ, a. s., a Střední průmyslová škola Třebíč.

Za podpory firem mohly vzniknout konstrukční projekty pro žáky technických učebních oborů. Po úspěšných projektech Postav si svoje auto a Postav si svůj nákladák se šest středních škol zřizovaných Krajem Vysočina pustilo do projektu Postav si svoje elektrovoztítko. Tento projekt spočívá ve stavbě jedinečného a originálního vozidla na elektrický pohon. Dokončení elektrovoztítky se z důvodu situace kolem pandemie Covid-19 posunulo na jaro 2021. Elektrovoztítko byla v květnu představena na Grand Prix 2022.

Na podzim 2016 pořídil Kraj Vysočina za podpory partnerů vybraným základním školám a pěti stavebním středním školám stavebnici Teifoc. Dalších téměř 200 ks stavebnic bylo pořízeno v rámci projektu Implementace Krajského akčního plánu I – Učíme se ze života pro život. Každoročně pak vyhláší Kraj Vysočina soutěž Cihla k cihle, kde se setkávají dvoučlenné týmy ze základních škol. Tradičními spoluvyhlašovatelé soutěže Cihla k cihle jsou Svaz podnikatelů ve stavebnictví a společnost PKS.

Projekt P-Tech společnosti IBM propojuje středoškolské, vysokoškolské a firemní prostředí a dává mladým lidem možnost rozvíjet schopnosti a dovednosti, které uplatní při výběru dalšího povolání. První P-Tech školou v ČR se stala Střední škola průmyslová, technická a automobilní Jihlava. Nově se k ní přidaly Gymnázium Žďár nad Sázavou, Gymnázium Třebíč, Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola Žďár nad Sázavou a Střední průmyslová škola Třebíč. Řada firemních partnerů podporuje studenty formou workshopů, mentoringu a stáží.

Dále probíhá spolupráce Kraje Vysočina s menšími firmami, a to v rámci projektu Gastroakademie. Odborná praxe žáků ze středních škol s gastro obory v Havlíčkově Brodě, Jihlavě, Třebíči a Velkém Meziříčí se uskutečnila ve vybraných pěti restauracích v kraji.

Spolupráce s městy

Také v roce 2021 pokračoval program kraje na podporu pořizování a opravy učebních pomůcek ZUŠ (v rámci dotačního titulu Fondu Vysočiny s názvem Učební pomůcky ZUŠ 2021 bylo rozděleno 696 400 Kč mezi sedm ZUŠ). V roce 2021 poskytl kraj v rámci systémové podpory finanční prostředky obcím na podporu převodu vzdělávací činnosti z kraje na obce a na podporu obcí při zabezpečování vzdělávání v celkové výši 11 519 400 Kč.

Rozvojové projekty

Kraj je prostřednictvím projektů zapojen do řešení významných dílčích témat, například podpory spolupráce středních škol s firmami a vývoje nových metod a forem výuky.

V oblasti badatelsky orientované výuky probíhal od roku 2018 mezinárodní projekt s názvem Inquiry-based Learning and Teaching Across Europe (ILTAE) s partnerskými zeměmi Francií, Rakouskem a Finskem. Během realizace projektu byla uskutečněna celá řada vzdělávacích aktivit a projektových setkání, roky 2019 a 2020 však zkomplikovala pandemie Covid-19. I přes tyto komplikace projekt naplnil své cíle a byl úspěšně zakončen v srpnu 2021.

Na projekt ILTAE volně navazuje nový projekt Education for Sustainable Development (ESD), podpořený opět z programu Erasmus+, který se zaměřuje na STEM výuku v souvislosti se sociálními a environmentálními tématy, jako jsou udržitelný rozvoj, dopady lidského jednání na životní prostředí a hledání způsobů, jak tyto dopady zmírnit. Projekt probíhá od roku 2020 s partnery z Finska, Francie a Rakouska. Důraz je kladen zejména na spolupráci žáků a pedagogů v mezinárodních týmech.

V roce 2021 byla dokončena většina projektů, které byly předloženy do výzev č. 33 a 34 Infrastruktura pro SŠ a VOŠ Integrovaného regionálního operačního programu. Ve spolupráci s projektovou kanceláří kraj ukončil realizaci sedmi projektů v celkové výši způsobilých výdajů přes 300 mil. Kč. Před dokončením je projekt, který řeší nedostatečné prostory pro Pedagogicko-psychologickou poradnu a Speciálně pedagogické centrum Vysočina, pracoviště Havlíčkův Brod. Kromě investičních projektů kraj realizuje v oblasti vzdělávání další neinvestiční projekty podpořené z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Jde o projekt Krajský akční plán Kraje Vysočina III, který je primárně zaměřený na tvorbu výše zmíněného strategického dokumentu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Kraje Vysočina. Další projekt, jehož realizace končí v listopadu 2023, je zaměřený na implementaci opatření návrhové části krajského akčního plánu s názvem Implementace krajského akčního plánu II – Učíme se ze života pro život 2. V rozpočtech obou projektů je v souhrnu téměř 180 mil. Kč. Regionální akční plán pro území Kraje Vysočina („RAP“) je pro období 2021–2027 nástrojem pro řešení tématu střední a vyšší odborné školství pro IROP II. V roce 2021 proběhl sběr a aktualizace projektových záměrů škol, které byly seřazeny dle kritérií prioritizace, jež pracovní skupina „Vzdělávání“ při Regionální stálé konferenci schválila na svém zasedání v květnu 2021. Projekty se mohly ucházet o podporu z IROP II, pokud splnily limit čerpání stanovený na základě počtu žáků SŠ a VOŠ v kraji k 30. 9. 2020.

Evropské vzdělávací projekty

Kraj Vysočina se podílí na informační kampani k evropským vzdělávacím programům, jako je Erasmus+, Evropský sbor solidarity nebo eTwinning. V roce 2021 se uskutečnilo několik on-line webinářů k novému programovému období 2021–2027. Kampaň je cílena nejen na mateřské, základní a střední školy, ale také na neziskový sektor nebo příspěvkové organizace obcí a kraje. Kraj spolupracuje se zastřešujícími organizacemi sdružujícími NNO, které pracují s dětmi a mládeží (KOUS Vysočina, z. s., nebo Rada dětí a mládeže kraje Vysočina) a dále s Hodinou H, která na Vysočině působí jako hostitelská a vysílající organizace dobrovolnických projektů Evropského sboru solidarity. Cílem všech těchto aktivit je podpora mezinárodních a interkulturních výměn a podpora výuky cizích jazyků.

SPOLUPRÁCE S NEZISKOVÝM SEKTOREM

Neziskové organizace dětí a mládeže nebo organizace pracující s dětmi a mládeží byly Krajem Vysočina v roce 2021 opět podporovány prostřednictvím grantových programů Fondu Vysočiny nebo přímo z rozpočtu kraje. Fond Vysočiny v programu Jednorázové akce 2021 podpořil 55 projektů v celkové částce 1 800 000 Kč a v programu Sportujeme a volný čas 2021, podprogramu B Volný čas, bylo podpořeno 39 projektů v celkové částce 1 891 500 Kč. V rámci Fondu Vysočiny v programu Celoroční aktivity handicapovaných 2021 kraj podpořil celoroční sportovní a volnočasové aktivity pro handicapované děti, mládež a dospělé. Schválena byla částka 400 tis. Kč, kterou si rozdělilo 13 neziskových organizací. Účelem poskytovaných finančních prostředků je zajistit spolufinancování celoročních sportovních a volnočasových aktivit pro handicapované děti, mládež a dospělé, a to z důvodu podpory dlouhodobého rozvoje a kvalitnější péče o handicapované občany v Kraji Vysočina.

Podpora Rady dětí a mládeže kraje Vysočina (RDMKV)

Rada dětí a mládeže kraje Vysočina (dále také RDMKV) je zastřešující organizací, která vznikla za účelem koordinace neziskových organizací a zprostředkování komunikace mezi nimi a orgány státní správy. Zajišťuje přísun informací v oblasti volnočasových aktivit nejen svým členům, ale i zájemcům z řad veřejnosti. Díky finančním prostředkům z kraje v celkové výši 360 tis. Kč zajistila celoroční činnost a realizovala například katalog letních táborů, vzdělávání dobrovolných vedoucích, mediální kampaň Volný čas není nuda, Mládež kraji a Regionální velkou výměnu zkušeností.

SOUTĚŽE

I přes složitou pandemickou situaci kolem onemocnění Covid-19 se na území Kraje Vysočina v roce 2021 uskutečnily soutěže a přehlídky vyhlašované a podporované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Bohužel umělecké soutěže byly zcela zrušeny a zůstaly tak jen vědomostní a sportovní soutěže, které proběhly taktéž v omezené míře, ať už prezenční či distanční formou.

Celkové náklady na zabezpečení těchto soutěží proplacené organizátorům z rozpočtu kraje činily v roce 2021 přibližně 1 330 000 Kč.

Ocenění Talent Vysočiny a Cena hejtmana Vysočiny

Talent Vysočiny je vyjádřením zájmu kraje o talentované žáky základních a středních škol Kraje Vysočina, kteří dlouhodobě dosahují v určitém oboru mimořádných výsledků a svůj talent a nadání cílevědomě rozvíjí. Ocenění Talent Vysočiny bylo uděleno v následujících oborech: humanitním, uměleckém, přírodovědném, technickém a sportovním.

Z celkového počtu 140 zaslaných návrhů na ocenění Talent Vysočiny 2021 komise nominovala celkem 64 žáků, z toho bylo devět oceněno formou desetiměsíčního stipendia (celková částka 140 tisíc Kč) a 55 formou jednorázového stipendia (celková částka 95 tisíc Kč). Celková částka přidělená všem žákům dosáhla 235 tisíc Kč. Žáci ocenění desetiměsíčním stipendiem od září 2021 do června 2022 dostávali pravidelně částku ve výši 1,5 tisíce nebo 3 tisíc Kč. Tito žáci získali současně ocenění Talent Vysočiny 2021 v oboru, v němž byli nominováni.

Zároveň bylo uděleno ocenění Cena hejtmana Vysočiny za mimořádné výsledky žáků. Ocenění v celkové výši 40 tisíc Kč získali čtyři žáci.

PRIMÁRNÍ PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ VE ŠKOLÁCH

Podpora preventivních aktivit škol a školských zařízení byla zajišťována v roce 2021 především prostřednictvím krajského rozpočtu – částí určenou organizacím neziskového sektoru, které v této oblasti působí, a také menší podporou ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Jde především o projekty, které mají napomoci zejména výchově dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti, k výchově ke zdravému způsobu života ve školách a školských zařízeních (měly kontinuálně zkvalitňovat obsah a realizaci Minimálních preventivních programů), v rodinách a jiných společenstvích na regionální úrovni.

Preventivní programy pro rok 2021 byly vyhlášeny na základě metodických pokynů ministerstva ohledně naplňování cílů dokumentu Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže na příslušná období. Na základě kritérií byly nestátní neziskové organizace z krajského rozpočtu podpořeny částkou ve výši 2,5 mil. Kč. Ministerstvo se na financování těchto aktivit podílí v přibližné výši 500 tis. Kč.

SPORT

Kraj Vysočina podporuje sport v několika oblastech. Fond Vysočiny v roce 2021 vyhlásil grantový program Sportoviště 2021 (program na údržbu, výstavbu a modernizaci sportovišť) a z tohoto programu bylo podpořeno celkem 39 projektů částkou 2 491 691 Kč. V programu Sportujeme a volný čas 2021, podprogram A Sportujeme (program na zlepšení a podporu dlouhodobých sportovních a tělovýchovných aktivit dětí a mládeže), kraj podpořil dalších 52 projektů v částce 2 576 445 Kč. V roce 2021 byl do Fondu Vysočiny rovněž zahrnut program Účast na mistrovství Evropy a světa 2021. V rámci tohoto programu bylo podpořeno celkem 17 projektů v celkové výši 442 966 Kč.

Na sportovní činnost mládeže byly v roce 2021 rozděleny finanční prostředky ve výši 4,4 mil. Kč členům Všesportovního kolegia Kraje Vysočina. Prostředky byly určeny na zajištění celoročních sportovních aktivit.

Kraj Vysočina v minulosti dále podporoval sportovce vyhlášením ankety Sportovec Kraje Vysočina, nicméně z důvodu pandemie koronaviru Covid-19 tato anketa vyhlášena nebyla.

V roce 2021 se neuskutečnily Hry X. letní olympiády dětí a mládeže ČR, které se měly konat v Olomouckém kraji a byly přesunuty na rok 2022.

Mladí talentovaní sportovci jsou soustřeďováni a podporováni v krajských centrech talentované mládeže. Sportovní odvětví, která působí v Kraji Vysočina a mají zde podmínky pro vznik a fungování těchto center, si mohou zažádat o finanční podporu z rozpočtu kraje. V roce 2021 bylo tímto způsobem podpořeno 19 center. Celková výše příspěvku pro tato sportovní centra činila 6 300 000 Kč.

Přehled hospodaření příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina

Název příspěvkové organizace zřizované krajem	Počet zam.	Průměrná mzda (Kč)	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Akademie – Vyšší odborná škola, Gymnázium a Střední odborná škola uměleckoprůmyslová Světlá nad Sázavou	99,2	39 127	86 395	87 042	647	11 288	0
Česká zemědělská akademie v Humpolci, střední škola	93,2	38 663	80 798	81 668	871	11 680	0
Dětský domov, Hrotovice, Sokolská 362	11,6	38 628	9 582	9 805	224	1 299	412
Dětský domov, Humpolec, Libická 928	22,1	39 829	19 788	19 791	3	3 482	0
Dětský domov, Jemnice, Třešňová 748	38,5	42 343	34 227	34 266	39	6 189	0
Dětský domov, Náměšť nad Oslavou, Krátká 284	11,0	42 618	9 363	9 365	2	1 157	0
Dětský domov, Nová Ves u Chotěboře 1	32,9	35 836	25 046	25 051	5	6 122	0
Dětský domov, Rovečné 40	17,1	37 951	13 837	13 940	103	2 341	0
Dětský domov, Senožaty 199	24,4	36 488	21 083	21 089	5	4 327	550
Dětský domov, Telč, Štěpnická 111	17,6	38 993	14 232	14 274	42	2 381	0
Gymnázium a Obchodní akademie Pelhřimov	63,6	48 947	59 842	59 962	121	5 412	40
Gymnázium a Střední odborná škola, Moravské Budějovice, Tyršova 365	27,4	43 884	25 052	25 081	30	3 692	150
Gymnázium Bystřice nad Pernštejnem	33,5	44 321	28 844	28 851	7	2 798	0
Gymnázium dr. A. Hrdličky, Humpolec, Komenského 147	35,1	45 715	30 038	30 053	14	2 544	200
Gymnázium Havlíčkův Brod	46,8	50 303	44 848	44 850	1	3 761	0
Gymnázium Chotěboř	32,8	55 819	34 810	34 981	171	3 318	0
Gymnázium Jihlava	80,1	48 316	72 243	72 353	110	4 701	0
Gymnázium Otokara Březiny a Střední odborná škola Telč	52,4	42 645	45 451	45 670	219	4 285	0
Gymnázium Třebíč	53,8	51 690	54 025	54 039	14	4 436	0
Gymnázium Velké Meziříčí	35,3	47 743	32 506	32 538	31	3 007	0
Gymnázium Vincence Makovského se sportovními třídami Nové Město na Moravě	41,3	46 805	39 154	39 213	60	5 023	425
Gymnázium Žďár nad Sázavou	49,2	50 003	46 152	46 152	0	3 445	0
Gymnázium, Střední odborná škola a Vyšší odborná škola Ledec nad Sázavou	53,9	43 408	52 269	52 292	23	6 701	200
Hotelová škola Světlá a Střední odborná škola řemesel Velké Meziříčí	46,8	40 657	43 513	43 775	262	8 382	179
Obchodní akademie a Hotelová škola Havlíčkův Brod	84,5	38 793	65 804	67 864	2 060	7 062	0
Obchodní akademie Dr. Albína Bráfa, Hotelová škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Třebíč	118,6	42 256	99 891	100 105	214	11 230	0
Obchodní akademie, Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Střední odborná škola služeb a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Jihlava	173,6	38 633	141 109	141 758	649	14 506	149
Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Vysočina	55,6	48 797	52 843	52 844	1	7 559	0
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Třešť	63,2	40 981	55 564	55 676	112	6 649	0
Střední odborná škola Nové Město na Moravě	112,6	38 251	89 332	89 742	411	13 830	0
Střední průmyslová škola a Střední odborné učiliště Pelhřimov	117,2	37 719	103 840	105 171	1 332	18 474	0

15. ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽ A SPORT

Přehled hospodaření příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina

Název příspěvkové organizace zřizované krajem	Počet zam.	Průměrná mzda (Kč)	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Střední průmyslová škola stavební akademika Stanislava Bechyně, Havlíčkův Brod, Jihlavská 628	42,9	44 604	38 940	39 141	200	3 559	90
Střední průmyslová škola Třebíč	173,7	43 951	163 952	164 277	325	19 460	83
Střední škola průmyslová, technická a automobilní Jihlava	156,8	46 584	151 326	151 599	273	21 183	0
Střední škola řemesel a služeb Moravské Budějovice	67,2	39 633	57 721	58 567	846	8 396	0
Střední škola stavební Jihlava	99,2	38 599	84 334	84 884	549	10 039	0
Střední škola stavební Třebíč	72,1	41 081	63 818	64 095	277	8 638	49
Střední uměleckoprůmyslová škola Jihlava-Helenín, Hálkova 42	57,3	47 202	56 439	56 480	41	7 805	0
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Havlíčkův Brod	36,4	50 879	35 093	35 169	75	2 951	0
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou	31,8	58 012	34 560	34 714	154	2 188	0
Školní statek, Humpolec, Dusilov 384	56,2	30 680	97 358	98 824	1 466	2 559	0
Vysočina Education, školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a středisko služeb školám, příspěvková organizace	11,0	38 898	19 068	19 074	7	6 291	0
Vyšší odborná škola a Střední odborná škola zemědělsko-technická Bystřice nad Pernštejnem	53,4	38 222	47 329	48 185	856	8 770	0
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola Žďár nad Sázavou	135,8	45 467	132 766	133 507	740	13 866	0
Vyšší odborná škola a Střední škola veterinární, zemědělská a zdravotnická Třebíč	65,5	42 132	59 395	59 601	206	8 060	111
Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední odborné učiliště technické Chotěboř	52,4	41 510	49 167	49 399	232	7 284	0
Základní škola a Mateřská škola při zdravotnických zařízeních Kraje Vysočina	14,9	41 466	11 072	11 082	10	1 422	0
Základní škola a Praktická škola Chotěboř	38,1	38 174	27 251	27 300	49	1 960	212
Základní škola a Praktická škola Moravské Budějovice, Dobrovského 11	29,5	45 620	24 025	24 025	0	1 628	0
Základní škola a Praktická škola Nové Město na Moravě, Malá 154	10,7	43 409	8 486	8 486	1	766	0
Základní škola a Praktická škola Velké Meziříčí	15,9	43 430	12 091	12 107	16	599	0
Základní škola a Praktická škola, U Trojice 2104, Havlíčkův Brod	42,7	40 608	30 480	30 480	0	1 271	0
Základní škola Bystřice nad Pernštejnem, Tyršova 106	10,7	45 452	9 013	9 032	19	691	0
Základní škola Pelhřimov, Komenského 1326	19,5	39 967	14 896	14 896	0	1 539	0
Základní škola při dětské psychiatrické nemocnici Velká Bíteš	8,5	51 982	7 921	7 928	8	548	0
Základní škola Třebíč, Cyrilometodějská 22	45,3	38 615	31 499	31 504	4	2 010	0
Celkem školství	3 092,1	42 658	2 799 482	2 813 619	14 138	334 563	2 850

16

EVROPSKÁ UNIE A ZAHRANIČNÍ VZTAHY

Aktuální a detailní informace o přeshraniční spolupráci jsou zveřejněny na webových stránkách: www.kr-vysocina.cz/zahranici. Na tomto místě jsou také zveřejňovány pravidelné roční zprávy o spolupráci Kraje Vysočina se zahraničními partnery.

Vysočina má pět partnerských regionů:

Platná oficiální partnerská smlouva je podepsána se třemi regiony v Evropské unii, a jsou jimi spolková země Dolní Rakousko (od roku 2002), region Grand Est ve Francii (dříve region Champagne-Ardenne, od roku 2006) a Nitranský samosprávný kraj na Slovensku (od roku 2006). Další dva partnerské regiony se nacházejí mimo rámec EU a tvoří je Zakarpatská oblast Ukrajiny (od roku 2008) a Minská oblast Běloruska (od roku 2014), s níž byly aktivity v roce 2021 rozhodnutím Zastupitelstva Kraje Vysočina pozastaveny. V roce 2021 byla také oficiálně ukončena spolupráce s čínskou provincií Hubei.

• Dolní Rakousko (od roku 2002)

Dolní Rakousko je jednou z devíti spolkových zemí Rakouska. Svou severní hranicí sousedí s Českou republikou a na severovýchodě se Slovenskou republikou. Celková rozloha kraje činí 19 174 km², počet obyvatel je přibližně 1,55 milionu. Sídlním městem je Sankt Pölten s 53 tisíci obyvateli.

• Nitranský samosprávný kraj, Slovensko (od roku 2006)

Nitranský samosprávný kraj leží na jihu Slovenské republiky na hranicích s Maďarskou republikou. Celková rozloha kraje činí 6 343 km², počet obyvatel kraje dosahuje 710 tisíc. Hlavním městem kraje je Nitra s 80 tisíci obyvateli.

• Grand Est, Francie (od roku 2006 / změna právní formy v roce 2016)

Spolupráce Kraje Vysočina s regionem Grand Est navazuje na spolupráci s regionem Champagne-Ardenne, která trvá od roku 2006 a projevuje se řadou společných aktivit, zejména v oblastech školství a kultury. Region Grand Est, jenž je právním nástupcem Champagne-Ardenne, vznikl 1. 1. 2016 sloučením dosavadních regionů Alsaska, Champagne-Ardenne a Lotrinska. Celková rozloha kraje činí 57 433 km², počet obyvatel 5,5 milionu. Hlavním městem kraje je Štrasburk s 270 tisíci obyvateli, druhým největším městem je Remes.

• Zakarpatská oblast Ukrajiny (od roku 2008)

Zakarpatská oblast Ukrajiny leží těsně za hranicemi Slovenska a její hranice prakticky kopíruje někdejší Podkarpatskou Rus, historické československé území. Rozloha regionu je 12 800 km², žije v něm 1,24 milionu obyvatel. Hlavním městem je Užhorod se 116 tisíci obyvateli.

• Minská oblast, Bělorusko (od roku 2014)

Minská oblast se nachází ve střední části Běloruské republiky. S rozlohou 39 800 km² tak tvoří téměř 20 % rozlohy celého Běloruska. Hlavním městem je Minsk se 1,8 miliony obyvateli.

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ UDÁLOSTI V OBLASTI PŘESHRA NIČNÍ SPOLUPRÁCE V ROCE 2021

V roce 2021 byla mezinárodní spolupráce ovlivněna pandemií Covid-19, ale oproti minulému období bylo možné řadu aktivit uskutečnit již také fyzicky a u akcí či setkání, kde to možné nebylo, se stala distanční forma (videokonference) téměř běžnou formou komunikace.

Odbor sekretariátu hejtmana zpracoval a předložil v březnu 2021 na jednání zastupitelstva kraje Vyhodnocení spolupráce Kraje Vysočina se zahraničními partnery v roce 2020, na jehož základě Zastupitelstvo Kraje Vysočina rozhodlo o:

- vypovězení memoranda o spolupráci Kraje Vysočina s Provincí Hubei,
- pozastavení společných aktivit s Minskou oblastí Běloruska,
- ukončení členství ve sdružení EUREGHA.

Následně projednala rada kraje materiál, jež rozpracovává možnosti navázání spolupráce s dalšími zahraničními partnery (regiony), kteří mají potenciál jednoznačných oboustranných přínosů pro spolupracující regiony. Jedná se například o Finsko v oblasti školství, Estonsko jakožto lídra v oblasti digitalizace a eGovernmentu nebo Německo, které je nejnámějším ekonomickým partnerem ČR.

Rok 2021 byl v oblasti spolupráce 3 + 1 (tj. Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina na české straně a země Dolní Rakousko na rakouské straně) ve znamení přípravy nového Pracovního programu spolupráce 3 + 1 pro období 2022 až 2025. Pracovní program definuje zájmy spolupráce ve 13 tematických oblastech, jejichž směřování bylo aktualizováno právě pro následující období. Zásadní změnou například v tématu Regionální politika EU, Evropská územní spolupráce, euroregiony je společný zájem zástupců této pracovní skupiny provázat blíže svoji činnosti i do ostatních pracovních skupin s cílem nalézt pro připravované aktivity i možné finanční zdroje.

Z dlouhodobého hlediska se Oddělení vnějších vztahů snaží navazovat nová partnerství primárně s evropskými zeměmi. Cílem však není pouze navázání formálního partnerství a podpis partnerské smlouvy, ale klíčový je především rozvoj konkrétních aktivit, které mají přímý dopad v Kraji Vysočina (u jeho občanů, institucí, příspěvkových organizací a dalších subjektů).

Při navazování nových kontaktů a vyhledávání partnerství se čím dál více ukazuje, že to nejdůležitější na spolupráci není oficiální partnerství dvou (či více) regionů na úrovni samospráv, ale právě konkrétní věcná spolupráce na nižších úrovních, která by však bez činnosti a podpory Kraje Vysočina (ač bez oficiálních memorand) nemohla fungovat.

Oddělení vnějších vztahů aktivně zprostředkovává partnerství na další úrovni, snaží se motivovat subjekty s potenciálem praktické spolupráce k navazování přímých vazeb a činností. Chtěli bychom se proto v budoucnu ještě více věnovat právě rozvoji partnerství na konkrétních nižších úrovních spolupráce, například na úrovni organizací zřizovaných krajem, ale i dalších subjektů a institucí působících v Kraji Vysočina.

Stále je aktuální hledání cest, jak zajistit všeobecně vyšší povědomí o mezinárodní spolupráci Kraje Vysočina. Velmi efektivní jsou akce pro širokou veřejnost přímo pořádané krajem, jako je například celostátní soutěž středních gastronomických škol Trophée Mille nebo Mladá univerzita Waldviertel-Vysočina. Jedná se o aktivity, kde jsou občané Kraje Vysočina součástí těchto akcí, a to buď jako přímí účastníci, nebo jako diváci a hosté. Další dlouhodobou aktivitou v oblasti propagace partnerských regionů a všeobecně zahraniční spolupráce Kraje Vysočina jsou výstavy fotografií partnerských regionů, které vystavujeme v prostorách příspěvkových organizací Kraje Vysočina – v nemocnicích a organizacích sociálních služeb zřizovaných krajem Vysočina.

Dolní Rakousko

Spolupráce s Dolním Rakouskem je formálně upravena společnou smlouvou – pracovním programem, a to i se sousedními regiony Kraje Vysočina, a tedy s Jihočeským a Jihomoravským krajem. Na základě této širší dohody všechny zúčastněné kraje naplňují cíle společného Pracovního programu, který blíže definuje a rozvíjí spolupráci v následujících 13 odborných tématech: Vodní hospodářství, Zemědělství a lesnictví, Ochrana přírody a životního prostředí, Alternativní energie, Ochrana čistoty ovzduší, Odpadové hospodářství, Hospodářství, Věda a výzkum, Turistický ruch, Zdravotní a sociální péče, Ochrana před katastrofami, Doprava, Územní plánování a rozvoj regionů, regionální management, obnova vesnic a měst, Regionální politika EU, evropská územní spolupráce, euregiony, Kultura, Vzdělávání, výchova, mládež, sport.

Dle Dohody o spolupráci mezi zemí Dolní Rakousko a krajem Vysočina jsou ředitel Zemského úřadu země Dolní Rakousko a ředitelé jednotlivých krajských úřadů v čele koordinačního grémia. Koordinační grémium má podle dohody jednou ročně kontrolovat realizaci dohody a pracovního programu. Koordinační grémium ředitelů se uskutečnilo v roce 2021 v Jihomoravském kraji.

V rámci Pracovního programu fungují také interní česko-německé webové stránky. Tento interní pracovní web slouží především pro potřebu jednotlivých koordinátorů pracovních skupin a jako zdroj aktuálních informací a dokumentů pro vedení krajů a země Dolní Rakousko.

Činnosti jednotlivých výše uvedených pracovních skupin v rámci pracovního programu a také společné projekty Kraje Vysočina s dolnorakouskými partnery v rámci Programu spolupráce INTERREG V-A Rakousko – Česká republika jsou detailně popsány ve Zprávě o spolupráci Kraje Vysočina se zahraničními partnery v roce 2021.

Vybrané podrobnější informace o spolupráci s partnery z Dolního Rakouska:

- **Lektoři – rodilí mluvčí pro výuku německého jazyka ve středních školách Kraje Vysočina** – Ve školním roce 2020/2021 působil v krajských středních školách lektor – rodilý mluvčí Mgr. Rainer Miksche. Bohužel z důvodu zrušení výuky v době pandemie se omluvil a s platností od února 2021 své pracovní závazky zrušil. Ostatní lektori působí i nadále při Vysočina Education a financování jsou z projektu EduSTEM (program Interreg AT-CZ).
- **Kontakt na zástupce odboru zdravotnictví pro okresní hejtmány v DR – dotazy k opatření proti Covid-19** – V březnu se vedoucí oddělení pro mezinárodní a evropské záležitosti Simon Ortner obrátil na OVV s žádostí o sdělení jmen příslušných osob, na které by se v případě potřeby mohli obracet okresní hejtmány z Dolního Rakouska s dotazy k opatřením proti šíření Covid-19 v oblasti zdravotnictví. Kontaktní osobou byla jmenována vedoucí odboru zdravotnictví Soňa Měrtlová, překlad by případně zajistilo OVV. Tato možnost nakonec nebyla z rakouské strany využita.
- **Konference na téma „Digitální humanismus: Kompas pro občany během digitální transformace“** – 30. 6. se v dolnorakouském Poysdorfu konala konference na téma Digitální humanismus. Cílem konference byla výměna informací o přeshraniční spolupráci krajů, příklady dobré praxe (Dolnorakouská zemská výstava, ...), přeshraniční kultura v on-line prostředí (pandemie), digitalizace a její dopady na společnost. Jedním z řečníků byl také radní pro oblast kultury, památkové péče, cestovního ruchu a mezinárodních vztahů Roman Fabeš. Konference se jako hosté zúčastnili ministr zahraničních věcí ČR Jakub Kulhánek, ministr zahraničních věcí Rakouské republiky Alexander Schallenberg, ministr zahraničních věcí Slovenské republiky Ivan Korčok a hejtmanka země Dolní Rakousko Johanna Mikl-Leitner.
- **Mladá univerzita Waldviertel-Vysočina** – v termínu 1.–6. srpna 2021 se uskutečnil již 12. ročník týdenního pobytu pro české a rakouské děti ve věku 11–14 let, v roce 2021 na téma: Svět vzhůru nohama – Die Welt steht Kopf. Účastníci strávili opět čtyři dny v rakouském Raabsu an der Thaya a jeden den v Kraji Vysočina, v Jihlavě. Celkem se Mladé univerzity zúčastnilo 52 dětí. Opět byly připraveny zajímavé přednášky, kreativní workshopy, sportovní aktivity i hry a zábava. Na závěrečnou slavnost do Rakouska přijeli účastníky podpořit i krajský radní pro oblast školství, mládeže a sportu Jan Břížďala a radní Kraje Vysočina pro mezinárodní vztahy Roman Fabeš.

Mladí studenti ve věku nad 15 let se mohli zúčastnit Fóra Mladé univerzity, které se zabývalo stejným tématem jako Mladá univerzita a konalo se v termínu 31. července až 1. srpna 2021.

V pořadí už 13. Mladá univerzita Waldviertel-Vysočina se uskuteční příští rok v termínu od 7. do 11. srpna 2022.

- **Dny otevřených ateliérů** – 2.–3. října 2021 se v Kraji Vysočina konal již 11. ročník Dnů otevřených ateliérů. Akce patří ke společným a ve všech krajích Dohody nadále podporovaným aktivitám, v souladu s programem pracovní skupiny Kultura v rámci Dohody o spolupráci mezi spolkovou zemí Dolní Rakousko a kraji Jihočeským, Jihomoravským a Krajem Vysočina.
- **Fórum Šumava-Dyje – komunální konference o spolupráci bez hranic** – 11. října 2021 se v dolnorakouském Gmündu konala konference nazvaná Fórum Šumava-Dyje/Böhmerwald-Thaya-Forum, která byla určena především starostům českých a rakouských obcí. Program konference byl zaměřen tak, aby přiblížil starostům možnosti spolupráce na společných projektech. Před konferencí měli účastníci možnost prohlédnout si přeshraniční zdravotnické centrum Healthacross for future. Za Kraj Vysočina se zúčastnil radní pro kulturu, památkovou péči, cestovní ruch a mezinárodní vztahy Roman Faběš. Akci pořádaly mimo jiné Svaz měst a obcí Jihočeského kraje, Waldviertel Akademie s podporou Velvyslanectví České republiky v Rakousku.
- **Koordinální grémium ředitelů** – 22. října 2021 se v Brně uskutečnilo setkání členů koordinálního grémia ředitelů, aby vyhodnotilo spolupráci jednotlivých pracovních skupin (PS) za uplynulý rok. Ve vile Löw-Bär se diskutovalo o činnosti jednotlivých pracovních skupin za uplynulé období. Spolupráci PS ovlivnila také koronavirová pandemie, která způsobila, že některé skupiny plánovaná vícedenní osobní setkání raději zrušily a posunuly je na období, kdy bude příznivější epidemiologická situace. Novinkou v uplynulém období byla setkání PS, která se konala on-line formou (např. PS Doprava, PS Turistický ruch). Příští koordinální grémium se uskuteční na podzim roku 2022 v jižních Čechách.
- **Konference Dobrovolnictví spojuje** – 26. října 2021 se v kongresovém sále Krajského úřadu Kraje Vysočina konala konference určená zájemcům o dobrovolnickou činnost. V rámci konference se promítal film rakouského Spolku na podporu dobrovolnické činnosti v sociálních službách / Verein zur Förderung freiwilliger sozialer Dienste na téma Rok dobrovolnické práce v sociálních službách. Rok dobrovolnické práce v sociálních službách mohou absolvovat i čeští zájemci, jedinou podmínkou je vízum, nebo povolení k pobytu, a velice dobrá znalost němčiny. Dále musí zájemce splnit všechny ostatní podmínky, stejně jako rakouští občané. Druhým rakouským příspěvkem byla on-line prezentace paní Virny Hadziosmanovic z organizace Jugend: info NÖ s názvem Dobrovolnické projekty, které podpořila EU v Dolním Rakousku – Teorie & praxe z pohledu spolupracující organizace.
- **Příprava projektu spolupráce Muzea Vysočina Třebíč a Brandlhof z Fondu malých projektů** – muzea společně připravují projekt z oblasti tradiční lidové kultury, který navazuje na předchozí projekty zaměřené na oblast tradiční lidové kultury. Nositelem projektu je Muzeum Vysočiny Třebíč.

Nitranský samosprávný kraj

Vzhledem k tomu, že se spolupráce s Nitranským samosprávným krajem realizuje především v oblasti školství a kultury, a právě tyto oblasti byly z důvodu pandemie Covid-19 v roce 2021 výrazně omezeny, tak bohužel i aktivity, na kterých Kraj Vysočina obvykle s Nitranským samosprávným krajem spolupracoval, nemohly být realizovány.

Vybrané konkrétní výsledky spolupráce mezi Krajem Vysočina a Nitranským samosprávným krajem:

- **Letní žurnalistická škola** (dále jen LŽŠ) – 16. ročníku LŽŠ se v termínu 15.–21. 8. 2021 zúčastnilo šest studentů Univerzity Konstantina Filozofa v Nitře. Tato tradiční akce v Havlíčkově Brodě opět nabídla týdenní kurz pro studenty středních a vysokých škol z Evropy, během kterého se účastníci seznámili s prací novináře a fungováním médií. Hlavními tématy LŽŠ jsou média, politika, kultura a historie střední Evropy, doplňují je další vybraná témata z oblasti žurnalistiky a etiky. Kraj Vysočina účastníkům z Nitranského samosprávného kraje hradil školné, ubytování a stravu. Hlavním mediálním partnerem je Česká televize.
- **Studijní cesta zástupců z NSK v Kraji Vysočina** – inspirace čerpání evropských dotací – 7. 9. 2021 se uskutečnila studijní cesta skupiny starostů, administrátorů projektů, ale i akademiků z vysokých škol a zástupců regionálních uskupení na Vysočinu. Přijeli načerpat zkušenosti s přípravou i vedením projektů, prohlédnout si hotové investice a diskutovat o výhodnosti provozů a o naplněnosti vizí. Delegation se seznámila s výsledky projektů vedených malými samosprávami. V Lukách nad Jihlavou byla hostům představena rekonstrukce bývalé sýpky, která slouží jako denní stacionář pro seniory, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Také jim byl přiblížen monitoring využívání cyklostezek na trase Jihlava–Třebíč–Raabs. Další zastávkou byla prohlídka MŠ v Sedlejšovicích jako ukázkové stavby v pasivním standardu s kapacitou 25 dětí. Za Kraj Vysočina se zúčastnila také náměstkyně Hana Hajnová.

Grand Est

Nejvýznamnější aktivity spolupráce mezi Krajem Vysočina a regionem Grand Est v roce 2021:

V roce 2021 se podařilo po dvouleté přestávce uskutečnit v Kraji Vysočina několik výrazných akcí s francouzskými partnery. Jejich přehled je uveden níže. Nedošlo k osobním setkáním na úrovni samosprávy, pouze k jednání o tématech spolupráce pomocí videokonference. Některá nová témata zejména v oblasti životního prostředí, odpadového, vodního a lesního hospodářství zůstala zatím na úrovni deklarace a zjišťování společných zájmů a situace obou regionů.

Konkrétní výsledky spolupráce v roce 2021:

- **Výtvarníci z francouzské Remeše podruhé na umělecké rezidenci v Telči:** Kraj Vysočina ve spolupráci s městem Telč a Oblastní galerií Vysočiny v Jihlavě organizoval v červnu a červenci 2021 čtyřtýdenní rezidenční pobyt dvou výtvarníků z francouzské Remeše. Výtvarníci Thomas Venet a Jean-Baptiste Blocquaux využili prostor Městské galerie Hasičský dům v Telči pro svoji tvorbu i jako ateliér otevřený veřejnosti a připravili zde výstavu svých děl s názvem Passage. Rezidenci inicioval a programově vedl telčský výtvarník Jan Vičar, který získal renomé a kontakty ve Francii také díky rezidenci, na niž ho vyslal Kraj Vysočina v roce 2015, a který od té doby také v Remeši a jejím okolí často pobývá a organizuje výtvarné aktivity. Pobyt umělců navázal na stejně koncipovanou rezidenci dvou umělkyní z léta 2019. Rezidence je časově i místně propojena s letní školou klasické hudby Music Academy Telč.
- **Gurmet den s Krajem Vysočina a české národní kolo soutěže Trophée Mille:** Ve spolupráci s asociací Mille et Un, reprezentovanou významným francouzským šéfkuchařem Philippem Millem, a dalšími partnery, zejména jihlavským šéfkuchařem Pavlem Marešem, a s výrazným přispěním OA, VOŠZ a SZŠ, SOŠS Jihlava, se v Cityparku Jihlava dne 6. listopadu 2021 uskutečnil druhý ročník soutěže Trophée Mille Česká republika pro žáky kuchařských a cukrářských oborů středních škol s doprovodným programem pro veřejnost, v níž soutěžilo osm dvoučlenných týmů o pohár Trophée Mille a další ceny. Soutěž je postupová a vítězná škola OA a HŠ Havlíčkův Brod měla právo reprezentovat Českou republiku v mezinárodním kole Trophée Mille v Remeši v březnu 2022.
- **Středoškolské studium v programu Rok ve Francii (Kraj Vysočina – Grand Est):** Ve spolupráci s Francouzským institutem v Praze proběhly v březnu 2021 rozhovory se studentkami hlásícími se do programu Rok ve Francii (Kraj Vysočina – Grand Est) pro školní rok 2021/2022 a jejich rodiči. Doporučené uchazečky požádaly v květnu 2021 o stipendium dle Pravidel Rady Kraje Vysočina pro poskytování stipendia pro studium na zahraničních středních školách v partnerských regionech a tato stipendia byla Radou Kraje Vysočina ve všech případech schválena. Školský úřad v Remeši úspěšně vyhledal studentkám středních škol hostitelské rodiny. Jedná se o studentky Gymnázia Otakara Březiny a SOŠ Telč, Gymnázia Žďár nad Sázavou a Střední uměleckoprůmyslové školy Jihlava-Helenín.

Zakarpatská oblast Ukrajiny

Jednání ohledně navázání spolupráce Kraje Vysočina a Zakarpatské oblasti Ukrajiny zahájili zástupci obou regionů v červenci roku 2007. Ve dnech 27. 2. až 29. 2. 2008 navštívila Kraj Vysočina reprezentace Zakarpatské oblasti Ukrajiny. Při této návštěvě byla slavnostně uzavřena a podepsána smlouva o spolupráci mezi oběma regiony (28. 2. 2008).

Spolupráce Kraje Vysočina a Zakarpatské oblasti Ukrajiny se během pěti let ukázala jako aktivní a úspěšná a v jejím rámci byla realizována celá řada užitečných projektů. Z tohoto důvodu Zastupitelstvo Kraje Vysočina na svém zasedání dne 13. 12. 2011 schválilo návrh Dodatku Smlouvy o spolupráci, ve kterém se původní článek č. III nahradil novým. Ten prodloužil dobu platnosti Smlouvy, a to na dobu neurčitou. Ostatní ujednání Smlouvy o spolupráci zůstala beze změny.

Podpis Dodatku ke Smlouvě se uskutečnil dne 16. 3. 2012 v Mukačevu v Zakarpatské oblasti Ukrajiny.

Účelem smlouvy mezi Krajem Vysočina a Zakarpatskou oblastí Ukrajiny je rozvíjení vzájemných kontaktů a spolupráce mezi Zakarpatskou oblastí a Krajem Vysočina formou jednorázových i dlouhodobých projektů a aktivit. Na financování společných projektů se podílejí oba partnerské regiony.

Orgánem zřizovaným za účelem spolupráce je Stálá konference, která určuje hlavní směry spolupráce mezi oběma regiony a dává jí impulzy. Schvaluje konkrétní projekty na daný kalendářní rok. Ve Stálé konferenci jsou zastoupeny všechny politické kluby zastupitelstva kraje, ředitel Krajského úřadu Kraje Vysočina a externí spolupracovník. Zasedá pod záštitou hejtmana Kraje Vysočina, který jmenuje její členy.

Kraj Vysočina aktivně spolupracuje s českými krajanskými spolků v Zakarpatí a diplomatickými zastoupeními v České republice (Velvyslanectví Ukrajiny v Praze, Generální konzulát Ukrajiny v Brně) i na Ukrajině (Velvyslanectví ČR v Kyjevě, Generální konzulát ČR ve Lvově).

Konkrétní projekty spolupráce v roce 2021:

Investiční projekty

- Generální oprava střechy a výtahu hlavní budovy Oblastního klinického centra fyziopulmonologie Zakarpatské oblasti (centrum plicních nemocí).
- Generální oprava vnitřních prostor základní školy I.–III. stupně v obci Lazy, místní část města Tjačiv (partnerské město Chotěboře).
- Generální oprava zdravotního střediska v obci Vrchní Vorota, Volovecký okres – opatření přispívající k úspoře energie.
- Generální oprava fasády, výměna oken a dveří u zdravotního střediska v obci Podvynohradiv, Vynohradivský okres.
- Generální oprava střechy mateřské školky v obci Kamjanské, okres Iršava.
- Generální oprava střechy mateřské školky v obci Dobrjanské, okres Tjačiv.
- Kompletní rekonstrukce budovy policejní stanice, město Velký Byčkov, Rachivský okres.
- Úprava budovy základní školy I.–III. stupně na mateřskou školku v obci Lypovec, Chustský okres (termín realizace z objektivních důvodů prodloužen do 30. 6. 2022).
- Generální oprava střechy gymnázia v obci Simer, okres Perečin (termín realizace z objektivních důvodů prodloužen do 30. 6. 2022).

Spolupráce hasičů

- Předání 32 kusů nových zásahových rukavic v hodnotě 100 000 Kč pro zakarpatské hasiče pro zlepšení jejich vybavenosti.
- Předání desítek kusů hasičských oděvů a bot, které nejsou nové, ale jsou plně funkční a využitelné. Darovala je firma Požární bezpečnost, s. r. o., v čele s panem Robertem Váľalem.
- Předání darů od Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina – ochranné přilby.
- Spolupráce probíhá také na úrovni republikové – mezi Generálním ředitelstvím HZS ČR a Státní službou pro mimořádné situace Ukrajiny.

Krajanské spolky

Finanční podpora (30 tis. Kč) činnosti českých krajanských spolků pod vedením Ivana Latka. Jedná se o činnost publikační, dále o udržování odkazu české historie a kultury v Zakarpatské oblasti Ukrajiny, osazování míst pamětními cedulemi spojenými s osobnostmi první ČSR (například Masaryka, Beneše, Štefánika, Bati apod.), realizace přednášek a besed na Zakarpatí na téma české kultury, historie apod. Krajanské spolky také poskytují průvodcovské služby pro nejrůznější delegace a návštěvy z České republiky.

Humanitární dar – sanitní vozy

- Zastupitelstvo Kraje Vysočina na svém zasedání č. 7/2021 dne 9. 11. 2021 schválilo věcný dar ve formě dvou sanitních vozů partnerskému regionu Zakarpatská oblast Ukrajiny. Jednalo se o sanitky vyřazené (ale plně funkční) ze ZZS. Sanitní vozidlo Volkswagen Transporter (první sanitka je rok pořízení 2010, druhá sanitka 2012). Převoz sanitek byl realizován v termínu 3.–5. 12. 2021. Sanitka č. 1 byla umístěna do Krajské infekční nemocnice v Užhorodu. Jedná se o nemocnici s krajskou působností a v dané době byla maximálně vytižena covidovými pacienty. Sanitka č. 2 byla umístěna do Nemocnice v Jasini, která pokrývá svou činností celou východní část Zakarpatí. Jedná se o nejchudší oblast regionu, výše položenou (horská oblast). Zde jsme začínali spolupráci se Zakarpatím před 14,5 lety.
- Nemocnice Mižhirje – darování tří záchranných batohů na podporu zajištění provozu zdravotnické záchranné služby a záchrany lidských životů.
- Kraj Vysočina a Pardubický kraj provedly v roce 2021 sběr humanitárního daru ve formě především polohovatelných lůžek a souvisejícího vybavení do nemocnic a sociálních ústavů.
- Předání humanitárního daru Nemocnice Třebíč – vybavení velkokapacitní kuchyně.

Spolupráce policie

- Kolegové z Policie kraje Vysočina darovali věci na zlepšení stávající materiální vybavenosti kynologických policejních jednotek v Zakarpatské oblasti Ukrajiny.
- Předání 25 kusů počítačů jako dar od Krajského ředitelství policie svým zakarpatským kolegům.
- Předání 44 počítačů a sedmi notebooků od Krajského ředitelství policie kraje Vysočina – část počítačů byla použita jako vybavení zakarpatské policie, část byla předána do venkovských škol v Užhorodském a Perečinském okrese.

Válečné hroby

Podpora obnovy a rekonstrukce válečných hrobů a památníků padlých (spolu s Ministerstvem obrany ČR a Československou obcí legionářskou). Společné projekty podpořilo i Ministerstvo vnitra Slovenské republiky.

Partnerská města

- Funguje spolupráce dosavadních partnerských měst Jihlava-Užhorod, Pelhřimov-Mukačevo, Třebíč-Rachiv, Žďár nad Sázavou – Chust, Nové Město na Moravě – Mižhirje, Chotěboř-Tjačiv, Telč-Poljana.
- Zájem o nalezení partnerského města projevily Okříšky.
- Město Třebíč vyčlenilo ze svého rozpočtu 400 000 Kč na investiční projekt s partnerským městem Rachiv.
- Město Chotěboř darovalo svému partnerskému městu Tjačiv 20 počítačů pro podporu výuky žáků do škol.

Projekty v hospodářském sektoru

- Je podepsána oficiální smlouva mezi Krajskou hospodářskou komorou a Hospodářskou komorou Zakarpatské oblasti Ukrajiny.
- Generální konzulát ČR ve Lvově ve spolupráci s Krajem Vysočina a Pardubickým krajem bude v roce 2022 realizovat projekt ekonomické diplomacie – podnikatelskou misi do Lvova (žádost o podání projektu ekonomické diplomacie na MPO proběhla v roce 2021).
- Chust – jednání o podnikatelské spolupráci mezi firmou z Vysočiny a firmou na výrobu klobouků v Chustu.
- Návštěva a prohlídka firmy Golden Fruit, která vyrábí sladkosti. Setkání a pracovní jednání s ředitelem firmy. Zahájila se jednání o možnosti výroby v Kraji Vysočina.

Spolupráce mezi organizacemi

- Spolupráce mezi Užhorodskou univerzitou, Mukačevskou univerzitou a Vysokou školou polytechnickou Jihlava.
- Spolupráce mezi příspěvkovými organizacemi v sociální oblasti.
- Spolupráce mezi dětskými domovy.
- Výměna zkušeností mezi zástupci hasičských záchranných sborů obou regionů.
- Výměna zkušeností mezi zástupci policie obou regionů.

Nerealizované projekty

Vzhledem k pandemii Covid-19 ve světě se bohužel nemohly uskutečnit tradiční každoroční projekty se Zakarpatskou oblastí Ukrajiny:

- Účast zakarpatských hasičů na Vysočině u příležitosti cvičení IZS.
- Účast zakarpatské policie na krajských přeborech v kynologii a figurantském kurzu na Vysočině.
- Účast studentů bohemistiky Užhorodské univerzity na Letní žurnalistické škole a na Podzimním knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě.
- Odborné stáže sociálních pracovníků ze Zakarpatí v sociálních zařízeních zřizovaných Krajem Vysočina.
- Stáže středních škol, které uzavřely partnerství – Střední škola stavební Jihlava a Technické lyceum Chust.

Volby

Dne 25. 11. 2021 byl zvolen nový (respektive staronový) předseda Zakarpatské oblastní rady (= hejtman) pan Volodymyr Čubirko. Pan Čubirko byl předsedou již v jednom z předchozích volebních období, dlouhodobě pracuje pro spolupráci našich regionů, dobročinný fond ViZa, a obdržel cenu ministra zahraničních věcí GRATIAS AGIT za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

Spolupráce s ambasádami

Spolupráce a komunikace s Velvyslanectvím Ukrajiny v Praze, Konzulátem Ukrajiny v Brně, Generálním konzulátem České republiky ve Lvově, Velvyslanectvím České republiky v Kyjevě.

Financování společných projektů

Financování akcí probíhá prostřednictvím dobročinného fondu ViZa. Činnost fondu je tedy ideologicky i finančně podporována ze strany obou partnerských krajů – Zakarpatské oblasti Ukrajiny i Kraje Vysočina.

Cíle a činnost fondu a další podrobnější informace jsou k dispozici v jazykové mutaci české, ukrajinské a anglické na webových stránkách Kraje Vysočina nebo na webových stránkách dobročinného fondu ViZa.

Minská oblast, Bělorusko

Vzhledem k pandemii Covid-19 v letech 2020 i 2021 ve světě a z důvodu vyhocení vnitropolitické situace v Bělorusku Zastupitelstvo Kraje Vysočina rozhodlo na svém jednání 23. března 2021 usnesením č. 0089/02/2021/ZK o pozastavení společných aktivit s Minskou oblastí Běloruska.

Provincie Hubei, Čína

Memorandum o spolupráci mezi Krajem Vysočina a čínskou Provincí Hubei bylo podepsáno 31. října 2014. Prioritou ve spolupráci obou regionů byly především podpora podnikání, oblasti zdravotnictví, energetiky a zemědělství.

Od roku 2018 se neuskutečnily téměř žádné aktivity s Provincí Hubei. Tento fakt byl jedním z důvodů, proč Zastupitelstvo Kraje Vysočina na svém jednání 23. března 2021 rozhodlo usnesením č. 0089/02/2021/ZK o vypovězení Memoranda o spolupráci mezi Krajem Vysočina a Provincí Hubei.

KANCELÁŘ KRAJE VYSOČINA V BRUSELU

Kancelář Kraje Vysočina v Bruselu zahájila svoji činnost v lednu roku 2008. Od roku 2009 zastoupení funguje v takzvané nestálé formě, kdy zástupce Kraje Vysočina pravidelně jezdí do Bruselu plnit zadané úkoly, vyřizovat aktuální záležitosti nebo se zúčastňovat naplánovaných akcí.

Důvodem pro založení kanceláře byla především snaha být u zdroje informací o finančních a dalších možnostech, které Evropská unie nabízí, a dokázat je co nejefektivněji využít. Jedním z důležitých úkolů bylo též zvýšit povědomí o Kraji Vysočina v EU a více se otevřít spolupráci s mezinárodními partnery. V listopadu 2009 došlo společně s personálními změnami také ke změně formy stálého zastoupení na tzv. zastoupení nestálé, která měla za cíl zefektivnit fungování kanceláře. Současný model nestálého zastoupení funguje v praxi tak, že zástupce Kraje Vysočina tráví většinu času v ČR a do Bruselu jezdí plnit zadané úkoly, vyřizovat aktuální záležitosti, či se zúčastňovat naplánovaných akcí.

Od 1. března 2014 je zástupcem Kraje Vysočina v Bruselu Jan Skála, který současně pracuje na úseku zahraničních vztahů odboru sekretariátu hejtmána Krajského úřadu Kraje Vysočina.

V průběhu roku 2021 se orientovala většina jednání na přípravu aktivit souvisejících s českým předsednictvím v Radě EU ve druhé polovině roku 2022, uprostřed tzv. předsednického tria, které tvoří Česko spolu s Francií a Švédskem. Zástupce Kraje Vysočina komunikuje průběžně s hlavními aktéry, zejména díky setkáním, která iniciuje Stálé zastoupení ČR při EU a jejichž účastníkem bývá videokonferenčně i hlavní koordinátor předsednictví, tedy Úřad vlády ČR.

Činnost byla ovlivněna pandemií Covid-19 a nemožností reálně cestovat v první polovině roku, na druhou stranu většina jednání byla vedena videokonferenčně. V říjnu 2021 proběhla jediná osobní cesta do Bruselu, které se zúčastnila náměstkyně hejtmána Hana Hajnová spolu se zástupci odboru regionálního rozvoje a jednala se zástupci Evropské komise, Stálého zastoupení ČR při EU, včetně velvyslance Jaroslava Zajíčka, Evropského výboru regionů a dalších českých regionů.

- **Spoluorganizace akcí a účast na akcích:** Kraj Vysočina se podílel na několika akcích, které probíhaly většinou čistě on-line. Přípravy 13. ročníku tradiční české kulturní akce Czech Street Party pod vedením Stálého zastoupení ČR při EU byly z důvodu pandemie odloženy a plynule se přistoupilo k přípravě rozsahem větší a organizačně náročnější Czech Street Party v plánovaném termínu 1. července 2022 jako první, byť méně formální, velké kulturní a společenské akce České republiky v Bruselu v den zahájení předsednictví. Zástupci krajů jsou vzhledem ke svým zkušenostem klíčovým partnerem při přípravě velkých českých akcí v Bruselu.
- **Ozvěny Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů Ji.hlava:** V rozmezí od 11. do 17. března 2021 se konal devátý ročník Ozvěny Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů Ji.hlava v Belgii, a to plně v on-line formátu. Tyto Ozvěny byly přístupné pouze pro publikum v Belgii, ale byly provázané časově i jednotným webovým prostředím s obdobnými Ozvěnami Ji.hlavy pro publikum v České republice i v jiných zemích. Belgické Ozvěny proběhly pod záštitou českého velvyslance v Belgii Pavla Kluckého, místopředsedy Evropského parlamentu Marcela Kolaji a poslankyň EP Radky Maxové a Michaely Šojdové. Program Ozvěny nabídl 13 výrazných a oceněných filmů z programu posledního ročníku MFDF Ji.hlava a byl doplněn studentskou masterclass určenou pro posluchače belgických filmových vysokých škol. Ozvěny Ji.hlava v Belgii organizuje Kraj Vysočina ve spolupráci s pořadatelem MFDF Ji.hlava, statutárním městem Jihlava a Českým centrem v Bruselu.
- **Evropský týden regionů a měst:** Spolu s dalšími evropskými regiony se Kraj Vysočina podílel na organizaci semináře, který se konal v říjnu 2021 v rámci oficiálního on-line programu konference 19. Evropský týden regionů a měst v Bruselu pod názvem Inovace a soudržnost pro odolnou, zelenou a digitální tranzici. Náměstkyně hejtmána Hana Hajnová hovořila o úspěších v digitalizaci veřejných služeb na regionální úrovni a rizicích, které tato situace přináší.
- **Kancelář Kraje Vysočina:** Od roku 2018 sídlí kancelář v prostorách v majetku Plzeňského kraje na adrese place de Jamblinne de Meux 31, 1030 Brusel. Sídlí zde také zastoupení Jihomoravského kraje a smluvně i Pardubického kraje. Mezi kraji probíhá dobrá spolupráce i vzájemná výpomoc.
- **Pracovní stáže pro studenty vysokých škol:** Kraj Vysočina nabízí studentům vysokých škol stáže v kanceláři kraje v Bruselu. Nabízené stáže pro studenty vysokých škol jsou hrazeny z evropského programu Erasmus+. Stážisté významně pomáhají s udržováním kontaktů a zajišťováním kontinuity přítomnosti Kraje Vysočina v Bruselu. Stážisté se i neformálně zapojují do života české komunity v Belgii. V uvedeném období roku 2021 z důvodu pandemie stáže poprvé od doby, kdy tyto stáže Kraj Vysočina nabízí, neproběhly. Byli však vybráni tři stážisté pro rok 2022.

Spolupráce v rámci nadregionálních uskupení

Evropský region Dunaj-Vltava

V rámci rotujícího předsednictví sedmi partnerských regionů předsedal v roce 2021 Evropskému regionu Dunaj-Vltava (ERDV) Jihočeský kraj a následně bavorský region Horní Falc. Předsednictví Jihočeského kraje trvalo od ledna 2020 do července 2021. V červenci se konalo videokonferenční jednání politických zástupců všech členských regionů, během kterého bylo symbolicky předáno předsednictví bavorskému regionu Horní Falc. Rotující předsednictví zástupci Jihočeského kraje definitivně zakončili 6. října 2021 Mezinárodní konferencí ERDV s názvem Společně k moderní obci, která proběhla ve spolupráci s novým předsednickým regionem Horní Falc taktéž v on-line prostředí.

Na základě politické shody všech partnerských regionů pokračoval ERDV v aktivitách v rámci střednědobého tématu ERDV – Prostor pro Společnost 4.0, který spadá do třech hlavních podtémat: Průmysl 4.0, Zdravotnictví a Cestovní ruch. Region Horní Falc se věnoval především tématu Zdravotnictví. Realizaci plánovaných aktivit k těmto podtématům bohužel velice negativně ovlivnila pandemie Covid-19 a s ní související omezení. Některé aktivity se podařilo zorganizovat v on-line formátu, některé se přesouvaly do roku 2022 a některé se bohužel nepodařilo zorganizovat vůbec, jako například poznávací cesty starostů po česko-rakousko-německém příhraničí. V reakci na nepříznivou situaci však vznikly nové aktivity (webináře, telekonference, hybridní akce atd.), využívající on-line prostředí a zaměřující se především na prezentaci příkladů dobré praxe.

Kraj Vysočina se v roce 2021 podílel na realizaci následujících aktivit:

- soutěž Vesnice Evropského regionu Dunaj-Vltava 2020 – hodnocení nominovaných a vyhlášení výsledků,
- rozhovory se starosty obcí k tématu digitalizace v rámci předsednictví Jihočeského kraje,
- webinář s názvem Průmysl 4.0 – jednoduše, bez hranic v rámci malého projektu s názvem Přeshraniční přenos znalostí v oblasti Průmysl 4.0,
- série rozhovorů k představení best practice projektů v ERDV – oblast Průmysl 4.0 – kvalifikace na středních školách, kvalifikace na vysokých školách,
- příručka s názvem Průmysl 4.0 – jednoduše, bez hranic (dvě jazykové mutace) – první kroky k digitalizaci pro malé a střední podniky – příprava 2021, tisk, prezentace a distribuce 2022,
- informační leoporelo k tématu Průmysl 4.0 (dvě jazykové mutace) – oblast kvalifikace na středních a vysokých školách a ve start-upech,
- brožura k tématu telemedicína – tisk, prezentace a distribuce,
- databanka obcí ERDV,
- brožura s názvem 28 hradů a zámků Evropského regionu Dunaj-Vltava – příprava 2020 + 2021, tisk, prezentace a distribuce 2021,
- fotosoutěž ERDV 2021 s názvem Výjimečné památky v Evropském regionu! – hodnocení a vyhlášení výsledků.

Z výše uvedených důvodů byla omezena prezentace Evropského regionu Dunaj-Vltava také v rámci Kraje Vysočina. Oproti předchozím rokům byly značně zredukovány akce pro širokou a odbornou veřejnost. Na akcích pro veřejnost a školy se ERDV prezentoval například na:

- konferenci s názvem Počítač ve škole – organizováno zástupci z Gymnázia Vincence Makovského se sportovními třídami Nové Město na Moravě,
- akcí pro veřejnost s názvem Jihlavský den zdraví, která se konala na jihlavské radnici v rámci Evropského týdne mobility.

Institut regionů Evropy (IRE)

Kraj Vysočina je od roku 2013 členem Institutu evropských regionů. IRE (www.institut-ire.eu) je neziskovou organizací, která se zabývá spoluprací mezi regiony, městy a korporacemi v Evropě na aktuálně řešená témata. V současné době je členem cca 80 regionálních a lokálních subjektů z 16 zemí Evropy. IRE je platformou, kde je možné navázat kontakty a získat informace o možnostech spolupráce mezi regiony a organizacemi. V rámci členství má kraj možnost využívat informační zdroje tohoto meziregionálního sdružení, účastnit se pravidelné konference evropských regionů a měst a dalších akcí.

Mezinárodní konference Institutu regionů Evropy (IRE) Salzburg Europe Summit se zúčastnil v září 2021 člen Rady Kraje Vysočina Roman Fabeš.

European Regional and Local Health Authorities (EUREGHA) – neziskové sdružení Evropských regionálních a lokálních aktérů zodpovědných za zdravotní péči

Kraj Vysočina oficiálně vstoupil do neziskového sdružení EUREGHA v roce 2012. Sdružení EUREGHA tvoří regiony, příp. regionální zdravotnické a nemocniční organizace, jejichž cílem je usilovat o vzájemnou spolupráci regionů v oblasti zdravotní péče, upozorňovat instituce Evropské unie na specifické výzvy, kterým regiony čelí, a ovlivňovat tvorbu evropské politiky v této oblasti. Roční členský poplatek činí 5 000 eur.

Na základě vyhodnocení mezinárodní spolupráce Kraje Vysočina a zvážení přínosů členství ve sdružení EUREGHA Zastupitelstvo Kraje Vysočina rozhodlo na svém jednání 23. března 2021 usnesením č. 0089/02/2021/ZK o ukončení členství v tomto sdružení s účinností k 1. 1. 2022.

Oblast zdravotnictví je však pro kraj v rámci mezinárodní spolupráce velmi důležitá, a proto se chceme soustředit na konkrétní projekty s nejbližšími partnery, například s Dolním Rakouskem.

INFORMACE O EVROPSKÉ UNII PRO VEŘEJNOST

Europe Direct Jihlava

Informační středisko Europe Direct Jihlava, které sdílí prostory s Regionální rozvojovou agenturou Vysočina, se nachází v centru Jihlavy a svoji činnost zahájilo 1. 4. 2009. Cílem infocentra je poskytovat obyvatelům Kraje Vysočina snadný a bezplatný přístup k informacím a aktivitám Evropské unie.

Na místní a regionální úrovni pořádá také přednášky, besedy a akce na nejrůznější evropská témata.

Jihlavské středisko je koordinováno a spolufinancováno Evropskou komisí a takzvanou hostitelskou organizací, již se na základě výběrového řízení stala právě Regionální rozvojová agentura Vysočina. Služby střediska jsou pro veřejnost zdarma.

Kontakty: www.europedirect.cz/info-centra/detail/7-jihlava

Eurocentrum Jihlava

Eurocentrum Jihlava je informační místo, kam se občané mohou obracet se svými dotazy týkajícími se Evropské unie a evropských fondů. Eurocentrum poskytuje informace o EU a evropských fondech pro širokou i odbornou veřejnost, nabízí informační materiály a řadu dalších služeb pro zájemce o hlubší poznání Evropské unie a aspektů členství České republiky v EU. Veškeré služby Eurocentra jsou zdarma. Eurocentrum Jihlava sídlí na adrese Tolstého 15. Více informací naleznete na <https://jihlava.eurocentra.cz/>.

REGION SOUDRŽNOSTI NUTS 2 JIHOVÝCHOD

Ukončení činnosti Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod

Zákonem č. 251/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, a dalšími souvisejícími zákony, byla Regionální rada Jihovýchod k 31. prosinci 2021 zrušena. Právním nástupcem od 1. ledna 2022 je stanovena Česká republika – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, pro oblast daňových řízení pak Ministerstvo financí ČR.

17

VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

Internetové stránky Kraje Vysočina www.kr-vysocina.cz

Jedním z nejdůležitějších nástrojů pro poskytování informací veřejnosti, propagaci kraje, řízení povinné publicity, představování projektů kraje a spolupráci nejen se sdělovacími prostředky jsou mimo jiné webové stránky kraje. Na adrese www.kr-vysocina.cz se průběžně shromažďuje obrovské množství informací. Kraj na nich zveřejňuje prakticky vše, co mu zákony dovolují. Stránky fungují nejen jako archiv Kraje Vysočina a Krajského úřadu Kraje Vysočina, ale i jako zdroj ověřených informací, jež se vztahují k regionu.

Na portálu internetové televize Kraje Vysočina (tv.kr-vysocina.cz) jsou uchovávány nejen videopřenosy ze zasedání Zastupitelstva Kraje Vysočina. Na YouTube kanále Kraje Vysočina (www.youtube.com/user/KrUVysocina) naleznete reportáže, záznamy seminářů, konferencí, soutěží a podobně. S ohledem na zásadní okolnosti související s pandemií, nabídkou dotačních titulů nebo rozvojem projektu Veřejná doprava Vysočiny byly zřízeny speciální [www](http://www.ockovanivysočina.cz), kde veřejnost najde informace k vybraným tématům bez nutnosti jejich selekce. V roce 2020 vznikla stránka www.ockovanivysočina.cz, jejíž aktualizace pokračovala i v roce 2021. Tato informační platforma se stala zásadní pro rychlé předávání informací veřejnosti, což potvrzuje i vysoká návštěvnost této části krajského webu. Během dvou let stránka vykázala více než 240 tisíc přístupů.

Noviny Kraj Vysočina

Další tradiční zdroj informací o činnosti a aktivitách Kraje Vysočina pro veřejnost představuje měsíčník Kraj Vysočina. Pravidelný měsíční náklad novin je 232 000 kusů a tiskovina je zdarma doručována do poštovních schránek všech domácností v kraji. Distribuce byla rozšířena také na specifické instituce, kde se očekává zájem o noviny a jejich další šíření – krajské nemocnice, domovy důchodců, divadlo, galerie a muzea. Periodikum bylo v minulosti několikrát oceněno odbornou komisí. Vedle osvědčené podoby klasických novin nabízí kraj také internetovou, respektive multimediální podobu novin na adrese www.novinykrajvysočina.cz.

Zveřejňování aktuálních informací – krajské zpravodajství

Pracovníci oddělení tiskového odboru sekretariátu hejtmána denně vydávají aktuální komentované tiskové zprávy a prohlášení. Ze statistik návštěvnosti krajských webových stránek lze usuzovat, že zprávy, které v nich odbor poskytuje, patří k důležitému zdroji ověřených informací. V roce 2021 zveřejnil kraj více než devět set tiskových sdělení, která jsou součástí výše zmíněného archivu. Tiskové oddělení denně připraví a „vyšle do světa“ přibližně dvě až tři nové aktuální zprávy. Podle vedené statistiky vykázaly vedle odboru sekretariátu hejtmána velký informační potenciál odbor zdravotnictví, odbor dopravy a silničního hospodářství, odbor životního prostředí a odbor sociálních věcí. Velký informační prostor byl v roce 2021 jednoznačně věnován řešení pandemie, dále také kotlíkovým dotacím, hospodaření kraje, dopravě a zavádění nového systému organizace dopravy pod názvem Veřejná doprava Vysočiny, kúrovcové kalamitě a absenci vody i sociálním tématům.

Facebook

V závěru roku 2014 obnovil Kraj Vysočina své aktivity na sociální síti Facebook. Byla přijata opatření a specifikovány povinnosti tiskového oddělení vedoucí k efektivní správě tohoto informačního kanálu. Po vzniku nové oficiální stránky www.facebook.com/krajvysočina se tato sociální síť stala plnohodnotným komunikačním kanálem. Za rok 2021 opět vzrostl počet sledujících, k 31. 12. 2021 sledovalo oficiální stránku Kraje Vysočina 6 558 uživatelů, o zhruba osm set více než před rokem.

Poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb.

V roce 2021 bylo podáno 120 žádostí o informace ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím (dále „InfZ“), písemně nebo prostřednictvím elektronické pošty, z toho bylo rozhodnutím 28 žádostí zcela nebo částečně odmítnuto. Další žádosti byly podávány telefonicky nebo ústně a byly zodpovězeny příslušnými zaměstnanci Kraje Vysočina zařazenými do Krajského úřadu Kraje Vysočina.

V roce 2021 bylo podáno osm odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace.

Podpora významných akcí v Kraji Vysočina

Kraj Vysočina v roce 2021 finančně podpořil téměř 40 významných sportovních, kulturních a společenských akcí celkovou částkou převyšující 14 mil. Kč. Jde o akce pro Vysočinu charakteristické nebo svým dopadem rámcem regionu přesahující.

Tradiční akce pro veřejnost a soutěže

V roce 2021 se z důvodů pandemie koronaviru a souvisejících nařízení akce pro veřejnost nekonaly.

Nejvyšší ocenění Kraje Vysočina

V roce 2008 rozhodlo Zastupitelstvo Kraje Vysočina o vytvoření systému, kterým Kraj Vysočina vyjadřuje uznání a respekt významným osobnostem. V dosavadních 11. ročnících bylo oceněno už více než sto osobností, jejichž život je spojen s Krajem Vysočina. Udělování nejvyšších ocenění Kraje Vysočina se tak stalo součástí regionálních dějin. Nejvyšší ocenění mají kromě uznání a respektu k osobnostem kraje rovněž trvale a významně posilovat vědomí příslušnosti k území i lidem, kteří na Vysočině žijí. Zastupitelstvo kraje rozhodlo o udělení Nejvyšších ocenění Kraje Vysočina za rok 2021 následujícím osobnostem:

Kamenná medaile:

Jiří Běhounek – lékař, hejtman Kraje Vysočina v letech 2008–2020

Marta Kubišová – zpěvačka, signatářka Charty 77

Skleněná medaile:

Jan Betlach – emeritní primář oddělení patologie Nemocnice Havlíčkův Brod

Marie Kotačková – předsedkyně Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením Třebíč

Jaromír Šofr – kameraman, držitel Českého lva za kameru

František Vránek – emeritní ředitel Domova Kopretina v Černovicích

Dřevěná medaile:

Václav Černík – středoškolský učitel a dobrovolník při zvládnání pandemie Covid-19

Markéta Fuchsová – koordinátorka paliativní péče Nemocnice Pelhřimov

Barbora Šenoltová – divadelní světelná a video designérka

Záslužné medaile Kraje Vysočina

Zastupitelé Kraje Vysočina ocenili navržené členy složek Integrovaného záchranného systému Kraje Vysočina. Záslužnými medailemi kraj vyjadřuje uznání aktivní činnosti, která je zaměřena na ochranu životů, zdraví a majetku občanů. Za mimořádné pracovní výsledky, budování krajského integrovaného systému, a především za záchranu nebo pomoc při záchraně lidského života bylo od roku 2008 záslužnými medailemi oceněno celkem už téměř 430 osob. V roce 2021 to bylo konkrétně 23 členů IZS, kteří obdrželi Záslužnou medaili prvního nebo druhého stupně. Záslužná medaile prvního stupně byla udělena i třem civilistům za záchranu lidského života.

Oddělení vnějších vztahů také vydalo několik publikací, které pojednávají o činnosti kraje, nebo se na nich přímo podílelo:

- Výroční zpráva Kraje Vysočina 2020
- Velký nástěnný kalendář Kraje Vysočina

Ocenění, která získal Kraj Vysočina v roce 2021:

- Stavba roku Kraje Vysočina 2020, za stavbu Obchvat Velkého Beranova
- Stavba roku Kraje Vysočina 2020, za stavbu Nové expozice Hradu Roštejn
- 2. místo ve srovnávacím výzkumu Místo pro život 2021
- E-Government The Best 2021 – 2. místo v kategorii projekty krajů za projekt Portál územního plánování Kraje Vysočina
- E-Government The Best 2021 – mimořádné ocenění v kategorii projekty krajů za projekt Softwarová řešení pro zvládnutí pandemie Covid-19 v Kraji Vysočina
- Krajský úřad Kraje Vysočina za 1. místo „Úřad na cestě k rovnosti“ v kategorii krajských úřadů
- ČKAIT „Stavba Vysočiny 2020“ v kategorii oblast Jihlava za stavbu „Nové expozice Hradu Roštejn“

SYMBOLY KRAJE

Znak a vlajka Kraje Vysočina

Znak Kraje Vysočina je představován čtverečným štítem, v jehož prvním modrém poli je stříbro-červeně šachovaná, zlatě korunovaná orlice se zlatou zbrojí. Druhé a třetí stříbrné pole je symbolizováno červeným ježkem a červenými jeřabinami na zelené větvi o dvou listech a čtvrté červené pole náleží stříbrnému, zlatě korunovanému lvu se zlatou zbrojí.

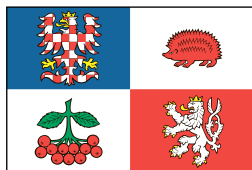
Symbolika

- 1. pole – moravská orlice – symbol historické moravské zemské příslušnosti k východní části kraje
- 2. pole – ježek – symbol sídelního města kraje (takzvaný klíčový derivát městského znaku hlavního města kraje – Jihlavy)
- 3. pole – jeřáb – symbol dílčí identity kraje; jako typický strom Vysočiny, vyjadřující nezdolnost a prostou krásu regionu
- 4. pole – český lev – symbol historické české zemské příslušnosti k západní části kraje

Znak kraje byl schválen dne 20. listopadu 2001 Zastupitelstvem Kraje Vysočina.

Logo Kraje Vysočina

Logo Kraje Vysočina vychází ze základních principů komunikace kraje, jako jsou aktivita, vstřícnost a respekt. Je tvořeno obrazovým znakem a textem. Obrazový znak, který zároveň plní funkci akcentu jednoho z písmen logotypu, vizuálně ztvárňuje charakter krajiny – Vysočinu. Barevnost loga – modrá a zelená – vyvolává asociace, jakými jsou čistota, voda, lesy, ovzduší a ekologie. Současně tato barevnost podporuje akčnost a celkově svěží vyznění loga kraje.

18

KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A BEZPEČNOST

Hlavním a nejučinnějším nástrojem pro zvládnání mimořádných událostí a krizových situací na území kraje je Integrovaný záchranný systém (IZS), který zajišťuje koordinaci a provádění záchranných a likvidačních prací při haváriích a živelních pohromách. IZS není instituce; je to vytvořený systém spolupráce jednotlivých složek IZS, který tvoří součást celku pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu. Na úrovni kraje IZS organizuje hejtman kraje, který zároveň koordinuje a kontroluje přípravu na mimořádné události i jejich řešení v případě, že nastanou.

Krizové řízení představuje souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešení a dále s ochranou kritické infrastruktury.

Integrovaný záchranný systém se skládá ze dvou částí – základních složek a ostatních složek.

Základní složky zabezpečují každodenní nepřetržitou pomoc při ohrožení života, zdraví či majetku osob.

Jsou to:

- Hasičský záchranný sbor České republiky;
- Jednotky požární ochrany, zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany;
- Zdravotnická záchranná služba;
- Policie České republiky.

Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání na základě uzavřených dohod. Jejich výčet vychází z poplachového plánu IZS kraje.

Jsou to:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil;
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory;
- ostatní záchranné sbory;
- orgány ochrany veřejného zdraví;
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby;
- zařízení civilní ochrany;
- neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

CVIČENÍ SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU

K zabezpečení výcviku, akceschopnosti a koordinace činnosti složek IZS jsou každoročně organizována taktická cvičení s různými náměty činností, které jsou předem projednány a s nimiž jsou cvičící seznámeni. Prověřovací cvičení nejsou předem ohlášená a jejich smyslem je, jak již sám název napovídá, prověřit reakci na vzniklou mimořádnou událost, aniž by to prověřovaná organizace dopředu věděla.

V kalendářním roce se vždy plánuje pět taktických cvičení IZS, z nichž jedno s názvem Horizont je na základě rozsahu a počtu zapojených záchranářů označováno jako cvičení krajské. Prověřovací cvičení si většinou plánují složky IZS samostatně k prověření vlastní akceschopnosti.

Taktická cvičení, která se měla uskutečnit v roce 2021, nebyla realizována z důvodu řešení následků epidemie Covid-19, zejména z důvodu vyčerpání složek IZS a realizace mimořádných ochranných opatření a krizových opatření.

Téměř celý rok 2021 se nesl ve znamení boje proti koronaviru Covid-19. I když přes letní období došlo ke znatelnému zmírnění situace, od září se situace opět zhoršovala a postupně došlo k masivnímu šíření viru v populaci, mnohonásobně překračujícímu intenzitu jarní vlny epidemie. Vláda ČR opět vyhlásila nouzový stav, který byl opakovaně prodlužován až do konce roku 2021, v jehož rámci Kraj Vysočina realizoval na svém území stanovená krizová opatření, která do té doby byla pro většinu veřejnosti jen stěží představitelná. Došlo například k ukládání pracovní povinnosti studentům škol se zdravotnickým a sociálním zaměřením, určení škol a školských zařízení, jejichž pracovníci během dne pečovali o děti a mládež rodičů v profesích krizové infrastruktury, vyžádání a poskytnutí zdravotnických přístrojů k podpoře dýchání ze státních hmotných rezerv, nasazení vojáků a hasičů k výpomoci ve zdravotnických a sociálních zařízeních a podobně.

Pro Kraj Vysočina, stejně jako pro ostatní kraje, vyžadovalo řešení epidemie enormní úsilí nejenom základních složek IZS, tedy profesionálních záchranářů, ale řady dalších profesí (zdravotnických pracovníků, pracovníků sociálních služeb, vojáků, členů krizových štábů, učitelů, řidičů, prodávačů, dobrovolníků a mnoha jiných). V roce 2021 se uskutečnilo 29 jednání krizového štábu kraje.

Krizové orgány kraje na řešení situace průběžně spolupracovaly jak s vládou a ústředními správními úřady, tak s příslušnými orgány státní správy s krajskou působností i orgány obcí.

Na řešení dopadů epidemie vynaložil Kraj Vysočina ze svého rozpočtu značné finanční prostředky za účelem nákupu nutného ochranného materiálu, dezinfekce, nutného vybavení pro zřizované krajské nemocnice, sociální zařízení, školy a na zajištění dalších nezbytných služeb. V jarním období se jednalo především o zajištění dostatečného počtu roušek a dezinfekčních prostředků, které v prvních týdnech epidemie zásadně pomohly v nemocnicích a v zařízeních sociálních služeb, ale i seniorům nebo dětem v dětských domovech. Kraj obdržel od Ministerstva financí ČR na základě své žádosti dotaci ve výši 10 mil. Kč, určenou na realizaci krizových opatření.

Zejména pak ve 2. polovině roku 2021 epidemie zásadním způsobem omezila život společnosti – například přítomnost zaměstnanců na pracovišti, provoz nemocnic a sociálních zařízení, maloobchodní prodej a služby, dopravu, způsob výuky, trávení volného času, volný pohyb a mnoho dalších oblastí. S rapidním nárůstem počtu nakažených, který v celé ČR představoval několik tisíc osob denně, rostl i počet pacientů vyžadujících hospitalizaci a rovněž intenzivní péči. Kapacity nejen intenzivní péče krajských nemocnic se přiblížily ke svým limitům.

Přes veškeré vynaložené úsilí a přijatá opatření na všech úrovních se ani koncem roku nepodařilo zastavit nebo výrazně eliminovat šíření koronaviru Covid-19. Objevily se nové, ještě nakažlivější mutace viru. Naděje mnohých se upínají k efektu přísných opatření (ochrana dýchacích cest, výrazné omezení pohybu a kontaktů mezi lidmi), proočkování významné části populace a také teplejšímu počasí.

FINANCOVÁNÍ SLOŽEK IZS Z ROZPOČTU KRAJE

Kraj je zřizovatelem Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina, která je jednou ze základních složek IZS. Kromě této složky kraj každoročně finančně přispívá i složkám, na jejichž provozu se běžně nepodílí. Cílem této finanční podpory je zajištění rozvoje akceschopnosti IZS, a tím i udržení bezpečnosti obyvatel regionu na vysoké úrovni.

Velké podpory kraje se každým rokem dostává i dobrovolným hasičům. Kraj oceňuje nejen jejich práci, ale také společenský přínos pro život v obcích. V roce 2021 získalo Krajské sdružení dobrovolných hasičů kraje Vysočina na soutěže, činnost mládeže a prevenci 2 mil. Kč a jednotlivé obce pro své jednotky dobrovolných hasičů na jejich vybavení a činnost 3,37 mil. Kč.

Od roku 2016 poskytuje Kraj Vysočina dotaci obcím na nákup dopravních automobilů do vybavení jednotky požární ochrany a na stavbu, rekonstrukci nebo opravu požární zbrojnice. Příspěvek byl poskytován až do výše 300 tis. Kč na jeden automobil a v případě požární zbrojnice až do výše 3 mil. Kč. V roce 2021 schválil kraj obcím dotace na tyto účely ve výši 24,9 mil. Kč.

Kraj přispívá obcím i na nákup cisternových automobilových stříkaček. V roce 2021 kraj schválil dotace ve výši 2 mil. Kč.

BEZPEČNOSTNÍ RADA KRAJE

Bezpečnostní rada kraje je poradním orgánem hejtmána kraje pro přípravu na krizové situace.

Jednání bezpečnostní rady kraje probíhá podle schváleného ročního plánu práce nebo může být svoláno na základě odůvodněné žádosti předsedy nebo některého z členů. V roce 2021 se konala čtyři řádná a jedno mimořádné jednání Bezpečnostní rady Kraje Vysočina. Na setkáních rady se projednává a posuzuje stav zabezpečení a připravenosti na mimořádné události a krizové situace na území kraje. Pozvání na jednání bezpečnostní rady kraje mohou dostat i další osoby, pokud je jejich účast nezbytná k posouzení stavu zabezpečení a stavu připravenosti na mimořádné události a krizové situace.

18. KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A BEZPEČNOST

PREVENCE KRIMINALITY

Zastupitelstvo Kraje Vysočina schválilo usnesením č. 0341/05/2020/ZK dokument Konceptce prevence kriminality Kraje Vysočina na léta 2017 až 2022 (dále jen „konceptce“). Nástrojem plnění opatření obsažených v konceptci jsou roční programy prevence kriminality, které vymezují hlavní bezpečnostní problémy, způsob jejich řešení a finanční zabezpečení.

Hlavní trvalé cíle prevence kriminality v kraji jsou:

- zvyšovat pocit bezpečí občanů a snižovat míru a závažnost trestné činnosti;
- omezovat příležitosti pro páchaní trestné činnosti;
- při práci s potenciálními pachateli trestných činů se zaměřit na narůstající problémy recidivy a na účinnější resocializaci pachatelů a prevenci kriminality mládeže;
- klást důraz na prevenci kriminality páchanou prostřednictvím informačních a komunikačních technologií;
- poskytovat pomoc obětem trestné činnosti se zvláštním zřetelem na skupiny zvláště zranitelných obětí;
- efektivně vynakládat finanční prostředky na projekty prevence kriminality.

Financování složek IZS z rozpočtu kraje (v Kč)

Rok	HZS*	SDH*	Policie ČR
2013	4 752 000	6 000 000	3 000 000
2014	4 500 000	6 000 000	2 500 000
2015	4 500 000	6 000 000	2 500 000
2016	4 500 000	16 023 396	3 000 000
2017	4 500 000	22 100 000	3 000 000
2018	4 730 000	23 920 490	-
2019	8 700 000	19 672 352	4 668 127
2020	16 400 000	27 479 776	10 000 000
2021	6 000 000	30 265 406	10 000

*HZS – Hasičský záchranný sbor, SDH – Sbor dobrovolných hasičů

Kriminalita v krajích ČR

Kraj	2017		2018		2019		2020		2021	
	Zjištěné tr. činy	Objasněné tr. činy	Zjištěné tr. činy	Objasněné tr. činy	Zjištěné tr. činy	Objasněné tr. činy	Zjištěné tr. činy	Objasněné tr. činy	Zjištěné tr. činy	Objasněné tr. činy
Hlavní město Praha	50 726	11 780	47 601	12 129	49 815	13 792	38 059	8 660	35 136	8 833
Jihočeský kraj	9 662	6 451	8 861	6 005	9 227	6 829	7 947	5 019	7 484	4 900
Jihomoravský kraj	20 086	8 598	19 562	8 101	19 746	9 835	16 985	6 903	15 544	6 351
Karlovarský kraj	5 084	3 485	5 034	3 383	5 714	3 734	4 422	2 758	3 754	2 162
Kraj Vysočina	5 459	3 342	5 312	3 152	5 531	3 872	4 835	3 103	4 374	2 697
Královéhradecký kraj	7 230	4 654	6 723	4 460	7 122	4 878	5 794	3 657	5 268	3 301
Liberecký kraj	8 672	4 667	9 065	4 988	8 566	5 579	7 290	4 028	6 586	3 695
Moravskoslezský kraj	24 781	12 450	23 465	12 456	23 872	13 904	19 635	10 719	17 865	9 808
Olomoucký kraj	10 246	6 011	9 332	5 631	9 827	6 410	8 369	4 906	7 802	4 601
Pardubický kraj	5 808	3 765	5 558	3 675	5 616	3 978	4 778	3 004	4 420	2 730
Plzeňský kraj	9 727	4 664	9 923	4 812	10 317	5 754	8 996	4 005	8 224	3 863
Středočeský kraj	20 424	9 691	19 210	9 292	20 394	10 849	18 091	8 107	17 625	7 649
Ústecký kraj	17 531	11 040	16 560	10 466	17 084	11 926	14 872	9 231	14 333	8 685
Zlínský kraj	6 867	4 292	6 199	4 245	6 185	4 506	5 452	3 686	4 818	3 218
Celkem	202 303	94 890	192 405	92 795	199 016	105 846	165 525	77 786	153 233	72 493

18. KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A BEZPEČNOST

Trestné činy v Kraji Vysočina za roky 2019, 2020 a 2021

	2019*	2020*	2021	rozdíl 20–21	rozdíl %
Registrováno	4 405	3 924	3 411	-513	-13,1
Objasněno	2 573	2 264	1 940	-324	-14,3
Objasněno v %	58,4	57,7	56,8	-0,9	-0,9
Objasněno dodatečně	393	384	303	-8,1	-21,1
Objasněno celkem	2 951	2 648	2 243	-405	-15,3

*údaje k 30. 9.

Složení Bezpečnostní rady Kraje Vysočina k 31. prosinci 2020

Vítězslav Schrek	Předseda	Hejtmán Kraje Vysočina
Vladimír Novotný	Člen	Náměstek hejtmána Kraje Vysočina
Pavel Janoušek	Člen	Předseda Bezpečnostní komise Rady Kraje Vysočina
Zdeněk Kadlec	Člen	Ředitel Krajského úřadu Kraje Vysočina
Jiří Němec	Člen	Ředitel Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina
Miloš Trojáněk	Člen	Ředitel Krajského ředitelství Policie kraje Vysočina
Vladislava Filová	Členka	Ředitelka Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina
Soňa Měrtllová	Členka	Vedoucí odboru zdravotnictví KrÚ
Aleš Fleissig	Člen	Ředitel Krajského vojenského velitelství
Roman Havlín	Člen	Ředitel JE Dukovany
Jan Murárik	Člen – tajemník	Vedoucí oddělení krizového řízení a bezpečnosti KrÚ

Výdaje na prevenci kriminality v roce 2021

Název programu	Státní dotace	Dotace z rozpočtu kraje	Dotace z Fondu Vysočiny	Vlastní podíl	Dotace celkem
Program prevence kriminality ČR 2021	1 751 600	0	0	822 262	2 573 862
Grantový program Prevence kriminality 2021	0	0	2 900 000	645 770	3 545 770
Celkem	1 751 600	0	2 900 000	1 468 032	6 119 632

19

ROZVOJ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Rok 2021 byl jako ten předchozí ovlivněn koronavirovou pandemií, prací z domova, zrušenými či přesunutými prezenčními aktivitami, jako jsou konference, semináře apod.

Kvůli tomu byly ve velké míře využívány nástroje pro on-line schůzky a videokonference. Hodně aktivit krajské informatiky směřovalo na podporu „covidové agendy“ a do spolupráce se zdravotnickými zařízeními, testovacími a očkovacími centry, hygienickou stanicí atd. Celkem bylo naprogramováno přes 800 funkcí jednotlivých SW pro podporu COVID. Krajský rezervační systém pro testování na Covid-19 využilo v roce 2021 přes 150 tis. uživatelů a bylo zpracováno více než 500 tis. objednávek.

Přehled dalších klíčových událostí a aktivit, které Kraj Vysočina realizoval v oblasti informačních a komunikačních technologií, následuje.

Dlouhodobě se věnujeme rozvoji elektronizace zdravotnictví. Jako výstup projektu NIX.ZD-CZ byl ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví ČR a za finanční podpory Evropské unie od ledna 2021 plnohodnotně zprovozněn nový informační systém ve-

řejné správy. Jedná se o Národní kontaktní místo pro elektronické zdravotnictví (NCPeH). Tato služba umožní výměnu (tuzemskou i přeshraniční) zdravotnických dat o pacientech mezi poskytovateli zdravotní péče.

Ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR byl informační systém NCPeH napojen na Portál občana a zprovozněna služba, která umožňuje občanům vyzvednutí vlastní zdravotnické dokumentace. Tuto službu využil Kraj Vysočina i k tomu, že ve spolupráci s Krajskou hygienickou stanicí kraje Vysočina zpřístupnil občanům výsledky testů na Covid-19 prováděných v odběrových místech na území Kraje Vysočina. Tuto službu za rok 2021 využilo více než 5 tis. uživatelů.

Kraj Vysočina je jedním ze zakládajících členů celostátní iniciativy pro zvýšení kybernetické bezpečnosti a odolnosti zdravotnictví – hSOC. Cílem iniciativy je vznik komunity IT a bezpečnostních odborníků, kteří společně vytváří technická a organizační opatření pro zvýšení bezpečnosti IT systémů zdravotnických organizací. Iniciativa od svého vzniku vytvořila systém rychlého varování členů před kybernetickými hrozbami. Dále vznikla díky sdružení CESNET samostatná zabezpečená datová síť, která filtruje provoz z veřejného internetu a zamezila tak již mnoha tisícům kybernetických útoků. Více na <https://hsoc.cesnet.cz/>.

V roce 2021 pokračovalo v rámci územního rozvoje další rozšíření krajské páteřní sítě ROWANet (www.rowanet.cz). Byly vyhotoveny projektové dokumentace pro budoucí stavební realizaci připojení SUS Třešť, ZZS a HZS Pacov. Na optickou síť byl připojen Dětský domov Telč, Domov Jeřabina Pelhřimov a Oblastní charita Havlíčkův Brod.

Dlouhodobě spolupracujeme i se subjekty v oblasti školství. Připravili jsme soutěže pro žáky a studenty škol. Zajímavá byla soutěž pro studenty středních škol pod názvem Příběhy ukryté v mapách. Cílem soutěže bylo zatraaktivnit problematiku tvorby map, kartografie, geografie a obecně dat v prostoru. Všichni soutěžící měli za úkol vytvořit mapu s příběhem na libovolné, celospolečensky zajímavé téma a zprostředkovat ji ostatním. Do soutěže se zapojila více než devadesátka středoškoláků, ať již samostatně, nebo v rámci výuky.

Kraj Vysočina byl i v roce 2021 vedoucím krajem projektu Kraje pro bezpečný internet (www.kbpi.cz). Jedná se o projekt spolupráce krajů v oblasti elektronické bezpečnosti. Podrobnosti jsou uvedeny níže.

Byla vytvořena aplikace <https://gis.kr-vysocina.cz/doprava-c12>, která analyzuje trasy dojížděky žáků z obcí do školských zařízení na území kraje. Data pochází z dotazníkového šetření ve školách, které probíhá vždy na začátku školního roku. Aplikace následně slouží k optimalizaci veřejné dopravy dle potřeb dojíždějících žáků, nicméně je volně přístupná veřejnosti.

V srpnu spolupřidal odbor informatiky tradiční, již 22. ročník semináře Internet v Telči, který je nedílnou součástí folkového festivalu Prázdniny v Telči. Akce se pravidelně účastní IT odborníci z krajů, měst a obcí a jejich příspěvkových organizací. Účastníci se od zástupce Ministerstva průmyslu a obchodu ČR dozvěděli o možnostech využití Národního plánu obnovy pro gigabitovou konektivitu škol, o aktuálních bezpečnostních trendech či o připravované strategii Ministerstva vnitra ČR ohledně veřejnosprávních sítí. Dále sdíleli zkušenosti o využitelnosti a zvládnutí problému IT v době pandemie, a to jak z pohledu kraje, města i poskytovatele.

Ve dnech 20.–21. září 2021 se v Hradci Králové uskutečnil další ročník jedné z největších a nejvýznamnějších konferencí o eGovernmentu – Internet ve státní správě a samosprávě. Kraj Vysočina tuto akci tradičně podpořil jednak jako významný spolupřadatel, tak i prezentací klíčových projektů. V tomto ročníku zejména z oblasti eHealth a kybernetické bezpečnosti.

Jedním z klíčových témat, na které se Kraj Vysočina dlouhodobě zaměřuje, je digitalizace veřejných institucí a s tím úzce spojená kybernetická bezpečnost a odolnost. Své zkušenosti a aktivity prezentovali zástupci kraje na mezinárodním workshopu, který se konal v říjnu v estonském Tallinnu. Seminář pořádaly Česko a Estonsko s podporou evropských institucí pro země Východního partnerství a Kraj Vysočina byl k účasti osloven přímo Ministerstvem zahraničních věcí ČR.

V soutěži eGovernment Best získala Vysočina v kategorii krajů dvě ocenění – druhé místo s projektem Portál územního plánování Kraj Vysočina. Portál slouží široké veřejnosti, odborníkům z oboru územního plánování a souvisejících oborů včetně projektantů a zaměstnanců veřejné správy. Portál územního plánování je inspirací pro ostatní subjekty veřejné správy. Kraj Vysočina získal také mimořádné ocenění za Softwarová řešení pro zvládnutí pandemie Covid-19 na svém území.

Jako poslední je nutné uvést, že v rámci řešení projektu „Pořízení dat pro projekt Digitální technická mapa Kraje Vysočina“ byl vybrán dodavatel pro jednu z největších ICT zakázek za dobu existence Kraje Vysočina. Výsledek vytvoření digitální technické mapy kraje a její praktické funkcionality tak budou známy ve výroční zprávě za rok 2022.

RNDr. Jan Bříždala,
radní pro oblasti školství, mládeže a sportu,
informatiky a komunikačních technologií

ZLATÝ ERB 2021

Na slavnostním ceremoniálu byly dne 16. 9. 2021 v sídle Krajského úřadu Kraje Vysočina vyhlášeny výsledky krajského kola 23. ročníku soutěže Zlatý erb 2021 o nejlepší webové stránky měst a obcí. Ceny vítězům krajského kola soutěže Zlatý erb 2021 předal na slavnostním ceremoniálu hejtmán Kraje Vysočina Mgr. Vítězslav Schrek, MBA.

Výsledky krajského kola (podle vyhlášených kategorií):

Nejlepší webové stránky měst (postupová kategorie)

1. Jihlava (www.jihlava.cz)
2. Moravské Budějovice (www.mbudejovice.cz)
3. Světlá nad Sázavou (www.svetlans.cz)

Nejlepší webová stránka obce (postupová kategorie)

1. Dolní Město (www.dolnimesto.cz)
2. Velký Beranov (www.velkyberanov.cz)
3. Klokočov (www.klokocov.eu) a Poděšín (www.podesin.cz)

Smart city a nejlepší elektronická služba (postupová kategorie)

1. Jihlava: Mapa pozemků pro investory (<https://jihlava.cz/mapapozemku>)
2. Polná: Mobilní rozhlas (<https://mestopolna.mobilnirozhlas.cz>)
3. Poděšín: Mobilní rozhlas (<https://podesin.mobilnirozhlas.cz>)

Do celostátního kola postoupilo město Jihlava, obec Dolní Město a Jihlava s elektronickou službou.

FOND VYSOČINY

Grantový program Informační a komunikační technologie 2021

V únoru 2021 byl zastupitelstvem kraje schválen Program na podporu rozvoje ICT a regionální ICT infrastruktury v Kraji Vysočina Informační a komunikační technologie 2021 s celkovou alokací 4,3 mil. Kč.

Program byl rozčleněn na čtyři podprogramy:

- Podprogram A: Elektronické služby veřejné správy 500 000 Kč
- Podprogram B: Kybernetická bezpečnost 800 000 Kč
- Podprogram C: Síťová infrastruktura 2 800 000 Kč
- Podprogram D: Digitální gramotnost 200 000 Kč

Účelem poskytovaných finančních prostředků bylo zvýšení úrovně využití ICT v Kraji Vysočina s důrazem na bezpečnost prostředků ICT, lepší využívání IT nástrojů při zvyšování informovanosti občanů a poskytování služeb veřejné správy elektronickou cestou. Zlepšit dostupnost internetu prostřednictvím podpory rozvoje a výstavby síťové infrastruktury a otevřených datových sítí v Kraji Vysočina s důrazem na rozvoj tzv. NGA sítí – otevřených vysokorychlostních sítí nové generace. A dále rozšířit a zkvalitnit nabídku bezpečných elektronických služeb.

	Žádosti						Požadovaná výše podpory (Kč)	Rozdělená podpora z FV (Kč)	Vlastní podíl úspěšných žadatelů (Kč)	Celkový objem zrealizovaných projektů (Kč)
	Došlé	Uspokojené	% uspokoj.	Hodnocené	Výřazené	% hodnocených z celkové počtu				
Podprogram A: Elektronické služby veřejné správy	20	18	90	18	2	90	548 885	512 282	–	–
Podprogram B: Kybernetická bezpečnost	12	6	50	12	0	100	1 383 076	764 273	–	–
Podprogram C: Síťová infrastruktura	26	13	50	26	0	100	5 470 349	2 908 751	–	–
Podprogram D: Digitální gramotnost	3	3	100	3	0	100	114 692	114 692	–	–
Celkem	61	40	–	59	2	–	7 517 002	4 299 998	5 855 412	10 155 410

ELEKTRONICKÁ BEZPEČNOST

Využívání a rychlý rozvoj informačních a komunikačních technologií přináší vedle řady výhod i jistá rizika pro uživatele počítačů a mobilních telefonů. Již od roku 2010 funguje na krajském úřadě pracovní skupina pro řešení problematiky elektronické bezpečnosti.

Kraj Vysočina pořádal v roce 2021 několik seminářů a školení zaměřených na problematiku elektronické bezpečnosti. Semináře byly určeny pro IT odborníky, pedagogy, sociální pracovníky, policisty, seniory i odbornou veřejnost. V říjnu 2021 spolupořádala pracovní skupina s Policejní akademií v Praze a Krajským ředitelstvím policie kraje Vysočina konferenci Řešení elektronického násilí a kyberkriminality. V říjnu 2021 také proběhl ve spolupráci s Krajským ředitelstvím Policie kraje Vysočina odborný seminář určený pro informatiky obcí a příspěvkových organizací v Kraji Vysočina na téma Ransomware. V rámci pracovní skupiny také působí lektorská skupina, která se zaměřuje na vzdělávání rodičů, pedagogů a studentů v této oblasti. V roce 2021 lektorská skupina proškolila, vzhledem k aktuální situaci, kdy byly školy zavřené, cca 75 účastníků seminářů.

Začátkem března byly zveřejněny výsledky 10. ročníku soutěže. Tématem tohoto ročníku byla důvěryhodnost a pravdivost informací na internetu, fake news či podvodné a řetězové e-maily, tzv. hoaxy. Cílem této aktivity je zvýšit zájem studentů a žáků o problematiku IT bezpečnosti. Do soutěže se mohli zapojit jednotlivci i kolektivy ze základních a středních škol v Kraji Vysočina. Soutěžící mohli od září do prosince roku 2020 vytvářet videa, plakáty, komiksy, prezentace či deskové hry. Celkem porota složená ze členů pracovní skupiny hodnotila 75 soutěžních prací. Do soutěže se zapojilo 105 žáků a studentů.

Veškeré informace o aktivitách pracovní skupiny elektronické bezpečnosti jsou dostupné na www.kr-vysocina.cz/eCrime.asp.

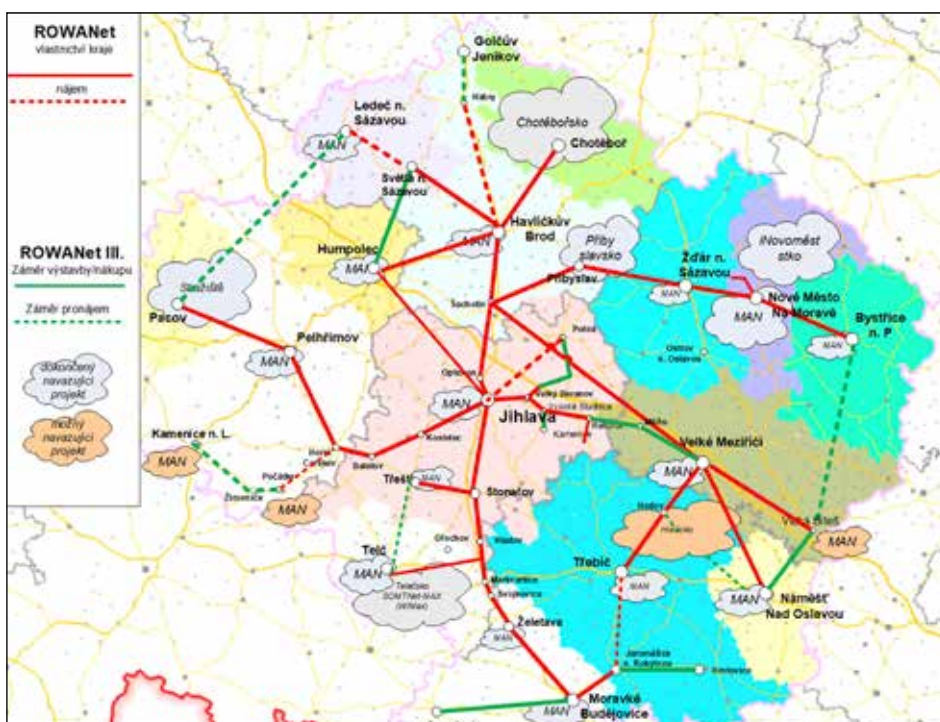
KPBI – Kraje pro bezpečný internet

Kraj Vysočina byl i v roce 2021 vedoucím krajem projektu Kraje pro bezpečný internet. Jedná se o projekt spolupráce krajů v oblasti elektronické bezpečnosti. V roce 2021 byly aktualizovány e-learningové lekce pro děti, studenty, pro pedagogy a pro sociální pracovníky. K jednotlivým lekcím postupně vznikají i pracovní listy, které mohou pedagogové využít při výuce. V loňském roce také vznikl seriál deseti krátkých videí Internet pod mikroskopem, který se věnuje nejnovějším trendům v oblasti IT bezpečnosti. V roce 2021 byl v rámci projektu KPBI spuštěn soutěžní kvíz, který byl ukončen v březnu 2022.

Projekt je také aktivní na sociálních sítích (Instagram a Facebook), kde se snaží o osvětu v oblasti IT bezpečnosti především u dětí a studentů. Projekt KPBI také spoluvytváří portál s názvem Víím, kam klikám, kde se pravidelně zveřejňují aktuální články z oblasti IT bezpečnosti.

Krajská páteří síť ROWANet

Dlouhodobě budujeme a rozšiřujeme optickou síť v rámci celého kraje. Její současná délka je 400 km, 1 710 km vláken. Propojuje 16 měst a deset obcí. Je do ní připojeno 180 připojených koncových lokalit a propojeno 15 MAN sítí.

20

KRAJSKÝ ÚŘAD

Vážené čtenářky, vážení čtenáři Výroční zprávy Kraje Vysočina,

rád bych i v letošním roce uvedl tu část výroční zprávy kraje, která se týká jednoho ze čtyř hlavních – a přímo zákonem ustanovených – orgánů kraje: krajského úřadu.

Vítám, že se zajímáte o správu veřejných věcí, v tomto konkrétním případě o její regionální úroveň. Vážím si toho. Ať je důvodem vašeho zájmu o výroční zprávu cokoliv, je dobře, že je to právě tento dokument, kde hledáte základní informace o našem kraji, o činnosti jeho orgánů a vazbách na veřejné služby poskytované příspěvkovými organizacemi, vůči nimž kraj vystupuje jako zřizovatel (a je tedy v podstatě v podobném postavení, jako je vlastník, akcionář, investor ve vztahu k obchodním společnostem). Váš zájem je jednak potvrzením smysluplnosti naší práce na výroční zprávě a jednak vaším osobním příspěvkem k fungování demokratického systému veřejné správy v regionu.

Výroční zpráva vám nabízí sice jen základní údaje a informace, jsou však skutečně validní (ověřené) a také komplexní. Doufám rovněž, že se nám podařilo je uspořádat do přehled-

né, snadno srozumitelné formy. Ze žádného jiného dokumentu kraje nemůžete získat tak ucelený přehled o hlavních aktivitách kraje včetně krajem poskytovaných a zajišťovaných veřejných služeb a včetně výkonné a správní činnosti krajského úřadu.

A nyní již k samotnému krajskému úřadu. Aktivity krajského úřadu je možné rozdělit do dvou hlavních oblastí:

V samostatné působnosti kraje úřad zajišťuje výkon usnesení samosprávných orgánů kraje (zastupitelstva, rady a hejtmána) a poskytuje servis pro jejich rozhodování (připravuje informace a vytváří podklady k jednání). Úřad je také nositelem návrhové kompetence, a tím i svého dílu související odpovědnosti za veřejné služby i celkový rozvoj regionu. V této části své činnosti se úřad řídí toliko zákony a jinými obecně závaznými právními předpisy a samozřejmě také rozhodnutími zmíněných orgánů krajské samosprávy. Státní orgány nemají žádné právo nad rámec výslovného zákonného zmocnění do samostatné působnosti kraje zasahovat. V této souvislosti se úřad svým podílem účastní na zajišťování veřejných služeb a rovněž na řízení příspěvkových organizací, a to v rámci pověření od rady kraje.

Krajský úřad vykonává také státní správu, a to v takzvané přenesené působnosti kraje. Tyto činnosti provádíme za stát a jsme přitom státním orgánům podřízeni. Proto v této činnosti musíme respektovat nejen zákony, ale také rozhodnutí a metodické pokyny nadřízených orgánů (zpravidla jde o vládu, ministerstva a jiné ústřední orgány).

Úřad je tu samozřejmě především pro vás – klienty, zákazníky. Pracujeme pro veřejnost, pro fyzické osoby (občany a také podnikatele) i organizace (právnícké osoby). Jsme připraveni pro vás pracovat a poskytovat vám plně profesionální službu. Prosím však o pochopení, pokud rozhodnutí, stanoviska, postupy a aktivity úřadu nejsou v konkrétním případě v souladu s vaším jednotlivým požadavkem, přáním nebo očekáváním. Kraje, a tedy i krajské úřady, jsou totiž mimo jiné také mocenské orgány, jež v mnohých případech rozhodují o právech a povinnostech jednotlivých osob nebo jejich skupin a řada jejich rozhodnutí a aktivit se týká zájmů konkrétních subjektů. Protože tyto zájmy jsou často protichůdné, nevyhne se situacím, kdy někomu nemůže být vyhověno, musí mu být něco přikázáno, nebo naopak zakázáno, nemůže dostat, co žádá, či nemůže být konáno, jak si přeje. Je to přirozené, i když často také konfliktní. Při své práci ctíme především právo, právní řád, a tedy ústavu, ústavní zákony, obvyčejné zákony a k nim vydané prováděcí předpisy. Ctíme také obecný nebo (chcete-li) veřejný zájem. Při výkonu státní správy navíc musíme respektovat řídicí akty ústředních orgánů státní správy, jak již bylo zmíněno. V neposlední řadě pak při výkonu samostatné působnosti (samosprávy kraje) respektujeme rozhodnutí zastupitelstva, rady a případně hejtmána (podle kompetenčního vymezení vycházejícího ze zákona). Soukromé zájmy, jsou-li ve vzájemném rozporu, pak musíme v takovýchto mezích posuzovat a citlivě vyvažovat.

Krajský úřad má tedy pro svoji práci řadu omezení a podmínek. Přesto se pokoušíme být k vám vstřícní, otevření a přátelští, a právě o to budeme i nadále usilovat. Myslím, že se nám to společně docela daří. Nemusíme spolu vždy a ve všem souhlasit, ale důležité je, abychom se respektovali, byli k sobě korektní a aby úřad odváděl profesionální práci. A k takovému usilování se vůči veřejnosti sám za sebe i za celý krajský úřad zavazují.

Zdeněk Kadlec,
ředitel Krajského úřadu Kraje Vysočina

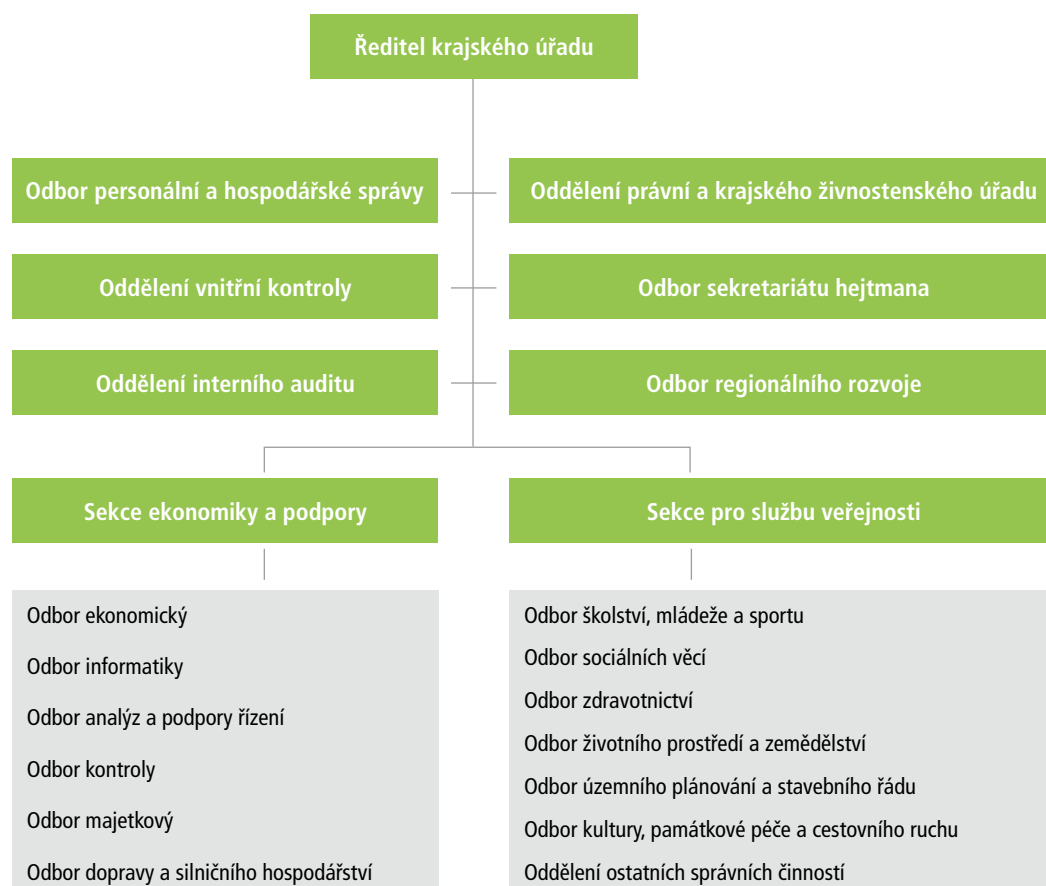
KRAJSKÝ ÚŘAD

Krajský úřad zaměstnává 480 lidí (stav k 31. prosinci 2021). Úřad je členěn na sekce (2), odbory do sekcí nezařazené (3) a oddělení nezařazená do sekcí ani odborů (3). V čele sekcí stojí zástupci ředitele – ředitelé sekcí, kteří jsou bezprostředně podřízeni řediteli. V čele odborů, jež nejsou zařazeny do sekcí, stojí vedoucí odborů, kteří jsou podřízeni přímo řediteli. V čele oddělení nezařazených do sekcí ani odborů stojí vedoucí oddělení, kteří jsou přímo podřízeni řediteli. Za plnění úkolů svěřených jednotlivým sekcím, odborům nezařazeným do sekcí a oddělením nezařazeným do sekcí ani odborů jsou odpovědní jejich vedoucí řediteli.

Jednotlivé sekce jsou členěny na odbory (12) a oddělení nezařazená do odborů (1). V čele odborů stojí vedoucí odborů, kteří jsou podřízeni příslušnému zástupci ředitele – řediteli sekce. V čele oddělení nezařazených do odborů stojí vedoucí oddělení, jež jsou podřízeni příslušnému zástupci ředitele – řediteli sekce. Zástupci ředitele – ředitelé sekcí řídí a kontrolují činnost vedoucích odborů a vedoucích oddělení nezařazených do odborů, jež jsou zařazeny do příslušné sekce. Za plnění úkolů svěřených jednotlivým odborům jsou odpovědní jejich vedoucí příslušnému zástupci ředitele – řediteli sekce.

Jednotlivé odbory mohou být členěny na oddělení (44), v jejichž čele stojí a jejichž činnost řídí vedoucí oddělení bezprostředně podřízení vedoucímu odboru. Za plnění úkolů svěřených jednotlivým oddělením jsou jejich vedoucí odpovědní vedoucímu příslušného odboru.

Organizační struktura Krajského úřadu Kraje Vysočina

Odpovědnost jednotlivých odborů a oddělení krajského úřadu

Sekce	Odbor	Oddělení	Samostatná působnost (samospráva)	Přenesená působnost (státní správa)	
Sekce ředitele úřadu	Odbor sekretariátu hejtmána	Oddělení krizového řízení a bezpečnosti	Prevence kriminality, integrace cizinců, zajištění finanční podpory v oblasti požární ochrany a integrovaného záchranného systému.	Integrovaný záchranný systém, krizové řízení, hospodářská opatření pro krizové stavy, obranné plánování, ochrana utajovaných informací.	
		Oddělení vnějších vztahů	Zahraniční spolupráce, garance dodržování jednotného vizuálního stylu, propagace, sponzoring a marketingové aktivity, vydávání neperiodických tiskovin.		
		Oddělení kanceláře hejtmána	Organizace zasedání rady a zastupitelstva, komisí a výborů, pracovní a společenské akce, informační, organizační a administrativní servis pro volené zástupce.		
		Oddělení tiskové	Aktualizace webových stránek kraje a administrace Facebooku, komunikace s tiskem a veřejností, organizace a moderování tiskových konferencí a vydávání pravidelných tiskovin.		
			Oddělení vnitřní kontroly	Kontrola činností odborů úřadu, návrhy opatření, vyhodnocení kontrolní činnosti úřadu, centrální evidence stížností a peticí, roční zpráva o stížnostech a peticích, koordinace protikorupčních opatření.	
	Odbor personální a hospodářské správy			Pracovněprávní vztahy, personální a sociální rozvoj, vzdělávání, hodnocení, platová agenda a agenda odměňování, poradenská a konzultační činnost v uvedených oblastech pro příspěvkové organizace zřizované Krajem Vysočina, zajišťování organizačního a administrativního servisu pro vedení krajského úřadu.	
			Oddělení provozně ekonomické a spisové služby	Provozně-ekonomické zabezpečení činností krajského úřadu, evidence majetku kraje, zajištění spisové služby, kontaktní místo veřejné správy Czech POINT.	Agenda pokutových bloků, vidimace a legalizace.
			Oddělení správy budov a autoprovozu	Technická a majetková správa a údržba budov krajského úřadu a v nich využívaných zařízení, autoprovoz a zajištění BOZP a PO.	
			Oddělení právní a krajského živnostenského úřadu	Právní služby pro všechny orgány kraje, stanoviska k návrhům zákonů a prováděcích předpisů, vymáhání pohledávek kraje, zastupování kraje před soudem, pracovněprávní vztahy, povinnosti vyplývající z GDPR.	Výkon státní správy na úseku živnostenského podnikání, výkon státní správy na úseku podnikání v zemědělství, dozor nad dodržováním zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, válečné hroby a pohřebnictví.
			Oddělení interního auditu	Interní audity zaměřené na vyhodnocování účinnosti vnitřního kontrolního systému s doporučeními k přijetí nápravných opatření; konzultační a poradenské činnosti v rámci úřadu.	
	Odbor regionálního rozvoje		Oddělení strategického plánování	Tvorba Strategie rozvoje kraje, správa regionálních statistických databází, podpora rozvoje venkova, dohled nad Fondem Vysočiny, příprava podkladů ve vazbě na přípravu nového plánovacího období Evropské unie, energetický management kraje.	Energetická koncepce
			Oddělení regionálního rozvoje	Podpora investic, spolupráce s podnikatelskými subjekty, podpora neziskového sektoru, příprava projektů s podporou Evropské unie, agenda MA21 a Zdravého kraje, krajská koordinace.	
			Oddělení ekonomicko právní pro čerpání prostředků EU	Veřejná podpora, ekonomicko-právní zajištění čerpání dotací ze strukturálních fondů Evropské unie, metodická podpora v rámci dotační politiky kraje, průběžná kontrola použití dotací poskytnutých z Fondu Vysočiny.	
			Oddělení grantových programů	Správa dotací poskytnutých kraji ze strukturálních fondů Evropské unie.	

Odpovědnost jednotlivých odborů a oddělení krajského úřadu

Sekce	Odbor	Oddělení	Samostatná působnost (samospráva)	Přenesená působnost (státní správa)	
Sekce ekonomiky a podpory	Odbor ekonomický		Organizační a administrativní záležitosti.	Veřejné sbírky, agenda výherních hracích přístrojů, přezkum správních rozhodnutí obcí ve věci poplatků a daní.	
		Oddělení rozpočtu a financování	Rozpočet kraje, střednědobý výhled rozpočtu, závěrečný účet, úvěry, dotace včetně dotací z Evropské unie.	Finanční vypořádání dotací, podklady pro státní závěrečný účet.	
		Oddělení financování a výkaznictví obcí	Analýzy dat obcí pro potřeby samosprávy.	Předávání účetních a finančních výkazů obcí do CSÚIS, zprostředkování dotací obcím, finanční vypořádání dotací obcí se SR.	
		Oddělení účetnictví	Účetnictví kraje, platební styk s peněžními ústavami.	Finanční, účetní a výkazy PAP kraje pro CSÚIS.	
	Odbor informatiky		Rozvoj informačních technologií, koncepce informatizace kraje, projektové řízení.		
		Oddělení správy databází a aplikací	Správa a úprava aplikací, tvorba a údržba databází, výměna dat, technická podpora uživatelů, technická správa webových stránek.		
		Oddělení správy GIS	Tvorba a aktualizace map, správa GIS, mapové služby, kartografické výstupy.		
		Oddělení správy sítě	Datové sítě, hlasové služby, technická správa a podpora HW.		
	Odbor analýz a podpory řízení		Datový sklad, analýzy pro samosprávu i úřad, Portál příspěvkových organizací, metodika veřejných zakázek, bezpečnost IT, procesy a kvalita.		
	Odbor kontroly	Oddělení veřejnosprávní kontroly	Kontrola hospodaření s veřejnými prostředky u krajských příspěvkových organizací a kontrola použití dotací z rozpočtu kraje u jejich příjemců.	Zpracování roční zprávy o finančních kontrolách pro Ministerstvo financí ČR.	
		Oddělení přezkoumání hospodaření obcí		Přezkoumání hospodaření obcí a svazků obcí.	
	Odbor dopravy a silničního hospodářství	Oddělení dopravy		Státní odborný dozor v dopravě, státní správa na úseku nákladní dopravy, výjimky ze zákazu jízdy, prevence bezpečnosti silničního provozu, státní správa ve věcech silnic I. třídy, stanovování místní a přechodné úpravy provozu na silnicích I. třídy. Licenční řízení ve veřejné linkové osobní dopravě, schvalování jízdních řádů, činnost STK.	
		Oddělení dopravní obslužnosti	Tvorba koncepce dopravní obslužnosti území Kraje Vysočina, koordinace výkonu činností na úseku zabezpečení základní dopravní obslužnosti, zabezpečení přípravy plánu dopravní obsluhy území kraje a jeho aktualizace v průběhu platnosti.		
		Oddělení projektového řízení	Pomoc při čerpání finančních prostředků v oblasti dopravy, zajišťování přípravy a finančního krytí jednotlivých projektů v oblasti silničního hospodářství, koncepční a strategické materiály.		
		Oddělení investiční a správy komunikací	Zabezpečení přípravy a realizace investičních akcí na pozemních komunikacích ve vlastnictví kraje včetně dozоровání a finančního zajišťování. Zřizování KSÚSV, správa, údržba a opravy silnic, koncepce rozvoje silniční sítě.		
	Odbor majetkový	Oddělení majetkoprávní	Majetková správa a hospodaření s nemovitým majetkem kraje, majetkoprávní příprava investiční výstavby.		
		Oddělení správy realit	Zabezpečení přípravy a realizace oprav, modernizací a rekonstrukcí budov kraje, výstavba nových budov.		

Odpovědnost jednotlivých odborů a oddělení krajského úřadu

Sekce	Odbor	Oddělení	Samostatná působnost (samospráva)	Přenesená působnost (státní správa)
Sekce pro službu veřejnosti		Oddělení ostatních správních činností	Nahlížení do sbírek zákonů, Sbírký mezinárodních smluv a Věstníku EU, plnění povinnosti registračního orgánu při vedení registru dle zákona o střetu zájmů, příprava podkladů pro jmenování tajemníka OÚ.	Státní občanství, volby, referenda, matriky, vidimace a legalizace, registrace DSO, metodická pomoc obcím, veřejnoprávní smlouvy, přezkoumávání rozhodnutí o přestupcích, dozor nad přenesenou působností obcí, metodický a odvolací orgán na úseku evidence obyvatel, občanských průkazů, cestovních dokladů, zastupování úřadu před soudem dle zákona č. 150/2002 Sb., o soudním řádu správním.
	Odbor školství, mládeže a sportu	Oddělení organizace školství	Činnosti spojené s organizací škol a školských zařízení vyplývající ze zákonné povinnosti kraje zajistit podmínky pro vzdělávání ve středním a vyšším odborném školství, vzdělávání dětí, dále jazykového, základního uměleckého a zájmového vzdělávání a pro výkon ústavní výchovy, periodické hodnocení ředitelů škol a školských zařízení kraje, podklady pro jmenování a odvolávání ředitelů škol a školských zařízení.	Nadřízený správní orgán škol a školských zařízení.
		Oddělení mládeže a sportu	Rozvoj a podpora sportovních a volnočasových aktivit, metodika řešení specifických společenských jevů, prevence sociálně patologických jevů, sport handicapovaných, spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi. Konzultační a metodická činnost v oblasti vzdělávacích programů EU a v oblasti mezinárodní spolupráce směrem ke školám, školským zařízením a NNO. Organizace informačních seminářů.	
		Oddělení financování školství	Rozpočet, poskytování a vyúčtování prostředků státního rozpočtu školám a školským zařízením, správce rozpočtu kapitoly Školství, mládeže a sportu.	Rozpočet přímých výdajů na vzdělávání pro obecní a krajské školství (krajské normativy, metodika, rozpis, dohodovací řízení, úpravy rozpočtu), dotace soukromým školám, rozvojové a dotační programy MŠMT, finanční vypořádání dotací z MŠMT, správa zvláštního účtu kraje pro školství, předávání účetních výkazů obecního školství do CSÚIS.
		Oddělení hospodaření krajského školství	Návrh rozpočtu pro školy a školská zařízení kraje, sumarizace účetní závěrky a finančních výkazů krajských PO, zpráva o činnosti a hospodaření škol a školských zařízení kraje, průběžná kontrola účetnictví školských příspěvkových organizací kraje, odborná a metodická pomoc školským příspěvkovým organizacím kraje v oblasti čerpání neinvestičních a investičních prostředků.	Podklady pro zpracování krajských normativů, rozpis finančních prostředků podle § 160 pro školy a školská zařízení kraje, podklady pro dohodovací řízení k rozpisu finančních prostředků škol a školských zařízení kraje.
		Oddělení rozvoje vzdělávání	Úkoly koncepčního charakteru související se zajištěním vzdělávací nabídky škol zřízených krajem, návrhy organizačních změn v síti krajem řízených škol, provádění analýz a statistických zjišťování v oblasti zaměstnanosti, trhu práce a rozvoje lidských zdrojů, projektová činnost.	Výroční zpráva a dlouhodobý záměr rozvoje výchovně vzdělávací soustavy v kraji, výkon státní správy v činnostech spojených s vedením rejstříku škol a školských zařízení.
	Odbor sociálních věcí	Oddělení sociální ochrany a prevence	Administrace projektu Aplikace inovativních postupů v rámci sociální ochrany a prevence v Kraji Vysočina a projektu Podpora a rozvoj sociální práce v Kraji Vysočina.	Stížnosti, státní správa na úseku sociální práce, sociálně-právní ochrany dětí, evidence, příprava budoucích pěstounů a osvojitelů a veřejné opatrovnictví.
		Oddělení rodinné a seniorské politiky a rozvoje služeb	Tvorba a realizace rodinné a seniorské politiky, plnění funkce zřizovatele k příspěvkovým organizacím ve vztahu k investicím a zadáváním veřejných zakázek, příprava investičních plánů a realizace veřejných zakázek v rámci zákona 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, zajišťování propagace systému sociální péče v Kraji Vysočina, koordinace a řízení procesu transformace ústavů sociální péče v Kraji Vysočina.	

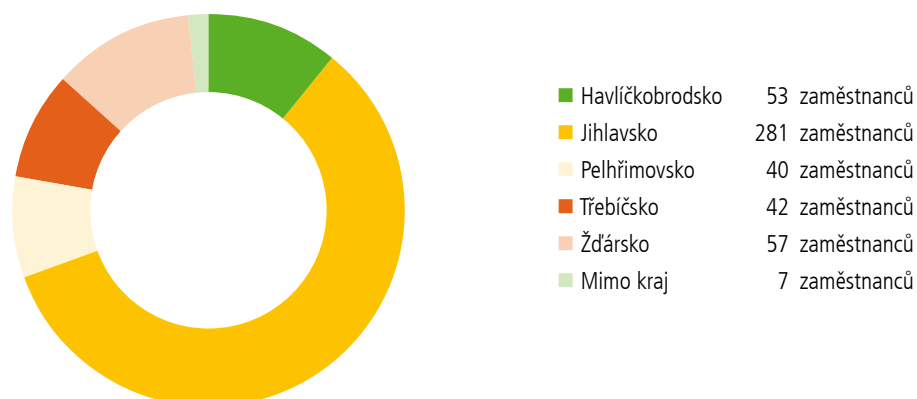
Odpovědnost jednotlivých odborů a oddělení krajského úřadu

Sekce	Odbor	Oddělení	Samostatná působnost (samospráva)	Přenesená působnost (státní správa)
Sekce pro službu veřejnosti	Odbor sociálních věcí	Oddělení sociálních služeb	Výkon zřizovatelských funkcí k příspěvkovým organizacím v oblasti financování; střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb včetně jejich zařazování do krajské sítě, spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi a obcemi, včetně poskytování dotací na provoz sociálních služeb, financování sociálních služeb, dobrovolnických center, paliativní a hospicové péče a svozů do denních stacionářů a center denních služeb, realizace projektů z evropských strukturálních fondů, zajišťování realizace systému primární prevence rizikového chování ve školách v Kraji Vysočina, zajištění koordinace protidrogové politiky v regionu, spolupráce při řešení propojení péče na zdravotně sociálním pomezí, včetně reformy péče o duševně nemocné.	Zajišťování poskytování sociálních služeb osobám nacházejícím se v bezprostředním ohrožení jejich práv a zájmů, které nejsou schopny samy si služby zajistit, podílení se na poskytování dotací ze státního rozpočtu.
		Oddělení sociální správy	Výkon zřizovatelských funkcí k zařízením sociálních služeb (zřizovací listiny, zápisy do obchodního rejstříku, organizační řády a organizační struktury, stížnosti, metodika, vzdělávání), romská problematika, spolupráce na tvorbě koncepce rodinné a seniorské politiky kraje a na realizaci rozvojových projektů kraje na úseku sociálních služeb.	Výkon státní správy na úseku sociálních služeb – registrace a registr poskytovatelů sociálních služeb, kontrola poskytovatelů sociálních služeb, přestupky na úseku sociálních služeb, činnost koordinátora romských poradců.
	Odbor zdravotnictví	Oddělení zdravotní péče	Zřizovatelská funkce, metodická pomoc a kontrola hospodaření k poskytovatelům zdravotních služeb zřizovaných Krajem Vysočina, rozvoj zdravotnické sítě, tvorba zdravotního plánu a jiných koncepčních materiálů, připomínkování, kontrola veřejných zakázek a řízení nákupů u zdravotnických příspěvkových organizací, funkce centrálního zadavatele vybraných veřejných zakázek, naplňování strategického cíle eHealth, administrace projektů ze strukturálních fondů Evropské unie, správa a řízení jednotného ERP systému ve všech zdravotnických příspěvkových organizacích.	
		Oddělení zdravotní správy	Koncepční zdravotnické materiály, zajištění zdravotnických služeb ve veřejném zájmu, zajištění provozu protialkoholní záchytné stanice, zpracování stanovisek k návrhům zákonů a prováděcích předpisů, provádění předběžné, průběžné a následné finanční kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb.	Stížnosti, ustavení nezávislé odborné komise, přezkoumávání lékařských posudků o zdravotní způsobilosti, přezkoumávání lékařských posudků ve věcech pracovní neschopnosti, oprávnění k poskytování zdravotních služeb, nakládání s návykovými látkami, výběrová řízení na zařazení do sítě zdravotnických zařízení, kontrola zacházení s návykovými látkami, zajišťování zastoupení krajského úřadu při zneškodňování nepoužitelných návykových látek, zajišťování výkonu agendy na úseku správy lékařské dokumentace zaniklého poskytovatele zdravotních služeb, organizace a zajištění lékařské, lékárenské a zubní pohotovostní služby, prohlídek těl zemřelých mimo zdravotnická zařízení na svém území, kontrola poskytovatelů v souvislosti s poskytováním zdravotní péče dle zákona č. 372/2011 Sb.
	Odbor životního prostředí a zemědělství	Oddělení lesního hospodářství a myslivosti	Strategické materiály, kontrola příspěvků do lesního hospodářství, pachové ohradníky, shromažďování a hodnocení čelistí prasete divokého.	Státní správa lesů, myslivosti, státní správa v oblasti uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu, státní správa podle zákona č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh.
		Oddělení vodního hospodářství	Dotace ve vodním hospodářství, ochrana před povodněmi, strategické materiály – plány dílčích povodí, plán rozvoje vodovodů a kanalizací kraje.	Vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, rybářství a rybníkářství, ochrana vod, agenda povodňového orgánu, agenda vodoprávního úřadu včetně speciálního stavebního úřadu pro vybraná vodní díla.
		Oddělení zemědělství	Strategické materiály, dotace v oblasti lesního hospodářství a zemědělství, propagace agrárního sektoru, spolupráce se subjekty z oblasti agrárního sektoru.	Finanční příspěvky na hospodaření v lesích, odvolací orgán – ochrana zvířat proti týrání, sdělování výše nedoplatku přídělové ceny.

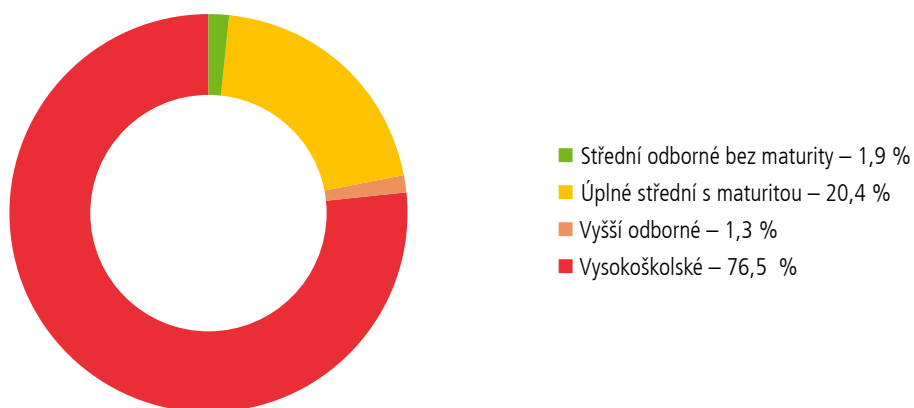
Odpovědnost jednotlivých odborů a oddělení krajského úřadu

Sekce	Odbor	Oddělení	Samostatná působnost (samospráva)	Přenesená působnost (státní správa)	
Sekce pro službu veřejnosti	Odbor životního prostředí a zemědělství	Oddělení ochrany přírodních zdrojů a EIA	EIA (zastupování kraje v procesech EIA)	Ochrana přírody a krajiny, škody způsobené chráněnými živočichy, CITES, ochrana zemědělské půdy, EIA, zřizování a péče o přírodní rezervace a památky, zřizování přírodních parků, koncepce, stavby v ložiskových územích, metodika kácení dřevin, posuzování vlivů na životní prostředí, strategie ochrany přírody a krajiny a financování péče o pozemky z důvodu péče o přírodu podle Pravidel RK.	
		Oddělení integrované prevence	Integrovaná povolení (zastupování kraje jako účastníka řízení); informační systém kvality ovzduší v Kraji Vysočina a Program zlepšování kvality ovzduší zóna Jihovýchod.	Integrovaná povolení, prevence závažných havárií, odpadové hospodářství, ochrana ovzduší, ISPOP, poplatky za znečišťování ovzduší.	
		Oddělení rozvoje a podpory životního prostředí	Příprava a řízení krajských projektů v oblasti životního prostředí, GIS, koncepční práce, plán odpadového hospodářství kraje – POH a propagace v oblastech životního prostředí, radonový program, ekologická výchova, spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi v oblasti životního prostředí, zastupování kraje v postupech podle zákona o ochraně přírody.		
	Odbor územního plánování a stavebního řádu	Oddělení územního plánování	Dotace na územní plány obcí.	Pořizování územně plánovací dokumentace a územně plánovacích podkladů kraje, funkce nadřízeného orgánu územního plánování pro obce a úřady územního plánování na ORP.	
		Oddělení stavebního řádu		Agenda stavebního úřadu ve správním obvodu, agenda odvolacího orgánu pro stavební úřady kraje, agenda odvolacího orgánu pro vyvlastňovací úřady v kraji.	
	Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu			Podpora rozvoje infrastruktury cestovního ruchu a marketingové propagace v cestovním ruchu, výkon zřizovatelských funkcí k organizaci v cestovním ruchu, systémová podpora rozvoje sítě cyklotras a městské mobility.	
		Oddělení kultury	Rozvoj kultury v regionu, uchovávání a prezentace movitého kulturního dědictví kraje, podpora knižní a divadelní kultury, výkon zřizovatelských funkcí k příspěvkovým organizacím na úseku kultury, dotace do oblasti neprofesionálního umění a významných výročí a oslav měst a obcí.	Kompetence v oblasti audiovizuálních děl, periodických a neperiodických publikací.	
		Oddělení památkové péče	Podpora zachování, obnovy, prezentace a poznání kulturního dědictví kraje, dotace na úseku památkové péče.	Výkon státní správy pro národní kulturní památky, odvolací a další správní řízení, metodická a kontrolní činnost.	

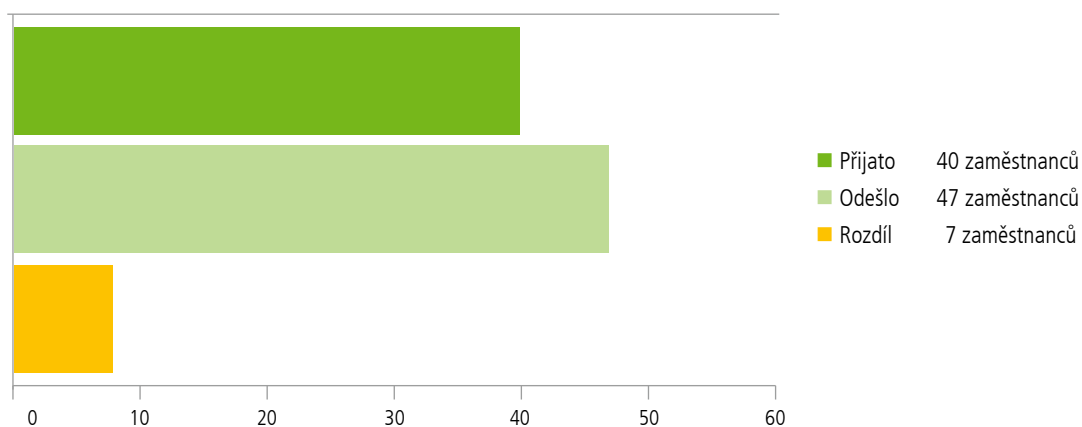
Bydliště zaměstnanců krajského úřadu 31. 12. 2021

Vzdělání zaměstnanců krajského úřadu k 31. 12. 2021

Fluktuace zaměstnanců krajského úřadu v roce 2021

REJSTRÍK PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ ZŘÍZENÝCH KRAJEM VYSOČINA

Od roku 2010 mají všichni zájemci na internetu k dispozici Rejstřík příspěvkových organizací zřízených Krajem Vysočina, který umožňuje vyhledávat organizace podle oblasti působnosti. Naleznete zde základní informace o organizaci, kontakty, ale i zásadní dokumenty, jako jsou zřizovací listiny a výroční zprávy krajem zřizovaných příspěvkových organizací.

www.kr-vysocina.cz/rejstrik-organizaci

Kraj Vysočina

Žižkova 1882/57, 587 33 Jihlava, Česká republika

Tel.: 564 602 111

E-mail: posta@kr-vysocina.cz

Web: www.kr-vysocina.cz

www.facebook.com/krajvysocina

Kraj Vysočina

Výroční zpráva 2021

Vydal: Kraj Vysočina, Žižkova 57, 587 33 Jihlava

Rok vydání: 2022

Foto: Vladimír Kunc, Luboš Pavlíček, Jaroslav Loskot a archiv Kraje Vysočina

ISBN 978-80-87521-53-3